

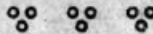
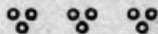
KALENDAR

NAJSZVETESEGA SZRCA JEZUSOVOGA

NA 1908. LETO.

Cena 60 filerov.

(30 krajcarov).

SZOMBATHELY,
CERKVENA STAMPARIJA.

Handwritten signature or name at the bottom right corner.

A. M. von Oer pinxit.

B. Köhlen, M. Gladbach.

MATI BOZSA.

2129/5-6

KALENDAR

NAJSZVETESEGA SZRCA JEZUSOVOGA

Na presztopno leto 1908.

Z dovoljenjom szombotelszke visesnje cerkvene oblászti.

V. LETNI TECSÁJ.

Murci Jozef Klicke nit.

VSZA PRAVICA ZADRZSANA.

Cena 60 filerov.

Na szvetlo dan od szombotelszke cerkvene stamparije.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTI

7811/1958

SZOMBATHELY
CERKVENA STAMPARIJA.

Januarius

—
31 dnevov
—
má.

Szeccsu.

1-ga je den 8 v.
27 m. dugi, do
konca meszeca zra-
szté 58 m.
21-ga ob 11 v.
29 m. pred pold-
névov sztopi szun-
ce vu znamenje
A vodnara.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Novo leto, Obrez. Jez.	☾	7 50	4 17	predp	popol.
2 Csetrtek	Makár apát	☾	50	18	6 0	2 15
3 Pétek	Genoveva devica ☉ †	☾	49	18	7 14	3 5
4 Szobota	Titusz püspek	☾	49	19	8 20	4 14
1. Po szmrti Herodesa szkazal sze angel Jozsefi. Mátaj II. 19–23.						
5 Nedela	Teleszfor mantrnik	☾	7 49	4 20	9 14	5 36
6 Pondelel.	Szv. treh krali	☾	49	22	9 58	7 6
7 Tork	Rajmund szpov.	☾	48	23	10 33	8 35
8 Szreda	Szeverin apát	☾	48	24	11 2	10 2
9 Csetrtek	Julián mantrnik	☾	48	25	11 28	11 26
10 Pétek	Vilmos püspek ☉ †	☾	48	26	11 52	predp
11 Szobota	Higin püspek m.	☾	47	27	popol.	12 46

2. Gda bi Jezus bio dvanajset let sztar. Luk. II, 42–52.

12 Nedela	I. po treh kralov	☾	7 47	4 29	12 39	2 5
13 Pondelek	40 vojakov	☾	47	30	1 5	3 21
14 Tork	Hilariusz püspek	☾	46	32	1 35	4 34
15 Szreda	Pavel püscavnik	☾	45	33	2 11	5 44
16 Csetrtek	Marcel püspek m.	☾	45	34	2 53	6 47
17 Pétek	Anton püscavnik †	☾	44	35	3 40	7 42
18 Szobota	Priszka devica ☉	☾	43	36	4 33	8 26

3. Szvádba je vesinjena v Káni. Jan. II. 1–11.

19 Nedela	II. Najszy Ime Jez.	☾	7 42	4 38	5 32	9 1
20 Pondelek	Fábjan i Szebasztjan	☾	41	39	6 34	9 28
21 Tork	Agnes devica	☾	41	40	7 37	9 48
22 Szreda	Vince mantrnik	☾	40	42	8 41	10 5
23 Csetrtek	Zaroesenje bl. D. M.	☾	40	45	9 48	10 20
24 Pétek	Timotej mantrn. püsp. †	☾	39	45	10 50	10 33
25 Szobota	Szpreobrnitev Pavla	☾	38	47	11 56	10 47

4. Gobavi proszi: Goszpodne, esi sesés, labko me ocsisztis Mátaj VIII. 1–13.

26 Nedela	III. po treh kralov	☾	7 37	4 48	predp	11 0
27 Pondelek	Janos Zlatouszt.	☾	36	50	1 6	11 16
28 Tork	Apolonia devica	☾	34	51	2 19	11 36
29 Szreda	Szaleszki Franciskus	☾	33	53	3 33	popol.
30 Csetrtek	Martina devica	☾	32	54	4 47	12 48
31 Pétek	Peter iz Nole szpov. †	☾	31	56	5 56	1 45

Izraelszki kalendár.

5668. leto.

Jan. 1. Tebeth. 27. 5668.
Jan. 2. Tebeth. 28. Sobe
bim böjt R. K.
Jan. 4. Seb. 1. S. Vaere.
Jan. 9. Seb. 6. Sobebim böjt.
Jan. 11. Seb. 8. S. Bo.
Jan. 16. Seb. 13. Sobebim
böjt. Fák ünnepe.
Jan. 18. Seb. 15. S. Besalahk.
Jan. 23. Seb. 20. Sobebim
böjt.
Jan. 25. Seb. 22. S. Jithro.
Jan. 30. Seb. 27. Sobebim
böjt.

Meszecsni szpremeni.

☉ Mlád 3-ga ob 10 v.
43 m. popoldn.
☽ Prvi krajec 10-ga
ob 2 v. 53 m. po-
poldn.
☿ Pun 18-ga ob 2 v.
37 m. popoldn.
☾ Zadnji krajec 26-ga
ob 4 v. 1 m. po-
poldn.

Vremen

po Herscheli:

Od 3-ga do 10-ga mrzlo,
lepo, od 10-ga do konca
meszeca lepo i prijetno.

Zlati tanács.

Novo leto zacnes, po-
novi sze i vu düsi. To leto
ti zná szlednje biti. Grozo-
vitno bi bilo z grehsnov
düsov vu roke Boga szpad-
noti.

Februarius

28 dnévov
—
má.

Szüsec.

1-ga je den 9 v.
28 m. dugi; do
konea meszeca zra-
szté 1 v. 28 m.

20-ga ob 2 v. 5
m. predpold. sztopi
szunce vuznaménje
rib.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Ignacij püspék mantrn.	☾	7 29	4 57	6 58	3 0
5. Doneszli szo Jezusa vu Jeruzalem, da ga prikazsejo Bogi. Luk. II. 22—32.						
2 Nedela	V. Szvecsnica	☉	7 28	4 59	7 47	4 28
3 Pondelek	Blazs püsp. Oszkar	☾	27	5 0	8 26	6 1
4 Tork	Andrej Kor. Veronika	☾	25	2	8 59	7 34
5 Szreda	Agata dev. mantrn.	☾	24	4	9 27	9 2
6 Csetrtek	Doroteja. Titusz	☾	23	5	9 53	10 26
7 Pétek	Romuald apát	☾	21	7	10 17	11 48
8 Szobota	Mat. János szpov.	☾	20	8	10 42	predp

6. Gda bi ljudi szpali, pride neprijatel i poszeja med psenico kokol. Mat. XIII. 24-30.

9 Nedela	V. po tresh krali	☾	7 19	5 10	11 8	1 8
10 Pondelek	Solasztika dev	☾	17	12	11 37	2 23
11 Tork	Deziderij püsp.	☾	16	13	popol.	3 35
12 Szreda	Eulalia dev.	☾	14	14	12 50	4 40
13 Csetrtek	Katarina od Riesi	☾	12	16	1 36	5 38
14 Pétek	Valentin mantrn.	☾	11	17	2 27	6 26
15 Szobota	Fausztin i Jovita	☾	9	19	3 24	7 3

7. Od delavcov vu vinogradi. Mat. XX. 1—16.

16 Nedela	I. predpepelnicov	☾	7 7	5 21	4 25	7 32
17 Pondelek	Donat mantrn.	☾	6	22	5 28	7 54
18 Tork	Simeon püsp.	☾	4	24	6 32	8 12
19 Szreda	Konrad szp.	☾	2	26	7 36	8 27
20 Csetrtek	Elenterij püsp.	☾	0	27	8 42	8 41
21 Pétek	Szeverin püsp.	☾	6 59	29	9 48	8 54
22 Szobota	Sztol szv. Petra	☾	58	30	10 56	9 6

8. Prilika od szejacsá i szemena. Luk. VIII. 4—15.

23 Nedela	II. predpepelnicov	☾	6 56	5 31	predp	9 22
24 Pondelek	Presztopni den.	☾	54	33	12 6	9 40
25 Tork	Matijas apostol	☾	52	35	1 18	8 5
26 Szreda	Marjeta	☾	50	37	2 30	8 40
27 Csetrtek	Alekszander püsp.	☾	48	38	3 39	9 27
28 Pétek	Leander püsp.	☾	46	40	4 41	popol.
29 Szobota	Roman apát	☾	45	41	5 35	1 53

Izraelszki kalendar.

566S. leto.

Febr. 1. Sebat 29. S. Misp.
Febr. 2. Sebat 30. R. Khod.
Febr. 3. Adar 1. R. Khod.
Febr. 6. Adar 1. Sob. böjt
Febr. 8. Adar 6. S. Ther.
Febr. 13. Adar 11. Sob. böjt
Febr. 15. Adar 13. S. Thez.
Febr. 16. Adar 14. Pur-Kat.
Febr. 17. Adar 15. Sus-Pu-
rim-Katan
Febr. 22. Adar 20. S. Ki Th.
Febr. 29. Adar 29. S. Vaj.
S. Sek.

Meszecsni szpremeni.

☉ Mlád 2-ga ob 9 v.
36 m. predpoldn.
☾ Prvi krajec 9-ga ob
5 v. 27 m. predp.
☉ Pun 17-ga ob 10 v.
5 m. predpoldn.
☾ Zadnji krajec 25-ga
ob 4 v. 24 m predp.

Vremen

po Herscheli:

Od 2-ga do 9-ga mrzlo,
szneg, od 9 do 17-ga szneg
i viher, od 17 do 25 mrzlo,
mrzel veter, od 25-ga do
2-ga marca szneg i viher.

Zlati tanács:

Fasenszki dnevi szo, pazi,
ka vu njih i ti sze ne zmo-
tis i neduznoszt zgübis.
Vsze veszelje miae i szamo
zsaloszt, nezadovolnoszt za
szebom sztávi.

Dén	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTI

Pravilo sztároga kméta za február:

Topla Szvecsnica
Szeg, mraz prineszé.

Mrzla Szvecsnica
Obá odzsené.

Matjas csi ne najde leda,
Ga naprávi, telko gléda.

Marcus

—
31 dnevov
—
má.

Máitráven.

1-ga je den 10 v. 59 m. dugi, do konca meszeca zraszté 1 v. 44 m.
21-ga ob 1 v. 27 m. predpoldne sztopi szunce vu znaménje ovna. Zacsetek szprotoletja.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
-----	--------------------	----------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------------

9. Jezus ozdravi szlepoga. Luk. XVIII. 31—43.

1	Nedela	III. predpepelnicov		6 43	5 42	6 18	3 23
2	Pondelek	Szimplicij papa		41	44	6 54	4 56
3	Tork	Kunigunda		39	45	7 24	6 27
4	Szreda	Pepepnica		37	47	7 51	7 57
5	Csetrtek	Euzebij mantrn.		35	49	8 16	9 23
6	Pétek	Koleta dev.		33	50	8 41	10 46
7	Szobota	Tomazs Akvinszki		31	51	9 8	predp.

10. Hudi duh szkusava Jezusa. Mat. IV. 1—11.

8	Nedela	I. posztna		6 29	5 53	9 36	12 5
9	Pondelek	Franciska Rimszka		27	55	10 9	1 12
10	Tork	40 mantrnikov		25	56	10 47	2 31
11	Szreda	Heraklij. Kvatri		23	58	11 31	3 34
12	Csetrtek	Gregor papa		21	50	popol.	4 25
13	Pétek	Rozina		19	6 0	1 16	5 5
14	Szobota	Matilda kralica		17	2	2 16	5 36

11. Vzeo je Jezus z szebom Petra, Janosa i Jakoba i preobrazo sze je. Mat. XVII. 1—9.

15	Nedela	II. posztna		6 15	6 3	3 18	6 0
16	Pondelek	Heribert púspek		13	5 4	22 6	19
17	Tork	Gertrud dev.		11	6 5	27 6	35
18	Szreda	Ciril Jeruzsalem.		9	8 6	32 6	48
19	Csetrtek	Jozsef, hranitel Jez.		7	9 7	40 7	1
20	Petek	Joakim		5	11 8	48 7	13
21	Szobota	Benedikt apat		3	12 9	58 7	28

12. Jezus izzsene vraga iz nemoga. Luk. XI. 14—28.

22	Nedela	III. posztna		6 1	6 13	11 10	7 45
23	Pondelek	Viktorigan		5 59	15	predp.	8 7
24	Tork	Gabriel arkangel		57	17 12	21 8	37
25	Szreda	Caplena M.		55	18 1	30 9	18
26	Csetrtek	Emanuel mantrn.		53	19 2	34 10	16
27	Pétek	Rupert púspek		51	21 3	28 11	29
28	Szobota	Janos Kapisztranszki		49	23 4	14	popol.

13. Jezus nahrani 5 jezero mozsov.

29	Nedela	IV. posztna		5 47	6 24	4 51	2 22
30	Pondelek	Angela. Kvirin		45	25 5	22 3	54
31	Tork	Modeszt p. Balbinad.		43	26 5	49 5	24

Izraelszki kalendár.

5667. leto.

Márc. 3. Adar 30. R. Kho.
Márc. 4. Veadar. 1. R. Kho.
Márc. 7. Vead. 4. S. Pe-
kude (S. Hafsakah).
Márc. 14. Vead. 11. S. Vj.
(S. Szah.)
Márc. 16. Vead. 13. Esz-
ter bójt
Márc. 17. Vead. 14. Pucim.
Márc. 18. Vead. 15. Susan-
Purim.
Márc. 21. Vead. 18. S. Zav.
(S. Par.)
Márc. 28. Vead. 25. S. Se-
mini S. Hakhodes)

Meszecsni szpremeni.

- ☉ Mlad 2-ga ob 7 v. 57 m. poldne.
- ☽ Prvi krajec 9 ga ob 10 v. 42 m. popold.
- ☼ Pun 18-ga ob 3 v. 28 m. predpoldne.
- ☾ Zadnji krajec 25-ga ob 1 v. 32 m. popoldne.

Vremen

po Herscheli :

Od 2 ga do 9-ga lepo pri szeveri, pri jugu szneg ali dezs, od 9-ga do 18-ga lepo, nego mrzlo, od 18-ga do 25-ga mrzlo z dezsom, od 25-ga do 1-ga aprila szneg i dezs.

Zlati tanács :

Posztnei csasz je, poleg zapovedi cerkvene vzemi gori vüzemszka szvesztva. Delaj pokoro, ocsisztí szí dűso.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztároga kmeta za marcijus:

V aprili sze ovce v ovesárno zapréjo. Kakse na dén Mantrnikov je vreme. Toplo nam je szprotoletje. Csi márcija one po pasi blejéjo. Takse nam stúrdeszét dnij ne pobegne. Csi prav pridó goszke divje.

Aprilis

31 dnevo

má

Velki traven.

1-ga je den 12 v. 48 m. dugi, do konca meszeca zraszté 1 v. 35 m.

20-ga ob 1 v. 11 m. popoldne sztopi szunce v znamenje bika.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Hugon púspek	☾	5 41	6 28	6 14	6 51
2 Csetrtek	Ferenc pavlanszki	☾	39	29	6 40	8 17
3 Pétek	Rihárd púspök	☾	37	30	7 5	9 41
4 Szobota	Izidor púspek	☾	35	32	7 33	11 1

14. Pravo je Jezus vnozsini: Sto iz vász pokara me z greha? Ján. VIII. 46—59.

5 Nedela	V. posztá (csarna)	☾	5 33	6 34	8 4	predp
6 Pondelek	Celesztin papa	☾	31	35	8 40	12 16
7 Tork	Eberhard púses.	☾	29	36	9 23	1 23
8 Szreda	Dionizij púspek	☾	27	38	10 11	2 20
9 Csetrtek	Demeter mantr.	☾	25	39	11 5	3 5
10 Pétek	Maria 7 zsalosztí	☾	23	40	popol.	3 40
11 Szobota	Leon pápa	☾	21	42	1 5	4 6

15. Gda bi sze Jezus priblizsavo, vnozsina preszterala gvant na pot. Mat. XXI. 1—19.

12 Nedela	VI. posztá (cvetna)	☾	5 19	6 43	2 9	4 26
13 Pondelek	Hermenegild mantr.	☾	17	45	3 14	4 42
14 Tork	Jusztin mantr.	☾	15	46	4 19	4 56
15 Szreda	Anasztazia dev.	☾	13	47	5 26	5 9
16 Csetrtek	Velki csetrtek	☾	11	49	6 36	5 21
17 Pétek	Velki petek	☾	9	50	7 47	5 35
18 Szobota	Velka szobota	☾	7	52	8 59	5 50

16. Jezus vsztane od szmrti. Mark. XVI. 1—7.

19 Nedela	Vüzem. Gorisztanenje	☾	5 5	6 53	10 12	6 10
20 Pondelek	Vüzemszki pondelek	☾	3	55	11 24	6 38
21 Tork	Anzelm púspek	☾	1	56	predp	7 16
22 Szreda	Szoboter in Kaj	☾	0	57	12 30	8 8
23 Csetrtek	Adalbert púspek	☾	4 58	59	1 27	9 15
24 Pétek	Jüríj mantrnik	☾	56	7 1	2 14	10 35
25 Szobota	Marko evangeliszt	☾	55	2	2 52	popol.

17. Jezus sze prikazse pri zaprtih dverah. Jan. XX. 19—31.

26 Nedela	I. po Vüzmi (bela)	☾	4 53	7 3	3 25	1 31
27 Pondelek	Zita devica	☾	51	5 3	52	2 58
28 Tork	Vital i Valeria	☾	50	6 4	16 4	25
29 Szreda	Peter mantrnik	☾	48	7 4	40 5	50
30 Csetrtek	Katajina Szijenszka	☾	46	9 5	5 7	15

Izraelszki kalendar.

5668. leto.

Ápr. 2. Nizán. 1. R. Khod.
 Ápr. 4. Niz. 3. S. Thasz.
 Ápr. 11. Niz. 10. S. Mez.
 (S. Hagadol)
 Ápr. 16. Niz. 15. Pasz. 1. n.
 Ápr. 17. Niz. 16. Pasz. 2. n.
 Ápr. 18. Niz. 17. Sab.
 Ápr. 22. Niz. 21. Sebii sel P.
 Ápr. 23. Niz. 22. Akh. s. P.
 Ápr. 25. Niz. 24. Akhari
 Moth. 1. Perek.

Meszecsní szpremeni.

☾ Mlad 1-ga ob 6. v. 2 m. predpoldne.
 ☾ Prvi krajec 8-ga ob 5 v. 31. m. popold.
 ☾ Pun 16-ga ob 5 v. 55 m. popoldne.
 ☾ Zadnji krajec 23-ga ob 8 v. 7 m. popold.
 ☾ Mlad 30-ga ob 4 v. 33 m. popoldne.

Vremen

po Herscheli:

Od 1-ga do 5-ga szpremenljivo, do 16-ga lepo, do 23-ga pri szeveri lepo, pri jugu dezš ali velki veter.

Zlati tanács:

Gorisztanenje Jezusa veszelje nam prineszlo, szkrbi sze, da vüzemszko esizsto veszelje i mer osztane vszigidar vu tvojem szrci. Vu szrci szvetesnje miszli morejo biti, tak bodemo vszivali vekivesne szvétke vu nébi.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztároga kmeta za april:

Szúhsa v aprili
Skodi rasztlini

A vlazsen april
Da száda obil,

April szláne ne trpi,
Csi ednok zse v njem grmi.

Majus

31 dnévov
— má.

Risalsesek.

1-ga je den 14 v. 25 m. dugi, do konca meszeca zraszte 1 v. 14 m.

21-ga ob 12 v. 58 m. popoldne sztopi szunee v znamenje ☾ dvojesetih.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Pétek	Filip in Jakob apost. †	☾	4 45	7 10	5 31	8 37
2 Szobota	Atanaz püspek	☾	43	11	6 1	9 66
18. Jasz szam dober pasztir. Jan. X. 11—16.						
3 Nedela	II. po Vüzmi	☾	4 41	7 12	6 35	11 8
4 Pondelek	Florijan mantrnik	☾	40	14	7 14	predp
5 Tork	Piusz pápa	☾	38	15	8 0	12 11
6 Szreda	János evangeliszt	☾	37	17	8 53	1 1
7 Csetrtek	Sztaniszlav m.	☾	35	18	9 50	1 40
8 Pétek	Prikazanje Mihaela ☾ †	☾	34	19	10 51	2 10
9 Szobota	Gregor Nazienszki	☾	33	21	11 54	2 33
19. Edno malo i zse me ne te vidili. Vi te sze zsalosztli, nego zsaloszt obrne sze na radoszt. Jan. XVI. 16—22.						
10 Nedela	III. Varsztve Jozsefa	☾	4 31	7 22	popol.	2 49
11 Pondelek	Mamert püspek	☾	29	24	2 3	4 4
12 Tork	Pankrac m.	☾	27	25	3 10	3 17
13 Szreda	Szervac püspek	☾	26	26	4 18	3 28
14 Csetrtek	Bonifac m.	☾	25	27	5 28	3 41
15 Pétek	Zofija m. †	☾	24	28	6 41	3 55
16 Szobota	Janos Nepom. m. ☾	☾	23	29	7 57	4 13
20. Jezus obezca vucsenikom Duha szvetoga. Jan. XVI. 5—14.						
17 Nedela	IV. po Vüzmi	☾	4 22	7 31	9 12	4 37
18 Pondelek	Venanc m.	☾	21	32	10 22	5 12
19 Tork	Ivo szpov.	☾	20	34	11 23	5 59
20 Szreda	Bernardin	☾	19	35	predp	7 4
21 Csetrtek	Valensz m.	☾	18	36	12 15	8 22
22 Pétek	Julija dev. m. †	☾	17	37	12 56	9 48
23 Szobota	Deziderij püsp. ☾	☾	16	38	1 29	11 15
21. Csi kaj proszili bodete Oeso vu mojem Imeni, dá vam. Jan. XVI. 23—30.						
24 Nedela	V. po Vüzmi	☾	4 15	7 39	1 57	popol.
25 Pondelek	Urban papa	☾	14	40	2 22	2 8
26 Tork	Filip N. sz.	☾	13	42	2 45	3 32
27 Szreda	Magdalena Pac. Krizsni tjedem	☾	12	43	3 8	4 54
28 Csetrtek	Vnébohod Jezusa	☾	11	44	3 33	6 16
29 Pétek	Teodozija m. †	☾	10	45	4 1	8 36
30 Szobota	Ferdinand kral ☾	☾	10	46	4 31	8 52
22. Gda pride Oveszelitel, on bo de szvedocsansztvo esinio od mene. Jan. XV. 26.						
31 Nedela	VI. po Vüzmi	☾	4 9	7 48	5 7	10 0

Izraelszki kalendar.

5668. leto.

Máj. 1. Niz. 30. R. Kh.
Máj. 2. Ijar. 1. S. Ked. 2. P. R. Kh.
Máj. 9. Ij. 8. S. Em. 3. Per.
Máj. 11. Ij. 10. Seni böjt.
Máj. 14. Ij. 13. Kham. böjt.
Máj. 16. Ij. 15. S. Beh. 4. P.
Máj. 18. Ij. 17. Seni böjt.
Máj. 19. Ij. 18. Lag beomer
Máj. 23. Ij. 22. S. Bekhu-koth. 5 Perek
Máj. 30. Ij. 29. S. Bamid-bar. 6. Perek
Máj. 30. Szivan 1. R. Kh.

Izpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 8-ga ob 12 v. 23 m. popol.
☾ Pun 16-ga ob 5 v. 32 m. predpoldne.
☾ Zadnji krajec 23-ga ob 1 v. 17 m. predp.
☾ Mlád 30-ga ob 4 v. 14 m. predpoldne.

Vremen

po Hersch. li:

Od 1-ga do 8-ga lepo, od 8-ga do 16-ga doszta dezsa, od 23-ga do 39-ga lepo, prijeto.

Zlati tanács:

Majus nam rozse pri-nesze, okinesaj zsnjimi naj-lepo rozso, Mario Devico. Csasztí njo z vüztami, naj bole pa z tem, da greha bodes sze ogíbo. Maria vu grehsmom szrci veszelja ne najde.

Junius

30 dnérov

má.

Ivanscesek.

1-ga je den 15 v. 40 m. dugi, do 20-ga zraszté 17 m. potem je 3 m. kraesisi.

21-ga ob 8 v. 10 m. popoldne sztopi szunce v znamenje ☞ raka. Zacsétek leta.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Pondelek	Pamfil mantrik	☾	4 8	7 47	5 51	10 46
2 Tork	Anna Maria dev.	☾	7	48	6 42	11 40
3 Szreda	Klotilda. Paula	☾	6	49	7 38	predp
4 Csetrtek	Kvirin púspek	☾	5	50	8 38	12 13
5 Pétek	Bonifac púspek	†	5	50	9 40	12 37
6 Szobota	Norbert púspek	††	5	51	10 44	12 56

23. Jezus govori od Duha szvetoga i ljubezni. Jan. XIV. 23—31.

7 Nedela	Riszali Pris. D. Sz.	☾	4 4	7 52	11 48	1 12
8 Pondelek	Riszalszki. Pondelek	☾	4	53	popol.	1 25
9 Tork	Primusz i Felicijan	☾	3	54	1 59	1 37
10 Szreda	Marjeta. Kvatri	††	3	54	3 7	1 48
11 Csetrtek	Barnabas apostol	☾	3	55	4 19	2 1
12 Pétek	Flora devica	††	3	56	5 34	1 16
13 Szobota	Anton Padovanszki	††	3	57	6 50	2 37

24. Idocsi vsite vsze národe, krsztsavajocsi vu imeni O., Szina i Duha szv. Mat. XXVIII. 18—20.

14 Nedela	I. Szv. Trojica	☾	4 3	7 57	8 4	3 6
15 Pondelek	Vid, Modeszt mantr.	☾	3	58	9 11	3 48
16 Tork	Franc Reg.	☾	3	58	10 8	4 47
17 Szreda	Adolf. Laura nuna	☾	2	59	10 55	6 3
18 Csetrtek	Telovo	☾	2	59	11 32	7 29
19 Pétek	Gervazij i Protozij	†	2	59	predp	8 59
20 Szobota	Florentina dev.	☾	3 8	0	12 2	10 28

25. Niki eslovik je pripravo veliko vecserjo. Luk. XIV. 16—24.

21 Nedela	II. po Riszalih	☾	4 3	8 0	12 28	11 55
22 Pondelek	Paulin púspek	☾	3	0	12 52	popol.
23 Tork	Ediltruda dev.	☾	3	0	1 15	2 41
24 Szreda	Ivan Krsztitel	☾	3	0	1 39	4 2
25 Csetrtek	Vilmos apát	☾	4	0	2 3	5 21
26 Pétek	Najszv. Szrece Jezusa	†	4	0	2 33	6 37
27 Szobota	Ladiszlav kral vogrszki	☾	5	0	3 7	7 48

26. Prilika od zgubljene ovce. Luk. XV. 1—10.

28 Nedela	III. po Riszalih	☾	4 5	8 0	3 47	8 49
29 Pondelek	Peter i Pavel apostola	☾	6	0	4 35	9 37
30 Tork	Szpomiu szv. Pavla	☾	6	0	5 29	10 14

Izraelszki kalendar.

5668. leto.

Jun. 2. 3. 4. Szivan 3. 4. 5. Selosa jeme hagebalah. Jun. 5. 6. Szivan 6. 7. Sebuoth. Jun. 13. Szivan 14. S. Nassz. 1. P. Jun. 20. Szivan 21. S. Behaloth. 2. Perek. Jun. 27. Szivan 21. S. Sel-Lehka 3. Per. Jun. 29. Szivan 30. Rhos Khodes. Jun. 30. Thammuz 1. R. Kh.

Izpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 7-ga ob 5 v. 56 m. predp.
☾ Pun 14-ga ob 2 v. 55 m. popoldne.
☾ Zadnji krajec 21-ga ob 6 v. 26 m. predp.
☾ Mlad 28-ga ob 5 v. 31 m. popoldne.

Vremen

po Herscheli :

Do 7-ga dezsevno, od 7-ga do 14-ga dezv, od 14-ga do 21-ga szpremeljivo, od 21-ga do 28-ga dezsevno, od 28-ga szpremenljivo.

Zlati tanács :

Po Mariji k Jezusi. Junius je Szrei Jezusa poszvecsen. To Szrece nazvove : Hodite k meni, ki szte zsalosztni ino obtezseni z nevolanui. Pa bi ne sli? Ali ne imate nevole?

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztároga kmeta za junij:

Stirideszét dnij sze nébo szkuzi, Vidove megle sze zsitó boji, Szloven veli : ka petrov dezsz
 Csi na Medárovo zs njega roszi. Csi Müresar jo vidi zse v zsetvi dvoji. Za lagev i piszker jo mecs.

Julius

31 dnevov

má.

Jakopescek.

Mali szrpan.

1-ga je den 15 v. 53 m. dugi, do konca meszeca je 55 m. kratkesi.

23-ga ob 8 v. 14 m. predpol. sztopi szunce v znamenje oroslána.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Teobald puscavnik		4 7	8 0	6 27	10 42
2 Csetrtek	Szrpana Maria		8 7	59 0	7 29	11 3
3 Pétek	Helijodor púspek †		8 59	8 33	11 19	11 19
4 Szobota	Berta dev.		8 58	9 36	11 32	11 32

27. Pravo je Petri : Pelaj na globocsino i presztrite mreze vase na lovljenje. Luk. V. 1—11.

5 Nedela	IV. po Riszalih		4 9	7 58	10 39	11 44
6 Pondelek	Dominika m. ☾		10 57	11 43	11 56	11 56
7 Tork	Ciril i Metod		11 57	popol.	predp	predp
8 Szreda	Elizabeta kralica		12 56	1 58	12 7	12 7
9 Csetrek	Veronika dev.		12 56	3 9	12 21	12 21
10 Pétek	Amália dev. †		13 56	4 23	12 39	12 39
11 Szobota	Piusz pápa		14 55	5 39	1 3	1 3

28. Csi ne bode obilnesa pravica vasa, liki farizeusov, ne pridete vu kraljesztvo nebeszko. Mat. V. 20—24.

12 Nedela	V. po Riszalih		4 15	7 54	6 51	1 37
13 Pondelek	Eugen púspek ☾		16 54	7 54	2 27	2 27
14 Tork	Bonaventura		17 53	8 47	3 37	3 37
15 Szreda	Henrik caszar		18 52	9 29	5 2	5 2
16 Csetrtek	Karmelszka Dev. Maria		20 52	10 3	6 34	6 34
17 Pétek	Alekszij szp. †		21 51	10 31	8 6	8 6
18 Szobota	Friderik		22 50	10 56	9 37	9 37

29. Milo mi je nad vnozsinov . . . zse tri dni trpijo i ne majo. ka bi jeli. Mark VIII. 1—9.

19 Nedela	VI. po Riszalih		4 23	7 49	11 19	11 4
20 Pondelek	Marjeta d. m. ☾		24 47	11 43	popol.	popol.
21 Tork	Olga		25 46	predp	1 50	1 50
22 Szreda	Maria Magdalena		26 45	12 8	3 11	3 11
23 Csetrtek	Apolinar p.		27 44	12 37	4 27	4 27
24 Pétek	Krisztina d. m. †		28 43	1 8	5 38	5 38
25 Szobota	Jakob apostol		29 42	1 46	6 42	6 42

30. Varte sze od krivih prorokov . . . Jeli berejo z trnja grozdje? Mat. VIII. 15—21.

26 Nedela	VII. po Riszalih		4 30	7 41	2 31	7 35
27 Pondelek	Pantaleon M. ☾		31 40	3 22	8 15	8 15
28 Tork	Inocencij pápa		32 39	4 19	8 45	8 45
29 Szreda	Marta dev.		34 38	5 20	9 8	9 8
30 Csetrtek	Julita m.		35 36	6 23	9 26	9 26
31 Pétek	Ignacij Lojolanszki †		37 35	7 26	9 40	9 40

Izraelszki kalendar.

5668. leto.

Jul. 4. Tham. 5. S. Kor. 4. Per.
Jul. 11. Tham. 12. S. Khuk., Bal. 5. Perek.
Jul. 16. Tham. 17. Temp. lom elf. bójt.
Jul. 18. Tham. 19. S. Pinkh 6. P.
Jul. 25. Tham. 26. S. Mat., Masz. 1 Perek.
Jul. 29. Ab. 1. Ros Khod.

Szpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 6-ga ob. 9 v. 25 m. popol.
☼ Pun 13-ga ob 10 v. 48 m. popold.
☾ Zadnji krajec 20-ga ob 1 v. 2 m. popol.
☼ Mlad 28-ga ob 8 v. 17 m. predp.

Vremen

po Herscheli :

Zacetek meszeca szpremenljivo, od 6-ga do 13-ga pri szeveri lepo, ovak pa dezsz, velki veter, 13-ga do 20-ga lepo, od 20-ga do 28-ga doszta dezsa.

Ziati tanács.

Csasz dela. Krüh szí szprávlamo. Nego delo more biti veszélo. Szlovenci jelo poleg sztare navade vu imeni Jezusa, Marije i Jozsefa zacsnejo. Na konci pa blagoszlov proszjo z sztárov recszjov : Kriszi Bozse, blagoszlovi Goszpodne.

Z a p i s z n i k

Den

Dohodki

Sztroski

kor.

fill.

kor.

fill.

23

Pravilo sztároga kmeta za julij:

Szprne Marije dezs mokre nam dá v roké
Ovszene, pseniesne hrzsene kopé.

Jakob esi je lepi
Mrzli hodo Szvétki
Á obilna bo jeszén
V szákom szádi szem lüdem.

Elijásov den esi li grmi na njem
Od Bogá je dan, kak vszaki drügi den.

Augusztus

—
31 dnévov

—
má.

Mésnjek.

1-ga je den 14 v. 56 m. dugi, do konca meszeca je 1 v. 32 m. kra-cisi.

23-ga ob 2 v. 57 m. popoldne sztopi szunce v znamenje ☿ device.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ Hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Verige Petra apostola	☾	4 38	7 34	8 30	9 51
31. Bio je niki bogat, meo spána i te je bio obtozseni. Luk. XVI, 1—9.						
2 Nedela	VIII. po Riszalih	☾	4 39	7 32	9 33	10 2
3 Pondelek	Najdenje szv. Stevana	☾	40	30	10 37	10 14
4 Tork	Dominik szpov.	☾	41	29	11 43	10 26
5 Szreda	Sznezna Dev. Marija ☾	☾	43	28	popol.	10 42
6 Csetrtek	Szpreobrazenie Goszpoda	☾	44	26	2 3	11 2
7 Pétek	Kajetan szpov. †	☾	45	25	3 16	11 30
8 Szobota	Cirjak mantrn.	☾	47	23	4 28	predp
32. Joko sze je Jezus nad Jeruzsalemom. Pridejo dnevi na tebe. Luk. XIX, 41—47.						
9 Nedela	IX. po Riszalih	☾	4 48	7 22	5 35	12 11
10 Pondelek	Lovrenc mantrnik	☾	49	20	6 32	1 10
11 Tork	Tiburij mantrn.	☾	50	18	7 20	2 28
12 Szreda	Klara dev. ☽	☾	51	16	7 58	3 58
13 Csetrtek	Hipolit i Kaszijan	☾	53	15	8 30	5 32
14 Pétek	Anasztazia dev. ††	☾	54	13	8 57	7 7
15 Szobota	Velka Mesa. V néb. M.	☾	55	11	9 21	8 40
33. Dva csloveka szta gori sla vu cerkev, da bi mobila. Luk. XVIII, 9-14.						
16 Nedela	X. po Riszalih	☾	4 57	7 10	9 45	10 8
17 Pondelek	Liberat m.	☾	59	8	10 10	11 34
18 Tork	Helena kraljica ☾	☾	5 0	6	10 37	popol.
19 Szreda	Ludovik Toled.	☾	1	5	11 9	2 17
20 Csetrtek	Stevan vogrszki kral	☾	2	3	11 45	3 31
21 Pétek	Ivana Franciska †	☾	3	1	predb	4 37
22 Szobota	Timotej mantrn.	☾	5 6	59	12 27	5 33
34. Jezus ozdravi gluho-nemoga. Márk VII, 31—37.						
23 Nedela	XI. po Riszalih	☾	5 6	6 57	1 18	6 17
24 Pondelek	Bertalan apostol	☾	7	55	2 13	6 50
25 Tork	Ludovik kral	☾	9	54	3 13	7 15
26 Szreda	Zefirin pápa ☽	☾	11	52	4 15	7 32
27 Csetrtek	Jozsef Kalazanszki	☾	12	50	5 19	7 47
28 Pétek	Augusztin püspek †	☾	13	48	6 22	8 0
29 Szobota	Glavoszek szv. Ivana	☾	15	46	7 25	8 12
35. Niki eslovik je szpadno med razboj nike, pozsivoga osztavivsi odisli szo Luk. X, 23-37.						
30 Nedela	XII. po Riszalih	☾	5 16	6 44	8 31	8 22
31 Pondelek	Rajmund. Izabela	☾	18	42	9 35	8 34

Izraelski kalendar.

5668. Ieto.

Aug. 1. Ab 4. S. Deb. 2. P. S. H.
 Aug. 6. Ab 9. Jer. elp. bójť S. Nahamu.
 Aug. 8. Ab. 11. S. Voeth. 3. P.
 Aug. 15. Ab. 18. S. Ekev. 4. P.
 Aug. 22. Ab 25. S. Reh. 5. Per.
 Aug. 27. Ab 30. Ros Khod.
 Aug. 28. Elul 1. R. Khod.
 Aug. 29. Elul 2. S. Soft. 6. Per.

Izpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 5-ga ob 10 v. 41 m. predpoldne.
 ☽ Pun 12-ga ob 5 v. 59 m. predpoldne.
 ☾ Zadnji krajec 18-ga ob 10 v. 25 m. popoldne.
 ☽ Mlad 26-ga ob 11 v. 59 m. popoldne.

Vremen

po Herscheli :

Zacsetek meszeca szpremenljivo, od 5 do 12-ga velki dezsi, od 12—18-ga dezsevno, od 18-ga do konca meszeca lepo.

Zlati tanács :

Radi po romanji hodite, pazite, ka ne bodete brezi haszka hodili. Proscenje sze dokonca vu cerkvi, po veszelicah zse szamo vrági sze szlúzi. Bog zná, jeli bi ne boljse bilo doma szedeti ?

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztároga kmeta za auguszt:

Lovrenc dezseven nam vino szladi; Kaksi je Lovrenc-Brtalanov dén Velika Mesa lepa i vroesa
 Repa, hajdina moes po njem dobi! Táksa po návadi bo nam dejeszén. Ti szí za vince moesi szladkoesa
 Lovrenc v vodo kamen vrzse, Nejdí v njo, hus! mrzla je zse!

Szeptember

30 dnévov

má

**Mihalsesek.
Kimovec.**

1-ga je den 13 v.
21 m. dugi, do
konca 1 v. 38 m.
je kračisi.

23-ga ob 11 v. 59
m. predp. sztopi
szunce v znamenje
☿ vage. *Zacsétek
jeszeni.*

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Tork	Egid apat	☾	5 19	6 40	10 41	8 47
2 Szreda	Antonin mantrn.	☾	20	38	11 50	9 5
3 Csetrtek	Manszvet püspék	☾	21	36	popol.	9 29
4 Pétek	Rozalija devica	☾	22	34	2 12	10 0
5 Szobota	Viktoria püspék	☾	24	32	3 19	10 51

36. Jezus ozdravi deset gobavih. Luk XVII. 11—19.

6 Nedela	XIII. Angelszka	☾	5 25	6 30	4 19	11 58
Ponedelek	Rassovszki mantrniki	☾	26	28	5 10	predp.
7 Tork	Mala Mesa. Roiszto M.	☾	28	26	5 52	1 22
Szreda	(Gorgonij) mantrn.	☾	29	24	6 26	2 54
8 Csetrek	Miklos Toled.	☾	30	22	6 54	4 30
9 Pétek	Prot i Hijacint m.	☾	32	20	7 21	6 5
10 Szobota	Guidon szpov.	☾	34	18	7 45	7 37

37. Nisce ne more dvema Goszpodoma szlüzsi. Mataj. VI. 24—23.

13 Nedela	XIV. Ime Marijiao	☾	5 35	6 16	8 10	9 8
14 Ponedelek	Povisanje szv. Krizsa	☾	36	14	8 37	10 36
15 Tork	Nikomed mantrn.	☾	37	12	9 7	popol.
16 Szreda	Enfemia.	☾	39	10	9 42	1 19
17 Csetrtek	Kvatri	☾	40	8	10 23	2 31
18 Pétek	Jozsef Kupert	☾	41	5	11 11	3 30
19 Szobota	Januarij püsp. m.	☾	43	3	predp.	4 18

38. Jezus od mrtvih obudi naimszkoga mladencia. Luk. VII. 11—16.

20 Nedela	XV. po Riszajih	☾	5 44	6 1	12 5	4 53
21 Ponedelek	Mataj apostol	☾	46	5 59	1 4	5 20
22 Tork	Mauricij in tov. m.	☾	47	57	2 7	5 40
23 Szreda	Tekla dev. m.	☾	48	55	3 10	5 56
24 Csetrtek	Gellért püsp. m.	☾	50	53	4 14	6 8
25 Pétek	Kleofas	☾	52	51	5 17	6 20
26 Szobota	Ciprijan püsp. m.	☾	53	49	6 21	6 30

39. Jezus ozdravi esloveka vu vodenom betegi. Luk. XIV. 1—11.

27 Nedela	XVI. po Riszajih	☾	5 54	5 47	7 27	6 41
28 Ponedelek	Venceszlav kral	☾	55	45	8 35	6 53
29 Tork	Mihael arkangel	☾	56	43	9 43	7 10
30 Szreda	Hieronim dáhovik	☾	58	41	10 53	7 30

Izraelszki kalendár.
5668. leto.

Szept. 5. Elul. 9. S. Ki
Theze 1. 2. Perek
Szept. 12. Elul. 16. S. Ki
Thova 3. 4. Perek.
Szept. 19. Elul. 23. S. Nez.,
Vaj. 5. 6. Perek.
Szept. 26. Thisri. 1. 5669.
Szept. 28. This. 3. Gedal-
jah bójt.

Izpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 3-ga
ob 9 v. 51 m. po-
poldne.
☾ Pun 10-ga ob 1 v.
23 m. popoldne.
☾ Zadnji krajec 17-ga
ob 11 v. 33 m.
predpoldne.
☾ Mlad 25-ga ob. 3
v. 59 m. popoldne.

Vremen

po Hersch li:

Od 3 ga do 10-ga lepo
pri szeveri, dezs pri jugu,
od 10 ga do 17-ga doszta
dezs, od 17-ga do 25-ga
goszto dezs, do 3-ga oktobra
szpremenljivo.

Zlati tanács:

Dobroga prijatla imas:
Angela Csuvara. Najbolsi
prijatel. Pazi, da ga ne
zbantújes ali celo v kraj
sztiras od szebe. Njegove
szkuze nad tvojimi gre-
hami te naj na dobro pot
nazáj szprávjó.

Oktober

—
31 dnéov
—
má

Szvetviscek. Vinotok.

1-ga je den 11 v. 39 m. dugi; do konca meszeca je 1 v. 41 m. kracisii.

23-ga ob 11 v. 39 m. popoldne sztopi szunce v znamenje skorpiona.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Csetrtek	Remigiusz püspek	☾	6 0	5 39	popol.	7 59
2 Pétek	Teofil szpovednik	☾	1	37	1 10	8 42
3 Szobota	Kandid mantrnik	☾	2	35	2 11	9 40
40. Lübi Goszpodna Boga . . . Druga zapovid je szpodobna: Lübi blizsnjega. Mataj XXII. 34—46.						
4 Nedela	XVII. Szvétoga Csiszla	☾	6 4	5 33	3 3	10 55
5 Pondelek	Placid in tov. m.	☾	5	31	3 47	predp
6 Tork	Brunon szpovednik	☾	6	29	4 23	12 22
7 Szreda	Marko grof	☾	7	27	4 52	1 54
8 Csetrtek	Brigita dovica	☾	9	25	5 19	3 28
9 Pétek	Dionizij p. m.	☾	11	23	5 43	5 2
10 Szobota	Ferenc borzsianszki	☾	12	21	6 8	6 33
41. Videvsi Jezus vero njihovo, pravo je z zslakom vdarjenomi: Vupaj sze szinek, odpusesajo sze grehi tvoji. Mataj IX. 1—8.						
11 Nedela	XVIII. Velka Goszpá	☾	6 13	5 19	6 34	8 4
12 Pondelek	Makszmilijan p.	☾	15	17	7 3	9 32
13 Tork	Edvard kral	☾	17	15	7 37	10 56
14 Szreda	Kaliszt pápa	☾	18	13	8 10	predp
15 Csetrtek	Terezija devica	☾	19	11	9 2	1 22
16 Pétek	Gal apat.	☾	21	9	9 52	2 15
17 Szobota	Hedvika kralica	☾	22	8	10 54	2 56
42. Prilika od kraljeszkoga gosztüvanja. Mataj XXII. 1—14.						
18 Nedela	XIX. po Riszalih	☾	6 24	5 6	11 55	3 26
19 Pondelek	Peter Alk. szpov.	☾	25	4	predp	3 48
20 Tork	Vendelin	☾	26	2	12 58	4 4
21 Szreda	Ursula devica	☾	28	0	2 3	4 17
22 Csetrtek	Kordula d. m.	☾	30	4 58	3 7	4 28
23 Pétek	Szeverin p.	☾	31	11	4 11	4 39
24 Szobota	Rafael arkangel	☾	33	18	5 18	4 50
43. Jezus ozdravi szina ednoga kraljeszkega csloveka. János IV. 45—53.						
25 Nedela	XX. po Riszalih	☾	6 34	4 53	6 24	5 1
26 Pondelek	Evariszt p. m.	☾	35	51	7 33	5 15
27 Tork	Szabina m.	☾	37	50	8 44	5 34
28 Szreda	Simon i Juda ap.	☾	39	48	9 56	6 0
29 Csetrtek	Narcisz püspek	☾	40	46	11 5	6 38
30 Pétek	Klandij mantrn	☾	42	44	popol.	7 31
31 Szobota	Lucila devica	☾	44	42	1 3	8 40

Izraelszki kalendár.

5669. leto.

Okt. 3. This. 8. S. S. Ha-
aszinu S. Suba.
Okt. 5. This. 10. Jom Kippur.
Okt. 10. This. 15. Szuk. 1. n.
Okt. 11. This. 16. Szuk. 2. n.
Okt. 16. This. 21. Hos. rab.
Okt. 17. This. 22. Sem. azer.
Okt. 18. This. 23. Szuk. 1. n.
Okt. 24. This. 29. S. Beres.
Okt. 25. This. 30. Ros. Kho.
Okt. 26. Markh. 1. R. Kh.
Okt. 31. Markh. 6. S. Noakh

Izpremeni meszeca.

- ☾ Prvi krajec 3-ga ob 7 v. 14 m. predp.
- ☾ Pun 9-ga ob 10 v. 3 m. popoldne.
- ☾ Zadnji krajec 17-ga ob 4 v. 35 m. predp.
- ☾ Mlad 25-ga ob 7 v. 47 m. predp.

Vremen

po Herscheli :

Od 3-ga do 10-ga szpremenljivo, od 10-ga do 17-ga lepo, od 17-ga do 25-ga dezs. potem szpremenljivo.

Zlati tanács :

Po pameti ga pijmo,
Da pamet ne zgúbimo.
Kak grdo bi pacs bilo,
Ne znati, kam domo.
Pamet je zsamat. Pijan-
sztvo je grob szlovencev.
Krav na teli, greh na düsi,
peneze zapravlanje, zsaloszt
familije, sziomastvo zsene
i dece.

Den	Zapiski	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.
<i>18. Febr. napričig bila</i>					

Pravilo sztároga kmeta za oktober:

Moker Dioniz moko zimno dá.
 Gallus esi je szüh, lepo leto dá.

November

30 dnevov.

ma.

Andrejscek. Lisztopad.

1-ga je den 9 v. 56 m. dugi, do konca meszeca 1 v. 14. m. je kraecisi.

22-ga ob 5 v. 35 m. popoldne sztopi szunce v znamenje sztreleca.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
44. Prilika od krala, ki je raesnu vesino z szlugami szvojimi. Mataj XVIII. 23—35.						
1 Nedela	XXI. Vszisavécovo	☾	6 45	4 41	1 49	10 2
2 Ponedélek	Vszech vernih ins.	☾	46	40	2 24	11 30
3 Tork	Viktorin púspek	☾	48	38	2 54	predp
4 Szreda	Karol boromej. pk.	☾	49	37	3 20	1 0
5 Csetrtek	Imre vojvoda	☾	51	36	3 45	2 32
6 Pétek	L-nart apat	☾	52	34	4 8	4 2
7 Szobota	Engelbert púspek	☾	54	33	4 33	5 31

45. Dajte caszari, ka je caszarovo Mataj XXII. 15—21.

9 Nedela	XXII. po Riszalij	☾	6 55	4 32	5 0	7 1
10 Ponedélek	Teodor [Bozsfdar]	☾	56	30	5 31	8 28
11 Tork	Andrej Avel. szpov.	☾	58	29	6 7	9 51
12 Szreda	Martin púspek	☾	7 0	28	6 51	11 6
13 Csetrtek	Martin pápa mantr.	☾	2	26	7 42	popol.
14 Pétek	Sztaniszlav Kosztká	☾	3	25	8 39	12 55
14 Szobota	Szerapijon mantr.	☾	4	24	9 41	1 29

46. Jezus ozdravi Jairusovo heser. Mataj IX. 18—26.

15 Nedela	XXIII. po Riszalij	☾	7 6	4 23	10 44	1 53
16 Ponedélek	Edmund púspek	☾	8	22	11 47	2 12
17 Tork	Gregor pk.	☾	9	21	predp	2 26
18 Szreda	Odon apat	☾	11	19	12 52	2 37
19 Csetrtek	Elizabeta kralica	☾	12	18	1 56	2 48
20 Pétek	Feliks Val. szpov.	☾	13	17	3 2	2 59
21 Szobota	Darovanje Mar. Dev.	☾	15	16	4 8	3 9

47. Od rúsenje Jeruzalema i od szlednje szodbe. Mataj XXIV. 15—35.

22 Nedela	XXIV. po Riszalij	☾	7 17	4 15	5 17	3 21
23 Ponedélek	Kleinen pápa m.	☾	18	14	6 28	3 38
24 Tork	Janos od krizsa	☾	19	14	7 41	4 2
25 Szreda	Katarina dev. m.	☾	21	13	8 54	4 35
26 Csetrtek	Konrad púspek	☾	22	12	10 1	5 24
27 Pétek	Virgil púspek	☾	23	12	11 0	6 29
28 Szobota	Jakob iz Marke	☾	25	11	11 49	7 48

48. Od poszlednje szodbe. Luk. XXI. 25—33.

30 Nedela	I. Adventna	☾	7 26	4 11	popol.	9 15
30 Ponedélek	Andrej apostol	☾	28	10	1 0	10 44

Izraelszki kalendár.

5669. leto.

Nov. 2. Markh. 8. Seni bójt.
Nov. 5. Markh. 11. Khamisi bójt.
Nov. 7. Markh. 13. S. Lekh-Lekh.
Nov. 9. Markh. 15. Seni bójt.
Nov. 14. Markh. 20. S. Vajere
Nov. 21. Markh. 27. S. Khaje Sza.
Nov. 24. Markh. 30. Ros Khodes.
Nov. 25. Kiszlev 1. R. Kh.
Nov. 28. Kiszlev 4. S. Tol-doth.

Meszecsni szpremeni.

☾ Prvi krajec 1-ga ob 3 v. 16 m. popol.
☾ Pun 8-ga ob 8 v. 58 m. predpoldne
☾ Zadnji krajec 16-ga ob 12 v. 41 m. pred.
☾ Mlad 23-ga ob 10 v. 53 m. popoldne.
☾ Prvi krajec 30-ga ob 10 v. 44 m. popo.

Vremen

po Herscheli :

Od 1-ga do 8-ga lepo i prijetno, od 8-ga do 16-ga dezs in szneg, od 16-ga do 23-ga mrzlo in mrzel veter, potem lepo.

Ziati tanács :

Verjemo obesinsztvo szve-cov. Eden za ovoga Boga molimo, szveci vu nebe-szah nam pomagajo, mi molimo za purgatoriumszke dúse. Tíhi grom krsesnikne ne locsi. Mamo vezelo bo-zse miloscese i molitvi.

Deň	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.
	4 novembra bela				

Pravilo sztároga kneta za november:

Mráz Vszehszvécov to pomeni,
Ka Martina dén bo lepi.

Csi je Martin lepi, veľko dá zimo,
Csi je megleni, szlabo dobimo.

December

—
31 dnevov
—
má.

Bozsics. Proszinec.

1-ga je den 8 v. 41 m. dugi, do 20-ga 19 m. krasisi posztane, potem 4 m. zraszté. 22-ga ob 6 v. 33 m. predpoldne sztopi szunce v znamenje kozla. Zacsetek zime.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Tork Eligij púspek szp.	☾	7 29	4 10	1 26	predp
2	Szreda Bibijana dev. mantrn. ††	☾	30	9	1 50	12 13
3	Csetrtek Ferenc Kszaver.	☾	31	9	2 12	1 42
4	Pétek Barbara dev. mantr. ††	☾	32	8	2 35	3 9
5	Szobota Szaba apat.	☾	33	7	3 1	4 35

49. Ivan Krsztitel vu vozi. Mataj. XI, 2—10.

6	Nedela II. Adventna	☾	7 34	4 7	3 29	6 2
7	Pondelek Ambrozij púspek	☾	35	7 4	1 7	26
8	Tork Brez gréha popr. Mar.	☾	36	7 4	42 8	45
9	Szreda Leokadia devica ††	☾	37	7 5	30 9	54
10	Csetrtek Melkiadesz pápa	☾	38	7 6	24 10	48
11	Pétek Damaz pápa ††	☾	39	7 7	25 11	29
12	Szobota Szinezij mantrn.	☾	40	7 8	29 11	57

50. Poszlali szo zsidovje k Ivani: Ti sto szi? Janos I, 19—28.

13	Nedela III. Adventna	☾	7 41	4 7	9 33	popol.
14	Pondelek Nikazij púspek	☾	42	7 10	38 12	33
15	Tork Krisztin dev. ☾	☾	43	8 11	41 12	45
16	Szreda Euzebij pús. Kvatri ††	☾	43	8	predp 12	56
17	Csetrtek Lazar púspek	☾	44	8 12	45 1	6
18	Pétek Gracijan púspek ††	☾	45	7 1	49 1	16
19	Szobota Nemezij mantrnik	☾	46	8 2	56 1	27

51. Veli Ivan: Pripravljajte pot goszpodnovo, poravnajte szteze njgove. Luk. III, 1—6.

20	Nedela IV. Adventna	☾	7 46	4 9	4 6	1 43
21	Pondelek Tomas apostol	☾	47	9 5	19 2	2
22	Tork Zenon mantrnik	☾	47	10 6	34 2	30
23	Szreda Viktoria dev. ☾ ††	☾	48	10 7	45 3	12
24	Csetrtek Adam in Eva ††	☾	48	11 8	49 4	12
25	Pétek Bozsics Rojsztvo Jezusa	☾	49	12 9	43 5	28
26	Szobota Stevan prvi mantrnik	☾	49	12 10	28 6	57

52. Ovo polozseno je to dete na opadnenje i na sztanenje vnogih. Luk. II, 33—40.

27	Nedela János apostol	☾	7 49	4 13	11 3	8 29
28	Pondelek Drobna, nedolzna deca	☾	49	14 11	31 9	59
29	Tork Tomazs púspek	☾	50	15 11	35 11	28
30	Szreda David kral ☾	☾	50	16	popol. predp	
31	Csetrtek Szilveszter pápa	☾	50	17 12	41 12	54

Izraelszki kalendar.

5669. leto.

Dec. 5. Kiszlev 11. S. Vajeza.
Dec. 12. Kiszl 18. S. Vajisla.
Dec. 19. Kiszl 25. S. Vaj.
Dec. 24. Kiszl 30. R. Kh.
Dec. 25. Feb. 1. R. Kh.
Dec. 26. Feb. 2. S. Mik.
Sz. Kh.

Szpremeni meszeca.

- ☾ Pun 7-ga ob 10 v. 44 m. popoldne.
- ☾ Zadnji krajec 15-ga ob 10 v. 12 m. popoldne.
- ☾ Mlad 23-ga ob 12 v. 50 m. popoldne.
- ☾ Prvi krajec 30-ga ob 6 v. 40 m. predpoldne.

Vremen

po Herscheli:

Od 1-ga do 23-ga lepo, na konci meszeca szneg.

Zlati tanács:

Krisztus sze narodo. Dete vu jasle polozseno zove i vász, hodte z pasztirami, — mér vam da. Na konci leta dober goszpodar racsun szklenjava. I ti racsun szkleni nad tvojev dššov. — Mogoese, da szi zgřubo, nedolznsoszt. Dobro oblřubo vcsini, za vzéte dáre pa hválo dávaj.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztároga kmeta za december:

Detca vervajte prav, ka právi vam mati: Lucija kráti dén, Szlaba bo letina, malo dobis,
 Vüzem na pécsi, esi Bozsics na trati. Je znáno vszem lúdém! Csi je mokroesa na szvétí Bozsics.

Presztopno leto 1908.

Má 366 dni (med temi 66 nedel i szvétkov), z szredov sze zacsne i konesa sze z csetrtekom.

I. Letni csaszi.

Szprototetje sze zacsne marcius 21-ga ob 1. v. 27 m. predpoldne. Vu tom csaszi szta dén i nocs ednako dugiva.

Leto sze zacsne junius 22-ga ob 8 v. 10 m. popoldn. Zdaj je najbolje dugi dén pri nasz.

Jeszén sze zacsne szeptembra 23-ga ob 11 v. 59 m. predpoldne. Dén v tom csaszi z novies ednako je dugi z nocsjov.

Zima sze zacsne decembra 22-ga ob 6 v. 33 m. predpoldne. Pri nasz najbolje duga nocs.

II. Presztopni szvétki.

1. Steri sze z vánesnjov szlovesznostjov obszlútsávajo.

Nedela pred pepelnicov I.	febr. 16.
Vüszemszka nedela	april. 19.
Krizni tjedén	máj. 25., 26., 27.
Vnébosztopenje Jezusa	máj. 28.
Riszalszka nedela	jun. 7.
Szv. Trojsztva nedela	jun. 14.
Telovo	jun. 18.
Prva adventna nedela	nov. 29.

2. Steri sze szamo vu církevi obrzszávajo.

Najszvetejse Imé Jezusa	jan. 19.
Pepelnica	márc. 4.
Szedem zsaloszti Marie	april. 10.
Obramba szvétoga Jezsefa	máj. 10.
Najszvetejse Szrce Jozusa	jun. 26.
Szvétek preszvéte krvi Jezusa	jul. 5.
Szvétek nasega Zveliesara	jul. 19.
Dén szv. Joakima	aug. 16.
Szvétek angelov csuvárov	szept. 6.
Preszladko Ime Marije	szept. 13.
Szv. Csizsla nedela	okt. 4.
Velka Gospá vogrsz. országa	okt. 11.
Obramba bl. Dev. Marije	nov. 8.

III. Fasenek

letosz je od jan. 7-ga do marc. 3-ga, to je 57 dnévov je dugi.

IV. Poszti.

1. Kvátrni.

Szprotoletni	mare. 11., 13., 14.
Letni	jun. 10., 12., 13.

Jeszenszki	szept. 16., 18., 19.
Zimszki	dec. 16., 18., 19.

2. Vigilszki.

V szoboto pred riszalszkov nedelov	jun. 6.
Pred Petrovom	jun. 27.
Pred Velikov Mesov	aug. 14.
Pred Vsziszvécom	okt. 31.
Pred Bozsicsom (szveti poszt)	dec. 24.

3. Drúgi zaporedani poszti.

Velki poszt, od pepelnice do vüszemszke nedele vszáki dén zvün nedele, od márc. 4-ga do april. 18-ga. V adventi poszt v szredo i v pétek.

V celom leti v pétek je prepovedano vzsivanje meszne hráne.

To je posztna právda, stero je Mati Cérkev vu szlednjaj letaj *polejsala*.

Tak 1907. leta vu szombotelzskoj püpekiji je posztni réd etak bil:

I. Poszti, gda ne szememo meszno hráni vzsivati i szamo ednok sze je szlobodno na jeszti, szo eti:

1. Pepelnica.
2. Velki Csetertek, Velki Petek, Velka Szobota.
3. Vszáki pétek vu poszti i adventi.
4. Vszáko szredo i pétek vu Kvatraj.
5. Vigilszki poszt pred Bozsicsom, pred Rizsálami i pred Velikov Mesov.

II. Poszti, gda szlobodno je meszo jeszti, nego vecskrat, kak ednok sze najeszti je prepovedano, szo eti:

1. Zvün petka vszáki dén vu poszti.
2. Szrede vu adventi.
3. Vigilszki poszt pred Petrovom i vsziszvécom.

Szvote Mati Cérkev je nej zbriszala poszt, nego polejsala. Nicse je ne prisziljeni, ka bi poleg polejsenoga poszta zszico, escse Szv. Mati Cérkev zszele, ka bi poleg sztárovoga réda poszt zdrzsali.

V. Nebeszki patronje

drzsánjah szlisajoesih pod vogrszko sze. korono.

1. Na Vogrszkom: Szvéti Stevan (aug. 20.).
2. Na Erdélyszkom: Szv. Ladiszlav (jun. 27.).
3. Na Horvatskom: Szv. Elias (jul. 20.) i Szv. Rok (aug. 16.).
4. Na Szlovenszkom: Szv. Ivan (jan. 24.).
5. Na Dalmatinszkom: Szv. Spiridion (dec 25.).
6. Na Primorszkom: Szv. Jozsef (márc. 19.) szv. Vid (jun. 15.).

VI. Cerkveni patronje szlovenszke okrogljne.

Dolnja Lendava : Szv. Katarina.
Bogojina : Vnëboidejnye nasega Goszpoda.
Beltinci : szv. Ladislav.
Csrenszlovci : Szv. Krizs.
Dobronok : Szv. Jakab.
Törniscse : Bl. Dev. Maria. Velka Mesa.
Stevanovci : Szv. Stevan kral.
Dolnji Szinik : Ceplena Marija.
Gornji Szinik : Szv. Ivan krsztitel.
Dolinc : Szv. Miklos püspek.
Tisina : Bl. Dev. Maria. Måla Mesa.
Gornja Lendava, Gråd : Bl. Dev. Maria. Velka Mesa.
Martjanci : Szv. Marton püspek.
Szobota : Szv. Miklos püspek.
Szv. Helena : Szv. Helena.
Szv. Jürjij : Szv. Jürjij.
Petrovec : Szv. Trojsztvo.
Szv. Benedek : Szv. Benedek apåt.
Szv. Sebestjan : Szv. Sebestjan mantrn.
Cankova : Szv. Jozsef.

VII. Cerkveni prepovedani esaszj

szo od prve adventne nedele do treh Krålöv ino od pepelnice do bele nedele.

VIII. Vüzemszka szpovid

sze szpolni vu szzobotelszkoj püspekiji od drüge nedele vu poszti do Krizsnoga Csetertka.

IX. Potamnejuje szunca.

Vu leti 1908. potemne szunca trikrat. Pri na z sze na de vidlo.

1. *Popolnoma potemne szunce* jan. 3-ga. Zacsne sze ob 8 v. 8 m. popoldne. Konesca sze jan. 4. ob 1 v. 23 m. predpoldn. To potemnejnye de sze vidilo na szeverno — izhodnom tali Ausztralie, v Novoj-Quinei, v Ameriki i na Tihom Oceani.

2. *Obrocsaszto potemne szunce* jul. 28-ga. Zacsne sze ob 2 v. 29 m. popoldn., dokonca sze ob 8 v. 31 m. popoldné. Vidlo de sze na izhodnom tali Tihoga Oceána, na szevernom tali Atlantszkoga Oceána ino na szeverno-zahodnom sztråni Afrike, na szevernom kraji Juzsne Amerike i na juzsno-zahodnom Europe.

Obrocsaszto potemne szunce dec. 23-ga. Zacsne sze ob 10 v. 7 m. prepoldne. Dokonca sze ob 3 v. 23 m. popoldne. Vidlo de sze vu Juzsnoj Ameriki, vu

Juzsnoj Afrike, vu Madagazkari, na juzsnom kraji Atlantszkoga Oceana i na Juzsnom ledenom kraji.

X. Szunce z szvojimi planetami.

1. Na szredi szvojih planet je szunce.
2. Prednje planete szo: *Merkur*. Edno leto na njem trpi 88 dnëvov.

Venusz. Leto na njoj trpi 225 dnëvov.

Zemla. Leto na njoj trpi 365 dni.

Marsz. Leto na njem trpi 687 dnëvov.

569 malih planet do konca 1905. leta, vszigdår njihl vees najdejo na tisztom kraji.

Jupiter. 12 let vesini szvojo pot okoli szunca, potem leto tam trpi 12 let.

Szaternusz. Szvojo pot okoli szunca 2½ let 116 dnëvov pohodi, leto potem 29 let 116 dnëvov tå trpi.

Uranusz. Szvojo pot okoli szunca 84 let dugo opråvlja.

Neptun. Pot opråvla 164 let 2¼ dnëvov, potem leto tå tak dugo trpi.

Te planete sze okoli szunca obråcsajo. Zvån toga planete tå májo *måle planete* tak *szåne meszece*, steri sze okoli planet obråcsajo. Tak zemla má ednoga meszece, steri sze okoli një obråcsa. Marsz má 2, Jupiter 71, Szaternusz 108, Uranusz 4, Neptun pa 1 meszec.

XI. Letosz Meszec planeta kralüje.

Imenitne godbe.

1908. leto je.

7779. leto od sztvorjenja esloveka.

5355. leto od potopa.

2658. leto od zidanja Ritna.

1908. leto od rojsztva Krisztusa.

1777. leto od porusanja jeruzsalemszke cerkvi.

1673. leto od raztrojenja zsidovov.

1013. leto, da szo vogri szem prisli.

908. leto, da sze vogrszka dezsela racsuna med szamosztålne drzsånje.

667. leto, da szo tatåri pri nesz hodili.

468. leto, da szo stamparijo gori najslji.

416. leto, da szo Ameriko gori najslji.

383. leto, da szo törki pobili vogre pri Mohåcsi.

323. leto, da szo kromprier prineszli k nam iz Amerike.

247. leto, da szo türke zbili vogri pr Monostri.

209. leto, da szo gori zgråntali ognjeni masin.

102. leto, da szo ob prvim zacsnoli probati delati zseleznicu.

78. leto od rojsztva nasega kråla, Ferenc Jozsefa prvoga.

41. leto da sze je dao korunåvati z vogrszkov koronov.

Právde sze pr szodnijaj ne szmejo pelati

Poleg právde IV. 1868. leta zvün velke szile na szvétkaj. Na szvétkaj szvoje vere sze nisce nemore pred szodnijo zvati. Rávno tak pri ekszekuciji.

Zsidorje májo szvétké po szobotaj, potem Purim (marc. 17.) vüzemszki szvétki (april. 16, 17, 22, 23) schabuoth (Riszáli — jun. 5, 6), szpomin rüsenja Jeruzsalema (aug. 6.), novo leto (szept. 26., 27.), den pomiranja (okt. 5.), dén Satorov (okt. 10., 11.), dén veszelja posztave (okt. 18.).

Cerkveno vladarsztvo.

Rímszki pápa: Piusz X., Krisztusa Jezusa zemel-szki namesztnik, naszleditel szvétoga Petra, püspek Rim várasa. Po familii je zván Sarto Jozsef, narodil sze v Riese vu leti 1835. 2-ga juniusa, za rímszkoga pápo odebráni l. 1903. aug. 4-ga, korunüvani 1903. aug. 9-ga.

Szombotelszki püspek: István Vilmos dr. Narodil z Zalaegerszegi 1849. leta jun. 22., za szombotelszkoga püspeka odebráni 1901. leta nov. 1.

Szvetszko Vladársztvo.

Szlávno Vládajocsi kral:

1. **Ferenc Jozsef** (Károl) iz bozse miloszti caszar Ausztrie, Csehszki, Lombardszki, Venetinszki, Dalmat, Hrvat, Szlavon, Lodomirszki i Illirszki kral, Apostolszki kral vogrszkoga országa. Rojen v Beesi 1830. aug. 18. Vládati zacсно 1848. dec. 2-ga. Za vogrszkoga krála korunüvan 1867. jun. 8-ga.

Velicsanszka kralica:

† **Elizabeta**, hesi vojvoda Makszimiliana Jozsefa na Bavarszkom, rojena v Posenhofeni 24. dec. 1837. Umozsena v Beesi 25. aprila l. 1854. Umrla 1898. leta szept. 10-ga v Genfi.

Deca:

1. † **Zofija**, rojena 1855. márc. 5. Umrla 1857. maj. 29.

2. **Gizela**, rojena 12. julija 1856. Zdana z Leopoldom, z bavarszkim kraljevicsom 20. aprila 1873. leta.

3. **Maria Valeria**, rojena 22. aprila 1868., zdána 31. jul. 1890. z nadvojvodom Franc Szalvatorom.

4. † **Rudolf**, rojen 21. aug. 1858., umrl 30. jan. 1889. Zlán 10. mája 1881 z belgijszkov príncezinjov, Slefaniov, rojenov 21. maj. 1864.

Deté † Rudolfa i Stefanie:

Elizabeta, rojena 2. szept. 1883. Zdána 23. jan. 1902. sz knezom (herceg) Otonom Windischgraetzom.

Bratje Njihovoga caszarszkoga i kraljeszkoga Velicsansztva.

1. Nadvojvoda **Ferdinand Maximilijan**, rojen v

Schönbruni 6. julija 1832., — caszar Mehikánszki umrl. 19. jun. 1867.

2. Nadvojvoda **Károl Ludovik**, rojen v Schönbruni 30. jul. 1833., umrl 19. máj. 1896. Zdán 4. nov. 1856. z Margaretov, heserjov kralja Ivana Szakszonszkoga, roj. 24. mája 1840., umrl 15-ga szept. 1858: drügokrát zdán z Anuncijátov, heserjov krala Ferdinanda II. Sziciljszkoga, roj. 24. márc. 1843., umrl 4. mája 1871. Tretjo pot zdán 23. juj. 1873. z Marijo Terezijov, heserjov portugalszkoga kraljevicsa Don Miguela, roj. 24. aug. 1855. Deca: **Franc Ferdinand d' Este**, roj. 18. dec. 1863; **Otto**, roj. 21. april 1865; **Ferdinand**, rojen 27. dec. 1868; **Margereta** rojena 13. mája 1870; **Maria** roj. 31. jul. 1876; **Elizabeta** roj. 7. jul. 1878.

3. Nadvojvoda **Ludovik Viktor**, rojen v Beesi 15. mája 1842.

Sztarisi Nj. Velicsansztva.

Franc Karol, rojen v Beesi 7. dec. 1802., umrl 8. marca 1878., zdán 4. nov. 1824. sz Zofijov, rojenov v Monaki 27. jun. 1805, umrl 28. mája 1872.

Naszlednik Nj. Velicsansztva vu kralüvanji:

Franc Ferdinand, rojen 1863. leta 18-ga dec. v. Gráci. Sztarisje njegovi: Karol Ludovik (Umrl. 1896. maj. 19.) ino Maria Anuncijata (Umrla 1871.). V bizni zakon sztopo 1-ga jul. 1900. v Reichs sdti z groficov Chotek Zofijov, rojenov 1. márc. 1868. leta.

A decorative border with a repeating floral and vine pattern surrounds the text. The pattern includes stylized leaves, flowers, and circular motifs.

NA SZPOMENEK.

1908.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTO

Szrce Bozse, toj scsem biti.

*Szrce Bozse, toj scsem biti
In' od Tebe sze odbiti
Nikdár jaz ne dam.
Sz Tebov sztánem, sz Tebov lúzsem,
Sz Tebov noszim bremen dnéven!
Nikdár ne szem szam.*

*Szrce Bozse, toj scsem biti
In' od Tebe sze odbiti
Nikdár jaz ne dam.
Miszel, zsela sze Ti zrocsi,
Vszaka szuza mojih ocsih,
V gojduo zse zaran.*

*Szrce Bozse, toj scsem biti
In' Te ne dam szpremeniti
Za szto szvetov nit!
V Tebi scsem zsvieti, mreti
In po trüda punih letih
Sz Tebov v nébo it!*

*Szrce Bozse, toj scsem biti
In' od Tebe sze odbiti
Nikdár jaz ne dam.
Sz Teb' sze trádím, delam, molim,
Kázsem lübau blizsnjim mojim,
Zdaj tü, zdaj pa tam.*

*Szrce Bozse, toj scsem biti
In' od Tebe sze odbiti
Nikdár jaz ne dam.
Vsza szküsnyava cel'ga pekla
Bi mi düso, telo pekla:
Pa te ne odam.*

(Kj.)

Pobozsnoszt k szladkomi Szrci Jezusovomi.

Dosztá esűjemo denesnje dni reesi: szloznoszt, vkűpdrzsanje. Od vszeh krajov nam tolmaesijo, ka esi sesemo katolicsanci osztati, esi nescsemo, ka bi nasz denesnji neverni esazsi oropali nase vere, te moremo vkűpdrzsati. Pa je isztina, ka brezi szloznosztí vszaki poszebi jáko malo piemore, kak vidimo denesnje dni poszebno pri kmetzskom sztalisi, steri sztalis esese izda ne more zarazmiti, ka tak sztoji na szveti, kak razvezani sznop, steroga vszaki veter raz-

nesze. Ne razmi ete sztalis, ka je najvecs njevovih nevol, szlabe cene, vnogi terhi i t. d. od toga, ar szo szrea prosztoga lűdsztva esese puna nevosesenoszti, esi vidijo, ka je steri med njimi malo naprej priseo i puna hűdobnoga szkrivnoga veszelja, esi eden ali drűgi med njimi na nikoj priseo. Odűrjavanje bliznjega, z sterim bi najbole mogeo vkűpdrzsati, nevoscenoszt ino hűdobno veszelje lűszkoga kvara szo zroki, steri szo na poti jedinsztva, szloznosztí ino vkűpdrzsanzji vu kmetzskom sztalisi. Pa to szo tűdi zroki, ka nanes vu verszkom poszli ne drzsi ete sztalis vkűper, esese vu cerkvi-sze ne esűtijo za ednake, esese pri najlepsem nakanenji vnogoga sze naidejo vszikdar, ki kaj proti majo, — esi pa tű ne

bode jedinsztva za nasz, te ga vu zemelszkom nikdar ne bode, ar Bog je on, ki nasz zjedini, i Bog je on, ki nasz zna raztrosziti, kak nikda szveta pri babylonszkom tűrmi.

Vkűpdrzsanje da moes szlabim i vkűpdrzsanje da nazaj one oblászti nasoj szvetoj veri, stere po nevernoszti szvoje dece od dneva do dneva pred nasimi ocsmi gűbi. Szloznoszt, jedinoszt vernih krsztszenikov je mogocsa nazaj szpraviti tűdi ono deco na pravo pot, stera szo zse zdavno pozabila szvojo szv. mater, katolicsanzsko cerkev.

Od ete szloznosztí szo guesali pokojni papa Leo XIII., kda szo krivovercom naraesali, naj sztopijo nazaj vu szv. matercerkev, od stere szo sze njihovi ocsaeje odtrgnoli i kda szo vszem sztalisom, vucsenjakom, delavcom, polo- i rokodelavcom *preporacsali, naj sztopijo vu drűztva krsztszanszka ino tak naj zjedinjeni delajo za szvojo vero i szvoje zemelszke pravice. Zato je bilo, ka szmo na konci preminocsega sztoletja vszasirom szlovesznosztí drzsali, naj bi vu njih szpoznali one, ki szo z nami i ki szo proti nam. Jezus, kak kral vremena je bio szredina etih szlovesznosztih; preszladko szrce Jezusovo, steromi sze je te celi szvet preporacsao, je bilo vűpovedano od toga papo za ono moes, stera nasz more szlozsiti, to je vkűpprikapesiti.

Pa zakaj je ravno to szree za szredino vsze nase jedinoszti djano, jeli znate? Ve je

pa to lübeese gorecsnoszti puno szree njemi na jezik dalo ete rcesi: „Oesa daj, ka do edni, kak ti pa jasz szva eden,“ stere je za jedinoszt naso molo par vör pred bridkim szvojim trplenjom. Pa mi to pravico ne tajimo, ar vszi radi molimo vu litanii toga najszvete-sega Szrea: „Szree Jezusovo, kral i szredina vszeh szree, szmiluj sze nam.“

Iz szredine kola idejo vö vszi trakovje ino vu toj szrdini vszi vküp pridejo pa sze celo kolo okoli ete szrdine obraca i celo kolo eta szrdina vküpdzrzi tak, ka esi sze kolo odlöcsi od szvoje szredine, te ne more ves celo biti, more na tale razpadnoti. Ravno tak sze znaide vu najszvetesem Szrei Jezusovom zemla z nebov, znaide sze tü zemelszka eslovecsanzka lübeznoszt z bozsanszkov nebeszkov, szam Bog sze tü prikapesi z eslovekom vu lübeznoszti ino esi vszeh lüdih szrea szem poslejo trake szvoje lübeznoszti, te je eta lübeznoszt tü vküpprikapesi, ka ne bode vu njimi ves szrditoszti, odürjavanja, nevoscenoszti i kri-vicsnoga veszelja ober neszreese blizsnjega. Vidite tak grata Szree Jezusovo szredina vszeh szree ino zalog nase zemelszke i vekivecsne jedinoszti na naprejidenje tak vu zemelszkom, ka vu milöscsi.

Ar ka je Szree Jezusovo? Nikaj drügo, kak Njegova neszköncsana lübeznoszt, stero mi vu njegovom szv. telovnom Szrei, kak vu sztolci lübeznoszti casztimo. Znamo, ka je Jezus za isztino Bog i za isztino eslovek vu ednoj personi, ka sze je vu njegovoj personi drüga bozsanzska persona z eslovecsanzskov naturov zjediniła. Za to je Jezus Bog i esloveko, njegov szree je szree Boga i esloveka, njegova lübeznoszt je zjedinjena lübeznoszt Boga i esloveka. On lübi kak Bog i lübi kak eslovek; pa lübi brezmejno Boga i esloveka. Kak Bog je talnik szkrivnoszti szvetoga Troj-sztva, ino tüdi sztvorenja szvoja neszköncsano lübi, kak eslovek pa obimle iz szvojov lübeznosztjov neszköncsanoga Boga ino tüdi vu prahi szivoeseга esloveka. Za to je Szree Njegovo ona lübeznoszt, stera od Boga i od esloveka ide ono lübeznoszt, stera od Boga i od esloveka ide ono sze vu Jezusi iznaide. Vu tom Szrei sze zjedini neba z zemlov.

Vu tom Szrei sze Bog szam prikapesi esloveki. Kak razszipni szin, szmo osztavili vu nasih prvih sztarisaj domovino nebeszke miloszti ino szmo razmetali z grehi nasimi milöscso bozso, nas herb, pa szmo prisli na tiho zemlo vu szuznoszt satana, pa szmo ne meli ves pravlee do nebeszkoga kralesztva, esi li szmo za nje sztvorjeni. Ober nasz je pa bio razszrdjeni Bog, zbantüvani Goszpod, ki je etak pravo: Raztlacsim je vu mojoj szrditoszti. Zaszlüzsilii szmo szi eto szrditoszt, ar szmo z

Adamom vküp vszi grehsili, nebogavni bili ino sze proti Njemi borili. Pa k tomi zdaj ne bilo sztvorenja, stero bi znalo nam pomagati, razszrdjenoga Boga zmiriti i nam esiszto ob-leko i domovino milöscse nazaj szpraviti, nanes szmo racsunati ne szmeli na odpüsztzenje. Razszaljenoga krala szrditoszt je ne mogla krv jezero szlüzsabunikov pomiriti, tü je szamö jedino-rojeni szin kralov znao pomagati.

Pa je ete szin Jezus, ki je szvojeга Oeso vise vszega lübo, ne mogeo gledati naso ne-voło, ar je njegov Szree nasz tüdi neizre-cesno lübilö. Vekse lübeznoszti niscse ne ima, kak ki zsvilenje szvoje da za prijatla szvojeга. To je on szam pravo. Nego njegova lübeznoszt je escse veksa bila, ar je on ne za prijatle, nego za neprijatle dao zsvilenje szvoje. Njegovo bozsanzsko Szree, njegova za nasz gorecsa lübeznoszt je priszilila njega, naj kak najvekso zadovolscsino da szvojemi nebeszkomi Ocsi za nase grehe ino tak nasz iz neprijate-lov bozsih za njegovo lübeznivo detco vesini. Oh da bi szzi to vszaki dobro vu pamet i vu szree zapiszao!

Znao bi ti escse izda mrzel, celo nezah-valen biti tomi szv. Szrei, stero je Zvelicsitela tvojeга vu szmrt neszlo za tebe? Stero je nasz, kak razszipno deco z Bogom znova pomirilo ino z njim vu novoj lübeznoszti vküpprikapesilo. To Szree nas prikapesi Bogi!

Ka pa eti na zemli vküpvvezse lüdi? Ka eti vküpvvezse, ka pomiri, ka i sto zjedini szvojevolna, gizdava, nevoscenska, szrdita eslovecsanzska szrea? Dökees je krsztsansztva ne bilo, ne vemo pelde na pravo, szresno i popuno pomirenje ino odpüsztzenje eslovecsih szree. Od zacsetka krsztsansztva pa to vszaki den naprejpride. Odket je to? Od Szrea Jezusovoga. Povej mi, jeli mas edno iszkrico lübeznoszti do tvojeга Zvelicsitela? Csi mas, te vszakojaeski mores lübiti njega i lübiti vszako-ga, koga on lübi. Ar je ne mogöcse lübiti prijatla pa poleg toga njegove prijatle odürjavati. Jeli ka, esi bi tak delao, bi njega tüdi zbantüvao pa po taksem z njim tüdi ne bi vu prijatelsztvi osztao. Ali sze mores zmiriti z njegovimi prijatli, ali pa njegovo prijatelsztvo tüdi zgübiti.

Zdaj pa te gledaj, sto szo prijatli Jezusovi. Znas, ka je Jezus za vszakoga esloveka vmro, za tebe, za mene, za Petra, za Janosa, za Pavla, pa bi escse zdaj dao zsvilenje za vszakoga. To je pa telko, ka on vszakoga esloveka lübi, ka je vszaki eslovek njegov psijatel. Dobre lübi, ar szo pravicsni, lagoje lübi, naj gratajo pravicsni, kak oesa lübi szvoje bozsne szine. Zato esi ti lübis Jezusa, te lübis vszako-ga esloveka; esi szzi prijatel Jezusov, te szzi prijatel vszakoga esloveka.

Szv. Szrce Jezusa, prijatel csisztih szrc.

Vidis to je zrok, ka esi vszi lübito Szree Jezusovo, te de med nami lübeznoszt, mir, szlozoszt med tem vecsimi, kem vecs de nasz lübito to szv. Szree. Zato je pobožnoszt k etomi szv. Szrei posebno pripravna vküp-prikapesiti szziromaka i bogatca, delavca i delo davajocsega, szlüzsabnika i goszpodara vu ednoj lübeznoszti, nego szamo tak, esi eden pa drügi z celim szrcem lübi eto najszvetese Szree. Z tov lübeznosztjov szo prisli prvi krszsenicje tak dalecs, ka szo vszi edne düse i ednoga szrea bili, kak nam pise szv. pizmo. Vszi szo sze zjedinili vu lübeznoszti Jezusa. Pa esi je to tak moglo biti te, zakaj ne bi tak moglo biti dnezsz?

K vam sze obrnem, krsztsanszki mladenci! Csi sto, te ravno mladencoszt je ona, steroy je najbolje potrebna szlozoszt vu etoj lübeznoszti; pa ne lepsega, ne imenitnesega med vszemi peldami za szree ednoga mladencia, kak je lübeznoszt bozsanszkoga Szrea.

Mladenc je najbolje potreben zjedinjenoszt vu dobrom. Jaj onomi, steri z szvojov postenosztjov vu denesnji esaszaj szam sztoji na szveti! Z ednoga kraja je esese ne tak sztalen, ka bi sze znao proti posztaviti velkoj szküsñjavi: od drüga je pa esese szam vu szebi pun naszladnosztih, stere njemi mira ne dajo, nego ga lagoje poti vracasajo. Kak szrecsen je mladenc, steri vu szvojih prijätlaj podporo, obrambo, navdüsenoszt naide na dobro. Drügi bojazljivo mucsijo, celo od vere sze obrnejo ino robi szvoje naszladnoszt gratajo, ki pa ma szebi ednake dobre, on obcsuva v szebi vero ino jakoszti, stera szo sze njemi vu detinsztvi vu szree poszejala pa de posteni hrabri katolicsanec z njega, ki de vszikdar, esi trbej tüdi z trüdom i aldovom pripraven na obrambo szvoje vere. Pa kak naide takse prijatle? Csi de vszaki na tom, ka de jih vszikdar vees esasztilo preszv. Szree Jezusovo.

To je najlepsi kep zjedinjenja za mladence. Gledaj szamo, kda k trüdnomi Zvelicsari detco neszejo. Ocsevje, matere setüjo k bozsanszkomi prijatli dece. Vucsenicje bi je radi odpravili od vnogoga hoda, vesenja i vracsenja trüdnoga Zvelicsitela. Püsztite male k meni, ne prepovedavajte njim szem pridti. Njihovo je kralesztvo nebeszko. Ka njemi je ete recsi na vüsztä dalo? Ka je detco okoli njega vküpszpravlalo? Bozsanszko Szree, mila lübeznoszt dece. Drügocs eden mladenc sztoji pred njim.

— Dober mester, ka bi vesino, naj vu zsitek pridem?

— Csi scses vu zsitek pridti, obderzsi zapovedi. — Kakse?

— Ne mori, ne praznäj, ne kradni, lübi blizsnjega, kak szamoga szebe.

— Goszpodne, to szam jesz od detinsztva mojega obdrzsao, ka mi esese fali?

Eta rees mladencia je z cela genolo njevogo Szree, pogledno ga je, pravi Szv. pizmo ino ga je lübo, pa je etak pravo: Jeli scses tüdi popuni biti? Te — naszledüvaj mene ino dobis kinese vu nebi.

Szam szebe posztavi za vzgled pred mladencia, steroga lübi. Pa je vreden, ka bi mi Njega za peldo meli. Ma lübeznoszt do mladencov vu szvojem szv. Szrei. Vu personi je plemeniti i imeniten, stere lasztivnosztij najvecs mladencov szebi zsele. On je kral, dühovnik i voditeo boja proti pekli. Pa, ka sze ga nisece ne presztrahsi, je on tüdi szziromak, nego zadovolen; delavec je, nego miren; obramba i apostol szziromaskoga lüdsztva je On. Vu ednoj personi najvisisa esaszti i najnizsisa poniznoszt. Pa esese nikaj naidemo vu njem: Z szvojim zsvljenjom i jakoszti obszveti on poti mladencoszt — kazse, kak i kde naj hodijo. Poszebnost je, nego tak sze vidi, kak esi bi njevogo zsvljenje posebno za mladence stelo vzgled davati. Z mozskih let je komaj kaj zsvivo eti na zemli. Z tritridesztih let je szamo 3 leta bio vu zvünesnjoj, szamosztalnoj delavnosztij. Treszeti let je pa vu detinsztvi i junastvi zsvivo. Deci pa junakom je steo posebno peldo dati vu bogavnosztij, lübeznosztij dela, poniznosztij, bogabojaznosztij, lübeznosztij molitve ino vu naprejidenji v modrosztij. Pa vsze ete jakoszti szo z njevogoga bozsanszkoga Szrea vrede.

Za to je eto szv. szree posebno imenitna pelda za mladezen.

Vu sztarom veki szo narodje tesko csakali eden glasz, eden trak doli z nebe, steri bi je odszlobodo neznanosztij vörszke ino podigno njihova szrea. Nikaj szo csütüli, ka more pridti nikak, ki nje lübi i ki je resi preklensztva. Zsidovje i poganje, prorocje i poganszke sybille szo csakali edno lübecse szree, ar szo csütüli, ka düzse ne morejo osztati vu toj brezszrecnosztij narodje, vu steroy szo dozday zsviveli. Pa je priseo Jezus, pa je pokazao z reesjov ino z djanjom, ka lübi csloveka, pa je pokazao, ka eta Njevoga lübeznosztij njemi iz globoesine szrea izvira. Zaprva szo szamo nisterni zarazmili njevogo lübeznosztij. Pomali vszikdar vees pa za par krat deszet let szo sze zse poganjszko-rimszki caszarje presztrahsili od vnozsine, stera je Jezusa lübila i zapoved lübeznosztij zarazmila. Ali zapraviti szo je ne mogli. Pomali celo rimszko caszarsztvo Jezusa naszledüje. Prisli szo narodje, Bog zna odkod, tü szo szi iszkali pa naisli domovino novo, bili szo divji, razvüzdani, krvolocsni, trdoga, neszmilenoga szrea, pa szo csütüli od lübeznesztij Jezusove pa szo prignoli pred njim gizdave glave na poniz-

noszt i lübeznoszt blizsnjega. Kak led, szo sze njim razpüsztıla szrca, kak voszk szo mehka gratala od gorecse lübeznoszt Jezusove pa szo ne vecs poznali ropanja i morenja.

Tak je to szv. szrce preobrnilo celi eslovescsanszki rod, pa csi okoli njega sztopimo vu denesjem pokvarjenom szveti, csi mo drzsali njega szv. szrce za szredino nasih szrce, tak obrne ono tüdi denesjni den nasa nevolna szrca nazaj k szebi i k jedinoszti.

To Szrce je naime ne szamo szredina nase zgodovine, nego tüdi szredina drzsanja bozsega eti na zemli, to je szrdina szv. matercerkve je eto szv. Szrce, po sterov cerkvi nam deli Bog zsitek milosztse. — Jezusova lübeznoszt nam je szpravila nezmerno morje milosztse bozse. Iz njegovoga Szrca majo szvesztva mocs, z sterov nam milosztso delijo,

pa eta milosztse je szemen novoga veszeloga zsvljenja za vsze one, ki sze k Jezusi priblizsavajo. Csi sze grehnsnik nazaj obrne iz szvoje grehnsne poti, ino na pot szpravicesenoszti sztopi, csi sze blodcesi i dvojcesi preszveti vu pameti ino naide esiszto pravico: csi vu milosci bozsoj zsvocsi krsztsenik pravice szvoje vere z novov szvetlosztjov zarazmi, ino sze vu dühi z poszebnov navdüsenoszjov na nova dobra dela prebüdi: vsze ete milosztse iz lübeznoszti Szrca Jezusovoga zhajajo.

Pa to szv. Szrce iz szvoje velke lübeznoszti med nami prebiva vu oltárszkom szvesztvi, tü scse nasa, nasih szrce szredina biti, tü scse vsze vküpprikapesiti, hodmo k njemi, vesimo sze nje lübiti ino te bo jedinoszt, szlozsnoszt med nami, ar mo te vszi za ednoga ino vszaki za vsze. (bi.)

Pri Bogi je pomocs.

Na Taljanszkom sze je zgodilo. Poleg morja je sztála edna mala hisica, mladi ribics je vu njoj prebivo z szvojov materjov. Eden vecser, gda szta navadno molitav opravala pred pocsinkom, grozoviten krics je nasztano okoli hise. Ribics je vö bezso na dveri i sztreszno sze je, ka je vido. Eden eslovik je umiro, steroga szo razbojnik i grozovitno vrazili. Zse szo dale potegnoli bojees, da bi je stoj vido, zvün toga szo zse zsandarje njim za petami bili. Ribics sze je doli prigno k umirajocsemi, lahko bi escse za pomocs bilo, nego szziromak je nisterne minute düso püsztzo.

Zsandarje szo ravno te prisli, vidli szo, da mladenec sze je nagno nad mrtvoga, vlo-vili szo ga, liki ludomorca. Zse szo sze veszelili, da szo ednoga zgrabili iz razbojnikov, stere zse tak dugo isesejo. Zaman je bio vsze gues i jocs mladenca i matere, ribicsa szo vu vozo zaprli.

Vsze je proti mladenci govorilo. Na szmrt szo ga oszodili.

Zsandarje szo krics esüli, mrtvo telo je escse toplo bilo, gda szo tam prisli, drügoga szo poleg ne najsi, szamo ribicsa. Szvedocsanszto matere poleg szina sze gori vzeti ne more. Vsze tiszto, ka mladenec poleg szvoje nedolznsoszti, naprej noszi, je szamo izgovarjenje velkoga gresnika. Mati je nazocsi stela biti pri szodniji, nego szod szo zse vöpovedali, kda je una vu hizo pravde prisla. Gda bi esüla, da je szin na szmrt oszodjeni i drügi den vgojndno sze szod na njem szkoncsa, bridko sze je zacsnola jokati. Na vsze kraje je pitala, jeli ne ga naesina, da bi szvojega szina resila. Szodec, da sze je resi, grobo njoj odgavoro: „Kral lahko da milosc.“

Mati je hitro odlocsila. Odmah de sla k krali, pred noge njemi szpadne i prozsla ga bode za zsitek szvojega szina. Nego ne szo jo pred krala püsztili, pravili szo njoj, da vu pizsmi more pred krala prosnjo dati. Szunce je zse za breg slo, gda je kraljeszko palaceso

sztavila, da bi ednoga fiskalisa izškala, steri bi njoj prosnjo piszo. Nego zse je keszno bilo, gda je una zgotovljenov prosnjov k palacsi nazáj prisla. Dveri szo zaprete bile, tiszti den je nisece vees ne mogo pred krala pridti.

Tesko je posztanolo materi okoli szrca. Ne je znala, ka bi delala, napotila sze proti klostri szvetoga Lovrenca. Sla je vu cerkev, Boga je molila pred podobov szvetoga Antona tak vrelo, kak pacs edna tuzsna mati zna moliti. Nego esese na to je malo casasza mela. Priso je szluga cerkvi, sztroszo je kljuc-e, na znanje je njoj dao, da je tü casasz cerkev zapirati. Teda je szirota mati prosnjo pred podobo lücsila i na glasz vu szvojoj velkoj szaloszti gori szkricsala:

— Szveti Anton! Ti mores mojega szina resiti.

Csüdna mirovesina je na to njo obszedla. Potrostana, celo mirno je odisla iz szvetoga meszta.

Okoli deszet vöre je casasz bio. Kral je szam bio vu szvojoj hisi, nisterne pizsma szo pred njim lezsale, da sze podpise. Osztro je prepovedo, da stojkoli k njemi pride.

I dönok, na dverih rogaesejo i vu tom hipi eden franciskanszki barát notri sztopi.

— Odpüsztsenje proszim Njihovoga Velicsansztva, da tak keszno hodim. Moje delo sze ne more odlasati, od ednoga zsitka je gues.

— Govorite, brat. Ka mam za vász vesiniti? — pito je kral.

— Njihovo Velicsansztvo je danesz szmrten szod ednoga mladoga ribicsa potrdilo. Szziromaka szo poleg mrtvoga tela ednoga vmorjenoga najšli. Vsze je proti njemi govorilo, nego un je nedolzsen vu tom dugovanji.

— Zsalo mi je — odgovoro je kral — nego vu taksih dugovanjah nika ne morem pomagati. Za to je biroviya. Csi je biroviya szod prineszla, na tisztom jasz ne morem szpremembe vesiniti. Zvün toga jasz ne miszlim, da bi szod kriviesen bio.

— Jasz szam dobro sztojim za njegovo nedolzsznoszt. Proszim Njihovo Velicsansztvo, podpiste nisterne milosztivne recsi ped prosnjo.

Kral je za pero szegno, edno malo szii je premiszlavo i pero doli polozso.

— Odket szte prisli? — pito je kral.

— Iz klostra szvetoga Lovrenca.

— Nego, — pravo je znovics kral, — csi vesaszi szpolnim njihovo prosnjo, zse szte zakesznoli z njov. Szod szkonesajo prvle, kak bi vi miloseso tam prineszli.

— Isztina je, da doszta casasza ne imam. Nego poszkrbim sze, da pizsma esese vu dobrom casaszi pride na szvojo meszto. Zato vasz proszim, podpiste sze za miloseso.

I kázo je z prsztom na csiszto meszto, koma lahko kral zapise recsi milosese.

Kral je podpizso, na to je barat med recsmi zahvalnoszti i postenja kraljeszko hiso osztavo.

Kral je dale szkonesávo szvoje delo, nego edna miszel ga je szkoz motila: Kak je priso te cslovik szem vu toj vöri?!

Pito je szluge, pito je vojake, nego nisece je ne vido nikoga pridti ali oditi. Iszkali szo na vsze kraje, nego barata szo ne najšli.

Kral, da vsze pozve, szii je goridjao, da drügi den rano pohodi kloster.

Vu tom casaszi szo zse vsze pripravili na szmrt mladenea, vszako minuto je csako, da po njega pridejo. I odprle szo sze dveri, nego drzsavni branitel notri sztopo z reesami milosese. Mladi ribics je lahko domo so k szvojoj materi.

V gojduo rano je drzsavni branitel na sztoli najso prosnjo. Bojecs je presteo, da je kral odszodnjenomi zse veseraj milosceso delil. Miszlo szii je, da je steri pizsacs na sztoli nihao pizsma i pozabo povedati. Zgrabó je prosnjo i bezso vu temnico, da resi zsitek mladenea, csi je zse ne keszno.

V gojduo je kral pohodo kloster. Na njegovo zselo szo vszi baratje oküp prisli, pito je, steri iz njih je bio vu mocsi pri njem. Predjen klostra je pravo, da vu tisztom kesznom casaszi je nisece ne zvün klostra bio. Kral je vszakoga gledó oszebim, nego szvojega kesznoga goszta je ne najso. Potem je povedó prednjemi, ka sze je zs njim zgodilo. Predjen je pravo, da najboljse bo prizvati mater, una de zse znala, komi je prosnjo prek dala.

Med tem za kratki casasz szo krali vsze pokazali vu klostri. Kral je vu red pregledno oltäre, na szlednje je priso k podobi szvetoga Antona. Na prvi pogled je szpoznao szvojega csloveka.

To je moj goszt, ki me je pohodo! Kazo je kral na podobo.

(kj.)

Pobozsne miszli.

Neszrecse, stere edno familijo, vezš ali celo okrogolino szeg-nejo, sze szkoz estijejo. Vecser szolnce szlednje trake escse na za-dovolne, veszele lica posle, v gojčno zse jocs i krics nájde. Pred pold-névom je escse lepo nebo, za vecser sze pa sztrahovitni obláki rúsijo naprej.

Po neszrecsi nisterni lüdje preklinjajo vsze volo zgúbijo; cesdni lüdje, dobri krcseniki po sparavno i prosztno zšivéjo, vüpanja ne zgúbijo, ponizijo sze pred Bogom i pokoro delajo.

Goszpodin Bog pohodi nász z nevolov, z neszrecsov, ár szmo *vredni za volo nase lagojine*. Csi mi Boga razsalimo i proti njemi sze obrnémo z nasimi grehami, kastiga nász. Kak szmo sze steli povisziti, tak nász ponizi.

Escse natura, zemla sze proti nam obrne za nasih grehov volo. *Natura száma kastiga*.

Goszpodin Bog je prvoga csloveka vu paradizsom posztavo i zapovid njemi dao, da iz ednoga drejva szád jeszti ne szmi. Zgodilo sze je, da je Eva jela, Adami dála i on je túdi jo. Priso je Bog, szod nasztavo nad kacsov i Evov, potem nad Adamon z etimi recsmi: Ar szí poszlühno recs tvoje zsene ino jo szí iz drejva, stero szam ti prepovedo, prokletna je zemla vu tvojem deli — vu trüdavi bos jo iz njé vu vszeh dnevih tvojeja zsitka. Scsetinje, trnje bode ti prineszla . . . Vu znoji tvojeja lica bos jo tvoj krüh, dokler sze obrnes za zemlo, iz stere szí vzéti: ar práh szí i na práh sze obrnes. (Gen. III. 17—19). To je vesino greh.

Prle je nacsí bilo. Gda je Goszpodin Bog csloveka sztvoro, vu paradizsom ga posztavo. Raszlo je tam vsze drejvo, ka je li oko zselelo, lepo i ka szo vüsztá zselele, szladko; bilo je tam drejvo zsitka na szredi paradizsoma, potem drejvo znánja dobroga i bozsnoaga. (Gen. II. 8—10). Znoja síta ne tocsila, vsze je gotovo pri rokah bilo. Sztvár je njé ne bantüvala, najvéksa mirovesina bila. Ne bi njima treba bilo mreti, vu esazi od Boga dokoncsanem bi z telom pred Boga prisla. Szam Goszpodin Bog sze je vecskrát szkázo Ádami.

Po grehi je prisla kastiga od Boga, iz njegove miloscse je szpadno cslovek, natura, zemla sze je proti csloveki obrnola. Zdjá zse je mogo szejati, kosziti, csi je steo krüh jeszti; dreyje szí je mogo szaditi, csi je steo szád meti; pred divjov sztarjov je vecs gvüsen ne bio; pred mrazom, pred dezsom, pred lagojimi üdmi szí je mogo sztaniscse napraviti.

Tak kastiga Bog nase grehe. Escse natura, zemlo proti nam szprávi. Kastiga ne szamo nász za grehov nasih, kastiga — poleg szvétoga pizsma escse deco naso. Ali szte pa escse ne vidli, kak betezsna i nevolna je decá pijáncov? Ali szo pa ne szíromaska decá rojena iz prepovedanoga poznánsztva? Csi stoj ne zdrzsi strto zapovid: Postuj oseo i mater tovjó, da bos dugo zsivo na zemli. Zvün toga, ka greh vesini i vreden posztáne vekivecsne kastige, Goszpodin Bog ga de zse na zemli gvusno kastigo vu szvojoj deci, stera de zsnjim rávno tak bozsno delala, kak un z szvojimi sztarisami. Ali pa csi stoj kaj vkrádne, níksega blagoszlova ne de meo nad tihinszkim blágom. Ka skrtlas ocsa po krivoj poti vkuper szprávi, bedaszta decá njemi zapravi.

Neszrecsa, névola je pomirejnje nasih grehov.

Nego Goszpodin Bog dosztakrát z lagojimi i dobre kastiga. *Neszrecsa za dobre je proba*, jeli za isztino Bogi szlüzšijo. Lahko bi uni szamo vu dobrom deli Bogi szlüzšili, vu neszrecsi pa sze od njega obrnoli. Vu neszrecsi sze pokázse práva pobozsnoszt i vernoszt proti Bogi.

Bio je na zemli Husz eden mozs, po imeni Job, posten cslovek je bio, pravicseni Boga bojécsi ino sze je ogibo hüdoga. Narodili szo sze njemi szedem szini i tri hcseri. Ino je meo 7 jezero ovc, 3 jezero gambel, 500 parov jüncov, 500 szomárov . . . Poleg Szvétoga Pizsma je hüdi angel pravo: Job zná, zakaj Bogi szlüzší? Un ja njemi dao vsze, delo njegovoga dela blagoszlovo i tak je raszlo njegovo imánje. Nego naj malo Bog vün vtégne szvojo roko i pritekne sze vszega, ka Job má, bodemo vidli, jeli de Job i dale Boga dieso.

Bog je dopuszto szkusávanje i neszrecse poszlo na Joba.

Zgodilo sze je, ka eden poszlanec je priso za drügim rekocs Jobi:

Jünci szo oráli, szomárje szo sze paszli, pridrli szo Szabeuske, odneszli szo vsze, hlapce szo morili . . .

Ogen iz nébe je priso, ovce z hlapcami vřed szo zgórele . . .

Prisli szo khaldensi, odpelali szo gamble, hlapce omorili . . .

Tvoji szinovje i hcseri szo vkuper prisli pri prvorojenom na zabavljanje, priso je velki veter, hiso je sztroszo za stiri vogle, podrla sze je i pokopala je tvojo deco.

Szvėti Ladislav kral je dal vodo vreti iz pecsine.

Na szlednje je szam Job gobe i mozole dobo na teli od glave do péte, z csrepnjov szi je telo skrabo, na gnoji je prebivo.

Proti njemi sze je obrnola zsená: Escse itak osztánes vu tvojoj pravicsnoszti? Bogá dici i méraj. Un je pa pravo: Liki edna iz norih zsenzsk szi govorila; esi szmo dobra prijéli iz rok Boga, zakaj bi ne vzéli i hűda? Poleg Szvétoga Piszma je Job ne pregrehsó z recsmi proti Bogi. (Job I—II.)

Bio je sztárodávno eden váras, po iméni Szirakuze. Prebivalci szo tak mehkuzsni bili, ka szo vu celom váراسi kokote szpoklati dáli, naj je ne motijo vu jűtrasnjom szpánji. Prebivalci szo na nikoj prisli, od njih sze szamo vu zgodovini csita.

Grki, rimljani i drűgi národje szo szamo tak dugo celi szvet obládali, dokler szo posteni, delavni bili, — potem szo je drűgi národje zadobili, ni glásza je njim.

Ovo Szrce,
stero je tak prevecs lűbilo lűdi.

Blagoszlovo ga je i Bog za njegove trpljivoszti volo. Veec je nazaj dobo, kak je zgzűbo. Dobo 14 jezero ovc, 6 jezero gambel, jezero párov jűncov i jezero szomárov. I dobo je szedem szinov i tri heseri. Zsivo je Job potem sztostirideszet let i vido je szvoje szine i szine szinov szvojih do strtoga pokolejuja. (Job XLII. 12—12.)

Goszpodin Bog z neszrecsov grehsnike kastiga i kára za njihove grehe, dobre pa na probo dene, jeli szo njemi verni vu nevoli i neszrecsi tűdi.

*

Velki Alekszander — zsivo je pred Krisztusovim rojsztvom — je ednok aldov prikázo szvojim bolvánszkim bogom, dvoro je tam eden greski mladénc, nikak je na njega szpodno eden vogel zsarjavi. Ne sze troszo, ne sze geno, pretrpo je, dokler je ne konec bio aldovi.

Gda je bio nas szlovenec bolje blázseni i szrecsen, te, gda je escse prosztno hodo ali zdaj, gda njemi mladézen szamo na gizdo ide? Lűdsztvo, stero sze szpozabi od indasje prosztoszti i csednoga zsitka, na nikoj pride.

*

Szo jo ljudje, ki szamo veszelje lovijo, zsaloszttnoga pa nika ne sесеjo kostati.

Jáko sze vkanijo. *Sztára, zse jezerokrát szpólnjena pravica je, ka ne ga veszelja brezi zsaloszti. Ki vecs scse veszelja zgrabiti, vecs de nevol meo.*

Pod grmom lepim zelenim lazijo razloesne kuke, esrvi, dosztakrát kacsa csemerna.

Krisztus je ednok edno priliko pravo: Eden bogat cslovak je velki pov meo. Premisljavo szí: Ka mo csinio, ne mam telko prosztora, koma bi djao pov. Ino je pravo: To vesnim, moje jümla povéksam i vékse zoqidam, tam vkuper szprávim moj pov. Te bodem szebi pravo: Más za doszta na vecs let, pocsini szí, jej pa pij, vsze szí nagodi. Nego Bog je njemi pravo: Ti norc, escse to nocs bodejo od tebe prosztili tvoj zsitek, komi de potem szlisalo vsze, ka szí szí szpravo? Tak je vszáki, ki szí kinese szpráva i ne je bogat vu deli proti Bogi. (Luk. XII.)

Ta prilika valá od vszega veszelja, steroga szí stoj isese brezi Boga.

Pelda nam je vszakdanésnjo zsvilejnje nase mladézni. Dokler szí mládi i zdravi, delo nájdejo, doszta penez szí prislúzsjio. Nego ka njim valá to vsze, esi jé po zimi zapravijo po pitvini, po gizdoszti i drügih grehah. Potem gda leta njim pridejo, razvüzdani, obrtrüdjeni, szíromácie, sze ozsenijo. Iszkali szo blazsensztvo i nájdejo pekel. Sesejo szvoj lahkomsizleesi zsitek nádale zsveti, nego ne ide. Te je njim kriv celi szvet, escse dühovnik, steri je blagoszlovo zákon, escse szvecse, stere szo na oltári gorele.

To vsze je záto, ár niscse sze ne sесе zatajiti, dokler njemi dobro ide, ne sесе znati od trplejnja, dalecs bizsi od treznoszti, da pa sze na njega szüne szkrb i nevolá, te pa szpádne i ne na moesi görí sztánoti. Te bi sparo i csedno szivo, nego zapravilani csasz ne pride nazáj.

Maldezen, stera szebe zataji, ne püszti szebi vsze na volo, de szamo szrečna zse na szveti. Nego vu mladéznoszti peneze lücsati vu kresmáre, po cesztah sze od goszlarov szprevoditi dati, vsze na gizdav krsesak i kaput dati — potem pa vu zákoní skolnika preklinjati, ar dete krajcar proszí na pero, to delo — jazs miszlim je ne to pravo. Gda je mládi, ne poszlühne dühovnika, nego szledi zaman sесе meti katekizmus i biblio za dete.

Vün lücseni penezi, zamüjени csasz ne pride vecs nazáj.

*

Nágel letesnji dezs vu zemlo vdari rasztlíne, nego kak szunce zaszija, vsze sze goro-

právi: *Neszreca, greh nász tüdi vu doli vdári, krsacsanszka pravica nász gor posztávi.*

Csi szmo düso meli Boga razsaliti z grehami, moremo i düso meti ne vu blati osztati, nego gor sze posztaviti.

Ali vász grehsno veszelje nazáj drzsi?

Pitajte Mario Magdaleno, gda je una vékso veszelje i mirovc sino csütíla vu szrei, jeli te, gda je vu narocsh gréhsnoga veszelja sze zibala ali gda je pri nogah Krisztusa odpüscsenje szvojih grehov dobila?

Proszo je ednok eden Farizeus Jezusa, ka bi pri njem obid meo. Jezus je so vu hiso farizeusa i doli sze je szeo pri sztoli. Ino ovo, edna zsenszka, stera je vu váراسi velka grehsnica bila, je csüla, ka je Jézus pri farizeusi . . . , prisla je, szpráвила sze je od zajaj k njegovim nogam i zacsnoła je z szvojimi szkuzami njegove noge prati, briszala je z vlaszami, namázala z mazílom. Gda bi to v pamet vzéo farizeus, pravo je pri szebi: Csi bi un Bog bio, bi mogo znati, da je ta zsenszka grehsnica. Nego Krisztus je pravo farizeusi: Simon, jazs ti mam nika povedati. Un je pravo: Vucsitel, guesi. Jezus odgovoरो: Eden je meo dvá duzsnika. Eden njemi je duzsen bio 500 penez, drügi pa 50. Nego gda bi ni eden ne meo plácsati, odpüszto je njima. Steri med tema njega bolje lübi? Simon je pravo: Jazs miszlim, tiszti, steromi je vecs odpüszto. Jezus je pravo: Dobro szí szodo. Ino sze je obrno k zsenszki i pravo Simoni: Vidis to zsenszko. Jazs szam priso vu tvojo hiso, ne szí mi dao vodo za noge. Una je pa z szvojimi szkuzami prála i z vlaszámi briszala. Ti szí mene ne poljubo, una pa od tisztoга csasza, ka je szem prisla, ne prehenjala moje noge küsvati. Ti szí moje vlaszé ne namazo, una je pa escse moje noga namázala. Záto tebi právim: Njoj sze doszta grehov odpüszti, ar je prevecs lübila . . . Ino Jezus je pravo njoj: Tvoji grehi szo odpüscseni . . . Tvoja vera je tebe resila, idi vu méri (Luk. VII. 36—50).

Maria Magdalena je dobila mér, sztáre grehe tam nihala. *Najvékse njéno veszelje je bilo pri krisztusovih nogah bozso recs poszlühhati.*

Na Velko Meso sze csita evangelium: Notri je so Jezus vu Bethanio i edna zsená po iméni Marta je njega prijéla vu hiso szvojo, i tá je mela edno szesztro z iménom Mario (Magdalena), stera i szedécsa pri nogah goszpodnovih poszlühsala je recs njegovo. Marta sze je pa szkrbela okoli vnoge dvorbe, stera je sztánola i právla: Goszpodne, jeli ne máras, ka je szeszttra moja osztávila mene szamo dvorití? povej zato njoj, naj mi pomága. I odgovoрэsi právo je njoj Goszpod: Márta, Márta,

szkrbliva szi i burkas sze okoli vnoga, edno je potrebno: Maria szi je najboljsi tao odebrála, steri sze ne vzeme od njé. (Luk. X.)

Maria Magdalena pri krizsi na Kalvarii je tudi tam bila, pod krizsom sze je jokala.

Gda szo Jezusa vu grob polozsili, ga je szprevodila.

Vredna bila, ka sze Krisztus po szvojem gorisztanejni njoj poszebim pokazo i njo zagvuso, ka szo njéni grehi odpuseseni.

Grehsnik, ovo példa! *Po grehi ne ga*

kak szo njegovi preddedeki vu Krisztusi, mantrnicke, device i drúgi szvéci trpeli vsze, esese szmrt gori vzéli za Krisztusa.

Krscsenik dobro zná, ka nase zsvilejnje je ne brezi nevol. Krisztus je trpo, ki je nasa gláva. Jeli pa pod z trnjom koronuvanov glávov kotrige morejo vu veszelji plavati?

Ka je ogen za zselezo, to je trplejnje za krscsenika. Trplejnje ga ocsiszi, ponizi ga, na pokoro gene i k Bogi zdigne vsze njogovo mislejnje i zselo,

za tebe drugoga meszta, liki pred nogami Krisztusa. Tam dobis mir tvoje duse, tam sze lahko zmiris z tvojim Bogom. Szladko je tam, gvusno, ka csi ednok bos csúto toplocso Krisztusa, nigdár ga vecs ne osztavis.

Edno moje najvékso veszelje je grehsnika pri oltári klecsécs viditi.

Krscsenik iz greha sze gor posztavi, njega neszreca, nevola ne pobije. Krscsánszka pravica, liki szoluce, ga zravna.

Má jezero i jezero péld pred szebom,

Ne je njemi neszreca vsze edno. Zsaloszt njemi obide szrce, esese szkuze sze szkazsejo vu njegovih ocsah. Zsaloszt, szkuzam pacs niseze zapovedávati ne more. Nego ne mrmra proti Bogi, ne preklinja; ne tozsi sze doszta lúdsztvi, ár dobro zná, ka med tisztimi, ki njega pitajo od nevol, njih je doszta, steri zsaloszt i pomilúvanje od zvúnaj szamo ká-zsejo; ki pa bi na pomoecs prisó, je redki, liki beli kovran. *Krscsenik má ednoga pri-játla, na oltári Krisztusa, ki njemi gvusno*

pomore, ali najmenje njemi milosco podeli, ka de lazse prináso nevoló.

*

Telko je nevol na szveti, ka, esi bi ne bilo krsesánsztva, bi ne bilo za prenásanje. Krsesánszka pravica okrepi, moesnoga i sztálnoga vesini krsesenika.

Ali ka dá ednómi málómi deteti moes, ka ide na cintor i tam pri grobi matere doli poklekne i Boga moli? Nika drúgo ne, kak vera nasa, stera nász vesi, ka z grobom tihim szmo ne na veke razlocseni, szamo na en csasz, — pá vkúper pridemo. Vera od nász zsele, ka za pokojne moremo Boga moliti i tak je resiti iz purgatoriuma.

Ka dá moes ednómi dovci, sterómi je pokojna zsená 2—3 decé nihála, stera esese komaj hodi? Znovics drúgo ne, kak nasa krsesánszka vera. Una njemi moes dá, ka szvojo málo deco na roke vzeme i gori szhráni.

Cšto szam jasz zse od dovca, steri je málo deco na sztáro mater nihao, on pa odiso v nedelo v gojndó i vecser pijen priso. Esese je dobro bilo, esi je sztára mati ne bita bila za dobroto, ka je deco szkrb mela. Vu tom esloveki ne ga pravice.

Ali ka dá moes ednoj sztároj materi dovci, stera od szvojega szina má zsvivezs iz govorjeni, — pa ga ne dobi ali szamo z velkim szrdóm i preklinjanjom? Ka njoj moes dá, ka poleg tezsáve i betega sztaroszti esese, nezahválnozst i bridke, grobe recsi i bozsno opo-

násanje more potrpeti? Ka drúgo bi njoj moes dálo, kak vera. Z gorécsami molitvami proszi Boga za odpúsesanje szvojih i szinovih grehov, vecskrát k szpovedi ide, brezi greha sesé zsviveti, k Krisztusi prihája vecskrát, z njegovim telom i krvjov hráni szvojo obrúrdjeno dúso i telo.

Znáte zdaj zse, zakaj sztári lúdje tak radi dugsi csasz pri Krisztusi osztanejo i z njim szi pogovárjajo vu molitvi i zdihávanji. Dosztakrát nevole, nezahválnozst od szvojih, tezsáve, stere szo zse prikapesene k sztaroszti, zsenéjo sztarcá pred Krisztusa, ár pri njem je tanács i zmozsnost.

Szv. Augusztin píse: *Ne je te szledjen tiszti, po sterom bi lúdje klacsili, ki pregájanje i nevoló trpi, nego tiszti, ki sze od nevole boji. Tisztoza nevolá sztere. Tlacsiti sze ne more drugi, liki ki je odszpodi. Nego ne je odszpodi tiszti, ki isztina vu teli doszta trpi, nego z pametjov i z szrcóm je proti nebeszah podignjeni.*

Viste, to moes má krsesánsztvo. Szlabe nevolue vesini moesne, zsalosztnim dá veszelje, vszém pomore, naj vu tom zemelszkom zsvilejnji sze dobro pripravijo na vekiveesno zsvilejnje, gde Goszpodin Bog tisztim, ki szo dobro zsviveli, szkuze izbrise, od nevol grbaszto eselo pogládi, obrúrdjeno telo pokrepi.

Jasz miszlim, ka za vecsnoga veszelja je vredno na szveti kaj potrepeti.

(kj)

Korina vu vodi z velikim lisztjom.

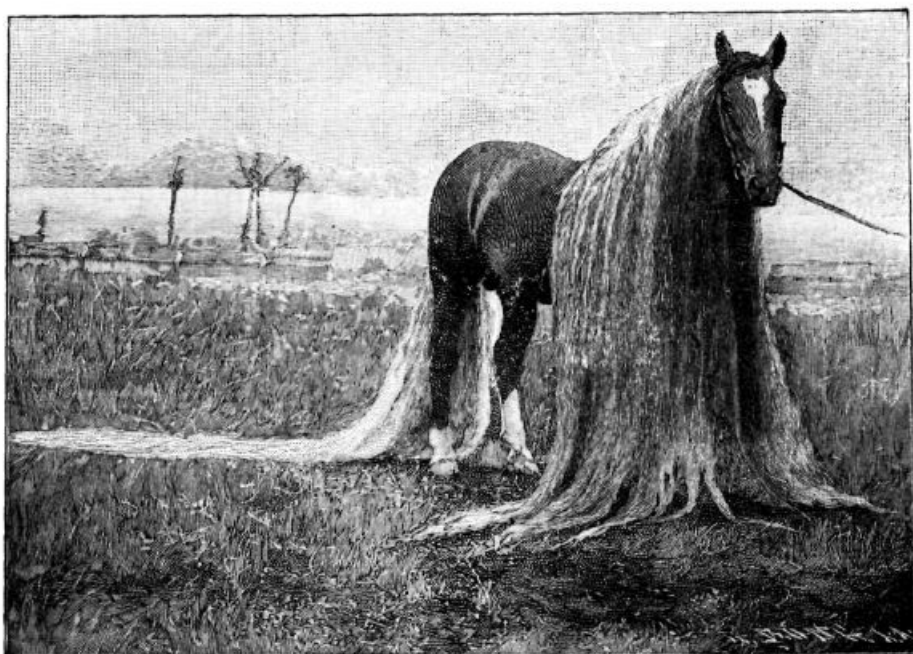
Natura dici bozso modroszt i vszemogoesnoszt. Edna rasztlina je velka, druga mala, tretja lepo cvete, strta lepo disi. Nas kep edno korina kazse, pravi sze Viktorija regia (kraljeszka Viktorija). Lisztje, stero nad vodov razpresztre, na velko zraszte, dosztakrát na 2 po 3 metrov sirine. Okroglo lisztje ma,

od szpodi ruceese, od zgoraj zeleno, na krajaj sze gori vugne. Szamo na juzsnom toplóm krajji rasze. Nas kep kazse to korino, meszto ma na njoj eden máli csaren pojbarec. I lepo cvete, cvet ma 30—40 centimetrov sirine. Vudné sze farba (barva) njena premenjava od bele do ruceese.

Duga griva.

Lepota konja je rép, je proti mŕham. Nas kep ednoga konja kazse z dugov grivov. Ki szo ga vidli, pravijo, da je prevecs lepi.

Griva njemi na dva kraja doli viszi, rép je pa esese bolje dugi. Griva vö zadene 11 suhov, rép pa 16 suhov.

Velka brada.

Nas kep kazse ednoga mozsa iz Francus- koga. Goulon je njemi ime. Zse vu 14 leti je brado meo 60 centimetrov dugo, za 6

let je zse na 1 meter zraszla. Vu sztaroszti je bila dva pa pol metrov duga i bela, liki szneg.

Szvetniki — Zavetniki (patron) kmetov.

Ne ga na szveti lepsega dela od poljedelsztva.

Patriarki, kak Abraham, Izsák, Jákob szó polodelaveci bili.

Kralovje i naprejposztávleni lüdsztva vu sztárom vremeni szo pole delali, csi je orszacsko delo opravleno bilo.

Tak csitamo od kralov rimszkih, tak csitamo od szodecov zsidovszkih. Zsidovje, kak szo iz Egiptoma vu sztáro dezselo prisli, szo szzi za prva krala ne odebráli, nego csi je priso protivnik, iz lüdsztva je Bog prebüdo ednoga bogabojecega mozsa, ki je pred lüdsztvo sztopo i vu bojno pelo.

Poleg szvétoga Piszma szo lagoji posztanoli zsidovje. Goszpodin Bog je kastigo i protivnike je na nje poszlo iz Madiana. Ponizilo sze je lüdsztvo i Bogi

sze je povrnolo. Priso angel Goszpoda i szeo

szzi je pod hrászt, steri je bio vu Efra i szliso je Joas-i. I gda je njegov szin vün mláto i csiszto szilje vu jümüli, szkázo sze je njemi angel i pravo: Goszpod je z tebom, najbatrivnejši med mozсами . . . Ti bodes reso zsidove od Madiana . . . jasz te posljem. (Szod. VI. 1—15.)

Tak ja Gedeona za vojvoda, szodeca zsidovov odebro Bog.

Lepi je sztan kmetov. Kmetje za szvetnika-zavetnika csasztiyo szv. Izidora (10. maja).

Szvéti Izidor sze je narodo vu szredi 11. sztoletja v Madridi na Spanszkom od szziromaszkih, nego pobožnih sztarisov, ki szo njemi zse vu zgodnji mladostzi vcepili z recsjov ino z zgledom lübezen za pobožsno i csednosztno zsvilenje. Vu sole poleg szziromastva sztarisov je dozsta ne hodo, meszto toga je dober zgled sztarisov naszledüvo, vszáko priliko je zgrabo na poszlähsanje božse recsi i navuka, dobro szzi je vu szrce zapiszo tanáce i navuke zadoblene.

Kak mladenec je priso szluzsit k gosz-

podí, delo je na poli. Tú je *zvesto szlúzso vsze szvoje dugo zsvlejnje.*

Kak naszlednik Krisztusa i szvécov, nigdár je ne vzeo v roke v delo prle, kak bi szez Bogi pomolo. *Molitev je ne vün nihao.*

Rano vsztano, szolnce ga zse pri deli najso. Nemüdlivo je delo, záto je njemi tüdi esasz oszto, vu tjedni vszak den k mesi idi.

Njegovi pajdáske szo ga tozsili pred goszpodom, ka esasz tam zahodi vu cerkvi. Goszpod je za prva vervo i ednok ga glédo iz breznoga meszta, — i ka je vido? Vido je dvá angela vu belom oblacsi z dvöma pára jüncov orati, na szredi njih pa je vpamet vzeo Izidora.

Szam goszpod je prevido lázs szlugov. I gda bi vido, ka Izidor dvakrat-trikrat vees oprávi, liki ovi, potem ka *bozsi blagoszlov je na njegovom deli*, ne szamo to je njemi dopüzto, kak mesi szlobodno ide, nego esese celo vérsztvo je na njega zavüpo.

Szv. Izidor pokázse nam, ka esese vu najvéksom deli moremo szí esasz vzéti Bogi szez zdehnoti. Z poszlühsanjom szv. mese tüdi doszta ne zamüdimo.

Szvoje vszakdanesnje delo je na pobozsne dela, na bozso szlúzso, na molitev obrno. *Z szvojim delom je Boga molo i lübo.* Gda je orao, düsa szez je z Bogom pogucsávála, gda je vu ogracseki delo, drevje csiszto, poleg szébe je miszlo meti angela csuvara, drügoes je pa za szvoje i drüge grehe joko.

Z dopüscenjom goszpoda za zseno je vzeo Torribia Mario, kda bi njima dete, z sterim je Bog blagoszlovo njeva zákon, mrlo, szta zsvlela, liki brat i szesztra.

Torribia Maria je 5 let dale zsvlela, kak Izidor i kak szvetica je mrla leta 1175.

Sziromake je drzso za deco Boga i za szvoje brate, brezi pomoesi i trosta je ni ednoga ne püzto od szebe. Najem, steroga szí przislüzso z szmetnim delom, je med sziromáke raztálo. Gda bi ednok k obedi drüzsinszkomi vees sziromákov pozvo ino obid bi zse dokoncsani bio, njemi nihani del je tak raztálo, ka po csüdnom táli szez pomnozso ino je dojso vsze sziromake naszititi.

Csüдно je i tiszto bilo, ka vu velkoj vrocsini na poli je njegov goszpod zséden gráto ino vodo je prozso i gda bi nindri ne bilo vretine, Izidor je z otikov zemlo vdaro, mocna vretina je nasztánola, stera esese zdaj dá vodo.

Naprej je znao vöro szvoje szmrí, z velkov pobozsnozstjov szez je szprávló na szlednjo pot, szvesztva je z velkov mirovesinov vzeo tak, ka szo vszi jokali. Mro je 1170 leta május 15-ga vu 60 leti szvojega delavnoga zsvlejnja.

Po szmrí pri grobi szez je *vees csüd* zgodilo. Záto po szmrí na 40 leto telo njegovo iz cintora je odneseno vu cerkev szv. Andrása, potem je odneseno vu kapelo puszpeka, gde je esese i zdaj.

III. Filip kral szez je iz Lissabona vu Madrid povrno, gde je vu velki beteg szpadno tak, ka szo doktorje doli povedali od njegovoga ozdrávlenja. Te szo na prosnjo Filipa osztanke Izidora z velkov procesziov vu hiso krala neszli. Kak je proceszia iz cerkve przšla, tréslíka je popusztila, gda pa szo osztanke vu hiso przineszli, celo je zdrav poszto. Záto je iz szrebra, z drágimi kamnami olepani grob dao napraviti za osztanke.

Med szvétnika je bio prestet 12. marca 1622. na prosnjo IV. Filipa.

Milosztljiven Bog, daj nam, prozsimo te, ka po prosnjah szvétoga Izidora polodelavca ne bodemo gizdno szez oponásali: nego po njegovih vrednosztih i példi bodemo z poniznozstjov tebi dopadajocesov szluzsili vszigidar. Po nasem G. I. Kr. Amen.

Drugi kmetszki szvetnik je *szv. Vendelin*. Obhaja szez 20 oktobra. Obrazuje szez kak mladenec sz pasztirszkov palicov i torbicov.

Rojen je iz kraljeszkoga roda na Skotszkom. Szpoznao je rano, kelko protivnikov má dusa, stera szez prek dá *szvetszkomi veszelji*. Záto je *zapüzto* domovino i romao je v Rim. Na poti na Francoszkom je vees romarszki meszt pohodo, na szlednje na okolíci Trieria na Nemskom szez je sztavo. Tam vu ednom logi iz vejk i liszttja szí edno üto napravó i kak *puscavnik* je vu njoj prebívao. *Zemlo je obdelavao i blizsnje szoszede vu veri vcsio.*

Ednok je v Trier so, od ednoga plemenitnoga csloveka je almstvo prozso, steri ga je osztro káro, zakaj pred drügimi v kraj vzeme almstvo i pozvo ga je, naj pri njem szvinje pasze, te dobi krüh! Vendel je pozvanje goriprijao. Ob prvim je pászo szvinje, potem zsvino rozsno, na szlednje szo ovce na njega zavüpali. Tomi szez je najbolje veszelio, ár *poleg* pokornih *ovc* je lazse *szvojo pobozsroszt oprávló*.

Vért, gda bi vido, ka je Vendelin veren, rad ga je meo. Drügi szlugi szo na njega nevoceseni posztanoli ino ár szez je ne meso med nje i njihove prosztné gucese, szo ga tozsili pri vérti. Tozsili szo ga, ka z szvinov dalees odide, mantra sztvár. I zaisztino vert je ednok veeser Vendelina z csredov vréd dalees najso, osztro ga je káro. Nego un je ponizno odgovoro, ka vu pripravnom esaszí doma bode z csredov vréd. Vért szí na konja szezó i domo jezdo i csredo je zse doma najso. Vért je velko sumo steo dati Vendelini, naj szí vsze

potrebna dela küpi, ka de lazse Bogi szlüzso. Nego Vendelin je szamo najem pogojeni vzeo, esese toga je *raztalo med sziomákami* i vu edno kucso sze potégno poleg klostra Toley, gde je od benceskoga opáta oblecs puscavnikov dobo i poleg regule szv. Benedeka je zsvio. Vu tisztom caszi je mro opát, szamoszanci (menih) szo njega izvolili z ednim glászom za opáta, koga szo proti njegovoj voli

vu szamosztan pripeljali i na njega zavúpali voditelsztvo klostra.

Molitev, poszt, zatajenje, je bilo njegovo zsvljenje vu szamoszteni. Pred szmrtjov je ovado, iz kaksega roda je un. Mro je leta 1015. Vu zsitki na prizávanje njegove pomoci je küga zsvinszka dosztokrat preminola. Záto njega esese zdaj na pomocs zazávajo vu kügi zsvine. (kj.)

Sztarce postúj!

Vu nasoj veszi je bio eden eslovik. Edno kucso meo i mali grúntec. Zsena je vszigdar doma poszedavala, manjake odavala, na delo szo jo kmetje nikak ne mogli dobiti. I ravno taksi je bio un, z velkov miloscsov na dugo pronsjo esi je ednomi ali drúgomi kmeti na eden den pomogo pri zsetvi ali mlatitvi. Nego ta miloscsa je drago placsana bila, pri mlatitvi sze je szamo na raszoje naszlanjo i drúge vu deli zadrzsávo, gut njegov je ne meo dna, celi pintas bi pozsro, vecser kak najboljše natlacsene locne szlame domo vleko, z prvov prilíkov je njemi kmet pol dneva orati mogo ali drúgo voznjo opraviti. Zvati szo ga pacs mogli kmetje, szilje vózresati ne morejo nihati, masin na prázno idti ne more.

Taksi je bio nas eslovik. Vszigdar je vu dvori meo drva, pravijo, da je pred petimi letami eden klaffer drv küpo, pa dönok szamo nisterne prekoli falijo.

Nisese ga ne vido, da bi kda k mesi so, ráj je pod bozsov szlúzsbov gde po leszi hodo, ftiese iszko ali ribe lovio.

Cela vez je znála njegovo vertovanje, nego vszáki sze ga je bojo i rad je bio, esi je z njim niksega dela ne meo.

Zgodilo sze je eden delaven den. Poleg navade je po ednoj peskoj poti vu leszi na-

gledavo. Voszka pot je pelala med trnjom i drugim gaberjom. Szresco je edno sztáro zsenszkico, stera je eden bremen szúhi drv na glávi neszla. Nas eslovik sze je razszrdo, ka ta zsenszka tú hodi, njegove poti moti, „Comprnica ka tú isceses“, jo je brszno i med trnje szúno. Sztara zsenszka sze je dugo trúdila, da sze je iz trnja oszlobodila, vsze krvavo bilo lice i roke, oblecs razceseszani. Nas eslovik je zse dalecs hodo, nego za njim je kriesala: „To ti Bog esese nazáj plácsa, da sztároga sziomáka po poti bantújes“. „Dobro, dobro,“ je odgovor bio.

Za nistere meszece je sztara zsenszka vu betegi oblegla. Szoszede szo jo poglednole, esi szo sze vu zsitki kaj pregovorile, ednoj ovoj szo odpúsztile. Hiso szo vu red szpravili i gda je zse vsze esiszto i szúho bilo, szo na drúgi den dúhovnika zvali. Grdo bi pacs bilo, vu hiso, gde szo esese z jútra pod ribali i gde je vsze moko, za nistere vóre dúhovnika zvati. Sztara zsenszka je szpovid lepo szpunila, zmirila sze je z Bogon i z lúdem, dobila je na vekivesno pot Krisztusovo telo.

I nas eslovik je csúo, da je sztara zsenszka obetezsala i szpovedana bila. Vecskrát ga je nika od znotraj nagibálo, da bi i un mogo gledat idti. Vküp szi je batrivnoszt szpravo i so. Kak notri sztopi vu hiso, betezsnica ga je vesaszi ovárala ino liki bi ga

zsmetno esakala, je njemi pravla: „Dobro, da szi priso, pomlis, ka sze je zgodilo z nama pred nisterih meszecov vu leszi. Jasz ti odpüsztim, nika bozsnoqa ti ne zselem. Tak ti naj i Bog odpüsztiti“.

Nas eslovik je te krotke reesi ne esako. Sztao je tam od esüdivanja, liki szteber. Edna rees ne doszta, je njemi na vuszta ne prisla.

Zsenszka je mrla.

Zgodilo sze je za nistere dni. Zadvecsera je velki viher bio, na noes je henjo dez. Kmica je naszتانola, nas eslovik je na hrame vrgo pükso, po dezsi, vu blati gvüsno niseese ne hodi po leszi. Lesz je zdaj njegov. Zsena ga je nazáj zadržsávala: „Ne idi, meni sze tak zdi, ne de sze z teбом dobro godilo.“

Mozs je ne popüsztio, odiso je. Priso je na tiszto pot, na steroj je ne davno vküper

priso zse umrlov sztárov zsenszkov. Vsze je njemi na szpomin prislo, kak je njo vu trnje szüno, kak je za njim kriesala. Ne je njemi vsze edno bilo, steo sze je nazáj obrnoti. Nego szram ga je bilo, pred szebom, ka sze bojis, to bi pacs lepo bilo, je mrmro pod musztacsami. Dale so, zse ne dalecs bio od tisztoqa meszta, kak sze je pot szükala, tam je sztao. Ozdalecs je vido nika esarnoga na poti lezsati, potem je vido dve szvetlivi ocsi, sterivi njega grozovitno glédajo. Esese eden sztopáj sztopi nas eslovik, na poti nika szplahoe. . . . Ka je to bilo, nas eslovik je vees ne znao, od sztraha obtrdjen je tam poszto.

Viher je naime edno malo drejvo na pot nagno, med vejkami pa eden fties noesni pocsinek meo. (kj.)

Csüdnó szkázanje.

Vszakdanésnji, plitve pameti lüdje to miszlijo i guesijo, ka sze dnesz den vees ne godijo esüda. Ali ki malo bole szkrblivo gleda szvet, tiszti szpozna, ka sze vu denesnjem vremeni tüdi vnogo esüdnoga godi na szvejti. Jasz sze zdaj nesem právdati z onimi, ki toga ne verjejo, nego popisem edno kratko prigodbo stera sze je 1904. leta zgodila, gda je med ruszami i japoncami ona sztrahsna bojna sztála. Sto nesese vervati, naj ne verje; ali ta prigodba itak isztina osztane.

Lesznij Ivan doktor je bio okrozsní vracitel v ednom malom varasi poleg Kieva. Bio je jako vucesen

doktor i zvün toga bogabojesi krisztjan. Potom, ka njemi je pred ednim letom mrla njegova 20 let sztara zsena, je od etoga szvejta

vees nikaj ne steo drügo, nego szamo to edno, naj more zkem bole pomagoti nevolnim lüdem z szvojov doktorszkov znanosztjov.

Ednok je szvojega szlugo, Andjerovics Andreja v Kiev varas poszlaó, naj njemi edno i drügo szpoküpi. Ali komaj za pol vöre sze je szluga vezsz presztrahsen nazáj povrno. Doktor ga szpitávaó, ka sze je zgodilo, ali szluga je od sztraha eden esasz reesi ne mogo povedati. Po vnogom pitanji je telko znao povedati: „Jaj, jaj, vido szam tvojo zsena!“ — „Ej Andrej, — veli njemi doktor — to sze tebi szenjalo!“ „O ne, ne! Tak gotovo szam jo vido, kak zdaj tebe vidim“, odgovori szluga. „Kak szam vöpriseó z varasa, tam pri prvom moszti je pred mene prisla pokojna goszpa v tisztom gvanti, v sterom szmo jo pokopali. V prvój megnjeni szam ne gledao na njo pazlivo i tak szam jo na ednok ne szpoznáo. Ali gda szam sze njoj poklono i ona mi je sz szvojim poznanim glaszom odgovorila, te szám vido, ka je tvoja pokojna zsena. Od sztraha szam malo ne trdi gratao. Ali ona mi je z ljübeznivim glaszom právla: Andrej, povej tvojemi goszpodi, ka ga dam pozdraviti, od dnesz za eden meszec va sze vidla v Mukdeni.“

Lesznij Ivan doktor szi je premislávaeo, jeli bi vervao szlugi, ali ne. Csi ne bi bila isztrina, kak bi te szluga znao to povedati, da neve, ka Mukden varas jeszte na szvejti. Od drúge sztrani szi je pa li to miszlo, ka je 10 jezero kilometrov dalecs odtée i kak bi mogó on za eden meszec dni szvojo pokojno zseno tam viditi.

csih japoncov proti Mukdeni. I. Lesznij doktor je taki so za szvojev duzsnosztjov. Ravno je na zemli klécsao poleg ednoga ranjenoga vojáka i njegove rane zavezšúvaeo, gda ga je edna japonszka krugla v prszí zadela . . .

I tak je Lesznij Ivan doktor szvojev pokojnov zsenov pri Mukdeni po ednom meszei zaisztino vkúp priseo.

Wilfinger József, apostolszki missionar z dvema minisztránte iz Kine. Narodó sze je vu Vasmegye leta 1874. nov. 1-ga. Za dúhovniká poszvecesen leta 1898. jul. 17., ze eden meszec sze je zse v Kino pelo. Zsitek njegov je 6-krát vu velkoj nevarsesini bio, leta 1900. april 18-ga pol nocsi je 40 divjih lúdih na njega vdarilo, na po mrtvoga, uni szo miszlihi celo mrtvoga, szo sztavili, ár med tem je zacsnolo grmeti i bliszkatí, od steroga szo sze zbojali divji, 2 szta vu velkoj povodni szmrt najsla. Po tom nocsnom obiszkovonji je bolezen dobo na plúcsah, veckrát sze v spítal mogo szelíti; mro je na tihinszkoj zemli, dalecs od szvojih leta 1906. jan. 2-ga.

Caszarica i páver.

Na drúgi den njemi je kievszki general telegraferao, naj sze taki pripravla na pot, ar je vu vojszki premalo doktorov i on je izebrani na to, ka de sze tá pelao betezsnim i plazeraním pomagat. I Lesznij doktor sze je tak odpelao v Mandzsurio k vojszki. Ravno te sze je pripelao v Mukden, gda sze je ruszoszka vojszka ad Saho vode omikala od obladajo-

Najlepse i najvecs vredne moesi eslovecsoga tela szo: videnje i govor. Ka bi bilo vredno nase zemelszko zsvilenje, csi ne bi vidli i ne bi mogli govoriti? I csi bi naglo zgúbili szvetloszt ocsih ali pa moes govorenja, ka bi nasz moglo vtólití?

Eleonora, szlávna i od vszih narodov vizsiko postüvana zsená I. Leopolda caszara je, kak vszaki den, pri szv. Mesi bila. Po szv. aldovi szo szlugi presztrahseno vidli, ka sze caszarica za klop prima i okoli szebe sláta i pomoec isese. Pod szv. mesov je náglo zgü-bila szvetloszt ocsih. Szlugi i szlüzsbenice szo glasžno jokale za szvojo dobro goszpo. Ana je pa právla: „Za mene sze ne joste, mene ne pomilüvajte, ár z menov sze dobro zgodilo. Moj szlednji pogled je szpadno na preszv. Telo Jezusovo, stero je pop ravno goripodigno. Moje vgasznujocse ocsi szo obszedjim ono gledale, ka je najljepse i najszvetese na nebi i na zemli. To je edna velika bozsa milosesa i jasz vees nika drügo ne zselem viditi na szveti.“

V Jnnsbrucki v spitali je lezso eden mladi tirolszki paver. Gde jezik vküp raszté z gütom, tam szo ga mogli opererati. Doktorje szo dvojecs gledali eden ovoga. Na szlednje je k betezsniki sztopo prednji doktor i etak pravo: „Dragi eslovik, zsitek vam toti obrdzsimo z operáciöv, ali gvüšno ne bodete mogli vees guesati, nemi grátate; zato esi seséte kaj govoriti ali z recsiov ukazati, vesinte zdaj, ar potom vees ne te mogli.“

Páver sze je zaszkužio, ar je na szvojo mlado zseno i na szvojo málo deco miszlo, stero vees nedo csüli ocsinszke recsi. Potom je naprej potégno iz zsepa Rozsnivenec, küšno krizsec i glasžno právo: „Moja szlednja recs: Hvalen bojdi Jezus Krisztus.“

Szvetá napatnica pri Tanganjki.

Vu ednom missionszskom lizteki szam esteo eto krátko prigodbo iz szrednje Afrike: Okoli Tanganjike (velika mlaka v Afriki) oszepnice (ali szüknice) vszako leto drzsijo szvojo grožno zsetvo. Vceplávanje po europejszkoj navadi malo pomaga, ar ono vrásztvo za vceplávanje od velike Afrikanszke vrocsine zgübi szvojo mocs. Zato szo misszionarje zse drügo materijo gorinajslí, stera sze doszta bolje poprimle. Ali Afrika je velika i vszi zamorcei, to je: tam rodjeni esarni lüdje nemajo prilike sze vcepiti dati; vnogi sze pa nesesejo dati vcepiti, ar sze bojijo od toga „europejszkoja bajila.“ I tak szo oszepnice esese denesnji den tüdi veliki protivnik nevoljnih zamorceov. Láni je té zgrabljiv beteg znovies gorisztopo okoli Tanganjike. Po afrikanszkoj domacsoj pravdi vszaki, ki oszepnice dobi, more oditi iz veszi. Dalecs od veszi njemi posztavijo edno hüto, vu steroj sze more zdrzsávati. Csi má vu rodbini koga, ki je zse meo oszepnicé, tak njemi té noszi hráno, stero njemi blüzi hüte nalecsé. Csi szí premiszlímó, ka betezsni szam more hoditi po nalecseno

hráno, szam szí more drva brati i celi den i celo nocs ogen nalagati vu hüti, naj divje sztvári ne vüpajo k njemi, tak lehko vidímó, ka je ne csüdo, esi vnogi merjéjo vu oszepnicaj.

Vu missionszkoj soli i szírotinszkoj hizsi szo tüdi gorisztopile oszepnice. Misszionarje szo sze poszkrbili, ka szo njihovi betezsniki ne dalecs od njihove hizse meli szvoje hüte i niki verni zamorcei, stero szo zse presztali oszepnice, szo njim dvorili.

Eden den szo dvorniki glasz prineszli, ka Kelinojne, eden mladeneec, stero je pred ednim letom okrscseni, szv. napatnico zsele, ar je blüzi k szmrti. Misszionar sze je taki na pot pripravó. Dva mládiva zamorca szta sla zsnjim, eden je gorecsó szvecsó neszo, ov je pa na poli delajocse zamorce z voncom opominao, naj pokleknejo, ar „beli eslovik“ Jezusa nesze. I taki szo vszi z rok püsztili delo, pokleknoli i ponizno molili Jezusa, ki je za nje tüdi mro na krizsi i zdaj ednoga njihovoga esarnoga brata sesé tolazsiti i nahrániti sz szvojim szv. Telom na szmrtnoj poszteli. Eden falat palmovga sztebla je sztalo pred hüto, na stero je eden dvornik belo lenovo sztolnico présztro, i na té sztol je polozso misszionar preszv. oltarszko szvesztvo. Kak velicsanzski pogléd! Dva esarniva dvornika, eden esaren betezsni i eden europejszki pop na szredi velike peszeesne püsztine vu Afriki i pred njimi na najprosztiejsem sztoli Jezus Krisztus, vekivecsni kral té püsztine i celoga szvejta! Csiszta neba ga pozdrávla i vu szvojem modrom pláesci pokrov drzsi njemi! Vrocsó szunce sze njemi sz szvejimi ognjenimi tráki poklanja! I vu toj velicsanzszkoj cérkvi nature niti orgole ne falijo, ar iz daleka je csüti zmozšno tulenje divjih sztvarih. Tak da bi i one csütile, ka zdaj njihov Sztvoritel i hranitel hodi po püsztini, blüzi ne vüpajo, nego iz daleka ga pozdrávla jo po szvojoj zmozsnosztí sz szvojim glaszom!

Kelinojne, betezsen mladeneec, je csüto glasz zvonca i naprej je prilazo iz szvoje hüte. Trepetajoccs od vrocsó treslike je poklekno vu peszki. Szühe prszí szo sze njemi goszto zdigale i lehko je bilo eszeti vdarce njegovga szraca. Zselno je esakao Jezusa i med molitov misszionara je szkuznatimi ocsmi potrdjávo, ka on toga „Bonana Iza“, Goszpodna Jezusa ljübi, stero je zdaj k njemi priseo, naj njega okrejpi i steroga de on esese dnesz od lica do lica vido vu nebeszaj. Z gorecsóv pobožsnosztjov je zeo k szebi szv. Telo Jezusovo kakti potno hrano na pot vu vekivecsnoszt. Vecser je mro. Tam, gde je preszv. Oltarszko Szvesztvo bilo polozseno, tam pred hüto szo njemi szkopali

grob. Tam csaka njegovo telo odieseno gorisz-tanenje.

Keliko taksih nepoznanih szvetnikov po-
esiva vu Afrikanszkoj zemli! To nevolno Cha-
movo pokolenje je zadoszta pretrpelo za prok-
letje szvojega ocsé. I zdaj, gda njim zse szveti
szvetloszt Krisztusovoga evangeliума, zselno
jemléjo gori pravo vero.

Vi pa, europejszki krisztjani, podpirajte

missionare z vasimi dari, naj szo mogocsi z
kem prlje povernoti Afriko vu Jezusovo ovesar-
nico! Te nevolni zamorci do zahvalni za vase
dare. Ar pride vremen, gda do oni posilali
missionare vu Europo. Pride vremen, gda te
esarni lüdje kak popi Krisztusovi pridejo vu
poganszko Europo i glaszili do vnükom vasih
vnükov Krisztusovo vero, stero szte vi i vasi
szinovje po bozsnom zsvlénji zgübili! (szj.)

Steri je kvären bio ?

Pri sztoli je szedo milio-
ner i szvoje pizsma
je vréd szprávlo. Eden ti-
hinec ga je pohodo.

— Tri minute mam
za vász, — je pravo milio-
ner. Csi szí vu tom
czaszi poguesiva, je dobro.
Ka za dela máte?

Mogocse, da szte zse
moje delo vidli, gvüs-
no, da te sze brigali
za njo, csi njo vidili
bodete. I jasz ne dvo-
jim, da taksi eslovik,
kak vi, vesaszí pre-
vidite celo delo.

Ino cev revolve
je drzso k prszam
milionera iz dalecsine
ednoga suha.

— Ne kricste!
— je pravo tihinec
po szvojem szladkom

i tihom glászi. Csi te kricsali, vesaszí te znali,
ka na vasz na ovom szveti csaka. No, pre-
vidli szte zse celo delo?

— Ka zselete? pita milioner vsze dre-
veni. Ne derzsíte revolve szem. Sztreлите me.

— Tak sze mi vidi, ne szte escse celo
previdli delo nase — pravi tihinec. Morebit
szam prevecs na kraci guceso. Jasz penez
potrebujem, edno prevecs malo, szmeha vredno
sumo. Ne bojte sze tak prevecs.

Milioner je po mali k szebi priso, blede
lice sze po mali na rudesco obrnolo.

— Dobro je, nego prevecs mi je zsaló,
da szte ravno szem prisli, vaso zselo tú szpuniti
ne morem. Mam jasz precí imanja, nego pri
szebi ne imam penez.

— Tem boljse, — je pravo tihinec. I
jasz nika drugoga ne imam, kak to delo, stero
vu roki derzsím. Jasz pa szam taksi eslovik,
od steroga celi szvet pravi, da szam vu dvo-
noszt szpadno. To telko znamenuje, da nies
ne maram, ka de z mene, csi vi ne bodete
moje zselo szpunili. Escse veszelje meni
bode viditi, kak do eti tepihi vaso krv gori
pili, pri vasz szam vsze moje imanje zgübo.
Pazite na mene?

Milioner je z glavov szklumo.

— Csi stojkoli na nasz odpre dveri, po-
vejte njemi, da ne imate czasza. Csuvahte sze
od najmenséga znamenja, z sterim bi ovadili, ka
sze med nama godi. Ar csi celo policajo szem
pozovete, mene ne zadrzsi, da vasz vküper
szterem. Razumili szte?

Milioner je z glavov znovies szklumo.

— Potem szmo vrédi. Jasz potrebujem stiri jezero koron. Vi te sze szamo csüdivali, da tak malo proszim. Csi bi vi na meszli mojom bili, bi ne prehenjali, dokler bi me celo ogülili. Nego jasz mam düsnoveszt. I to je velki razlocsek.

— Prijátel moj — odgovoro je milioner — vi mene krivo szodite. I jasz imam düsno veszt, pomilujem vasz, da szte na nikoj prisli. Zsalujem, da szte pri meni vase peneze zgübili, nego szlobodno mi verjete, da szam jasz iz toga niksi haszek ne meo. Nego celo odgovornoszt za vas zgübiecek od mene ne odrivam, scsem vam pomagati. Meni sze vidi celo vase oponasanje. Penez, kak szam pravo, pri szebi ne imam, nego vas adresz mi prekdate . . .

— Tak nori szam pa ne! — odgovoro je tihinec. Nego ne vlecsmo csasz. Vasa sparkasza, miszlim, znála bode eden vekszl plac sati. Hitro zapiste. Zdaj pa pozovte szluga. Nego ni edno recs ali znamenje z njim . . . Razumili szte?

Notri je sztopo szluga, steromi je milioner pravo: Neszi to pizmo vu sparkaszo, peneze pa prineszi szem.

— Tak je dobro vcsinjeno, pravo je tihinec.

— Nika sze ne treba bojati — pravo je milioner. Kda szam betezsen, nika sze ne tozsim za vrásztva volo. Zse szo od mene vecs vzéli, csi szo vcsaszi ne z revolvov pred mene sztopili. Nego vi sze meni dopadnete. Koma polozsim vase peneze na interes?

— Escse szí morem premisljavati od toga, vej zse odpisem vam — odgovoro tihinec med szmehom.

Szluga je priso, peneze prineszo, stere je milioner pred tihinea polozso govorecs:

— Prestite szí peneze.

— Vcsinte to vi meszto mene, edno roko, kak dobro vidite, ne morem nücati.

Milioner je presteo peneze, nove banke szo bile. Tihinec szí je vu zsepke potiszno.

— Zdaj pa lahko idemo, — pravo je tihinec. Vzemite szí kaput i krscsák. K zseleznicí rávno dobro pridemo.

— Idemo?! — csüdivao sze je milioner. To je edno malo prevecs. Peneze szte dobili, vzemite je i idite. Jasz na moje postenje priszézsem, da ne bodem za vami so.

— Vi szte csüden cslovik! — pravo je z szmehom tihinec. — Pascsite sze, ne imamo ni edne minute za odlásanje.

Milioner je vzeo krscsák i kaput i szta osztavila hiso. Prisla szta na ulico. Tihinec je na eden zapreti fiaker kázo.

— Sztopite notri! — pravo je tihinec zapovedájocs — ino mirno szedite. Raztolmcsim vam, ka va delala. Dobro de, csi me poszlühnete. Brzovlak ob drügoj vöri stirideszet minut ide, zdaj je dve vöra pettreszeti minut, potem escse dobroga hipa prideva. Kárto szam vam zse vzeo, da te szkrbi ne te meli. Na prvoy staciji szlobodno telegraferate. Prisli szmo na zseleznicó, miszlim, malo moreva bezsati.

Kocsisi je korono vrgo i zapovedo, da na njega csáka. Milionera je za roko prijó i ga vleko z szebom i ga porino na vlák, steri je zse zacсно idti.

— Bog z nami! — odgovoro je milioner z veszelim glászom. — Doszta szrecse! Ne bojte, da bi vasz tozso. Ne szam csemeren na vasz. Razumili szte?

I vun sze je nagno na okno i plahoto je z krscsákóm tihinec, dokle ga je vido.

— Tak sze mi vidi, ne mára doszta za celo delo, — mrmro szí je tihinec. Edno je gvüšno, prevecs na lahko razszipáva peneze.

Obrno sze je, posláo je zsepke. Vküper je szpadno na eden sztolec, znovics je goriszkocsó — i vsze oblecs, vsze zsepke preiszko i znovics je vküper szpadno na eden sztolec.

— Ti prokletni sztári pislivec, zsepke szí mi prerezo, — preklinjo je tihinec. Vkradno mi je peneze, stere mi je dao!

(kj.)

Nasa Zemlja.

Na nasoj Zemlji je ne vsze szüha zemlja, nego grozovitno doszta je vode. Csi bi sze nad Zemljo vu zrák zdignoli, bi z esüdivanjom vidili, da je vees vode, kak szühoga prosztora. Szamo eden strti del je szüho, ovo je vsze voda. Pét delov szveta razloesimo: Europo, Azsio, Afriko, Ameriko i Ausztrálio.

Na zemlji szo jo velka ravna meszta, szo jo velki bregi, najvisisi breg je v Azsii na Himalaja bregi takzváni Mount-Evereszt, steri je 8840 metrov viszoki i szneg na njem nigdár sze ne otopi.

Zemlja sze szkoz premenjáva. Je popisano, da na Taljánszkom poleg Nápola je vu leti 1853. eden novi, 186 metrov viszoki breg nasztano vu morji i tak hitro, da morszke sztvarine szo ne imele csasza pobegnoti. V Ameriki je tüdi eden breg, szamo 147 let je sztar, ime njegovo je Jurilló, iz ravnoga meszta je zrászo vu leti 1759. Lüdje szo z szvojimi ocsmi vidili, kak sze zdigáva zemlja na viszokost 458 metrov. Csüdivali szo sze, da szo njim njiva na breg prisla. Iz toga vidimo, da sze zemlja szkoz premenjáva. Njiva, leszovje pride pod vodo. Tú po hitroma, tam po lehtah. Od mraza, od vrocsine pecsine pokajo i njiva nasztánejo. Voda perz zemljo, odnesze njo i vu drügom meszti doli polozsi. V ednom meszti sze rüsi, vu drügom meszti sze zida. Vsze sze premenjáva na zemlji, számo Bog je vekiveesen i sze ne szpremeni.

Ka je od znotraj vu zemli? Sto bi ne bio radoveden to znati.

Lüdje globajo vu zemli, zláto, szrebro, zselezo, szo, steinkol iscesejo i nájdejo, vu globocsino 1000—1500 metrov doli pridejo, pa dönok celo ne poznajo. Tak sze vidi, da vu Zemlji je grozoviten ogen, steroga mocna kraszta Zemlje okoli zapre. Da je od znotraj ogen, to szvedocsijo tople vretine, gorecsi bregi, potrezi, na hitroma posztanajocsi bregi i grabe.

Csi bi ne bilo ognja vu Zemlji, odked bi bile tople vretine? Nega na szveti krajine i országa, gde bi ne bile tople vretine. Nisterna

voda je tak vrocsa, da jajce lahko vu njoj szküha. Ka szegreva to vodo? Gvtüsno ogen zu Zemlji. Kém iz vékse globocsine pride voda, tém je bolje topla, ár bolje je blüzi k ognji. Ogen 70—80 kilometrov kuszta, mocna kraszta zapre okoli.

I gorecese gore szvedocsijo poleg ognja vu Zemlji, vu steroj je grozovitno doszta szapota i otoplenih drügh del. Mogocse, da bi kraszto Zemlje razpocso szapot, esi bi po lüknji gorecese gore ne mogel vün pridti z drügimi vtopleni deli.

I rávno tak potreszi zrok májo vu ognji i vu po ognji nasztavlenom szapotí.

Nego vu Zemlji ne szamo ogen, nájde sze doszta vode. Voda je marljiva delavkinja. Kak izvira i tece vu Zemlji, otopi i z szebom nesze razloesne otoplena dela. Za szebov ménsevкке lüknje ostzávi, tak zváne votline. Nego votline posztánejo i po potreszi. Tak pri potreszi velki falati sze odtrgnejo od brega, doli sze porüsijo i pod szebov velke votline zaprejo. Sto zná, kelko táksih lükenj, votlin vu szebi bregovje szkrivajo i gda sze cslovek na nje nameri. Najvekša votlina je vu Ameriki tak zvána Mammuth-Votlina, 15 kilometrov je duga, viszoka nigdi 100 metrov. Je vu njoj vees sztojeese i tekocse vode.

Zdaj vam malo popisem od gorecsih gor. To zse známo, da vu Zemlji je grozoviten ogen i vrocsina. Vrocsina otopi razloesne dela, szegreje, na szapot obrne vodo. Vu Zemlji otopljena dela z szapotom vréd szí pot isesejo rávno tak, kak vu pizskri szí pot isese szapot. Te szapot vu prosztori med pizskrom i pokrvácsom nájde pot, szapot vu Zemli nasztavljeni pa po lüknji gorecese gore — nájde szvojo pot.

Gorecese gore tak vun vidijo, kak eden krsesák cukra, od zgoraj ali na kráji májo lükngo, stera vu Zemljo pela. To je kráter.

Nisterne gorecese gore szo zse vgasznole, lüknja sze je zamisila.

Na Zemlji je 338 gorecsih gor, stere itak esese szo vu deli. Dosztakrat tihe posztánejo i szamo po pocsvanji szto let zacsnajo z novics kipiti, nisterne pa szkoz sze kadijo ino iz szebe lücsajo kamenje i otoplena dela. Taksa gora je Stromboli, zse 2000 let ne prehenja ni eden fertal vöre. Krákatoa zvána gora v Azsii je leta 1883 z taksov szilov zacsnola kipiti, da zgornji del brega 800 metrov visziki je vu zrák leto i vees kak 50 jezero lüdh je szmrt najšlo. Mont-Pelée gora vu Ameriki po pocsvanji 45 let je leta 1902, majus 8-ga

zacsnoła kipiti, vu nisterih minutah je 30 jero lüdh zsitek zgübilö.

Vucseni ludje tak razlagajo kipenje gorece gore, da voda morja vu Zemljo notri pride. Ogen vu Zemlji vodo na szapot obrne i moes szapota, liki vu pizskri zdigáva pokri-vaes. zdigne otöplene dela, kamenje i pepel i vün lücsi na lüknyo brega.

Kak sze zgodi kipenje? Ob prvim sze velko sümenje esüje tak, kak grmlenca ozda-lecs. Tomi zrok szo pod krasztov Zemlje nasz-tavlene otöplena dela. Potem pride potresz. Zemlja sze giblje, tü navzgor sze zdigne, tam sze notri püsztü. Voda vretin sze zmoti, dosz-takrat voda premine.

Csi je gorecsa gora poleg morja, voda morja sze giblje. Lüknyo brega — krater — sze zacsne kaditi. Velki dim sze zdigava, zak-rije szunee. Iz toga dimnatoga oblaka sze bliszka i grmi. Velki dezs nasztáne. Velko kaménje zacsne kapatü. Dezs kaménje i práh doli nesze i pere vu doline i vsze zblati, ka vu poti sztoji. Csi dezs sztáne, veter iz brega pridocsi pepel i dim na dalesnja meszta odne-sze. V dosztih mesztih tak kuszto sze pepel naszede na hisa, do je portüsi. Lüdje komaj szü zdihávjao od pepela vu zráki.

V nocsi escse bolje grozoviten kep da gorecsa gora. 1000—2000 metrov viszoki dimnati oblak na bregi szveti, liki bi ogen bio.

Na szlednje, da sze breg obrüdi vu lücsanji ognja, pepela i kamenja, zacsnejo teesti otöplena dela, tak zvána láva. Lava teese iz lüknye brega, doli sze szüne vu doline. Sztaviti njo ne mogocse. Vu poti vsze pozsge i pod szebe pokopa. Zgornji del lave za nisterne dni mrzel posztáne, obrüde tak, da po njoj sze dá hoditi. Szpodnji del lave escse nisterne leta vrocsi, topel osztáne.

Ne szamo na szühom, nego escse vu morji szo jo gorece gore. Da kipijo, morje je zburkano i velki dim sze iz nje zdigáva, velko kamenje leti viszoko.

Escse nistere recsi od potresza. Potre-szi najvecskrát naprejpridejo poleg gorecsih gor. Ne ga dneva, da bi potresza tü ali tam ne bilo, nego tak je máli, da ga v pamet ne vzememo.

Pred potreszom sze vu Zemlji sümenje esüje. Potem pride potresz. Liki valovje na vodi sze razpresztirajo, tak i potresz sze raz-sirjáva. Celo gvüšno sze da dokazati, od ste-roga kraja ide i vu steri kraj drzsi. To zib-anje sze dosztakrát na lücsanje, na szunjá-vanje obrne — i to je najbolje nevarno vu potreszi.

Vu leti 1880. nov. 9-ga je na Horvatsz-kom potresz bil, Zagreb je doszta poskodo-vani bio. Vu Kalendariumi 1907. leta szte tuzsne dela steli od potresza, steri je San-Francisko, Valparaiso várose razrtüso.

Radi bi znali, ka je zrok potresza?

Modri právjajo, da potresz vees zrokov bi meo.

Prvi bi bio, da Zemlja szkoz mrzlesa posztanuje, kraszta sze vküper vleese i Zemlja sze potem giblje.

Drügi zrok bi voda bila. Kak szmo zse vidili, voda, liki krt, vu Zemlji szü lüknye kopa, gljoba. Csi te votline sze vküper zrüsijo, Zemlja sze gene.

Trétji zrok bi otöplena dela bila, od sterih szmo zse govorili. Otöplena dela bi zrokovale potresz. I to je prevecs mogocse, ár szmo vidili, da kipenje gorece gore je z potreszom prikapeseno.

Hvalo Bogi dajmo, da na nasem kraji je ne esüti od gorecsih gor i potreszov.

(kj.)

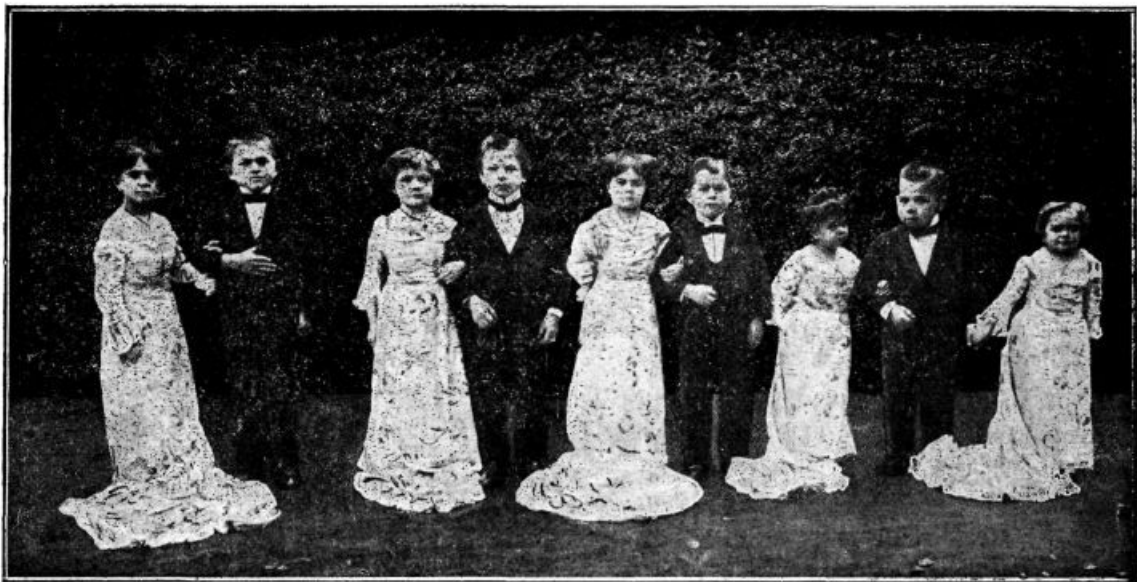
Najmensi ljudi sveta.

Nas kep edno društvo velikih künsztlerov pred nasz posztavi, ki szo na telo gledoes od drugih ljudih dalees od zajaj osztali, nego na pamet i na njihovo vucenoszt gledoes zverhu doszta velikih ljudih sztojijo. Várase Europe i drugih szvetov szo pohodili i zs njihovov prilicsnosztjov szo na vsze kraje szamo hvalo i diko zadobili.

Vszi szo mladi, med 20—22 letami szo.

Dornhofer Marietta je iz Wartberga iz doline Mürz-a. Ona kak iz künsztlerica, stera plese na kruglah, velko hvalo zsenja. Blaschek Ilka, stera je 96 centimetrov viszoka, ali boljse govorees mala, prilicsno zna jezdit.

Moski društva szo véksi, dva iz njih sze hvalita, da szta vecs od ednoga metra, najmensi ma 78 centimetrov. Iz njih Mitterberger Jurij iz Kranjszkoga, kak fretas, Grimmer Alfonz iz

Najmensa je iz društva Angerer Anita, ne je véksa, kak edna moesna zsenszka je široka, naimre 67 centimetrov je viszoka. Szesztra, stera je eden centimeter veksa, je celo velka poleg nje. Obe dve szte iz Salzburga. Edna grofica je dala je vunnavesiti vu ednom klostri pri nünah. Po szmoti grofice szo szizame mogle krüh iszkati. Hansi Andre je hesi ednoga vucsitela i zse deszet let je vu drustvi. Ednako viszoka

Württemberga, kak moesen cslovik, Hulle Artur Dresden, kak prilicsen jezdec, Hann Morello iz ceszkoga Kaplic-a, kak szükajoesa kaesa i njegov brat Ignac, kak prilicsen konjenik pred lüdsztvom sze kazsejo. Društvo sziz je zse vecs jezer koron prisparalo.

Csüdno delo je, da teh malih ljudih sztarisje i bratje szo viszokoga zrásza i moesnoga tela. (kj).

Od Zemlje, Szunca i zvezd.

Kásko formo má Zemlja ? Na to pitanje vszako solszko dete zná odgovor dati: da Zemlja je okrogla.

Sztári lüdje szo to ne vervali. Tak szo miszlili, da Zemlja, liki eden velki tanjer na morji plava.

Da je Zemlja okrogla, sze da poszvedocsiti iz dosztih dokázov.

Osi po ravnici sze k ednoj vézsi priblizsávamo, ob prvím szamo spic türma vidimo. Kém bolje blizu pridemo, tém vees vidimo iz türma. Potem vidimo sztreho, sztene cirkve, na szlednje pa i hisa vidimo. Ravnica je i niksi breg je ne pred nami véz zakrio, pa dönok szmo véz ne vidli. Nego vsze povszédi je tam okrogloszt Zemlje, stera okrogloszt liki breg je med nami i vesznicov sztála.

Osi na njiva idemo, okoli szebe eden falat Zemlje vidimo, liki kolobár. Tak sze vidí, kak bi sze néba do Zemlje vugnola. Csi mo na breg sli, kolobár de sze véksi vido. Csi bi Zemlja pogacsaszta, ravna bila i ne okrogla, od viszoka meszta bi ne dalje vidli, kak od niszikoga. To znovies szvedocsi, da je Zemlja okrogla.

Da je Zemlja okrogla, dokazse zvednoszt. Csi bi od ednoga meszta zacsneli idti i bi sze ne obrnoli niti na levo, niti na deszno, na tiszto meszto bi nazáj prisli, od ked szmo pot zacsneli. Probajte z prsztom na ednoj krugli. Zemljo szo zse ne ednok z ládjev okrozsili i zvedili szi, csi szo na példo vszigdár proti izhodi sli, na szlednje szo tam nazáj prisli, gde szo pot zacsneli.

Pri potemnenji meszeca Zemlja med Szunce i Meszec pride. Szvetloszt Szunca Zemlja zadrzi, Meszec vu szeno pride. Csi je puno potemnenje, szenca Zemlje je celo okrogla. To pa známo, da szamo krugle szenca je okrogla.

Zvün toga znamo, da prebivalei izhodnih krajov prvle vidijo Szunce, kak ki na zahod prebivajo. Csi bi Zemlja pogacsaszte forme bila, na ednok po celoj Zemlji bi Szunce vpamet vzéli, na ednok bi bio dén i bila bi nocs.

Záto szlobodno verjemo, da Zemlja je okrogla, nego ne celo tak, kak edna krugla; szledi bodemo dokázali, da Zemlja na juzsnom i szevernem kráji liki malo bi vküp vdárjena bila.

Bregovje i doline ne szpremenijo formo

Zemlje, tak ne, kak mravlinjek ali kopanje krta sze ne pozna na njivi.

Najvisisi breg (Gaurisankar 8840 metrov viszoki) je nika protí zemlji, rávno tak, kak na ednom velkom zvoni ne vzememo vpamet eden peszecsni prah.

Velka je Zemlja. Csi bi okoli Zemlje zseleznico napravili i zselezsnica bi sze nigdi ne sztavila i vszáki dén bi 1000 kilometrov poti csinila, ta zseleznica bi 40 dnévov potrebovala, da Zemljo okrozsi.

Na Zemlji vees kak 1500 millio lüdh zsvive. Od sztvorenja szveta pa je telko lüdh zsvivelo, da csi bi vszi gori sztali, na vszáki suh zemlje bi pét lüdh prislo, ne bi meli meszto na zemlji, na eden-ovoga bi morali sztáti.

Zemlja sze obrácsa, zná zse vszako solszko dete. Sztári kaldeusi szo Zemljo, kak edno ládjo pred szébe posztavili. Egiptanci szo pa miszlili, da Zemljo stirje elefánti na hrbti noszijo. Elefanti szo pa na ednoj morszkoj sztvarini sztáli, stera na morji plava. Grki szo pa vervali, da Zemlja vu neizmernom szveti szlobodno viszi, szkoz sze giblje.

Kak je mogoese, da Zemlja vu szveti viszi, pa dönok nikam ne szpádne? Moder Bog je tak sztvoro celi szvet, da zvezde edno ovo vlecesejo. Zemlja vlecese Szunce, Meszeca i drüge zvezde, te pa vlecesejo Zemljo, nego tak, da edna ovo ne more na szebe potegni i tak sze obracsajo po szvojoj poti z grozovitnov szilov.

Najvees lüdi je vervalo, da Zemlja sztoji i okoli nje sze obrácsa Szunce, Meszec i zvezde. Kopernikus Miklos, kanonik iz Polszkoga je najprvle vesio leta 1543., da sze Zemlja obrácsa.

Zemlja sze obrácsa, liki edno kolo.

Nego nikák bi pravo, jeli pa ne vidimo, da Szunce gorsztane, ide gori, zadveesera sze nanizava i doli ide. To sze szamo tak vidí. Jeli na kolah, na zseleznici sze ne vidí tak, kak bi drevje, njiva krez nasz bezsale nazáj? Drevje i njiva sztojijo, szamo mi idemo naprej. Tak je pri obrácsanji Zemlje. Zemlja sze obrácsa od zahoda na izhod.

To pa etak dokázsemo.

Kak szmo vidli, Zemlja na juzsnom i szevernem kráji je tak, kak bi vkupvdárjena bila. To je od szilnoga obrácsanja. Csi prek ednoga vugibkoga obrocsa odzgoraj i odszpodi bot privezsemo, bot vu zemlo posztávimo i

odzgoraj ga močno i szilno obrácsamo, obrocs sze odzgoraj i odszpodi notripodá.

Csi z ednoga viszikoga túrma kamen doli púsztimo, ne szpadne celo vednako doli, nego malo sze proti izhodi vugne.

Fukolt, francuski vuceni je vu leti 1852. vu Parísi na plafon edne viszke zidine (Pantleon) močno vozse 67 metrov dugo zadržno, na vozse je odszpodi privézo 28 kilo zsmetno kruglo. Iz krugle odszpodi je vun sztála edna igla, stera je do poszipanoga peszka szégnola. Fukolt je vu gibanje szpravo na vozi viszecsó tezsávo i vu 38 vórah je igla vu peszki na vsze kraje vu okrogí znamenje nihála. Kak sze je to zgodilo? Krugla sze je vszigdár vu edno linio gibala. Potem nacsí sze je to ne moglo zgoditi kak tak, da sze je Zemlja pod kruglov obrnola.

Zemlja sze vu vszákoj stíridvasztoj vóri okoli szébe obrne. Szunce szamo na tiszti del Zemlje szije, steri sze proti njoj obrne, zato sze pri nasz dén i nocs premenjáva.

Nego kak je mogocse, da sze Zemlja obracsá i mi dónok doli ne szpádnemo. Z Zemljov vréd szed obrácsájo vsze dugovánje, z Zemljov vréd sze obrácsá i zrák. Posztavímo na eden obrocs eden glas punoga z vodov, obrácsájmo hitro obrocs vu zráki, edna kaplja je malo, nego i telko ne bode izteklo.

Tak sze i mi obrácsamo z Zemljov vréd brez toga, da bi v pamét vzéli.

Zemlja sze obrácsá, líki kolo. Kolo sze obrne okoli szebe i poleg toga dalje pride. Tak i Zemlja sze obrne okoli szebe vszáko stíridvajszeto vóro i poleg toga potúje okoli Szunca. Okoli Szunca sze obrné 365 dnévov, 5 vór 48 prvih i 48 drúgih minut. To je edno leto. —

Lehko bi sto radoveden bio, kakso pot vesini Zemlja okoli Szunca. Pot vun zadene 930 millo kilometrov. Iz toga vszako vóro sztosészttjezero kilometrov more vesiniti, da ne zakeszni, gda na konec pride leto. Na vszako minuto 1767 kilometrov pride. Z tákov szilov letimo mi vu szveti. Jelte escse na to miszliti, je grozovitno. Pa je Zemlja escse nigdár ne zakesznola, ár Bog jo vodi.

Zemlja sze okoli Szunca obrácsá. Sztárodávni národje szo Szunce, líki Boga csasztili, ár Szunce dáje toplocso, brezi steroga bi na zemli ne bilo zsitka, vsze bi vesznolo.

Szunce je sztojécsá zvezda, ár isztina, da i Szunce sze giblje, nego Zemlja i zs njov vréd doszta i doszta zvezd sze okoli Szunca obracsá. Na nász gledocs szvojo meszto potem ne osztávi, nego vsze zvezde, Zemlja i Szunce vu szveti sze dalje obrácsájo z grozovitno

szilov. Okoli szébe sze Szunce obrne 25 dni 4 vóre.

Grozovitna vrocsina more biti vu Szunci, szreca, da szmo na 147 millio 700 jezero kilometrov od Szunca dalecs, ovak bi nasz vuzsgalo z szvojev vrocsinov. Tráki iz Szunca 8 minut potrebujejo, da k nam pridejo.

Szunce po szvojoj poti vu szveti 8 zvezd szprevája, tak zváne planete. Planete sze okoli Szunca obrácsájo i szo naszledécse: Merkur, najbolje je blizu k Szunci, Venusz, najbolje bliszka zvezda na nébi, Zemlja, Marsz, Jupiter, Szaturnusz, Uranusz, Neptunusz. Szlednje pét planete szo vekse od Zemlje, Jupiter je sztokrát véksi. Planete okoli szébe i drúge zvezde májo, tak Zemlja má edno zvezdo, tak zváno Meszec, steri sze okoli Zemlje obrácsá.

Meszec je okrogli; kak Zemlja, tak i Meszec od Szunca dobíva szvetloszt. Od Zemlje je 80-krát mensi, velki sze vidí, ár najbolje je blizu. Edna krugla, csi bi vszako minuto 30 kilometrov poti vesinila, bi 8 dnevov i 5 vór prísála vu Meszec.

Vode ne ga na Meszeci, tak i zráka ne. Po tem ludje tam ne morejo zsvetiti.

Meszec je okrogli, pa dónok ednok tak vun vidí, kak pol krugle, drugocs pa, kak eden szrp. Kak je to? Vidli szmo zse, da Meszec od Szunce dobi szvetloszt, vidli szmo, da sze okoli Zemlje obrácsá. Potem, da je mlád, Meszec je priso med Szunce i Zemljo, Meszec nam kmicsno polojno kázse, záto ga ne vidimo. Za nisterne dni sze zse vidí iz Meszeca eden mali tao, líki szrp, steri je poszvetljeni od Szunca, drugi véksi tao vpa-met ne vzememo, ár je vu kmici. I tak vszigdár véksi tao sze pokazse, dokle, da je pun, cela polojna k nam obrnjena sze pokazse. Potem sze szkocz menje iz Meszeca vidí.

Ka je potemmenje Szunca?

Zgodi sze, da Meszec celo med Zemljo i Szunce pride. Meszec potem je vu poti, tráki Szunca ne morejo priditi na Zemljo, Meszec na Zemljo szenco vrzse, pred nami szkrije Szunce. Retko sze zgodi, da bi Meszec celo zakrio Szunce, na ednom meszti csi vszako 150—200. leto je celo potemnenje, táksega hipa kmica posztáne, zvezde sze vidíjo. Da Meszec szamo eden del Szunca zakrije, sze vecskrát zgodi. Taksega hipa ne posztáne kmica, nego zsucskaszto farbo dobi cela krajina.

Escse nisterno recs od repaszte zvezde (kometa).

Ludje, gda repaszto zvezdo vidíjo, prá-víjo, da bojna bode, kuga vun vdári. To tak, da bojna bode, nego ne záto, ár sze je repaszta zvezda szkázala, bojna bode za volo lagojine ludih. Drúgi pa právíjo, da Zemlja vkúper

vdári z repasztov zvezdov. Tak vu leti 1907. na konci aprilisa bi mogel biti konec szveta, nego te glasze szo ne vucseni ludje med ljudstvo lücsili, nego lüdje, ki i esese iz lázsi haszek iscesejo.

Repaszta zvezda je iz redkoga dugovanja, materie, liki megla, stera nisternokrat trdo zrno má vu szebi.

Repaszta zvezda má glávo ali zrno i za tem sze vlecse, liki edna mekla. Nisterna sze szamo eden-dvá dni vidi, dosztakrát sze celi meszec kázse.

Vu leti 1744. szo tákso repaszto zvezdo vidli, stera je 6 repov mela.

Vu leti 1846. jan. 13-ga sze je vidla edna repaszta zvezda, stera sze je na ednok na dva tála razdelila. Eden esasz poleg eden ovo szo sle, nego febr. 10-ga zse 240 jezero kilometrov szo bile dalecs od eden — ove. Vu leti 1852. szo sze znovies vidle. Zvezdoznanci szo je vu leti 1859., 1866., 1872., 1877 nazáj csakali, nego zaman. Preminole szo. Zaman je iscesejo, ne nájdejo je vecs. Gde szo,

ka sze je zsnjimi zgodilo, — szam Bog zná. Kelko repasztih zvezd je na nebi? Kak rib vu morji. Szamo da mi je z nasimi ocsmi ne vidimo, nego i z glasom sze ne vidijo, ár grozovitno dalecs szo.

Ne szte esese vidli, da sze zvezda odmekne? Vi právite, da nikak merje.

To tak da merje nikak, nego ne záto, ár je zvezda szpadnola.

Ka mi za zvezdo drzsimo, je ne zvezda, nego eden máli falajcsek edne zvezde, stera — Bog zná — gda i gde sze je razdelila.

Falajcseki pa dalje vu szveti kroszijo, dokle ne pridejo blizu k Szunci ali Zemlje ali drüge zvezde i vu njo szpádnejo. Z taksov szilov szpadnejo, da sze vu zráki vuzsgéjo i na pepel sze obrnéjo.

Dosztakrát velki falati, liki zserjáva krugla, szpádnejo na Zemljo. Zgodi sze, da vu zráki sze razpuknejo i csüje sze, liki grmlenca i jezero málih falatov na zemljo szpádne. To szo meteori. (kj.)

Kak nam ide?

Vu leti 1906. na Vogrszkom blága notriprinesenoga iz celoga szveta i vödnesenoga cena je zadela 2913 milio koron, potem 151 milio koron vecs, kak vu leti 1905. Zroka prevecs sze veszeliti ne imamo, isztina, da szmo 46 milio korone vred-

noga blága vecs vödneszli, kak vu leti 1905, nego vecs szmo i notriprineszli, naime 104 milio koron vrednoga blága. Potem iz zvün-szkih dezsels szmo 24 milio koron vrednoga blága vecs prineszli.

Na Némskom szo na nase szilje i zsvivno, da szvoje kmete resijo, veliko mauto vrgli.

Menje szmo na Nemsko neszli. Vu leti 1905. szmo odneszli 164 jezero metercentov jecsmena vu ceni 26 milio koron, vu leti 1906. szamo 105 jezero metercentov vu ceni 16 milio koron. Vu leti 1095. szmo od neszli 33 jezero falatov zsvivne, vu leti 1906. szamo 23 jezero falatov. Meszto 4 jezero vu leti 1905. odnesenih konjov szmo vu leti 2 jezero szamo odneszli. I tak pri szpoklánoj i zsvivoj perotnoj sztvári.

Pred Szerbiov je granica zapreta, szrbi szo vu leti 1906 — kak börze (szhodise kup-csevavcev) vu szvojem oglaszi szama vadluje — za volo zaprete granice 12 milio koron kvárni.

Vu Ausztrio odneseno blago od 900 milio koron je na 1010 milio szkocsilo, iz

Ausztrie k nam prineseno pa je iz 1008 milio koron na 1129 milio koron zraszlo, potem vu leti 1905. 18 milio, vu leti 1906. pa 85 milio koron vrednoga blaga szmo vecs notri pri neszli.

Vu leti 1906. sze je na vsze kraje govorilo, vsze na Vogrszkom kúpiti, ne treba nemca, stajarca pomagati, gvúsno, da iz platnenoga, szúknenoga blaga sze je vecs od vogrszkih trzscov kúpilo, pa dönok szmo vu leti 1906. vecs prineszli iz Ausztrie, kak nikdár ne prvle.

Ka je zrok? Lehko nam prevecs dobro ide? Doszta penez mámo? Ne miszlim, da bi i eden med nami to potrdó.

Zrok je naso lehkómisleno oponasanje. Sze radi pred szvetom vöszkazsemo, ki szmo i ka imamo. Veliko nagnjenoszt mamó za zapravlanje.

*

Na Vogrszkom trije strti táli iz poljedelsztva zsviejo. Z delom na poli szí krúh isesejo 9 millio kmetov i zsen, potem 2 milio 400 jezero tezsakov.

Zsmetno ide vérsztvo. Procenti szo viszoki. Sztróski szo grozovitni.

Zemla sze je zaduzsila, na Vogrszkom na njo je tabulirano 3 jezero 361 milio 799 jezero koron (3,361,799.000).

Vidimo, da vszáki dregeese za zemlo, pa dönok szkoz sze premenjávjavo goszpodárje. Tak vu leti 1901. 549,431 premembe bilo vu vrednoszti 824 milio 645 jezero koron.

Doszta sze oda na ekzsekuciji. V Ausztriji sze pol menje zemle oda po ekzsekuciji, kak pri nasz. Na Preuszószkom szo vu 9 letih telko po ekzsekuciji odali, kak pri nasz edno leto.

Vérsztva od ednoga plúga do pét plúgov je vu leti 1902. bilo 711,769, escse od teh ménsih vérszto je bilo 616,000, potem racsun vérsztva do pét plúgov je bilo 1 milio 300 jezero.

To bi ne velka falinga bila, da doszta ljudi je, kateri zemlo májo, csi vcsaszí malo. Nego to je falinga, da na teh málih vérsztvah je taksa zsmécsa, de sze mala vérsztva vkúper rúsijo.

Pri nasz na Vogorszkom racsun goszpodárov, vértov sze poménsava, od 1870. leta do 1900. leta je od 1 millio 973 jezero 433 doli szpadno na 1 millio 855 jezero 198. Vszáko leto je tri jezero vértov menje.

Ne je tak na Némskom. Tam je bilo :

Vu leti 1882. vu leti 1895.

981.407	1,016.318	málih kmétskih vérsztv	
926.605	998.804	szrednjih	" "
281.510	281.767	velkih	" "
24.991	25.061	velkih vérsztv.	

Velka vérsztva szo szkoro osztala, nego mála, poszebno pa szrednja vérsztva szo sze pomnozila.

*

Zsmécsa je velika na malom vérsztví.

Zgodí sze, da stoj 4 filere má dácese od grúnta, na to je na vrzseno 4 koron drúge dácese, zváne „II. osztályu kereseti adó“, csi má 3—4 dece, na grúnti, za steroga 4 filerov grúntne dácese plácsa, more 10—12 koron dácese plac sati. I to je szamo orszacska dácsa.

Poljedelavei sze escse bolje tezsijo pri tálanji, erbe obecsajo, steri sze ne morejo vöplácsati.

Szilje, izdelki goszpodárszki cene ne imajo.

Vu leti 1900 szmo eden milio 138 jezero 392 metercentov lifrali na Némsko iz jecsmena, vu leti 1904. szmo szamo 403 jezero 533 metercentov lifrali. Gda szmo doszta lifrali, je cena bila metercenta 15 koron 50 filerov, vu leti 1904., kda szmo malo lifralo, pa je bila szmo 15 koron.

Kda je bozsna letina, bi morali boljse odati szilje, pa sze celo nacsí, obrnjeno godí.

Z povom zvúnszkih, dalesnjih dezsel (Amerika, India, Ausztralia) ne moremo sztopáj drzsati.

Doszta krivijo börzo. To je meszto vu glavnih várasah, gde sze odá i kúpi szilje, cena szilja sze napráví. Csi bi tiszti, steri trzsijo szilje, za isztino szilje meli, cena bi mála ali velka bila poleg toga, jeli je doszta ali malo szilja. Nego nacsí je tam. Szo jo na börzi prodalci i kúpci, jezero i jezero metercentov psenice odájo, pa ni ednoga zrna ne imajo. Csi to psenico iz papira vu trzstvo vrzsejo, ceno doli potezsijo. Z psenicov, stero je nisce ne szejao i zsenjao i stero szamo na papiri májo i odávajo, z tov psenicov, stere za isztino ne ga, doli potezsijo, na nikoj szpravijo ceno isztinszke psenice.

To je eden spio. Nisteri jezero i jezere szí szpravijo na njem.

Právda bi mogla vöpovedati, da nisce ne more odávati szilja, steroga ne ima.

Od augusztusa do konca leta za málo ceno szpokúpijo psenico od szíromáka kmeta, more odati, ar peneze potrebúje, potem psenica sze vkúper poszúsi, vszígdar je menje. Gda szo zse doszta vkúper szpokúpili, zacsne sze po mali cena zdigavati. Duplisni haszek imajo. — Vu szlednjih stiri meszceah leta szo kmeta znorili, vu stiri prvih meszceah leta pa norijo tiszte, ki melo morejo drágo kúpiti.

Na Némskom, vu Ausztriji szo börzo malo zse vréd szpravili, szamo pri nasz ne vúpajo szégnoti vu to — gnezdo szrsénov.

*

Ne szamo od zgoraj je falinga, nego i od szpodi.

Vszaka krajina ma ednoga szvojega trzsea, ki szilje, grah i vszako rees küpi cele okrogline. Un je doma, szvoje lüdi poslje, steri po vesznicah blágo küpijo i zádav na njo dájo.

Ali ne vidite na gorieskom v szeptembri, v oktöbri kelko küpcev leese za grah? Na vszákoga vértá szpádne eden küpec.

Küpec pri vszákóm metercenti ma nisterne szekszare, velki trzsec gvüšno má szvoj dobiesek. Szilje, grah esese vu dvori vértá sztoji i küpci zse velki dobiesek zsenjajo iz trüdiv tihínszkih.

Od küpcev ne priszlüzseni dobiesek bi lahko med lüdsztvom osztano, esi bi vu drüstva sztopili i oni bi cele vagone lifrali.

Dosztakrát sze tozsi, da veszniecki velki trzsci doli tezsijo ceno.

I tü je pomocs.

Vu esasznikah vszáki den sze popisó, kak vizzoka je cena szilja na börzi v Budapesti, v Grazi, v Beesi (Wien) i. t. d. To telko znamenüje, esi bi mi naso psenico v Budapesti meli, za teliko bi jo odali. Zato iz te cene

moremo doliracsunati foringo, stera sze na zsaleznici plácsa. To lahko doma, na stacioni pozvemo. Potem doliracsunati moremo na vszáki metercent oköli 54 filerov na razloesne sztroske.

Vu teh 54 filerov sztroskah 2 filera bere zsaleznica za vágo; 5 filerov sze plácsa za mauto (kövezetvám) varasi; 8 filerov dobi tisztí, steri na zsaleznici na blágo esáka, prek vzeme; 5—6 filerov sze plácsa za nüc zsaklov, sto szvoje zsakle má, od toga placsila sze resi; 20—22 filera sze doli potegneta, ár v Budapesti na börzi je táksa návada, da sze penezi vesaszi doli ne plácsajo, nego meszto penez küpec vekszel dá, za steroga sze penezi szamo za tri meszece dobijo. Potem esi kdo sese peneze vesaszi meti, procent na tri meszece sze njemi doli potegne. 12 filerov dobi tisztí, ki na blágo trzsea nájde.

Zapomliti szí moremo, da na börzi sze obrne psenica celoga országa. Psenica je ne vednako zsmetno, záto je i vees cen zapiszani. Mi moremo ceno vzéti tiszté psenice, stera z nasov ednáko zsmécsó ima ino iz te cene sze doli potegne foringa zsaleznice i 54 filerov na vszáki metercent. (kj)

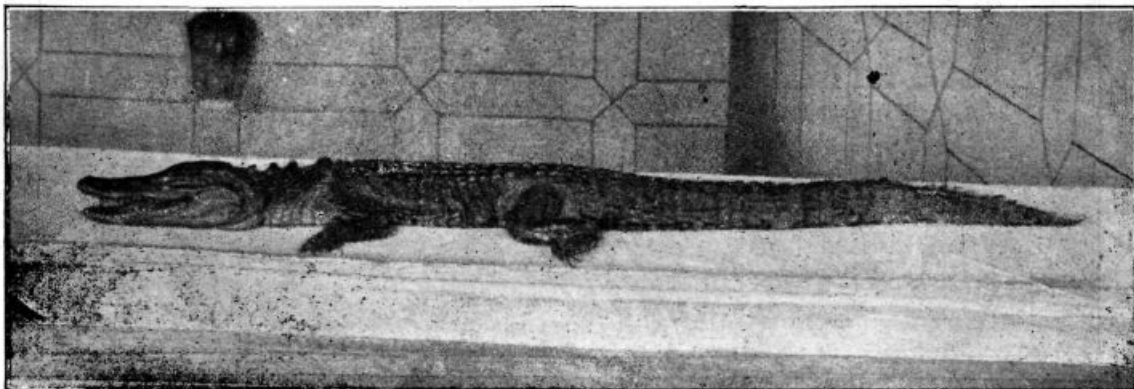

Krokodil vu Duni.

Krokodili na juzsnom vu vodi zsvéjo i med najbolje sztrahovitne sztvári szlisijo. Grozovitno znájo sz szvojimi zobami vgrizti. Esi káksa sztvár ali eslovik med njegove zobe pride, odnet ne ga szlobodjenja, vesaszi ga

vküper sztiszne, vküper drüzga z pomocsjov szvojih mocsnih zobov.

Krokodili vu vodáh Afrike, Indie, Ausztralie, Juzsne Amerike zsvéjo. Krokodil vu Nilusi zraszte na dva metra, kmicsno zeléni

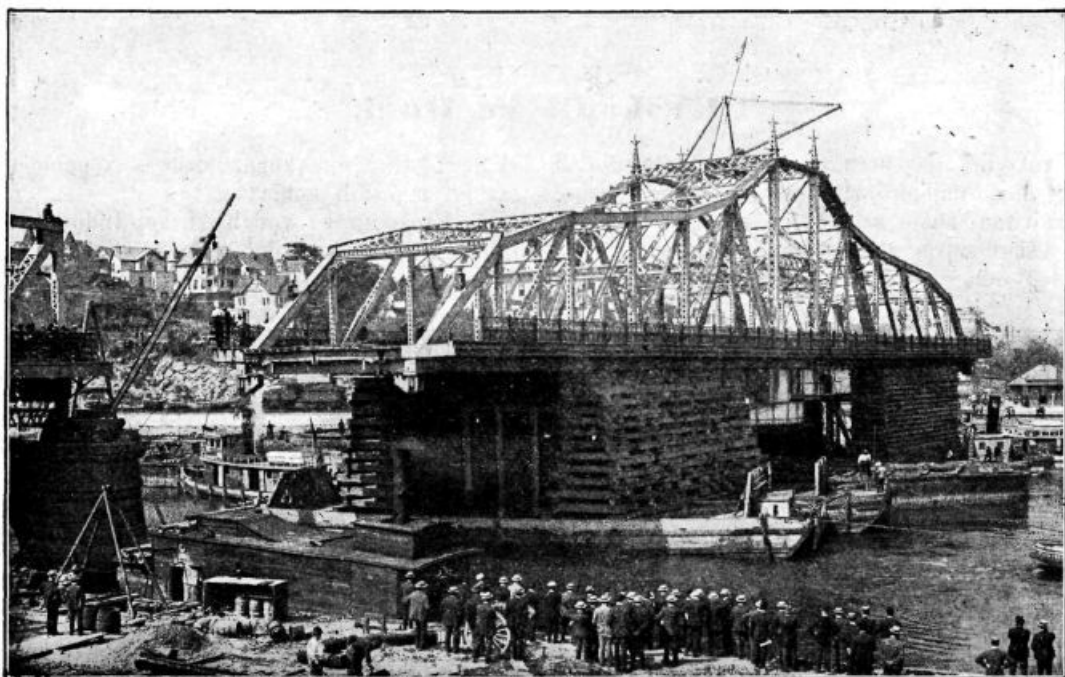
je, z esarnimi flekami, esrevo zsuksaszto. Vu vodi je prevees roesen, na szúhom sze po mali gible. Dobro estíje i vidi. Od esloveka sze boji, nego vu vodi dónok na njega vdarí. Una od 20 do 90 bilic, velke, kak goszeese, znesze na peszek, zlezsenjo na toploto szuneca niha, nego ovak je verno sztrazi.

Ednoga taksega dva metra dugoga krokodila je najso pred dve letih eden oficir na Juzsnom Vogrszkom vu Duni, z pomocsjov szvojega szluga ga je bujo i v Budapest poszlo. Nas kep toga krokodila kázse. Mogoese, da je iz kákse menazserie odszkocso i tak vu Duno prisó.

Kak sze moszti vu Ameriki dale szpravlajo?

Komaj je ljudzstva na szveti tak kúnstnoga, szí z malimi sztroskami i z malim trúdom kak amerikanzsko. Zna szí zracsunati, kak velki haszek szprávi. Példa je na to dale

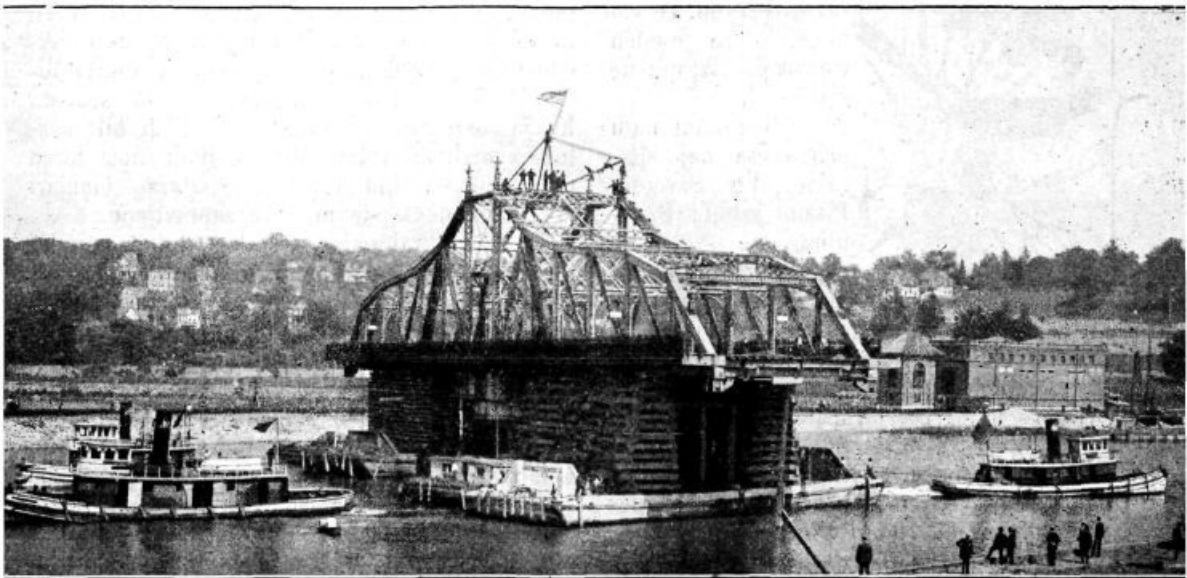
Pripravlanje k dale szpravlanji moszta.

szprávanje ednoga moszta, ka sze je vu New-Yorki zgodilo i ka nasiva dva kepa pred nasz posztavita.

Naimre na kanalisi Harlem je bio eden moszt, steri je pred dveszto petnajsztov ulicov sztao, nego steroga szo na meszto pred 221 ulicov sztojecsega sztaroga moszta steli posztaviti. Na moszti pred 215 ulicov szo szkoz sze vozili i hodili, dokle je sztari moszt pred 221 ulicov ne dol zrúseni bio.

leni tramovje szo sze zacsnnoli zdigavati. Vodo szo tak dugo pumpali, dokle brodi i tramovje szo ne doszegnoli moszta. Kak sze je pacs moszt na zadoszta viszoko zdigno, z pumpanjom szo henjali.

Gda je moszt na tramah gvúсно sztao, zacsnnoli szo moszt dale szpravljati po vodi. To delo szte opravile dve ognjenive ladje, stere szo pred brode zapregli. Njeve szte moszt na novo meszto potegnole.

Dale szprávanje moszta.

Pod moszt szo szpravili brode, steri velki zsmecso zmagajo. Brodi szo meli velke lúknje, stere szo sze z vodov napolnile. Voda je zato potrebna bila, kak mo zse szledi vidli, da zs njov sze moszt zdigne.

Na brode szo mocsne tramove posztavili, da noszili do zsméso moszta.

Gda je to vsze gotovo bilo, teda szo moszta na dva kraja od bregov razloesili; vodo, z sterov szo lúknje broda napolnjene bile, szo zacsnnoli vun pumpati. Brodi i na njih posztav-

Moszta je zsmeten jezerosésztszto tonn, (edna tonna 10 metrov), to je, sesztnajszet jezero metrov (métermázsa), to je taksa zmecea, za stero vozsno bi potrebno bilo na sztosésztdeszét vagone.

Moszta je devetdeszet metrov dugi i trinajszet metrov široki.

Dale szprávanje moszta sze je zgodilo vu pettreszetih minutah, malo vees pol vóre. To je za isztino amerikanszko.

Sparajte!

Sto vam pravi, da morete obogateti na drugi naesin, kak po deli i sparavnoszti, ne poszljusajte ga: zapeljivec je, — pise velki mozs, Benjamin Franklin.

Sparavnoszt je szrednja pot med szkopustvom i zapravljivosztjom. To szo meje, stere cseden eslovik preksztzopitine szmi.

Bog szam nam priporoca, naj sparamo. Vu Szvétom Pizmi sztoji: Szponinaj sze szúkesine vu csaszi obilnoszti ino potrebesine szio-

romastva vu dnevah bogasztva. Od jutra do vecsера sze csasz izpremeni. . . Moder eslovik je vu vszeh delah previden. (Sir. 18.).

Dobro je te reesi od sparavnoszti posebno denesnje dni veeskrát glásziti, gda lúdje, najbolje pa mladezen szamo za vszivanjem vremenitnoga veszelja bezsijo. Szveto Pizmo je njihov gucus zse pred jezerami letmi popiszalo: Hodte, vszivajmo dobrote, stere szo tú, vszivajmo hitro, ka je sztvojeno, zdaj esese vu mladoszti. Napolnimo sze z dragocenim vinom i mazilom, naj ne odhája od nasz evet csasza. Vencsajmo sze z rozsami prvle, kak povehnejo, naj ne bode ni ednoga travnika, gde bi mi ne hodili. Vu vszákóm meszti nihajmo szled nasega veszelja, ar to je nas tao, to je nam odredjeno. (Kniga Modroszti 2.).

Dobro je sparavnoszt preporacsati lúdem. Liki Ezsau odájo, zaprávijo vsze.

Vu Szvétom Pizmi sze sté: Jákob je ednok szkúho szebi hráno, komi Ezsau, gda je iz pola trúden domo priso, je szam: Daj meni iz tvoje hráne, ár prevecs szvam obrúdjén. Pravo je njemi Jákob: Odaj meni tvoje prvorojensztvo. Un je pravo: Ovo merjém, ka meni haszni prvorojensztvo? Pravo je Jákob: Priszegni potem. Priszégno je Ezsau i odo je szvoje prvorojensztvo. I vzeo je krúh i léso, jo je i pio, za malo je stimao, da je szvoje prvorojensztvo odao. (Genesis 25.).

Zakaj morete sparati?

Sparavnoszt je jakoszt krsesánszka. Szam Bog nam jo priporaca. Je nasa duznoszt.

Zakaj morete sparati?

Sparati morete, da te kaj imeli. Vidimo, da sze lúdje terejo za bogasztvo. Edni csakajo, da de njim pecseni golob leto vu lampe, drugi szí szenjajo, esi bi na loteriji, na spili jezere pridobili i glávo szí terejo, ka do zs njimi delali. Drugi po krivoj poti szí szprávlajo bogasztvo. Mi szmo pa esúli Franklina, da li edna pot je pametna do bogasztva — pot dela i sparavnoszti. Sto naesi gucusi, zapeljivec je. Csi okoli glédamo po szveti, vidimo, da esi stoj kaj ma, szpravil je po delavnoszti i sparavnoszti, posebno v mladih letih, gda je bil pri moesi in szí je vecs przsluzzil, kak je ravno za vszakdanesnjo potrebesino potrebúvo. A vszaki nimanics je ne steo delati, je ne steo sparati. Ka je zaszluzzil, je hitro izdal, je li bil zaszluzsek mali ali velki. Mnogo ljudi dela le za najpotrebnesa ino esi kaj przsluzsi, manjari tak dugo, dokle je ne vsze zaprávljeno.

Eden kral najde veszeloga kmeta na njivi ino sze zacsne zs njim pogovarjati. Po daljssem gucusi zve, da je njiva ni kmetova lasztina, da dela na njoj kak delavec za máli najem. Kral je v naglici ne mogo izraesunati, kak bi mogocse bilo sz tak malim zaszluzskom izhajati ino poleg toga esese dobre volje biti. Delavec je odgovoro: „Napaesno bi bilo celi zaszluzsek na mene obrnoti. Edna tretjina je zadoszta za me, z ednov tretjinov placsujem moje duge i drúgo tretjino polozsim za prihodnje dni.“ To je bila králi nova uganka. Nego delavec nadaljuje: „Moj zaszluzsek delim sz mojimi sztarisi, ki ne morejo vecs delati ino sz mojev decov, ki szo esese ne za delo. Sztarisam dug placsujem i njihov trúdn povnem, od dece pa vúpam, da me vu mojoj sztaroszt ne zapusztijo. Kral je delavea vu szvojo szluzsbo vzéo, gde sze bolje lahko poszkrbo za sztarise i deco.

Mnogo lúdih je podobnih k králi, miszlijo, da ni mogocse pri malom zaszluzski sparati. Isztina pa je, da vszaki lahko spara, szamo naj pazi, da vecs ne izdaja, kak zaszluzsi.

Zakaj morete sparati?

Sparati morete, da posztanete szamosztjni i neodviszni, da od mikoga ne bodete vizili vu niksóm dugovanji.

Sziromák eslovik je ne szamosztjni. Duzsen je, placsati more procente, drúge more prosziti za podporo, delo more iszkati, na poszodo more dosztakrát prosziti i kúpiti. Vsze to ga odvisznoga vesini, tak more pleszati, kak njegov tak zváni dobrocsinitelj fúeska. Gda ga zove, more na delo idti, esi bi vesaszí domá gorelo, na tisztoza more votum doli

dati, da na steroga dobrocsinitelj sesé, sziromák eslovik bi dosztakrát poleg szvoje dúsneveszti vesino, esi bi sze od szvojih goszpodov ne bojo. Kelko je táksi, ki sze vüpajo odpovedati podpiszanje pri civilszkom zakoni, ár sze bojijjo, ár szo odviszni od goszpode. Doszta mozsov bi sze lahko vesilo od sziromaske belgiszke zsene, steroy szo dáli podporo i ob enom szo jo steli prisziliti, naj poslje deco szvojo vu brezverszko drzsavno solo. „Ne“, je právla, „raj naj vmerjemo jasz i moja deca od glada, kak pa bi proti mojoj dúsnoj veszti delala.

Iz toga sze vidi, da je neobhodno potredno delati na to, da posztane eslovik szam szvoj goszvod, neodviszen.

Vszaki kmet bi mogel praviti z anglosom: „Moj dom je moj grad, moja trdnjava.“ Tak bi moglo biti, nego zsalosztno v zadnjih esaszih sze je sztán kmetszki predrugacsil. Bozsno goszpodarsztvo, nerodovitne letine, zapravljivoszt, gizdozt i pijánoszt, pomenkanje sparavnoszti i prosztoga zsviljenja szo kmeta szpravile vu duge, — ne je vees szvej goszpod, drügi njemi zapovedavajo.

Zakaj morete sparati?

Sparati morete, da posztanete posteni ino delavni.

Lepa lasztnoszt szlovenszkiego naroda je njegova postenoszt. Nego pri dosztih ljudih ne ga postenoszti. Velka szramota je to za esloveka.

Da vszi szo ljudje na szveti posteni,
Bilo bi dobro — tebi in meni.

Odked je nepostenoszt? Doszta má zrovok, med temi je ne szlednjen zrok, da ljudje ne sparajo. Jelte, ki ne spara, on zapravi, ka li zaszluzsi ali pridela. Znano pa je, da med jesztvinom pride tek, zapravljivec vszigdar vees i vees sesé vzsvitati. Naravno je potem, da esi zaszlüzsek ne dojde, bode szi iszkal drüge poti i druge szredsztva, da pride do penez i imanja. I ztém je odrpta pot nepostenoszt.

Gizdoszt vu oblecsi, pijánoszt, hrepenenje po veszelicah, razkosno zsviljenje to szo vretine, iz sterih prihaja grda, grehsna nepostenoszt. Za gresna veszelja szmo ne sztvorjeni, nepostenoszt je grdi greh — proti tomi nasz varje sparavnoszt.

Nego sparavnoszt je i pot k delavnoszti. Jelte eslovik teda vékse veszelje ma vu deli, esi vidi kakszi haszek. Potem esi stoj vsze zaprávi, kakso veszelje more un meti vu deli? Un dela, da szi kajszprávi, potem zaprávi i med tem szi nancs ne miszli na delo. Dela zato, da ga szila, glad i zseja zsene, drügi drági esasz pa manjari.

Sparavnoszt je nagib na delavnoszt. Zacesetek je zsmeten pri nisternih, nego gda szledi

vidijo, da ne sparajo zaman, da suma raszte, volo dobijo delati i vees szi szpraviti.

Sparajte, sparavnoszt vasz de esuvala od poti nepostenoszt, vesini vam delo szladko, veszeli vasz, ar bodete vidli haszek vasega trüda, vase premozsenje.

A mozs posten je — solnee zlato,
Ki razszvetluje, greje szvet,
Ki v pizsan cvet ogrinja trato,
Ki vrt in gaj odeva v cvet.

Zakaj morete sparati?

Sparati morete, da te zadovoljni. Zadolvnoszt je neobhodno potrebna na zemlji, vu dolini szkuz. Te lasztnoszt mnogo ljudih dandanesz ne pozna, ne sese poznati ino zato tudi nemajo i ne poznajo prave szrecse. Bogaszstvo je ne vsze, vu palacsi bogatina je mnogokrat menje právoga veszelja, kak vu kocsi kmeta ali delavca.

Pripoveszt pripovedáva: Perzijszki sah (kral) je obetezsál. Doktorje szo pravili, naj szi poisese szrakico szrecsnoga esloveka i jo obleese, potem bo zdrav. A szrecsnoga esloveka ni bilo ni na kraljeszkom dvori, niti vu celom varasi ino dalecs okoli ne. Po dugom iszkanji pride poszlani v edno szamotno dolino. Tam najde mladenca pasztira, ki je lezsál vu travi i veszelo szi je igral. Poszlani sze vu gues püsztzi zsnjim i zve, da je mladenec szrecsen. Da bi od njega szrakico proszil, sze je pokazalo, da je mladenec — ne meo.

Pravo bogaszstvo je, da malo potrebüjes. Ravno velike potrebe, stere szo ne pametue, szo zrok, da ne ga szrecse.

Takse dni zsvivemo, da sze more kmetszki i delavszki sztán opominjati, naj sze drzsi sztarih nos i seg. Zse Peter apostol opominja zsene: Njih lepotija ne bodi zvunesnja v pletenih vlaszeh, na szébe djánom zláti ali vu izbirnom oblecsi, nego szkriti eslovik, mirnoga i krotkoga duha, un je bogat pred bozsím licom. (I. Petr. 3. 3. 4.) Nego mnoge ne poszlusajo apostola.

Zsenszka, taka ali taka,
Zala hocse biti vszaka;
Vtakne rada kaj szi v lasze,
Ali kaj obeszi na sze.

Isztino ma pesznik Stritar, ki od teh zsen právi:

Delajo tako, ár dobro znájo,
Da szame na szebi le malo veljajo.

I ta gizdoszt, zapravljivoszt sze je zgnezdila med lüdsztvo, ar ne sparajo.

Vesz tjeden brez mele i mleka,
V nedeljo pa draga obleka!

Moremo szi miszhiti, da esi stoj vsze zapravi, ka priszlůzsi, da un z nezadovolnosztjom gléda drůge, steri kaj májo, da szo nevosceni, esi vu zsepi szoszeda nisteri krajcari rogacsejo, stere szi je z sparavnosztjom szpravo.

Sparajte, teda ne bodete na drůge nevosceni, ne bodete na drůgo blago zijali, nego zadovoljni dodete z tisztim, ka szte szi z sparavnosztjom szpravili.

Zakaj morete sparati?

Sparati morete, da te trezni i radodarni.

Lepa jakoszt za vszakoga esloveka je treznoszt, za krscesemika je duznoszt, je bozsja zapoved.

Kak grdi greh je pijanoszt, kelko nevole za szebom vlece, vszaki dén vidimo.

Zsena ednoga pijanca pride popoldne vu kresmo, gde je szedo nje mozs i njemi právi: Mozs, ar ne bos imel eszasza domo priti, szemo szam ti juzsino prineszla. Z temi recsmi polozsi zakrito poszodo na sztol ino odide. Mozs povabi szvoje niecsvredne prijatele, naj zsnjim jejo. Kak odgrne szkledo, pa nika ne najde drůgo, kak papir z napiszom: „Na zdravje ti naj bode jůzsina, ravno tiszta je, stero doma tvoja familija ma.“

Kelko vecs dobroga, zsmahnoga krůba bi bilo vu nisteroj hisi, esi bi telko zseje ne bilo.

Cseden eslovik spara, ne da peneze za

nepotrebno, bozsno pijácso, poszebno pa ne pije nezmerno.

Sparavnoszt pela i na radodarnoszt. Zapravljivec ne ma, iz koj bi szziromaki dar delio, ne ma, iz koj bi kaj na dobro nakanejnje, Bogi na diko aldůvo. Vszigdár lehko to vesini, ki spara. Meszto toga da bi po szvojem guti doli pűsceso peneze ali na szebe hale veszo — hrani i oblácsi Jezusa Krisztusa, ki szam nam právi: Ka szte najmensemi iz mojih bratov vesinoli, to szte meni vesinoli — celo glasek vode, stero szte dali vu mojem imeni, bode vam poplacsana.

Znate zdaj zse, zakaj morete sparati. Sparati morete, da posteni osztanete, da te zadovoljni, trezni i radodarni, da te kaj imeli i szamosztjoni, neodviszni bodete.

Kmet, steri sze poleg szvojege szziromastva pred vszákim more nanizavati, sze meni mili. Kmet, steri viszi od drůgih, je veksi szziromák, kak drzsina indasujoga szveta, stero je goszpodár kűpo ali odo, liki kákso sztvár.

Vi szte deca szlobodne nature, szlobodnoga zráká. Vu esisztom zrákí, vu zelenom gaji, na rozszatom travniki delate, ne mate zroka sze z nikim menjati. Nego popolno szlobodni i szrecsni teda bodete, esi te sparali, esi od nikoga, ne bodete vizili. Teda zaisztino vas dom grád bode, iz steroga vaznise ne de mogo sztirati. Te sze ne de szzramotovali pred decov, ar ne edno grűdo ocsinszke zemlje szte ne zapravili.

(kj.)

Kak te sparali?

Zdrava pamet vszakoga vesi, kak naj bode sparaven, nego dőnok vam sesém nistere tanacse popiszati.

Zacsni rano sparati. Vu szvetom Piszmi sze sté: Mladeneec vajen szvoje poti, tudi v sztaroszti zs nje ne sztopi. (Preg. 22. 6). Za rana zacsne zsgati, komi je kopriva mati, — pravi pregorvor. Navada je zselezna szrakica, vala od dobrih, vala od lagojih navad. Kak sze stoj na-

vadi vu detinsztvi, tak drzsi szledi. Zato szzarisje zse deco morejo vesiti na sparavnoszt. Deci sze kűpi szvinja iz esrepa, vu stero do z veszeljom notripűscesali krajcare, stere szi tů i tam priszlůzsijo ali kak dar dobijo. Bozsna navada je, zse odrasztlój deci, esi gde krajcar dobi, vesaszí cuker na pamet prineszti. — Na Francuskom, Angluskom, da solarszko deco nagnejo na sparavnoszt, szo vu sole solszke kasze vpelali. Belgijszka vlada szama je v letih 1873., 1874. ino 1875. razdelila med pridne,

szíromaske solare knige od sparkasze, stere szo vktüper 120000 koron izneszle.

Sparaj vu vszákóm deli, ne zavrzsi mále dela. Trgovec Purtales je bio bogat i radodaren mozs. Ednok prideta k njemi dva barata proszít álmostvo za kloster. Na gangi ne bilo poszveta, goszpodar jih moral voditi. Goszpod zaklicse dekló, da bi naredila szvetloszt. Pride dekla, vzeme zsveplene vszsigalice, prva sze ne sese vuzsgati, jo vrzse na tla. „Ka delas?“ pravi Purtales, „vej pa je escse zsveplo na njoj.“ Z tem jo gorvzeme i naredi zs njov poszvet. Barata eden ovoga csudno gledata, da pri tom szkopom nika ne dobita. Nego ne szta sze mogla doszta csudivati, da njima da 900 koron govorecs: „To je moj dar za kloster.“ Komaj szta mogla zahvaliti, tak szta sze csüdivala. Zato njima goszpod dale právi: „Razumim vaj, ne moreta szí raztolmácsiti mojega obnasanja. Nego ravno zato, da zse od nekda tudi szam sparavno ravno z vszsigalicami, szam szí teliko szpravo, da morem i vama za kloster telko penez dati.

Sparaj, dokler imas kaj i ti je mogocse, kaj na sztrán djáti. Na sztáre dni, vu nevoli zacsnoti sparati je ne velka dála. Escse eigan spara, gda ne ma.

Sparaj, nego na szebi, ne na drügih. Grdi cslovik je, ki vsze zalocse i zapravi i doma na szvojoi familiji spara, stera razcese-zsana, gládna okoli hodi.

Sparaj tak, da poménsas tvoje potrebesine. Dendenasz sze je rod privadil k potrebam, od sterih v prejsnjih csaszih ne bilo ni duha. Ali z tem sze pozdignila i szreca? Csi stoj vesaszi vsze zsele izpolni szvojega szreca, zadovoliti je dönok ne more, ar je nase szree za vekivecsno

veszelje sztvorjeno. Takse zsele i potrebesine szo nasemi szrei, liki zsédnomi csloveki oszolená voda. Modrijan Kleon, koga szo ednok pitali, sto je najbogatesi, je odgovoro: „Sto je najbolje szíromaski vu potrebesinah.“ I ruszki grof Tolsztoj právi, „da je le tiszti najbolje bogat, steri najmenje zsel ima.“

Sparaj z tém, da vesaszi plácsas, kak küpis. Kak szam piszo, doszta nepotrebnihi potrebesin mamó. Csi vesaszi más peneze, dobro szí premiszli, jeli küpis; csi pa ne mas penez, ne premiszljávaj szí doszta, ne hodi okoli stacünov. Ne veri zsidovi, kresmari: Ve te zse meli peneze... Pri vasz sze ne bojim za peneze. Plácsaj vesaszi, kak küpis, teda ne bos küpil blago, stero je predrágo. — Ednok eden caszarszki szin je sztopo vu bauto, izébro je szvojoi deci vszakojaeske male recsi. Sesé vesaszi plácsati, nego trzsec njemi li guesi, naj sze ne müdi i trüdi. Kak pa je vido racsun i zapazo, da szo nisterne recsi grozno oszolja, — vsze je püsztó i vu drügo, bauto je so. — Pri brezpametnoj küpesiji vala: „Dvakrat obrni vszaki krajcar prvle, kak ga vödás. Pitaj szebe: ali to neobhodno potrebujem, ali to morem jasz meti? Bos videl, da dosztakrát bode sze krajcar nezáj obrno vu tvojo mosnjo. Ne küpi nika nepotrebnoaga i ne bode ti nigdar ne zmanjkavalo, ka ti je potrebno.

Na sparavnoszt bode te szililo, csi vu poszjojilnici, vu „vasoi kaszi“ szí nisterne akcijs küpis. Na edno leto plácsas 10 koron. Prisziljen bos na sparavnoszt, ár vszaki meszecs bos mogo plácsati; tak bos iz szile i pritzszka na szlednje haszek meo.

Vecsvrsztne tanacse szam vam dal, na vami je réd, izprobajte je. (kj.)

Nasa kassza.

Vidimo, da delavci, rokodelavci, escse csasztniki vu drüszbe sze szlozsijo, szvoje drüszta szí napravijo. Jaj tisztnomi, ki proti njim sesé sztopiti. Na veke od podigávánja plácsse sze guesi i njihove druzsbe z prosnjov szo szí

zse doszta pripravile, csi ne haszni, pripravni szo escse sze protiti.

Zaman iscsemo pri szlovenszkih kmetah drüszta, stero bi sze za njihovo obrambo, za njihov haszek trüdilo. Sto je kriv, to razlaganje bi doszta osztrih recsihi potrebovalo.

Nisterne leta sze zacsnajo na vecs krajih

posztávjati poszojilnice, kasze od szamih kmetov, stere poszojilnice szo zdrúzsene z Centrál-
nov poszojilnicov v Budapesti. Takse kasze, da
nisterne imenujem, szo jo v Martjanci, pri
szv. Júrji, v Szerdici, v Sinnersdorfi, pri szv.
Jeléni, pri Grádi i. t. d. Vszáki szí kúpi
telko akcijsze, kelko szí miszli, da de mogocsi
placsati. Na edno akcijsze plácsa na edno
leto 10 koron, to sze plácsa 5 let. Na peto
leto sze od vúnplácsane akcijsze pizsmo posztávi
i od leta do leta sze 5 procentov haszka plá-
csa. Pri toj kaszi na poszodo szamo tiszti dobi,
steri szí akcijsze kúpi. Véksi penezi sze dávajo
na tabuliranje, ménsi penezi sze dávajo na
postenje.

Te kasze szo zaisztino blagoszlov za szí-
romák esloveka. Hitro njemi trbe káksi 20
koron, koma de so? Szoszed szam ne ma,
uzsornik veszuice, káksi bautas ali kresmár pa
velki zso proszi, zvúntoga pri njem bi mogo
kúpúvati ali sze vecskrát zapojiti, v Monoster,
v Szoboto besati, je ne vredno; viste, kak je
njemi na priliki, esi domá vu vesznici v ne-
delo zadvecsera, gda csasz má, prosene 20
korone vu roke dobi.

Pa kak na fal procent, brezi velkoga
sztroska dobi?

Na duzsno pizsmo ne treba stemplna,
za pizsanje duzsnooga pizsma nikomi nika ne
treba placsati. Esi sze dug na grúnt tabulira,
za káksi 5 koron sze vsze pizsalo oprávi. Ne
treba fiskalisa kasze prosziti i njegove sztroske
placsúvati. Vu velkih kaszah právjijo, da je pro-
cent szamo telko pa telko, pa vendár gda na pla-
csilo pride, duzsnik szkoro dvakrat vecs more
plácsati za pizsalo i Bog zná, za koj vsze. Pris-
para sze na poti, ne treba telko krmíti tiszte, ki
dobro sztojijo. Mimo menje kresm sze ide.

Esi vu vasoj vészí esese ne mate te po-
szojilnice, sztopte vkúper tak edno deszét vász,
proszíte goszpon plebanosa, kaplana ali skol-
nika, naj písejo centralnoj kaszi. Centrál-
na kasza vam poslje ednoga csasztnika, steri vam
vsze raztolmacsi i vu réd posztávi.

Za szíromáka kmeta boljse kasze ne
poznam, kak to, stero szam popiszo. Ni edna
kasza ne more tak na mále sztroske peneze
dati, ár kak szam popiszo vu nasoj kaszi pizsalo
nika ne kosta, stemplnov i drúgi pravdenih
sztroskov ne ga; drúge kasze doszta kosta fis-
kalis, ravniteljsztvo, csasztniki, vu nasoj kaszi szo
csasztniki zadovoljni z málov plácsov, ár szvoj
trúd platíti dájo z tisztim veszéljem, stero esútijo
na tisztom, da vidijo napiej idenje ljudsztva.

Na szlednje, esi kasza káksi haszek pri-
nesze, haszek osztane med ljudmi i ne do sze
masztili z tisztim tibinci.

Ne de brezi haszka, esi eden racsun
pred vász posztávim. Vu rokah mam racsun
júrjenszke kasze od leta 1905.

Gda je kasza nasztanola, je bilo 76 kotrig,
vu leti 1905. je bilo 165 kotrig z 231 akcijsami.
Na akcijsze je notri placsano 9164 kor. 55 fil.
Na interes je vlozseno vu kaszo 10,230 koron,
med ljudmi je poszojeno 50,146 koron, iz teh
29,814 koron je od Centralne kasze na poszodo
vzétó.

Ciszti haszkov je bilo vu 1905. leti 1050
koron 47 filerov. Iz teh je 10 procentov za-
drzsani, da sze kasza pomága (tartalcák alap —
reservfond), to je 105 koron 5 filerov, 5 pro-
centov je placsano kotrigam na akcijsze, to je
412 koron 76 filerov. Osztalo je esese 532
koron 66 filerov, ta suma sze je túdi k reserv-
fondi prikapesila, da sze kasza pomága.

Kak pa Centrál-
na kasza sztojijo? Poleg
racsuma od 1906. leta vu centralno kaszo je
szlozseno 1956 vesznieskih kasz, vu sterih je
kotrig 498.379, akcijsze pa 908.014. Na te akcijsze
je placsano zse vecs kak polojno, naime 26
millio 456 jezera 370 koron (26,456.370).
Reservfondi, da sze kasze pomágajo, vózneszéjo
4,241.220 kor., vlozseno je bilo 47,176.230
kor. Potem kasze szo iz szvoje mocsi lehko 77
millio koron obrnole na poszodo szíromákom
kmetom. Zvún toga Centralna kasza je z po-
szojov 71 millio koron na pomocis prisla kaszám,
stere sze potem z 148 millio koronami delale.
Te racsun od Centrál-
ne kasze vódáni sze nu
szlednje szpomene od tiszte lacsnoszti na zemljo,
stera lacsnoszt sze vpamet vzeme po celom
országi, stera lacsnoszt je ceno zemljo zvún-
rédnó i ne zdravo zdignola. Ludje z velkimi
dugami szí zemljo szprávjijo i to de doszta
malih vértov na níkoj szpravilo.

Naprej moji drúgi! Ne pravte, da vu
vészí ne ga penez. Isztina, da vsze dúge na
ednok ne de mogla vasa kasza prek vzéti
od drúgih kasz. Nego po mali de slo, mále
dúge de zse mogoesa prek vzéti. Zvún toga i
vi máte kákse krajcare, ne vam je vredno
dalecs neszti vu kaszo, vu vaso kaszo je vlozsíte.
Na ednok ne more sze popraviti falinga vecs
letih, nego zacsníte, na szrei vam naj lezsi
vasa kasza i una de sze pomagala i mocsna
posztáne.

(kj.)

Sto i z glávov nazáj obrnjenov zna hoditi.

Nisteri eslovik z szvojov prilicsnosztjov, z dugov probov dosztakrát kaj táksega zna pokazati i vesiniti, ka bi eslovik na prvi pogled za nemogose drzso.

Tak na példo eden z rokov, drúgi z zobami, tretji z nogami zna esúdivanja vredne dela doprineszti, szamo od szebe sze razmi, po dugoj probi i trúdi. Eden vu plavanji, drúgi vu szkakanji, znovies drúgi vu jezdanji, vu zdigavanji zsméese velko rocsnoszt szkázse.

Vu preminocsem leti eden mládi eslovik, po iméni Koszta je vu esúdivanje szpravo lúdi po velkih mesztah.

Zsile sinjeka szo njemi tak zvünredno zraszle, da po dugoj probi je na to priso, da un zna glavo tak obrnoti, da lice nazáj pride. I vu tom sztálisi zna dugsi esasz hoditi szem i tam rávno, kak drúgi eslovik, komi je na meszti lice.

Koszta sze pripravla, da sze predstávi.

Koszta z glávov nazáj obrnjenov sze szprevája.

Nasa bauta.

Vu estenji z napiszkom „Nasa kasza“ szam vam popisao nistere reesi od poszojilnice, stera je zaisztino blagoszlov za szioromáka esloveka.

Zdaj vam drúgo drústvo i zadrugo sesém popiszati.

Po Vogrszkom na vsze kraje družsbene baute nasztavljajo. Ka zsene lúdi na to?

Pri nasz plátno, oblecs, szivezsi vszáka potrebesina vékso ceno dobiva, nego pridelki kmétszki sze ne zdigávajo.

Ki malo kúpi, drágo kúpi. Csi njih

vecs vkúper sztopi i tak dá blágo prineszti, celo na fál sze dobi.

Idte vu edno veszniesko bauto, ka tam je za vrednoszti? Komaj káksi 600 — 700 koron, stera suma csi vesaszti 15 procentov prinesze, ne prinesze telko haszkov, da bi iz njih eden beres zsivo. Pa vendar bautas zsive, goszpodsztvo spila, vszáki ga za goszpoda zove, csi stoj pride kúpvat i un ne ma esasza, právi: Vesaszti pridejo goszpa i vam dájo. Vendar naprej ide bautas, vrednoszt sze pomnozása. Pred nisterih letih je esese cote noszo, zdaj pa právi tisztim, ki sze po spaszti protijo, „zdaj me zse lahko sztirate“. Zrok tomi vu blági, vu ceni i vu meri moremo iszkati. Nori sze, grozovitna uzsora sze dela.

Szkázse sze to, kak gde edno družsbene bauto odpréjo, vesaszti sze vidi razlocsek med blágom i blágom vu kakorsnoszti, vu ceni.

Nisteri sze tozsijo, da je družsbene baute na nikoj szpráviyo. Mogoese, da ednomi ali

drügomi szo na kvár, nego lüdsztvi szo gvüšno na haszek.

Steo szam, da vu ednom váراسi, vu sterom je 5 jezero prebivalcov, szo napravili edno družsbeno bauta. Prvle szo vszáko leto 250 hektolitrov (eden hektoliter je 100 litrov) zsganice, spiritusza vszivali, od tisztoğa hipa pa, da baute sztoji, je doli szpadnolo to vszivanje na 200 hektolitrov. Meszto toga, da bi lüdsztvo zsganico pilo, sze je k vini obrnolo, stero od 80 hektolitrov je na 200 hektolitrov szkocsilo.

Prvle kak je bauta družsbena nasztanola, je eden hektoliter zsganoga poleg 70 gradusov kosto 140 koron, to je vszáki grádus 2 koroni. Zdaj vu družsbenoj bauti — med

Szoli je potrebno 400 metermazsa. Edna metermazsa je prvle kostala 28 koron, zdaj pa vu ceni 25 keron pride med lüdsztvo. To je tüdi 1200 koron haszka.

Zselezo je prvle bilo 28 koron, zdaj pa 25 koron, pri potrebi 200 metermazse je razloeska 600 koron.

Pri seszterom blági lüdsztvo prispara edno leto 21,400 koron, tiszto lüdsztvo, stero esiszte orszaeske dácsse pláesca 15,000 koron. (Alkotmány, 1907. jan. 1.)

Nego Náci i Dolfi pa Kóbi ne püsztijo delo. Szleparijo zacsnejo, ne da bi eden ovoga na nikoj vrgli, nego da bauto družsbeno bukti napravijo. Eden dén na dverah njihovih baut viszi ozmanilo, da je edna kila cukra pri njih

tem sze je cena zdignola — 96 gradusov zsgáno szamo vu 160 koron pride, to je vszáki hektoliter je 52 koron falesi. To je razloeska 10,400 koron. Vino je prvle kostalo hektolitra 80 koron, zdaj pa boljse vino sze dáva za 48 koron, to je tüdi 6400 koron haszka za lüdi.

Iz cukra potrebuje vész 120 métermázsa. To szo prvle poleg cene 68 korone vu fabriki vu vesznici za 88 koron odávali. I zdaj je cena edne mertermázse vu fabriki 74 koron, cena vu bauti družsbenoj pa vendár mensa, kak prvle naim 80 koron. To je tüdi 920 koron dobieska.

Petroleuma potrebujejo 110 metermazsa. Prvle, da je bolje fáil bil, szo ga odávali za 48 koron, zdaj je cena metermázse 40 koron. To je tüdi 890 koron haszkov.

64 filerov, pri drügih pa 92 filera. I nas szioromák kmet da sze vloviti i znoriti. Jelte, vi kúpíte cukra kakse pol kile, Náci vam dá tak, ka edna kila ne 92 filera, nego 1 koron kosta. Nego vi pacs bozsno delate. Na peldo edna kila petroleuma kosta 40 filerov, ali vzememo, edna kila ali eden liter petroleuma telko pa telko kosta po pravicsnoj ceni, vi pa poslete vasega szina z ednim glásekom i právite njemi, prineszi nam za 18 filerov petroleuma, Náci je bozsen racsunár, ne de mogo võzracsunati, kelko bi sze dálo za 18 filerov. Na szlednje poleg bozsneğa racsuna i mere szte vi znorjeni. Toga pri družsbenoj bauti ne ga.

Vu družsbenoj bauti ne ga handlanja, una dá blágo po pravicsnoj ceni, nego peneze, tüdi sesé po pravici viditi.

Drůzsbena bauta nász vesi, da szamo tiszto kűpimo, ka potrebűjemo. Vesi nász na sparavnoszt. Sesé, da vesasz plácsamo. Ne dela tak, kak Náci, ki bi nam vsze za sinjek zavézo: Vej, máte szoszed esasz plácsati i poleg toga vam je zse zso na edno leto notri zraesuno. •

Vu drůzsbenøj bauti sze za eden meszec more plácsati, szamo te dobite blágo po pravicsnoj ceni. I csi za eden meszec ne mo-

rete plácsati, ne bojte sze, ne pride ékszekucija, nego dug sze prek dene vu vaso kaszo. Ne szerdite sze záto, boljse je vu kaszi vasoj pravicsen interes plácsati za dug, kak pa, da bi vam Nácek, Bog zná, káksi zso zse pri kűpsiji notrizraesuno.

Iz toga vidite, csi szi seséte pomágati, posztavte szi gori vaso kaszo iz vasih filerov.

(kj).

Delavci, steri plácsse ne proszijo.

haedrus (sti: Fedrus), ki je escse pred rojsztvom Krisztusa zsivo, je edno lepo frlico pizso od lizice i strka.

Jálna lizica je strka na obed pozvála. Nego da strk do jesztvine ne pride, lizica je naklala sztol z szamov tekocsov hránov i to vu plitvih szklechah i tanjerah. Szkoz je rákala strka, naj li je, naj njéno sziomastvo ne zavrzse. Rada vam dam. Nego strk z dugim klűnom, z krátkim jezikom je niksega kvára ne mogo vesiniti vu jesztvini.

Med tem je lizica vsze hráno gor poszrkala i zlizala i prepekala sze je, da je strk bozsno pohodo.

Nego strk sze je tűdi ne pűszto. Zakaj bi un szkopi bio. Sziomák je tűdi ne. Záto je un tűdi pozvo lizico ednok na eden krátek obid.

Pride lizica — i ka vidi? To vidi, da njéni lűbléni sztric — strk — vsze hráno i pitvino vu grozovitno duge i ténke glase je zdevo i sztocso. Gde je pacs té duge glase kűpo? Strk sztric z dugim klűnom i sinjekom je vsze vűpobro iz glasov, nego lizica sztrina je szamo nalűkala vu duge glase.

Ta frlica má velko vesenjé. Vszáka sztvár má szvojo priliko, vszáka má szvojo delo vu naturi, na zemli.

Goszpodin Bog je tak szvet sztvoro, da vsze má szvoj námen, szvoj cio, szvoje delo. Na példo sto zná, zakaj je vu morji teliko szoli. Vűpokázano je, da je to záto, da bi sze tiszta velka sztojéesa voda ne szkvarila, ne bi zvnunjala. Modri právijo, da i műhe, na stere szmo v leti tak esemerni, hasznovitno delo oprávlajo, naime klice mnogovrsztnih betegov, tak zváne bacilluse, glivice potrosijo, prépravijo.

To sesém pacs praviti, da vszáka sztvár má szvoj námen.

Tak i ftice. Une májo szvojo delo vu velkom goszpodarsztvi nature, zemlje.

Gde je escse eslovik ne hodo i zemljo orao, tam nega hasznovitnoga ali kvar delajoesega fticsa, ár tam je szamo potreben ftics. Na haszek ali na kvár de ftics szamo tam, gde eslovik gor obrne réd indasnji i zacne vu velkom povati zrnje, szád, perotnino i drűgo. Z tém, da je zacno doszta szilja povati, je szebi neprijatele vesino tiszte fticse, steri zrnje radi imajo. Nego escse vecs. Pomnozili szo sze fticsi, ki z teh fticsov zsvéjo. Da te me bolje razumili. Jelte, velko povanje psenice, prosza je pomnozilo vráble, vrábel potem kvár nam dela; nego za volo vráblov szo sze i pomnozili oni fticsi kém, je hrána meszo málih fticsov, tak ka szo te fticsi iz ednoga kraja na haszek.

Inda szveta szo vode szem i tam tekle,

mocsvare szo bile, bili szo velki pasniki i lo-govje, — fticsov je bilo grozovitno. Nego zdaj, vode szo vu njihovo posztel zaprete, mocsvare szo poszúhsili, pásnike gorzorali, na vsze kraje szamo szilje. Nego z tém i protivniki polode-lavca szo sze pomnozili, pomnozile szo sze kuke, csrvovje. Ne ga zdaj zse rasztline, szilja, cveta ali dreva, stero bi ne szvojega protiv-nika melo. Proti tém kukam szo posztávleni fticsi, to szo *delavci, steri za szvojo delo ne proszijo, pláso. Nego edno vendar li proszijo, da njim zšiveza, hráno, kak dobromi delavci, ne krátimo.*

táksov marljivosztjov, kak pacs szamo edna ftica zna.

Kak zselezo vu zemli vrezse i gor obrne csarno zemljo, za plúgom ide vrana, escse i tovajszka szraka. Gláj, kak csedne ocsi májo, poisesejo csrve, rosese i kuke, stere zdaj escse vu zemli szpijo, nego csákajo csasz, da nap-rej pri lázijo csloveki na kvár. Gláj, kak sze davijo z misami. Ne szamo edna, ne szamo dve, nego szto vran sztopa vu brázdi, da vsze poisese i preprávi, ka bi csloveki kvár delalo. Jelte orács táksega hipa ne zgrábi za kamen. Isztina, da nisteri veszélje má, esi je z bicsom

Oracs_i ftica.

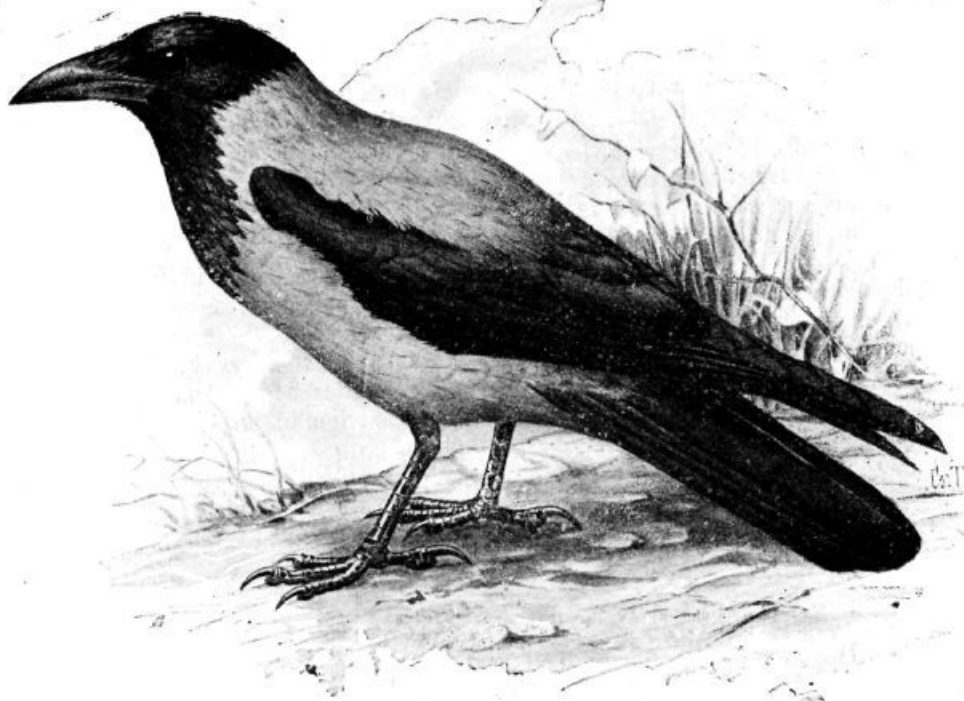
Moj namen je, da nisterne brezplácsne delavce, — hasznovitne ftice pred vász posz-távim.

Proti jezero vranam dojde eden kries, eden kamen.

Csiszta pravica. Kamla sze bojijo vrane. Csi sze na kukorce szprávjio, brezi kvára je to ne. Szága je cslovik sz halami i cotami, na nje kriesi, ne obrtúдне, esi vesaszi dvajszeti kamlov je proti njim potrebno. Nego obrne sze red, kak sze zacsne orati. Teda je rávno tiszta vrana z drúgimi vréd lübléna prijátel-kinja orácsi, ár hasznovitno delo oprávlja z

csuka, dosztakrát buje. Nego te cslovik bi sze mogo vesiti od vrane, da gda je una v kvári vu kukurci, sze boji, nego da za plúgom sztopa vu brázdi, tak da bi száma znála, da je zdaj na haszek, szo ne boji. Poskodovati, bujtji je najlezse, nego na nerazumno, divjo szree kázse.

Na szprotoletje málo *szinico* vidite po vejkah szkakati, kak je pregleduje i csiszti. Doszta haszka nam dela. Pa lüdje vu zimi, da szneg lezsi na vejkej i una szirota szí ne more zšivez poiszkati, njéno gladnoszt ne milújejo, nego vu tikvenoj glávi njo lovijo. To je ne cseden cslovik, od njega bi sze szlobodno pra-

Vrana.

vilo, da njegova gláva je tikev, stera szinico vlovila.

Frlica právi, gda szo Jezusa na szmrt iszkali, upkas je szkoz kricso:

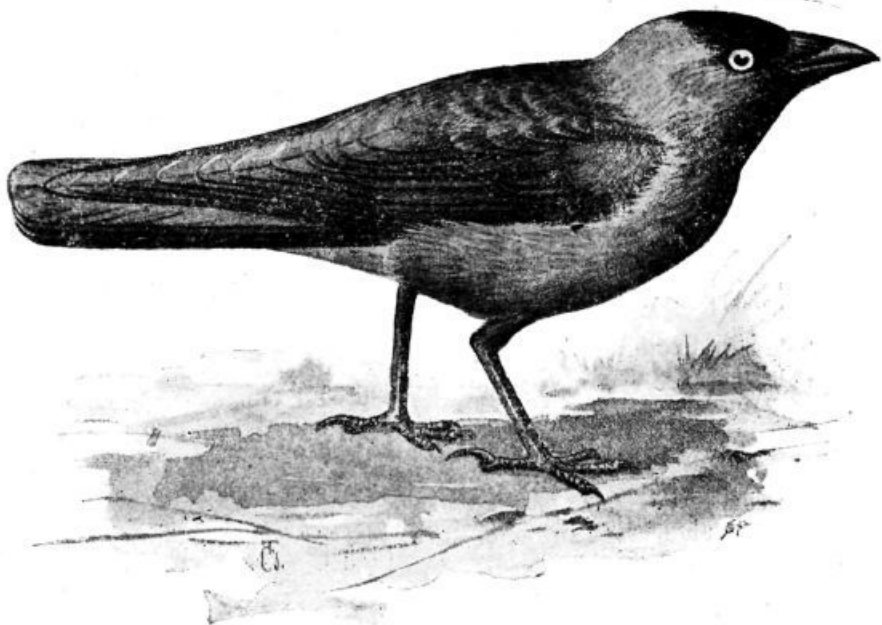
Hup-pu-pu, tū!

Prepelica pa za njim:

Tū bezsi, tū bezsi!

Nego mála szinica je li právla:

Ne je tū! Ne je tū!

Kavka.

Pokastigan je bio upkas, da vszigdar vu blati rova, njegovi do sinjeka vu njem szedijo vu gnezdi. To je isztina.

Prepelica je pregnána iz loga i záto nigdár ne széde na drevo. To je túdi tak.

Nego mála szinica je blagoszlovljena. Dvanajszet bilic znesze, dvanajszet szinov redi. To je túdi tak. Dvanajszet szinov rediti je ne málo delo. Marljiva je. Od rane gojdne do kmicsnoga vecsera je vu deli, od vejke na vejko szkácse, dosztakrát z glávov doli viszi i tak pregledne loge, ogracseke, pregledne pacs vszákó vejko, pobere kuke i vsze, ka bi drevi na kvár bilo. I gda dvanajszet szinov tak hráni, goszpodári je gvúsnó na haszek.

Pridejo *skvorci*, liki oblák. Razlocsijo, znovics vkúp sze nájdejo. Njihov glász sze dalecs esúje.

Ovak pa celi esasz je na haszek pojje-delavci.

V zimi je na juzsnom. Rano k nam pride i teda vu velkom seregi obszéde njiya, trávnike i pásnike i bere od jütra do vecsera kébre i kuke i teda je túdi njegova právda:

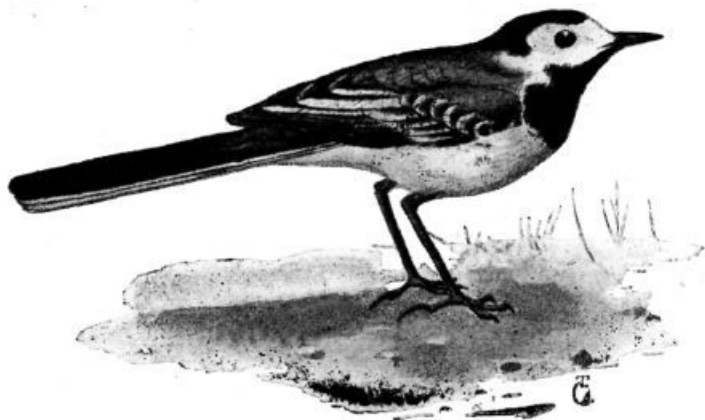
Sto ka zgrábi!
Szebi li vszákí!

Nego teda ne dela kvára, vszákí sztopáj je haszek za poljodelaveca, — ocsizti njemi trávo i szetvo.

Ka pa *szova* ali *csuk*?

To je fties nocsi i kmice. Doszta pajdásov má med ljudmi, ki sze radi v nocsi okol szteplejo.

Ne sese rad na szvetlo pridti. Sziromák esi vu dne szvojo luknjo osztávi, obszéde ga

Paszterica.

Gda sze esresnja ali grozdje zreli, obszédejo ogracsek i vinograd. Gvúsnó, da teda doszta kvára vesinijo. Njihove právda je dosztojna k právdi goszka.

Goszka, csi iz vode vu szilje zablodi i to sze dosztakrát zgodi, kak vszi známo, szkocz li szvojo právdo zsláburi:

Sto li ka zgrábi!
Sto li ka zgrábi!

Tak je i pri dosztih ljudih.

Skvore je rávno táksi, tam na esresnji ali vu vinogradi, li szvojo právdo drzsi:

Sto ka zgrábi!
Szebi vszákí!

Kvára doszta vesini rávno, kak goszka. Na esloveka doszta ne poszlúhsa, csi ga sztiramo, kak sze obrnémo, zse je znovics na esresnji ali na trszí. Szlobodno sze bránimo.

Nego te kvár szamo vu ednom krátkom esaszí leta dela.

celi sereg ftie, male, velke, szkúbéjo ga tam, gde ga znájo

Nego gda pride noc i vsze ftice na pocsinek szí polozsijo glavo, te je un goszpod. Na pot sze szprávi, tího leti, z szvetlimi ocsmi vu kmici vídi gnezdo málih ftiesov i jo porobi. Z tém gvúsnó kvár dela.

Nego haszek túdi dela. Gda sze domá pri hisi, na podi, vu jümli pomnozsjó misí i vsze escéjó zgrizti, prepraviti, csuk sze szprávi gor na szlemen ali na drevo vu dvori ali na kákši drog i tam dá szvoj glász esúti, od stero-ga sze ludi, ki comprnijo verjejo, jáko bojijo:

Csuk dene, gvúsnó níkak merje.

Isztina, bode szmrt, grozovitna szmrt esáka na misí.

Ka pa gda sze pomnozsjó misí na nji-vah? Celo noc je preprávlja brezi szmilenoszti. Napuni sze kropf z dvajszeti, treszeti misami, potem sze szprávi na drevo, zacsne prekúhati, koszminje pa vu golobisah, liki oreji, esese

vu veksih vöpüscsa. Tam nájdemo pod drevom golobise, kak znaménje hasznovitno opravlenoga dela.

Za toga volo njemi odpüsztí poljedelavec njegovo gizdoszt. Bozsni jeziki okol noszijo :

I csuk szí miszli, da najlepša ftíca je njegov szin.

Nego vrábel, un vendar níksega haszka

Nego gda velki szneg szpádne i oblezse celo krajino, teda sze more i vrábel, ki je k dobroj hráni navajeni celo leto i un more z drügimi ftícami gori vdariti celi határ, esi gde vösztoji kaksá tráva i szladko pozoba malo zrnje. Ne je najboljse, nego i za vrábla valá právda, da je glád najboljša kúharica. Na szprotoletje pa, gda níksega zrnja ne ga, sze more goszpon vrábel prinavadíti k kukam, goszancam.

Szinica i njeno gnezdo.

nam ne szprávi, csüjem zse gues, ár doszta kvára dela, vsze poiscse, za vsze zná, pacs trüca sze, komaj ga cslovik v kraj zbije od szébe rávno tak, kak nepozvánoga goszta.

Ne tajim, da esi sze vu szilje szprávi, kvár dela, ne szamo z tem, da sze dobro naje, nego i z tém, da doszta zrnja na zemlo szkuese i potori. Pa esi sze na pod szprávi tak vu zimi, haszka gvüsno ne dela.

Dobro je potem, ár je potrebno, da esi kvár delajo, med njé sztrliti ali lücsiti, doszta jih tak ne zavádimo, zvün toga jih escse zadoszta osztáne. Nego vu zimi, gda zrnjicse pobira po njivah, po pásnikak, vszáki njegov sztopáj je haszek za poljedelavca, preprávlja njemi bozsno rasztlino i travino iz njive.

Vidli szmo, da poljedelavec ma doszta neoproseni delavcov, tak na példo pri oránji vrane,

Csuk.

vu szadovenom ogradi szinice, po travnikah i prelogah skvorce, vu zimi, na szprotoletje vráble, esese nočne delavce má — esuke.

Brezpláčni delavci szo, nájema ne prozijo, szamo nigda-nigda szí i uni tao prozijo.

I te kvár je szpodoben k falati krüha, steroga dámo szlugi. Ne voscsimo ga od njega, ár prislüzsi szí ga. Tak i ftica prislüzsi szí krüh.

(kj).

Branite ftice!

Na zemlji ne ga kvár delajoese ga, ali hasznovitega fticsa, nego szamo potrebnoga. Na to je ftics potreben, da na zemlji tiszto delo oprávi, stero nisese drügi opraviti ne more.

Za hasznovitega ali kvár delajoese ga fticsa ga szamo eslovik vesini, gda na vsze kraje gori zorje i poszeja tákso szemen, stero pov obilen dá, steri je i fticam hrána; gda ogracsek napravi, trsz poszadi, gde i ftice kaj pozobajo.

Záto cesedno moremo delati okol ftice,

Dokle najbolje marljiv goszpodár szamo iz veksega pobere iz dreva gnezda goszanec, mále hasznovite ftice pa szkrivajocs, na vejkah vizsécs, szkakajocs, kucsécs, prepravlajo vsze kvárno sztvarino, stere cslovik ne vidi i do stere ne more priti.

I to sze dá izraesunati.

Pláva szinica sészt pa pol milijon kuk preprávi edno leto; edno leto 12—16 szinov gori zredi, potem edna familija edno leto stiri-dvajszeti kuk preprávi i oszlobodi poljedelavca od kvára telkih kuk.

Kelko kosta razrúsenje ednoga gnezda?

zapravi 30 cvetov, 7500 goszance pa 225000 cvetov. Csi bi lagoje dete mir dalo gnezdi, jezero i jezero bi vecs bilo száda.

Kuke, kébri, goszance szo velka mocs. Pred dvajszetimi letmi bi sze escse vu ocsi szmehali tisztomi, ki bi od milijo kvára guscso, stere nam kuke napravijo, nego zdaj zse vidimo, da na peldo filokszera, ta mála sztvar, stero komaj vidimo je na nikoj szprávila najlepse vinograde Niscse sze zdaj na tom vecs ne szmehe.

Szlobodno potem vam právím, da **ftice bránite.**

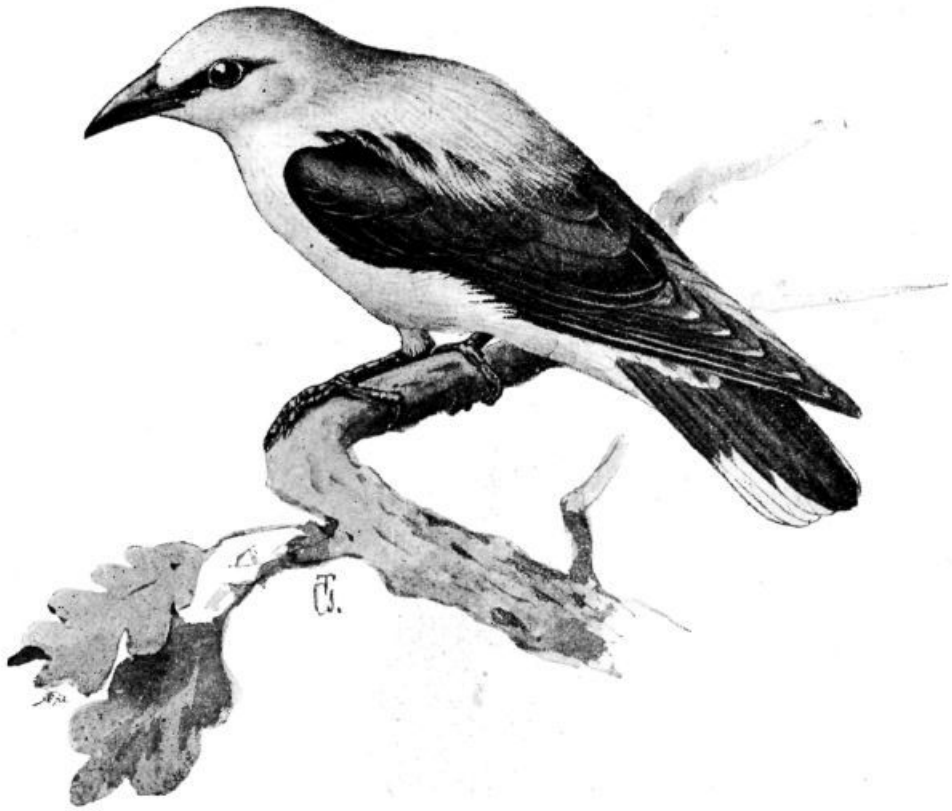
Kukovica.

Eden némski profeszor je izraesuno, kelko je kvára, csi edno lagoje dete razrúsi gnezdo ednoga fticsa, steri 5 bilice ima. Vszáki máli ftics na den potrebúje 50 goszanec, potem 5 jih potrebúj 250 goszanec. Reditev malih fticsov, to je dokler pérje dobijo, stero trpi 4—5 tjednov, pravimo 30 dnevov, zapravi 7500 goszanec. Goszance telko kvára vesini na cveti i na lizti, kelko una vága, potem csi 30 dni vszaki den eden cvet zaprávi, steri bi szád prineszo, teda edna goszance eden meszec

Inda szveta szo mele ftice obrambo. Nego zdaj zse vu celom határi komaj nájdemo eden grm, vsze je vózoszekano. Ne je csúdo, csi zdaj zse ne ga teliko ftic, ne ma pacs gvúsnoga, szkrivnoga meszta, gde bi szí gnezdo napravila.

Kmétska deca njim gnezdo razrúsi, bilice pobere, goszposzki szin pa z flobertom je sztrela. Ne je csúdo, csi sze njim broj pomensáva.

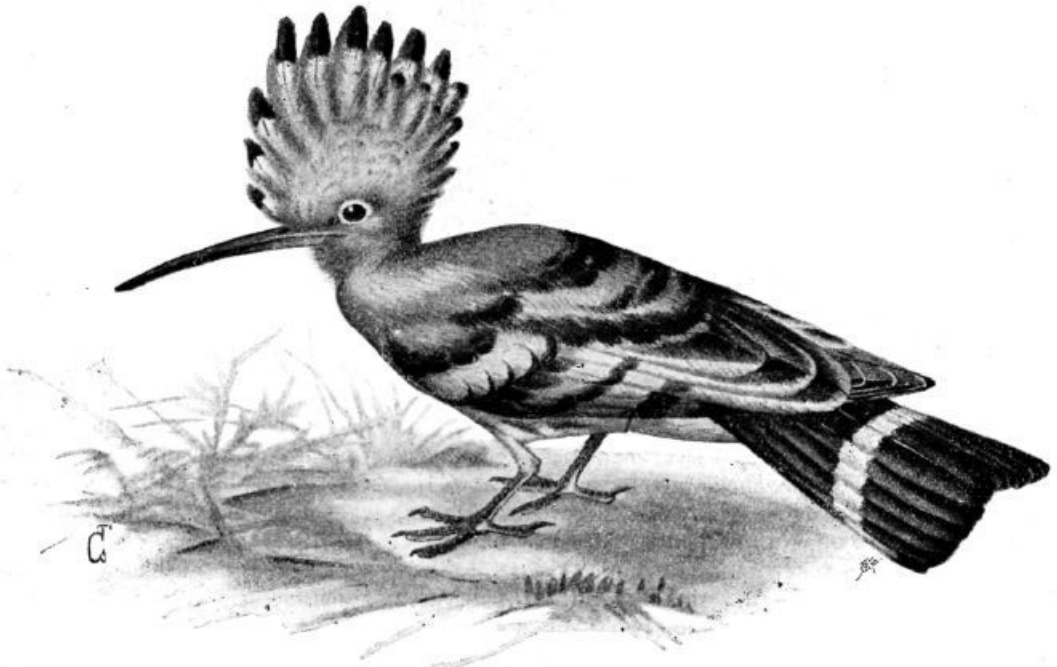
Bodi nevueseni ali vucseni, bodi vszak-

Poklivüja.

danesnjoga mislenja ali moder, sztári ali mládi, esi sze ti szree ne zdigne i vu ocsah sze ti ne zasmebe veszelje, gda na njivi estijes

pidpidik, doma ficsere lasztvice, vu grmovij lepo peszem szlavicseka, z novies právim, esi te veszelje ne obide, lagoji eslovik szi i bozsno

Upkas.

nakanjenje más. Lüdomorca redi sztaris, steri dopúszti, da njegovo dete szi kamemi szvoje szíce na mantránji, na trplnji málih ftice.

Ka moremo praviti potem od juzskih taljanov, ki vu broji sztojezer lovijo z szvojimi mrezsani nase ftice, gda v jeszen sze szpráviyo na toplesa krajina.

Vu Europi szo vszi országi vkúp sztopili, da do bránili ftice. — nego taljáni szo ne steli podpiszati. Njihovo vladársztvo je pravilo: Eden den bi dalje miniszterium na szvojem meszti ne osztano, esi bi zakon (právdó) szklenoli, da z mrezsóv droda ne szmi prek potúvájóese ftice loviti. Na taljánszkom je naime meszo ftice hrána lúdsztva szíromaskoga, je blágo, stero vu drúge országe posilajo. V Udine vu esazsi potúvanja fticsov na Juzsno szo eden den 620,000 djáli gor na zseleznicó, iz najvéksega lasztvice i plave szinice. Grof Forgách píse, da vu Crao sze je tri milijonov lasztvic zgrabilo vu mrezsah. Conte Salvador píse, da vu 20 letah szamo edna mrezsó je szivljenja vzéla 132.485 málih fticsov. To sze vsze na Taljánszkom godi. Iz Egiptoma vu ednom leti na place London i Paris 2 milijona prepelie posilajo. To vsze pojejo lúdje. Nego z tém szo ne zadovolni. Iz Finn-szkoga szamo vu edno francozko trzstvo kršesákóv szo 400,000 peroti skvorecov poszlali.

Tak preprávlajo nase ftice. Mi csakamo nase ficseréese prijátele na szprotoletje, da szi gnezdo naprúviyo vu stali, na trnáci, nego ne pridejo, dávnó szo zse vesznole vu zsalodci neszmilenih ljudih.

Záto je nasa duzsnooszt **ftice brániti.**

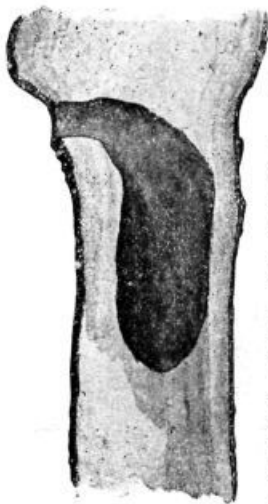
Vu Svájci vu ogradah na drevji szo jo gnezda iz lesza napravlena, tákse mále hisice, gde prebivajo szenice i drúge ftice.

Naprúvi sze iz lesza, steri szkorjo esese na szebi má, od znotra sze vözglúba, da je velki presztor, od kraja je lúknja okrogla tak velka, kak velki okrog sze naprúvi, esi kazácsa i palca konce vkúper denes. Nas kep kazse hisice za ftice. Pod 1. N. vidimo lúknjo detalja (zsolna) tak, kak szi un napravi, pod 2. N. vidimo lúknjo, kak jo eslovik izglublje za ftice, stero pacs more pokriti z ednov blanjicov, kak 3. Numera kazse, 4. N. drúge hisice kazse.

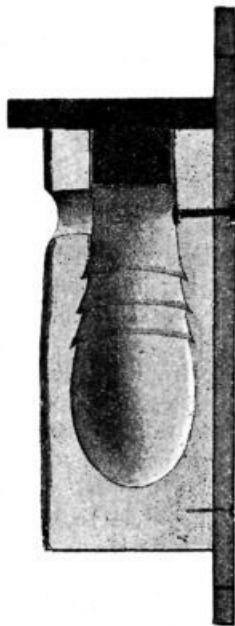
Zvún toga ne trbe vszáki grm prepraviti, naj i ftice májo szvoj sztán.

Esese vam popisem iz véksega, stero ftice szo hasznovite i stero potem brániti morete. Szo naszledóese: kukovica, kavka, upkas, zsuna, lasztvica, szternád. (szternádka), skvorec, sinkovec, paszterica, szlavicsek, paucsek, kozsek, penica, szenica, skvorjánec, csuk i. t. d.

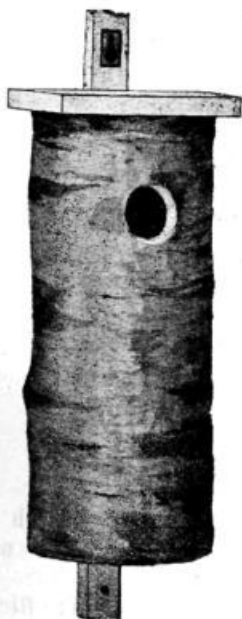
Vogrszka právda (1894. XII. t. c.) bráni hasznovite ftice i sztvári. Poleg 1894. XII. t. c. 95. § a) ponta, esi stoj te ftice preprávlja,

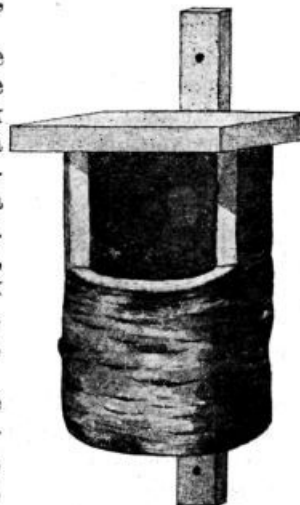
1.

2.

3.

4. Hisice za ftice.

gnezda, jajce ali mále njimi v kraj vzeme ali brezi dopüsesanja piszmenoga zs njimi trzsi, do szto korone sze dá kastigati.

Vu leti 1906 ápril. 27. je od minisztra kultusza odredjeno, da i vu nasih solah, kak

je zse dávno v Ameriki, eden den je posz-tavljen za „Den ftic“, gda i sze solarom more pokazati haszek ftic, potrebsina njihove obrambe i hranejnja. Jáko esedna miszel je to. (kj.)

Hránite ftice!

Gléjte ftice nebész, ne szejajo, ne zsenjajo, vu jümlla ne szpárvlajo i vendar vas nebeszki Ocsa je obdrzsi, stémo vu Evangeliumi.

Hránite ftice! Lepo nam to popise Herman Ottó, iz steroga knige szam i vsze ovo od ftic vam popiszao. „Gda moesna zima zakrije zemljo, szneg obszéde vejke drevja; na vodi sze naprávi moesna kraszta léda, nego pod lédom escse bizstra voda tecse: teda sze najlúblesene ftice potégnejo k hizsam vu plote, odnet vu dvore, na vulice, da szí kákso bozsno hráno poisesejo i ne prejdejo od mrzle zime. Escse vrana sze notri potegne, na szlemeni jümlla da csüti szvoj zamuknjemi glász.

Pobozsna szinica sze ne boji, v trnác sze szpárví, vu lüknhah tramov isese szpajocse kuke, na sztremeni szlamo preglejaje, escse na okno zleti, da pregledne rámo. Kloncka na glasi, liki bi právla:

Dajte nam fticam jeszti,
Priszluzsimo zse v leti!

Nego pitali te, ka njim dámo?

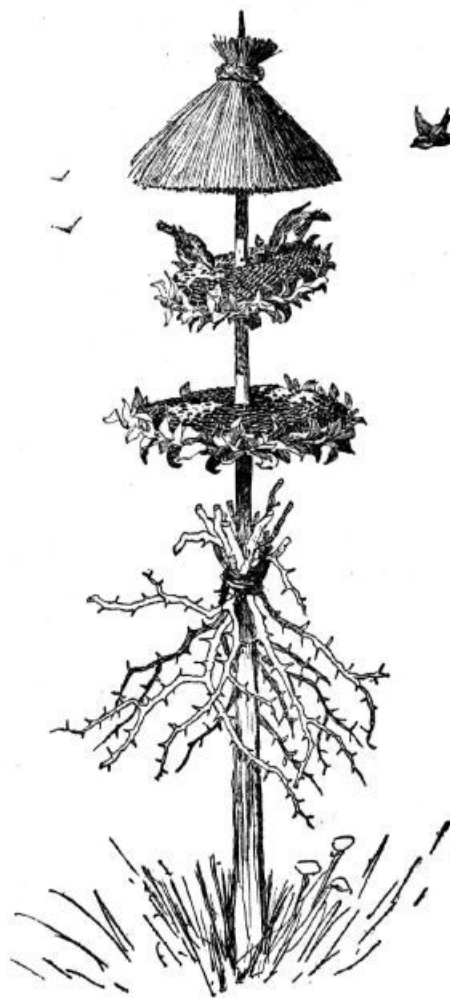
Na tihom presztori, koma ne pride petrotnina ali vszigdár laesna szvinja, gor vrezsemo edno zrelo tikev, da szinica szí kaj pozoba, ar una rada má tikvino szemen.

Zádnjo zrnje, to je pri vszákoj hisi, iz stal i poda sztérji, vu sterih je doszta travicsnoga szemena, dobro szpádnejo fticam. Miloszktivna vertinja má priliko malo prosza, konopleno szemena nigda-nigda szipati. Goszpodár pa eden drog okopa vu zemljo, od zgoraj posztavi vecs tanjerov szuncsavnice. Kelko ftic tam vküper pride! Veszélo je pacs glédati. Gda je tanjer prázen, z lojom polije i notri sztiszka konopleno szemen. Od zgoraj na drogi naprávi máli szlemen iz szláme, da obráni vu bozsnom caszi sztol ftic malih. Od szpodi pa privézse trnje, da vu fticah niksega kvára ne vesini máeska. Gda je tanjer szuncsavnice zse vecs ne dober za sztol, prebije k drogi blanjico.

Doszta naesinov je ftice hraniti; vase dobro szrce vam zse pove, kak te je hranili.

Szinice rade májo kozso szlanine i loj, razloesne szemenja, tak szuncsevnicó, mak ori

i lesnjek. Csaren kószek, paucsek rad má jajce mravljinjé, kuke mele, poszuhseno bezovo zrnje:

Szto za ftice.

za koszeke je dober poszúhseni szad. Krüh i szkühani krumpis je vecs na kvár, kak na haszek.

Hránite ftice! Veszelje te meli; ftice k szebi, vu vas dvor, vu vas ograd privadite. Vej te vidli, kak marljivo do vam na szpro-toletje i v leti delale. (kj.)

Dugi Franc.

Na južnom Stajerszkom sze je zgodijo v leti 1898.

Feisztric potok lepo teese pri nogah viszkokoga brega Kulm-a. Tü vu ednom doli lezsi Stubenberg vesznica.

Zsetva je minola, velke oszlice szo sze zdigavale, pärme szo polne bile. Za nisterne dni do mlatili. Te dnevi szo najbolje sztraha puni za kmeta.

Vuzsgala sze je edna hisa. Périnje je veter dale neszo. Cela vesz je zgorela. Szirkaki kmeti szo z szalosztjom sztáli poleg okajenih i pozsgánih tramov i gledali gor na v meglo szkritoga Kulm breg.

Nego zato je sztvorjeno szree, da drügh szee szmilüje i njim na pomocs pasesi.

Plebanosi okol lezsecsih vesznice szo zacs-noli taki dero pobirati, vu nisterih dnevah szo meli 2 jezero ranskov.

Plebános Fiebenbrüdl vesznice je i k rokam dobo 5 szto ranskih.

Nego to je doszta penez. To sze more dobro szhraniti. Peneze je djao vu edno skátlo i njo zapro, skátlo je djao vu edno drügo i njo je zapro, drügo skátlo je djáo vu omar i njega je tüdi zapro. Pod tom deli za volo vekse gvüsenoszti je poleg njega mogo sztati Franc, Dugi Franc, ki je zse deszet let naprej rivo versztvo na farofi, nego kaj taksega je esese nigdar ne vido.

Vsze to sze je esese predpoldnevom zgodilo. Popoldne sze je pa sztari plebános naci zmiszlo, da najbolje bo te velke peneze prek dati plebanosi v Pöllau, steri pobiranje darov vodo. Zato je peneze vu edno sztaro mosnjo szkrio, njo vu szvojo zsepko potiszno. Potem je zapovedo dugomi Franci, da naprezse, vu niksom cerkvenom dugovanji more vu Pöllau iti.

Dugi Franc szí esese popoldne na tisztom glavo tro, ka je predpoldnevom vido.

Pétszto ranskov je njemi celo pamet vzélo, da je esese nanes na Meco ne miszlo. Vej je isztina, da brezi penez je ne vredno na Meco miszliti, ár je ove dni pravo njeni oc-a, kovaes, da szvojo hesi ne da k kaksomi kodisi, da bi iz ednoga dva kodisa posztala.

Takse miszli szo njemi vu glavi brnele, nego zato je zapregó i pred dveri sze je posztavo.

Plebanos poleg navade je szam kuesero. Pelali szo sze proti Pöllan. Zse je kmiesno gratüvalo. Szamo vu glavi Franca sze je nika preszvetilo ino, ar sze je preszvetilo, je szkoz bolje szvetlo vido, kak prosztina i lehka szo

szvetszka dugovanja. Ovo, zdaj bi ne trbelo drügo, kak sztaroga plebanosa zvezati, od njega v kraj vzeti kljucse, njega tü osztaviti. On de pa domo so, taki de on meo peneze, ne de vees kodis, kak kovaes pravi, dobi on Meco za z-eno.

Dale szí je ne premislavo, zse je to doszta za njegovo glavo bilo

Naprej je poiszko nikso vajat. Zse je deszetkrat steo za hrptom plebanosa roko zdignoti, da sztarca od zajaj zvezse, nego kak szo vu leszi na edno tiho meszto prisli, lepo je obino sztarca od zajaj. celo lepo i tiho, liki bi sze glasa dotiko, nazaj ga je po mali vleko vu kos, roke njemi pa zvezo z vajatjov.

Plebanos je taki znao, da ne de tü dobro. Zse da je z domi so, sze je njemi zdelo, da ga kaksá neszreca doszegne za volo penez.

Zato zdaj, kak je tam lezso zvezani, szamo telko je pravo:

— Mej pamet Franc, mej pamet!

Nego Franc je nika ne odgovoro, nego szegno je vu zsep, vu steroj je plebanos kljucse meo. Najso je kljucse, k szebi je vzeo, z tem je doli szkocso iz kol, prijó je sztaroga simlna za vüzdó i vu lesz ga pelo.

Sztari plebanos je ne znao, ka bi delo od esüdivanja, da Franz je peneze pri njem sztavo. Nego te je njemi na pamet prislo, da dugi Franc nika ne ve od toga, da je un peneze z szebov vzeo. Dugi Franc miszli, da szo penezi itak esese vu omari.

Veszelio sze je sztari plebanos, ar szo penezi reseni.

Prevecs zsmetno sze je malo gori zdigno vu kosi i okoli pogledno.

— Ka ne vesinijo penezi! sze je sztaro. — Ti Franc, ti bedaszti Franc. Vu celom zsitki je posteni, dober deesko bio, esi vesaszí je velki szomar bio. Penezi szo njemi pamet vzeli.

— Pa kak je e-ese bedaszti! Szamo ide, ide, koszi z szvojimi dugimi nogami pa ne ve, koma ide i zakaj ide.

Nego vsze je zaman bilo, Franc je li dale so po velkoj ceszti, domo na farof je pacs drzso.

Plebanos ga je gledó esese eden esasz, potem pa je szkricso:

— Franc! Hitro hodi nazáj! Franc!

Franc je sztano i nazaj pogledno.

— Hódi taki, ti bedaszti! Franc sze je nazaj obrno. Szree je njemi mocsno klepalo, je ne znao, ka de sze zs njim godilo, nego na tiszti glasz bi morebit esese od konea szveta sze nazaj obrno.

— No, ti noresek! Koma szi sze z taksov szilov pogno? Miszlo sz', je li, da gori odpres omar i peneze odneszes?

Franc je z glávov szklumo.

— Ti szi pacs vu celom tvojem zsvljenji ne meo pameti. Miszlis, da bi kaj najso vu omari? Najso bi, nego ka? Prazno skatlo. Glej, peneze jasz vu zsepki mam.

Z tem je z vezanov rokov kazo na zsepko.

— To mas, odneszi je, bodi zs njimi szreesen. Na tiszto szi pa ne miszli, da prebivalei Stutenberga do za obed esiszti zrak jeli.

Franc je esüdno na plebanosa gledó.

— Ka me tak gledas? Ne kradni csasza, nego oszlobodi mi roke od vezala!

Franc sze je na delo szpravo, vezalo je odvezo. Sztarca je pomogo na szie i un je szkocso na kola i dale szo sze pelali.

Zse je keszna nocs bila, kda szta vu Pöllau prisla.

— — — — —
Iz celoga je pa niscese nigdar nika ne zvedo.

I mi szmo po priliki zvedli.

„Alkotmány“ 1907. máj. 23. (kj.)

Fabula za odrasene.

Steo szam vu ednom csaszniki (Alkotmány — 1907. jun. 22.).

Zgodilo sze je nindri na Vógrszkom. Bio je eden kresmár, ki je iz vszevrsztne travine i korine znao szkühati miskulanc, steri, esi je zs njim lagev oprao, vini esüdno dober zsmah i farbo dao.

Nego ne szamo färbo, nego esüdno moes je melo njegovo vino.

Lüdje szo nori posztanoli. Nika esüdno sze je zgodilo, da ne szo znali lagati. Fiskalisi szo vszakomi, ki sze je k njim obrno za tanacs, vcsaszi povedali, jeli pravdo gvinajo ali ne. Szamo sze razmi, da pravde je nikse vecs potem ne bilo, fiskalisi eden za drügim szo zaprli szvoje baute. Doktorje, kak szo pozvani k betezsniki poglednoli jezic, roko na zsiló djali, poszluhsali prszi i szrce, szo vcsaszi vadlúvali, da je beteg pred njimi velka szkrovnoszt. Doktorje, apotekarje szo na nikoj prisli. Nego esese vecs sze je zgodilo. Zsenitvi je tüdi ne bilo. Dekla je povedala pojbári, ki

jo je steo vzeti: Moj prijatelj, taksih tupasov, kak szi ti, za deset krajcarov szi küpim dvajszeti vu bauti. Eden pojbar pa je vadlúvo: Rad te vzemem, znam, da doszta penez prineszes. Nego najbolje bozsno je pohodo skolnik. Pitala ga je edna mati, kak sze njemi dragi szin vesi. Vrli deesko je, odgovoro je skolnik, nego prevecs velki szomar je, naj sze njim ne zamerim, ravno takso tupaszto glavo ma, kak njegov ocsa. Konec pa je tomi bio, da szo skolnika na kola poszadili i zvün veszi ga posztavili. Sole vecs ne ga. Nego to je vsze nika. Doma ocsa, esi je na deco szkricsó: Ne larmajte, ar vcsaszi dobite, ka iscete, je odgovor dobo: Pa zakaj bi ne larmali, da sze i vi vszikdar njevKate z nasov materjov. Rifter je niksega postenja ne meo. Csi je kde steo red vesiniti, vcsaszi szo njemi pod nosz vgrli: Idi domo, szedi szi doli na lado, kde peneze mas, stere szi szpravo iz penez vesznice.

Niksega reda je ne bilo vu vesznici, szolgabirov je vun so z zsandarmi, jeli ne ga med

njimi koga, ki je gori bunta, nego nikoga je taksega ne najso.

Nego kda szo követe posztlavali, vsze je na szvetlo prislo. Kak je követ vu vesz priso, zacsno je guesati i celo lepo je govoru od domovine, od blazsensztva domovine, od pomaganja lüdsztva, da sze daesa pomensa i tak

me zse tak pozsreti sesejo . . . Eden kurtas, ki je ne pio vina, ga nazaj vlecse, nego követ na njega kriesci: Ti kodis, ne dojde ti sztotnjek, steroga szu mi iz zsepke zgelazivo.

Vesaszi szo zacsnoli lüdje szomniti, da kresmar dela to miskulancio z lüdmu. Vino szo zacsnoli preglödüvati szem i tam, na szlednje

dale. Potem pa je obid meo i znovies zacsno guesati. Nego teda je ne znao drügo praviti: Vi cotavi pavri, da bi vasz, ne vem sto, koma odvleko, ka me tak zijate, liki tele nove vrata. Jasz sesem velki goszpod posztati. Sesem v Budapest priiti. Posztavte me za követa, dugi

je szam kresmar mogo vadlödüvati, ka je delo z szvojim vinom.

Vino szo vu grabo vlejali.

. . . Od toga hipa je mir vu veszi, nego isztinszke reesi szo vecs ne cstüli od követa. (kj).

Kokojscsina.

dnok szam edno eseszt prek vzeo, pa bi teda szkoro bit bio.

Niksa zapovid je prisla od viszokoga vladarsztva, da sze vsze more vküper szpizati. Dober eslovik szam bio, ni-

koga szam ne pitao, gda sze narodo, kelko jezikov guesi. Prilike szam k tomi ne meo, ar szam jasz ne lüdi vküper pizso, steri vu hisi sztanujejo; jasz szam poszlani bio vküper szpizat ljudszto dvora — goszi, pisesance, rece i drugo perotno sztvar.

Zadoszta dobro je slo moje delo. Isztina, da v nisternom meszti goszi za rece, rece pa za piscance szo notri dali, polojno szo pa zatajili; nego szam dober cslovik bio, kak szam zse prvle piszo i raztolmaeso szam njim, da sze zato naj ne bojijo, da bi vekso dacsu placnali. Kak szo pacs mi gor povedali, tak szam piszo. Szam szi miszlo, zato ne de bukti miniszterium i ne bodemo nove kovete posztavlali, csi z ednov goszkov menje ali vecs zapisem, — nego ljudem szam vindar li dobro steo vesiniti.

Tak szam prisu k hisi Resetar Jurija.

vil, ovo noes mi je vkral seszt reesic. Nego v cserah szmo njemi gnezdo najšli pod klaftrami drvami, male szmo njemi ne milüvali, te sztari je pa milosee ne proszo, ar szmo ga naues ne vidli. Nego pacs doszta guesim, szem pozovem, seséte viditi pure, goszke i rece.

— Nihajte je pacs. Vu piszmo je jazs posztavim poleg vase reesi. Potem deszet pur, dvajszeti goszk.

— Csujes Juri, ne fali edna iz dvajszeti. Meni sze pacs tak vidli.

Po dvori je hodo, velki dim iz vuszt pücsavo. Zsena je pa rávno perotnini jeszti davala.

Ravno szam dobro prisu. No mati, — szam zacsno, — mate doszta perotnine?

Mam, hvala Goszpodini Bogi, — sze je proti meni obrnola. Nego to je szamo eden tao. Pure po travnikah szo razbezsale, rece szo pa vu potoki. Ah, zdaj mi na pamet pride, goszke pa ne vem, kde szo? Mogoese, da je zse nisternoj nogo sztro zszosid, csi szo vu njegovo psenicu vdarile. Mam za doszta perotnine, isztina, da mi je tor doszta prepra-

— Idi pa je presti. Ne mo sze jazs meso vu vase babje delo.

Dobre vole szam bio, miszlo szam szi, razvedrim malo mojega csloveka i sze k njemi obrnem z szmehajocsim obrazom.

— Ka pa ena kokojsesina, scsem praviti, kokvacsa kelko piscanceov vodi?

Zsena me je za kaput potegnola, nego zse je keszno bilo. Mos pa je rudecsi posztano i k meni je steo szkocsiti.

Nego zsena je esese dobroga hipa pred njega szkocsila. Ka je dobila, ka ne, zdaj zse ne vem povedati, nego to znam, da nas Juri

pipo na tla vesesno. Pipa sze je vu deset falatah pred nami kadila. Csüo szam, kak je esemerno dale so i kricsio:

— Vszaki tepas z menom ma delo.

— Za miloga Boga, ka szte delali?

— Jasz? Szam pito z csüdivanjom.

— Szeveda, da vi! Ka szte ga od zgoraj od kokojsesine do zemlje od pisesancov pitali?

— Pa je to kaksa falinga, esi szam to pito?

— Szeveda, da je falinga. Moj mozs je priszegno, da za vüha pcesi tisztoga, sto njemi kokojsesino naprej prinesze . . . Meszto vasz szam jasz dobila.

— Hvala lepa! Escese to meni treba, da me stoj za vüha szpoka. Tak zadoszta morem pozsreti od hise do hise.

Ponizo je glavo i mocsno je kadio, vidlo sze je na njem, da sze je moj navuk ga prijo.

Nego za eden csasz znovics zacсне:

— Okoli bi trbelo malo poglednoti vu dvori. Pszi prevecs lajajo.

— Nanes glasza njim ne csüjem. Majo pamet, da pocsivajo.

— Jasz pa csujem.

— Gvüsno boljse vüha mas.

Vido je, da ne more pobegnöti.

Nego zdaj je on na peto sztopo.

— Ti tak dobre tanacse znas dati, pa tak dobro vsze znas, povej meni, kokojsesina kelko pisesancov vodi na nebi?

— Stiri —, szam pravla, liki bi najboljze znala, nego ne szam gvüsna bila.

— Ne mas pravice, ar pet njih vodi.

— Nego ka pacs za nevole ma on z kokojsesinöv, szam dale gueso.

— To na ednok vam ne vem pove-dati. K szvetkom sze je zgodilo.

— Ka?

— Szama szva bila. Deca je ne doma szta, eden vu solah, drügi pri szoldakah i tak dale. Duga noes njemi bila ta szveta noes. Zacsnolo sze je njemi zevati. Poznala szam mojega fticsa, znala szam, na kom szi on glavo tere. Glavo bi polozsila, da on pobeg-noti scse.

Kaslao je, gut szi je brüszo, na szlednje pa naprej pride z recsjöv.

— Csujes, mati, prek poglednem k szo-szedi, niksi gues mam zs njim.

— Dnesz? Na to szveto noes? Pa te je ne szram? Nanes zsidöv danesz ne de odavo.

Jasz szam sze tüdi ne püsztila.

— Pa je ne tak.

— Pa jih pét vodi, kajstecs bos guesala.

— Csi ne verjes, hodi pa poglednemo.

Vun szva sla na dvor. Nego tam je bilo drevje i ne sze je vidlo nebo.

— Hodimo dale za hiso, szam jasz pravla.

— A ne, od ceszte sze bolje vidi, po-trdjavo je on.

Znala szam, ka on scse. V esemerah szam ga ne bogala. I tak mi je pobegno. Za njim szam bezsala, zvala ga, nego ne szluha ne duha od njega, moj dober mozs mi je potegno nikam.

Miszlila szam, za njim mo bezsala. Domo ga szpravim. Nego te mi je na pamet prislo,

kde mo ga iszkala? Na red mo jemala hise cele vesznice? Ljüdje do me pacs vun szmehali.

Jasz pa szebe ne mo dala vun szmehali. Csakaj, vej ti zse domo prides.

Vu hiso szam sla i doli legla. Nego szen je ne steo na moje ocsi priti.

Do denesnjenja dneva ne vem, kak szam zaszpala.

Ljüdje szo me zbudili. Mojega mozsa szo domo prineszli — pol mrtvoga.

Iz posztelje szam szkoecila. Csemerje szo mi odisli.

— Bog moj! Ka je za nevale, ka sze je zgodilo?

— Nika ne, je bio odgovor. Pijen je grato, zacsno sze je stükati z pojzami od kojcsesine ino ar te szo spajsza ne poznali, oklepali szo ga malo. Nika njemi doszta ne fali.

To je vam ne zadoszta. To je vam nika, szam sze zacsnola zs njimi kregati. Nego szlednje recsi szam zse mozsi pravla, szamo da je on doszta iz toga ne razmo, ovi szo pa pobegnoli od mojega osztroga gucsa.

— Vidis moj mozs, szam djala mokro

capo njemi na glavo. Trbelo je tebi zvezde steti?

Miszlila szam, da on iz toga nika ne esüje. Nego na ednok sze szamo gori zdigne.

— Gucsi mi szamo doszta od zvezd, bos je vesaszi vidla.

I od tisztoga esacza njemi ne vü pam kojcsesino naprej prineszti.

— Znate zdaj zse, zakaj je moj mozs tak csemeren posztano, kda szte ga od kojcsesine pitali.

— Znam, szam pravo i okoli szam pogledno.

Pot szam iszko, kak najbolje blizse iz dvora pridem. Dobro je i lepo, esi csasztnik szvoje delo verno zvrshi, nego pobiti sze ne dam. Brezi pisesancov Resetara de zato orszag gor sztao i naprej so. Zato szam ni edno piscese ne vu pizsmo vzeo.

Tak szam steo vu ednom vogrskom kalendariumi. Za vesenje je vszem nam dobro, kak sze moremo oponasati, esi stoj pride pisesance gori pizsat. (kj).

Edna poszebna zgodba.

Bio je eden lepi den vu meszeci Augusztusa.

To je, escse je ne bio den, szamo sze je tak kázalo. ka lepi den bode, ár je zorja krotu lepa bila.

Tak rano, ka sze je escse ne zorilo, gori sztáne Lehek Ivan eden vrli vért; szpuni szvojo útrasnjo molitev ino sze naprej pripravla k oránji. Naprej prinesze plüg, zravna na njem zselezo, naprezsé szvoje jünce ino ide vu bozsem Imeni na szvoje delo.

Njegova fanilia escse domu pocsiva ino on sze trüdi, naj je posteao hrániti more. — Napre vzeme szvojo pipo ino vszigice, nak-

lade szvojo pipo ino szí gori zazsge, pa zacsne kaditi. Junci po mali sztápajo ino tak vért ima esasz okoli gledati ino szí vu szebi miszli, dnesz bodemo lepi den meli, esiszta je néba, ni ednoga obláka ne mrem viditi.

Ino dönok bole okoli poglédne tak da bi szam ne vervao, ka je isztina to, ka szí miszli, ino jaj! na zahodnem sztráni vidi dvá maliva esarniva obláka . . .

To je lagoje znamenje, ár iz onoga kraja, z táksi máli oblakov vszigdár k nam pride ali tocsa ali lagoji dez.

Vu etom sze jo vkano Lehek Ivan, ár je na onom dnévi ne bilo niti tocsé niti lagojega dezsa, nego prisla je edna tocsa vu nje-

govej dūsi, stera je njegovo dūso na szmrt pobila. Kak sze je to zgodilo?

Pazite szamo, — povem vam taki.

* * *

Dokecs sze je tak premislavo Lehek Iván, je na njivo priso ino zacсне orati. Vu pékli pa hūdi dūhi veliki tanács drzsijo, kak bi etoga postenoga ino pobožsnoga csloveka szkvariti ino na greh napelati mogocsni bili.

Vszaki hūdi dūh je imao drūgo nakamenje na to gledocs, kak bi najlezse Lehek Ivana na greh dobo.

Eden mali vrág odgovori. Jasz miszlim, ka najprvle nas czio doszégne, esi jasz Lehek Ivana vu csemére szprávim! Záto jasz

Za eden mali csasz vidi Lehek Iván sz szvoje njive, ka odnet pride eden cslovik ino proti njemi drzsi. Csloveka onoga je ne pozno ino na tom sze je jáko csūdivo, ár je vu krajini vszakoga csloveka pozno, tūhinec pa nemre biti, ár je esese rano bilo, ino bi od tak dalecs sto ne mogo priti.

Sto stées je, ka je meni briga od njega, szí miszli vu szebi Lehek Ivan.

Ali te nepoznani cslovek vszigidár. blizse in blizse pride, na teliko, ka je zse lahko vido, ka je to eden szíromak kodis, ki je zagvūšno pod vedrov nebov szpao ine záto tak rano gori sztano.

Kodis je bio na edno ного plantav ino edna roka je njemi tūdi falila.

Treznoga i pijanoga csloveka familija.

sze gori obliesém vu gvant ednoga szíromáka ino so bodem na njivo, gde Lehek Iván orje ino proszo bodem od njega álmstvo.

Povem njemi, ka kaksi szíromak szam jasz ino szrce njegovo zse genem na szmilūvanje. Ino gda mi zse obilno álmstvo dá, ar znám ka je dober cslovik, té njemi ozdalecs povem, ka szam ga znoro, ka mi nika ne fali ino te de sze za gvūšno csemerio ino sz tém ga zse na greh napelam.

Vszem hūdim dūhom sze je vido té gucs, szamo eden je bio ki je dvojio, ka bi sz tem kaj mogli doszégnoti, ar je Lehek Iván jáko miroven cslovek, steroga je ne tak hitro mogocse vu csemere szpravití.

* * *

Gda vidi toga sztaroga csloveka kodivati, velika zsaloszt ino szmilenoszt sze pobūdi vu szerei Lehek Ivana.

Kodis pride po mali k njemi ino sze pokloni: „Hvalen bojdi Jezus Krisztus“ „Na vsze veke“ odgovori Lehek Ivan.

Kodis sze zacсне tozsiti etak: Jeli je dōnok vredno csloveki deco gori hrániti, zdaj na sztare dni szo mené vō lūcsili moja lasztivna deca, mené plantavoga, betezsnoga . . . Ino tū sze zacсне britko jokati ino jocsecs dale govori: „Zdaj na sztare dni morem pod vedrov nébov szpati ino ne znam, gde mené szmrt najde, jeli sto gori najde moje mrtvo telo ali ne, jeli de pokopano ali ne?

Ftica nebeszka imá gnezdo, jasz szam pa

táksi szíromák, ka níksega meszta ne mam, koma bi szi nagno glávo mojo.

Pobożsen Lehek Ivan escese zacsne to-lasziti toga szíromáka, ka goszpodin Bog na vszakoga csloveka szkrb má, naj sze szamo vu njem vüpa ino zse plácsa tüdi njegovoj deci za njihovo hüdobó.

Potom njemi dá obilno álmostvo ino ga odpüszi, naj ide dale.

Gda je zse kodis na eden dober falat priso, z csüdivanjom vzeme na pamet Lehek Ivan, ka kodis zse vecs ne planta.

Potom sze kodis nazáj obrne ino etak sze zacsne z Lehek Ivana noresariti: „Vidis, nika meni ne fali, zdrav szam bole, kak ti, ino szam csednesi, kak ti, ár jasz nika ne delam ino lezsej zsvivem, kak ti, ar sze najdejo neszpa-metni lüdjé ino ti szi tüdi taksi, stere lehko znorim“. Na te recsi szi je miszlo kodis (hüdi düh), ka Lehek Ivána cseméri obletijo ino ga tak na greh napela. Szamo da sze je jáko jáko vkano, ar Lehek Iván etak njemi odgo-vori: Jasz szam tebi dao álmostvo ne kak zdravoni csloveki, nego kak betezsnomi szíro-máki ino Goszpodin Bog meni zse to poverne... ino dobro szi zamerkej: ka jasz rajse dám 99 táksim ki szo ne vredni — álmostvo — kak pa ka bi ednómi ne dao, ki za isztino potrebüje. Na te cseden odgovor kodis (hüdi düh) oszramotivno sze nazáj povrno vu pekeo, gde je zsalosztno razlozso, ka je ne nego Lehek Ivana zapelati.

* * *

Sztrahsno szo sze csemerili vrazje, ka je vu kipi ednoga kodisa na zemlo posleni vrag Lehek Ivana ne mogo zapelati.

Záto odgovori eden véksi hüdi düh. Zdaj bodem pa jasz probo, jasz morem Lehek Ivana zapelati, záto idem ino pobüdin nezadovolnoszt vu njegovom szerei.

Ino za eden mali csasz je vido Lehek Iván ednoga vu goszpodszkom gvanti oblecse-noga csloveka k njemi preblizsavati. K njemi pride ino etak zacsne govoriti. Vi szte dönok trno rano mogli gori sztanoti, ka szte zse teliko zorali. Zakaj sze dönok mantrate na te-liko? Ne vidite ka keliko lüdi tak zsmetno ne dela, kak vi, pa vendar bogse, goszpodszko zsive! Zakaj vam tüdi tak ne ide?

Dragi moj goszpod, odgovori csedno Lehek Ivan, vszi ednaki nemremo biti, ar ka bi bilo iz szveta, esi bi na peldo vszaki cslovek polode-lavec bio? Sto bi nam te oblecs, obütel ino vszeversztne hizsne skeri napravo? Záto jasz tak miszlim, ka je to najbogse, esi cslovik tam na tisztom meszti, vu tisztom sztalisi, vu steroga je njega Goszpodin Bog posztavo, zadovolno

osztáne ino sze na vékse ne tere, na keliko je njemi Goszpodin Bog mocs dao ino vu szvo-jem sztalisi szvojo duzsnoszt verno opravla.

Pa jasz to tüdi dobro znam, ka je cslo-veki ne szlobodno szamo na eto zsvivlenje gledati, nego na vekivecsnoszt tüdi ino jasz dobro znam, ka nam pravi Apostol: „Bojte zadovolni“, naj bodemo sz tem, ka mamó, zadovolni.

Vidijo moj goszpod, jasz szam szíromak cslovik, ali záto szam zadovolen, ino vu miri, vu blazsensztvi zsvivem z mojob familiov.

Csi nász zsmécsa, tezsáva doszégne, po-trplivo trpim, eden ovómi vu familiji pomaga krizs nosziti ino polehsati ino mamó vszi mocsno vüpanje, da zmózszen Bog nam zse ednok pla-csa nase trüde.

Ino Bog zna, esi bi jasz na példo bogat bio, esi bi sze jasz ne z mojoba Boga szpo-zabo, esi bi jasz ne dao na szvetszko veszelje mojo telo ino bi szi tak mojo düso zgübo na veke! Ka bi mi te hasznilo moje bogasztvó? Záto nihajmo na Boga, ka on zravna, je dobro zravnano! Záto jasz vszigdar to právim: Moli ino delaj! ino te Goszpodin Bog ne odkrati szvojoba blagoszlova ino hodes zadovolen. Szam jasz tüdi zse csüto, ka zdaj okoli hodi doszta taksi, ki iz toga zsvivejo ino escese dobro zsi-vejo iz toga, ka szvet, lüdsztvo ino delavec gori drasztijo, gori mesajo, blazsensztvo obezsajo lüdsztvi... ali szamo da je to prazen gues, ar eta zemla od Adamovoga greha je vecs ne paradizsom, nego szkuzna dolina, gde cslovik sze more trüditi ino trpeti za bozso volo, naj szi tak na drügom szveti nazaj zaszlüzsi para-dizsom, esi ga je zse na etom szveti tak lehko zgübo.

Eto je vu naso vész tüdi priso eden taksi cslovik, ka naj nasz gori zmesa ino tisztí cslo-vik je szkoro tak vö gledó, kak vi moj gosz-pod, ali mi szmo njega z botom vözegnali, ár nász ne de za nosz vodo ino za nimake drzso.

Na te csedne recsi je kaj ne mogo od-govoriti hüdi düh ino sze je szkádo tak hitó, kak dim brezi toga, ka bi mogo Lehek Ivana zapelati.

* * *

Sztalnovitnoszt Lehek Ivana je vu jáko velike csemere szpravila hüde dühe, zato escese ednok probajo, da ga zapelajo.

Ino naprej sztopi eden véksi vrag govo-recs: „jasz zse znam, kak ga jasz na greh napelam, ponüdim njemi zsganico (palinko) ino ga zapojim, sz tem ga zagvüšno dobim“. Vido sze je te tanács vszem.

Za eden kratki csasz vidi Lehek Ivan iz szvoje njive pa ednoga nepoznanoga csloveka

proti szebi preblizsavati. Na hrbti je meo le-
szeno pütro.

K njemi pridocs govori nepoznani eslo-
vik: Zsmetno szte vi delali, ka szte teliko zse
zorali“. „To je pri meni nika ne novoga, jasz
rad delam“, govori Lehek Ivan. „Ino zdaj szte
zse dönok prevees trüdni, záto eto máte ino
pijte malo zsganice“.

Lehek Ivan je ne navaden bio zsganice
piti, ár je steo vu cesednih knjigah, ka palinka
doszta csemera zdrzsava, steroga ime je „alko-
hol“ ino ster: prvle ali szledi, nego zagvüsno
pred esaszom esloveka vu grob szprávi.

Ali tihinszki eslovek je njega priziljávo,
naj vzeme ino pije. „Pite szamo par kaplie,
vam nika ne de skodilo, vidite, jasz tüdi pijem“.
Lehek Ivan je ne steo düzse proti sztáti ino
potégne dvakrát iz pütre ino potom zahvali
tihinci njegovo dobroto.

Lehek Ivana plüg je potom nikak ne
steo rezati, szkoz je njemi z rok leto, júnci
szo njemi szem tam vozili ino zacsno sze je
zs njim vrteti celi szvet. Gda ga marha nika
ne bogala, zacsno je sztrahsno pszüvati. Vrág
sze pa ozdalecs veszeli ino szmejees govori:
„Na szlednje szam ga dönok zapelo. Dobro
jasz znam zdaj zse, kak jasz lüdsztvo najlezse
vu pekel szpravim: szamo jo morem zapojiti...“

* * *

Da je Lehek Ivan düzse delati ne mogo,
záto ide z szvojimi júnci domo. Sztopaji njegovi

szo ne gvüsni bili, szem tam sze je preme-
távo, kricsio ino sztrahsno pszüvo na teliko, da
je cela vesz vküp letela ino posztlühsala, ka je
to za kricsa. Zsena Lehek Ivana ozdalecs vidi
to vsze ino ne more razmeti, ka sze je zs
njenim mozsom zgodilo, ár je njega esese
nigdár ne tak vidla ino sze zacsne britko
jokati.

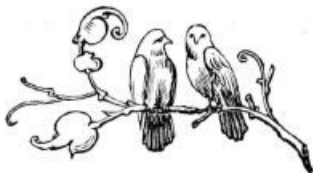
Deca, stera szo pa vszigdár tak veszélo
proti szvojemi ocsi bezsali, gda szo njih vidli
iz njive domo priblizsavati ino stera deca szo
tak veszélo doli küsnoli zrok szvojega oce se on
znoj, steroga je oca vu szvojem deli za nje
toeso, zdaj deca presztrahsena bizsi od Lehek
Ivana, od oce se szvojega ino sze doma vu eden
kot notri potegne ino sze jocse.

Ino potom sze je to vszigdar vecskrat
zgodilo pri Lehek Ivani, vszigdár je bole na-
vaden posztano pri njem greh pijansztva, do-
kecs na edno mrzlo zimszko jütro Lehek Ivana
zmrzjenoga najdejo.

* * *

Vszaki sze je joko nad neszrecsnoj szmrti
Lehek Ivana, szamo hüdi duh je z veszeljom
pravo vu szebi: „Zdaj zse znam, zdaj zse szam
sze náveso, kak najlezse lüdsztvo na szveti na
nikoj szpravim, na drügom szveti pa na veke
neszrecsne vesinim: to jasz doszegnem z pija-
nosztjom, z vinom ino z palinkov.

(li.).

† Ratkovits Vendel.

Pokojni sze je narodo leta 1834.
szept. 5-ga v Dolnoj Lendavi.
Njegov oca je tam notarius bio.
Za dühovnika je bio poszve-
ceseni leta 1857. január 20-ga.

Kak kaplan je priso najob-
prvim k Grádi, bio je na Cankovi,
Csrensztloveci, pri szv. Jürji.

Leta 1860. je posztavljen pri
szvetom Jürji za plebanosa, leta
1877. pa za esperesa szobocske
okrogline, leta 1887. je dobo ceseszt titulira-

noga kanonika, dokle 1893. leta ga je Hidassy
Kornél, pokojni püspek med kanonike v Szom-
bathely pozvo.

Leta 1906. v juniusi je na szlednje na
szlovenszkom kraji hodo. Betezsen je zse prvle
bio, teda sze celo pokváro, prehládo. Vracso
sze je v Gasteini, v Abbaziji, nego zdravja
nazaj ne dobo. Mro je v Szombathelyi 1907.
leta januáriusa 20-ga ob polnoesi. Pokopan
je v Szombathelyi januárius 23-ga pod püs-
pekovo cerkev.

Sto je bio pokojni?

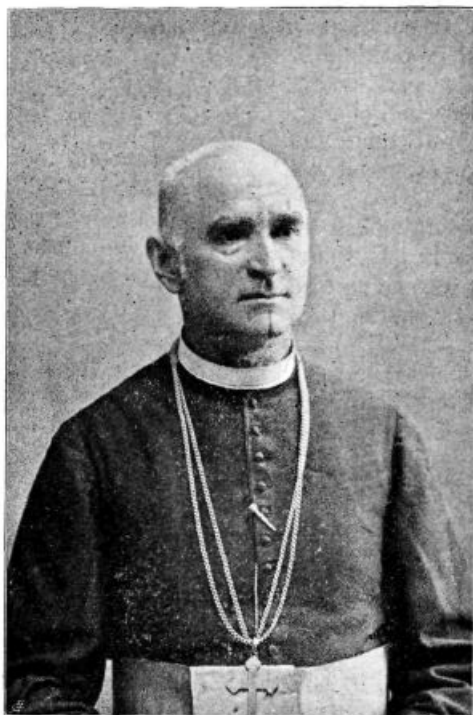
Velke csészti je meo v Szombathelyi, od toga vam jazs piztati ne scsem.

Sto je bio pokojni?

Un je bio eden szlovenszki plebanos, najveksi csasz szvojega zsvljenja je zsivo i delo vu prosztnom farofi szv. Jürja. Rad je un meo to faro. Dokázo je to na szlednje vu szvojem testamentomi, da je na mese pri szvetom Jüriji 400 koron nihao. Kde je delo i Bogi

faro, oszter cslovek je bio, pogled njegov szo zse za zapovid vzeli.

Rad je delo. Plac okoli cirkve je plainiro, da ga je malo taksega v celoj kroglini, farni grünt, steroga je zapüscseno prek dobo, vu red posztavo. Rad je delo, rad je po szpovedi hodo i szvoje betezsnike potolazso. Ne od ednoga szlovenca pri Jürji szam csüo, kak po zimi szí je szam pot delao vu sznegi, kda je na szpoved so. Bio je cslovik pacs za lüd-

† Ratkovits Vendel.

szlüzso, tam je steo szvoj szpomenek goriposz-taviti. Rad je un Jurjansare meo. Prigovorecse, da csi stoj edne ali drüge lepse krajine vodo szamo ednok pije, vecs je pozabiti ne more. Tak je bilo i sz pokojnim. Jurjenzka fara je naime zsmetna stacija, preporacsali szo njemi b . . . . faro, zse je pri päspeki bio, da de potrdnjen, notri szpelan. Pride csasz, pokojnoga nindri ne ga, szledi pride i zahvali: Un szamo jürjenzski plebanos sese osztati. Zraka i vode takse nindri ne najde.

Kak plebanos je red szpelaov vu jürjenzsko

sztvo. Szpoznao, da szlovencom more knige vu roke dati, razsirjavao mohorszke knige, vun je dao „Kratka Suma Katekizmus“ knigo za solare.

Szlovenszi szo ga radi meli. Tak i more biti.

Dühovnikom, ki Bogi na cseszt i ludem na zvelicsanje sze trüdijo, lübezszoszt i ver-noszt od sztrani lüdsztva da moes, da z dup-lisnov volov delajo.

Vekivecsni pokoj darüj njemi Gosz-podine!
(kj).

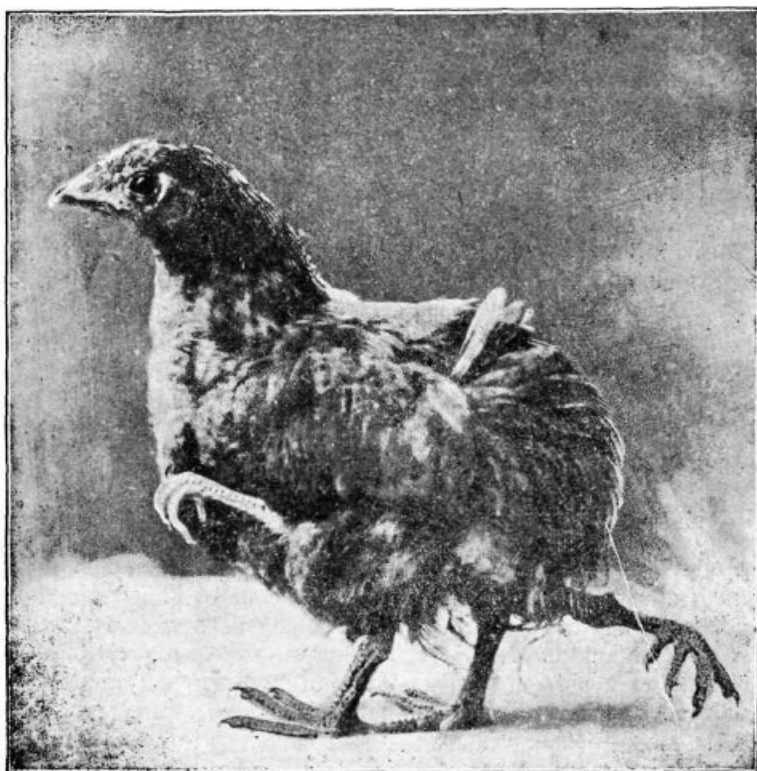
Kokos sz stirami nogami.

Dosztá kaj zvánrednoga sze zgodí na szveti.

Szvetszka modroszt i znanoszt taksega hipa odgovor ne zna dati. Ne ve, zakaj i kak sze je zgodilo.

Dober krscsenik, da kaksega neszrecesnoga

izlegla, noge szo po esaszi túdi raszle i vekse posztanole. Nego za hodenje je szamo dve nogi mogoesa nítcati i med temi da bi leva kraesisa bila, kak deszna, kokos plantavo hodi. Drúgívi dve nogi ne more gibati, potem i na njih ne more hoditi.

esloveka vidi, na zmozsnoszti Boga sze z molbov i bojaznosztjov esúdüje i poleg toga hvalo Bogi daje, da je njega z zdravimi nogami i rokami sztvoro.

Nas kep edno zvánredno delo kazse iz perotne sztvári, naime edno kokos sz stirami nogami. Zse iz jajca sze je sz stirami nogami

Csi ravno je plantava, marljivo szí po dvóri isese, nego drúge njene pajdasice na dvóri, tak sze vidi, da jo zametavajo, ne sesejo med szebe vzeti, za nisiso jo drzsijo.

Kokos je pri Sozanszki prebivalci v Lemberga viditi.

Nisterna recs za konjszke goszpodare.

Jeli ka konje, kobile za to gojite, naj bi szi za delo dobro plemen szpravili ino da bi za domacsijo nepotrebna zsrebeta ali kobile peneze dobili.

Csi pa to sto sese doszegnoti, more dobro poznati konjszko telo, dobre i bozsne lasztivnoszti konja, ar szamo tak zvedi, stera zserbica je dobra za plemen i stera ne. Dober goszpodar more naprej znati, kakse zserbe je mogoeci dobiti od zserbice pa kakse szlobodno ma poleg szvoje krme pa sze te poleg toga ravna. Pa csi pozna falinge zsertice, more znati za njo zsrebea prebrati, naj zserbe ne bode melo materine falinge. Pa tñdi to more znati, kak szi

more z kobilov djati, kak more gojiti i krmiti zserbe, kak je obesuva falinge i betega, naj moesno, za delo pripravno, hasznovito sztvar dobi, stero lehko nñca i tñdi lehko posteno ceno za nje dobi.

Gledajmo obprvim, kakszo podobo, kakse telo more meti dober konj.

Glava konja je szlobodno kaksza stees: lepsa je, csi je ne prevelika, ali prezsmetna. Velke ocsi raj mamó, nego male szo tñdi ne falinga, naj szo szamo zdrave. Glava lepse sztoji, csi je v zatanki malo prignjena, ar takso kobilo, stera z noszom gorigleda, nisese ne ima rad. Visziko sztojñcsi (gori obrjeni) sinjek je bogsi, kak vednaki ali viszecsi. Pa tñdi je bogsi, csi je lehki, ar ne obtersi tak predjen tao kobile. Malo na eden kraj nagnjeni sinjek je vszikdar lepsi, kak vednaki. Csi je sinjek kratki pa debeli, te je kobila za vozsno bogsa.

Greben kobile, pravijo, ka more vizsiki biti i duzsieski proti hrbti kobile — to je za jahaeszkoga konja tak, nego za vozsno je szlobodno nizensi pa tñdi kraesisi. To je zse navadno po plemeni: velke, moesne vozne kobile navadno nizensi, meszeni greben majo, male i siroke fajte kobile tñdi pa szo za to dobre.

Za grebenom pride hrbet kobile. Na hrbti noszi kobila jahacsza, zato za vojszko moesnoga, vednakoga hrbita kobile isesejo. Vednaki, meszeni hrbet je moesen, voszki ali prignjeni hrbet ne dober za teher. Sztara kobila vszaka prignjeni hrbet ma, da pa to sze razmi, nego csi mlada zserbica ali kobila zse tñdi taksega ma, takso je bogse odati, ar taksa

lepih zsrebet ne bode kotila. Szo pa takse, stere voszki hrbet gorivugnjeni majo, kak riba. Na takso nisese ne szede, pa csi je jako pñklava, je zse grda.

Za hrbtom pride ledevje pri kobili, stero sze do kuestov (do krizsa) racsuna. Ledevje je glavni tao onoga moszta, steri predjen i zadjen del kobile vkñpprikapcsi. Ledevje more biti kratko, siroko i meszeno-trdo, te je moesno. Csi je ledevje kobile predugo ali doli-pñcseno te je od zadja szlaba pod jahaesom pa vkñp kñple.

Na kuest: doli do rēpa kem dugsa je kobila, tem lepsa je, ar je moesnesa. Dobro je, csi je odzaja pomali doli nagnjena. Pri rēpi jako ne szme prignjeno biti, zadjen tao pa okrogel lepi poszebno pri tezskeh, voznih kobilaj. Od zadja gledajocs siroka more biti, taksa kobila velka zsrebeta ma pa z lehka koti. Voszke kobile szo ne za gojitev i ne zaplemen.

Rēp je te lepi, csi ga vizsiko noszi, nego to zato ne potrebno, naj le ne bode brezi zsinja, ali redki, ar to zserbē tñdi dobi te.

Pleese kobile je dobro, csi je dugo pa moesno. Tak more sztati naprej, kak kazalec na vñri, kda med I. i II. vñrov sztoji. Csi je pleese presztrmeno, kak kda kazalec na veri med XII. pa I.-ov sztoji, te je znamenje, ka ta kobila z prednjimi nogami kratke sztopaje dela pa ne more po taksem dale pridti.

Rebra pa prednje prszi kazsejo cela prszi, vu starih zo plñcsa pa szree. K dobromi hodi szo dobra plñcsa pa dobro szree potrebna, to pa szamo vu sirokih, moesnih prszaj naidemo. Od grebena doli za globoka pravimo prszi, csi szo zadoszta presztorna vu toj liniji. Pri foringaskih kobilaj, stere vszikdar pomali idejo szo prszi szlobodno plitva, nego pri taksih, stere szo za bezsanje, morejo globoka biti. Sztranszke prszi (od pleesa nazdrť) moreje duga, siroka pa kak doge vñgnjena biti, te je řu njih prosztor za szree i plñcsa. Pri zserbicaj je to jako potrebno, ar kda je cservo puno z zsrebetom, szi kobila ne more dobro zdihavati, csi plñcsa voszko meszto majo. Zserbico, stera voszka prszi ma, szamo odati pa szi drñgo szpraviti.

Stera kobila je od prszih nazaj kratka pa voszka, ka takse cservo ma, kak jagerszki pesz, je tñdi ne za gojitev. Pri kobilaj, stere kaslajo pa sze zadavljajo, sze tñ pri cservi vidi brazda, kda szi zdihavajo; takse ne kñpiti pa ne k zserbei gnati.

Med zadnjim rebrom i med bedrov je tescsalo. Stera kobila dugi, szlab hrbet ma, ma tñdi prevelko tescsalo.

Prednja prsi morejo široka, močna biti; kobilica z voszkimi, notriszpadjenimi prszami je szlaba. Cservo ne szme prevecs zdignjeno pa tudi ne poviseno biti, ne pészje pa ne-kravje.

Na konci csreva ma kobilica vümen. Vümen more lepo, zdravo biti, ka de zserbé zadoszta mleka melo, ar premaloga, ali bozsne forme vümena kobilica bozsno doji.

Zadnjica more rednoga odrasztkica biti, ne prevelika, ar je to znamenje betega i ne notriszpadjena, ar je takso zsmetno püsztiti. Zgodi sze, kda koti, ka sze motvoz med zadnjicov i krvajicov vtrgne; takse kobile te vecs ne szme pücsesati.

Poglednimo zdaj noge pri kobilaj: Prednje: Pod pazdjov je noga k prszam prirasena, nego lakét zse szlobodno sztoji. Csi je lakét proti prszam (notri) vügnjeni, te prednja noga ne sztoji dobro. Od lakta doli je gornji tao noge steri more dugi, široki, moesen biti. Tak tudi prednje koleno more široko i dugo biti, te je noga lepa i zdrava.

Pod kolenom je golnica, vu steroj je naprej golnicsna koszt, odzaja pa sinja. Golnicsna koszt more močna, kratka biti; csi je tenka, je szlaba, szii kobilica leško nogo potere. Sinja pa more vkrajsztati od golnicsne koszti, ar csi sze tevi ticsita, te je golnica jako szlaba, poszebno csi golnica pod kolenom voszka, kak csi bi sinjek mela. Kem bole vednako sze locsi vsze vdilje sinja od golnicsne koszti, tem moesnesa je golnica.

Glezszda ali vlaszanja morejo močna, široka i szüha biti, ka je kozsa napnjena na njih, te szo dobra. Pod vlaszanjom pa do kopita je szvitek. Szvitek csi je predugi, je szlab, poszebno csi je tudi tenki. Szvitek od vlaszanja do kopita tak more sztati, kak na vöri kazalec, kda med 7-ov i 8-ov vörov sztoji. Taksi szvitek, steri jako vednako, sztrmeno sztoji, sze pri bezsanji troszi i kobilica tudi pa za to sze tudi hitrej kvári. Csi je pa prevecs prignjeni pa mehki, te je pa preszlab.

Pod szvitkom je kopito. Kopito ne szme niti presztrmeno, niti prelezése plitvo biti. Podobo more lepo okroglo meti, ne küklasztó ali na en kraj sztojeese. Podplat naj tudi ne bode puna, nego vözrezana, ka de sze csiszta, zdrava zsabica na podplati vövidila. Ne je dobro kopito, csi rinek ma, ali je naprej plitvo, ali sze drobi. Na en kraj sztojeese i nisziko, vküpsztsinjeno kopito je tudi falinga. Pri zserbicaj poszebno more paziti na taksa kopita, ar zserbé to tudi dobi od nje.

Zadnja noga kobilina sze z bedrom zacsne, stero tudi močno i široko more biti zse od krizsa doli do kolena. Koleno na zadnoj nogi je pero, na sterom kobilica szvoje telo noszi, za to je to koleno najbole esütlivi

i najimenitesi tao kobile na moes gledocs. Csi je to koleno široko, močno, szüho, ka sze kozsa vleese na njem i csiszto, te je kobilica zaisztino močna vu zadnjem tali. Csi je pa to koleno voszko, te je szlaba pa sze vu deli hitro pokvari. Ne je dobro, csi je prevecs prignjeno, nego jako vednako tudi ne szme biti.

Od zadnje golnice, glezszdzsov, vlaszanjov, szvitka i kopita to sztoji, ka od prednjih, szamo ka zadnja golnica malo dugsa i malo naprej nagnjena mori biti, szvitek bole vednaki, kopito pa ne okroglo, nego nazdrt malo vküpidocse.

Kobilica sze vszikda po nogi szodi i ceni. Csi od zaja ali naprej gledamo kobilica, takso mamó radi, stera široko sztoji i vednake noge ma, ka edna noga ovo zakriva. Prednje neszmejo vu koleni voszke biti pa ne vküpsztójeese (sajtrave.) Spic noge ne szme vöobrjnjeni biti pa ne notri sztati pa tudi ne szmejo tak sztati, kak kravje.

Csi od sztrani gledamo kobilica, naprej-prignjena prednja kolena szo ravno tak grda i bozsna, kak nazajnagnjena. Zadnja szo pa tudi bozsna, csi kobilica vügnjeno nogo ma, kak je szabla, ali vednako, kak sztolec.

Kratke noge (na telo gledocs) szo bogse, kak csi je do sinjeka kobilica szama noga. Trgovec, kda kobilica odava, jo z prednjimi nogami rad na breg posztavi, naj sze visisa vidi kobilica naprej, kak odzaja, ar csi je naprej niszisa, je za jahácsa ne. Stera kobilica je naprej jako močna, je szamo za vozsnjo.

Hod kobilni more od zadja i od sztrani gledocs vednaki, vküpszpaszani biti, sztopaj pa tak velki, kak je polovica viszokoszti njene, te je dober.

Kaksa zserbica sze pa te more za plemen nihati? Vszaka je ne za to. Stera falingo ma, tiszta de falingaszto zserbé kotila, kak stees dobrego zsrebea püsztis na njo. Mense falinge tela popravi dober zsrebec, nego vekse ne.

Vügnjeni, szlab hrbet, szlab, szpadjnjeni krizsec, voszka, plitva prsi, drobno telo. preduge szlabe noge, mehki szvitek, sajtravi hod szo szame takse falinge, stere vu plemenszkoj kobilica biti ne szmejo. Csi je ne lepa, koncsi zdravo telo i noge more meti.

Kobile brezi falinge — je navada praviti — naj ne isese nisce, nego od velki falinge sze naj csuva vszaki, ar szii szamo kvar napravi, csi takse küpi. Zserbico na priliko, stera je zamlada oszlepñola, za plemen nihati tudi ne dobro, ar taksa de taksa zsrebeta kotila, stera tudi rano oszlepñejo. Ravno tak szo zserbice, stere kde v kozti majó kakso falingo, mrtvo koszt, ali debelo. Tak je na priliko trdi pávuk na koleni zadnjem odznotra pod kolenom, ar de ona szama plantava od toga pa zserbé tudi.

Taksa je tudi za nikoj pri plemeni, stere muskulatura na zadnji nogi pod kolenom ne vednaka, nego szem-tam, ali püklavo ide doli, ka tak zvano zaveco no ma.

Csi gojiti scemmo kobile, k tomi trbe zserbico pa zsrebea. Zserbico szi gospodnar szpravi, zsrebea pa drzsava ali obsina da.

Od tri let mlajso zserbico püsztiri je ne dobro, sztaro kobilo pa tak dugo, dokecs esese mocsno zserbé da. Drzsavni zsrebeci szo dobri, ar esi bi li steri meo kakso falingo, tiszta je taksa, ka je zserbé ne jerba. Vu gospodzski marofaj, kde kobile plemenijo, sze tudi naidajo dobri zsrebeci, pri poszamezni kmetajszamo k tisztim trbe goniti, steri licenc, drzsavno dovoljenje majo, ar tiszti vekse falinge ne bodo meli, csi li sze szlabesi vidijo od nisternih, steri szo dopüsztsenja ne dobili.

Kmetszki cslovek more siroke, mocsnoga tefa i mocsnih nog zserbice za plemen nihati, ar je za teher taksa dobra, ne kak za jahaese, steri raj majo lepoga tela, tenkih nog i mocsne krvi kobile.

Zserbica, stera 2 – 3 leta ne osztane breja ali pa vecskrat zmecese, ali bozsno doji, sze naj szamo oda, taksa je za plemen ne.

Zsrebeci szo drzsavni najbolje gvüsní, csi taksih nega, te takse trbe nücati, steri majo dovoljenje, ar steri ga ne ima, on gvüšno nikso falingo má. Drzsavna pravda je v tom osztra, ar je za vszo drzsavo bogse, csi szo kobile vu drzsavi zdrave, zato, ki szkrivoma bozsnoqa zsrebea püscsa, szam szebi kvar dela.

Csi szi mamó priliko zeberati med zsrebecami, ne gledajmo ocsi, dlako ali hrzanje, nego taksega szi moremo zebrati, steri popravi vu zserbeti zserbicine falinge. Na zserbico tenkih kosztih moremo zsrebea mocsnih esont püsztiri, na zserbico dugih, szlabih podvlaszanjov zsrebea z kratkimi, mocsnimi podvlaszanjami. Kakse stees noge ma zserbica, zsrebec more rednih nog biti. Na takso, stera noge vügnjene ma, kak szabla, vednakih nog zsrebec naj szkocsi, na drobno, dugih nog zserbico naj debeli, kratkih nog zsrebec szkocsi. Csi je zserbica zadoszta mocsna, siroka, nego odzaja preduga ali prepüklava, te zsrebec more kratki, siroki, vednakoga ledevja biti. Csi pa to vsze je, te lehko na mense falinge tudi pázi: na zserbico kratkoga, predebela sinjeka zsrebea z dugim sinjekom; na zserbico prevelke glave zsrebea z lepsov glavov i. t. d., nego na noge i telo li najbolje more paziti. Na szlednje tudi na nemarno more ognjenoga, esemernoga zsrebea i naopak püscsati. Tak cseden gospodnar prle more szpoznati lasztivnoszti zserbice i zsrebeov i te odszoditi, kak de dao püscsati. Csi pa v pamet vzememo, ka nam je zserbica od steroga zsrebea

dobro zserbé dala, te dokecs je mococse, jo nam je najbogse vszikdar k tomi gnati.

Na to tudi dobro paziti, ka na sztareso kobilo naj mlajsi zsrebec pride, na mlajso pa sztaresi. Na drobno, malo i szlabo kobilo na szme premocsnoga zsrebea püsztiri, ar bi znala preidti, kda koti, ne bi mogla szkotiti. Najbogse je, kde drüge falinge ne trbe popravlata, csi je zsrebec szamo malo mocnesi od zserbice. Vnogi tak miszlijo, ka szamo od mladoga zsrebea bo dobro zserbé, od sztaroga, ali nemarnoga ne. Pa je to ne tak, ar od mladoga zsrebea nemremo vszikdar naprej znati, kakse de zserbé, od sztaroga je pa gvüšno. Nemaren je pa tudi dober ravno tak, kak szilen, naj sze szamo ne püscsa pregoszto.

K zsrebeci te more gnati, kda sze zaisztino harciva. Stera sze ne harciva, tiszto je zaman goniti pa trositi. Po szili ne ide. Mlada sze lezsi zacsne harcivati, csi jo vecskrat pelajo na probó. Dobro jo je tudi poleg takse privezano meti, stera sze harciva, ar jo taksa z csipanjom gene tudi. Zdelana sze hitrej harciva, csi malo pocsitka pa obroka vdabla; debelój, pocsinjenój pa malo glada i trüda bole vala. Csi kobila zdrava, kda je szkotila, jo je najbogse na deveti den gnati po tom, ka je szkotila.

Vszaka zserbica ali kobila sze ne oponasna vednako, kda sze harciva, za to more gospodnar szvoje blago poznati. Csi stera redko oszstanüje breja, jo je najbogse odati; nego esi bi jo gospodár li rad obdrzsao pa od nje zserbé meo, ali je pa zse szkotila lepo zserbé, te naj proba, ka jo eden den dvakrat püszti, ali pa zandrügim pod dva raznicsniva zsrebea.

Po püscsanji je malo pomalenoga gibanja ne na skodo zserbici, szamo z velkim terhom, ali z bezsanjom jo neszmi trapiti. Od zaja z mrzlov vodov polevati ne valá nikaj.

Csi sze za devet dni pa harciva, ali puca, jo more znova gnati; vszaki konjszki gospodár zsené na deveti den na probó pa prav ma. Vcsaszí sze zgodí ka vzimi szkakana kobila od zelene krme sze znova zacsne harcivati; pri taksoj trbe paziti, ka ne osztane prazna.

Inda szo sze zsrebeci vküp paszli z kobilami, nego denesnji den je to ne dopüsztseseno.

Breja zserbica ne püszti zsrebea vees, je bole poterpezsliva, vees svica, ráj je pa sze pomali napunjava. Na brejo kobilo more szkrb meti, ar od vdarca, brszája, szpadjenja, prehlajenja, od vnoge krme, kresa vu szalodei (steri navadno od prehlajenja, ali od bozsne krme pride), od napihjenoszti, od prevees mrzle vodé, od zurznjene, ali pokvarjene krme, poszebno pa od zsmetne vozsneje i velke trü-

jave zna zmetati. Sztati zato tüdi ne szme vu stali, ar lezsesa voznja i hod je tüdi zserbetovomi odrasztki na haszek; na krmo gledocs pa ne doszta, nego dobro krmo njoj more davati po meri, ar zserbe de szamo tak lepo raszlo vu njoj ino moesnese gracšivalo. Od bozsne krme, ali neesizste szlame de szamo kobilino cservo raszlo, zserbé pa vu njoj ne.

Na 11. meszec kobila szkoti. Vu szlednji tjednaj veksega, zsmetnesega dela naj kobila ne ima, liki hoditi zato more vszaki den, ar njoj ovacsi noge otecesejo pa de tüdi zsmetno kotila. Kda zse mleko vdabla, zacsne napšucsati pa njoj na csrevi otekline nasztanejo, okoli krizsa pa z csrevom malo dolipuszti, te de zse szkoro kotila. Te njoj v stali meszto napravimo pa z blanjami objijemo. To meszto more prosztorno biti za dve kobile. Prle kak koti, je nemirovna, doszta nezaj gleda, pa te doli lezse. Podnjov more z esisztov szlamov dobro naszlano biti. Med nadšivanjom sze pomali pokazse zserbe, meher navadno szam razpocsi pa voda vöztcesé. Csi redno vsze, te je zserbeta glava na prednjih nogah pa te ne trbe velke pomocsi. Csi je pa zserbe ne tak, te moremo razumnih lüdih pa tüdi zsvinszkoga zdravnika pomocs nücati, ki bole razmijo zse takse delo poszebno, csi bi potrebno bilo vu njo szegnoti, ar csi sze zse kobila dugo nadšiva, zna v njoj kaj pocsi pa je te zgüblena. Kda je szkotila, gori sztane pa sze te popek odtrgne. Csi sze zserbé v meheri szkoti, te moremo meher vcsaszi raztrgnoti, ka sze ne zadšusi vu njem. Csi sze kobila vu 5—6 vöraj ne zpuca, te neszmimo z nje vö vlecsiti, nego po takse lüdi idti, ki nacsi znajo pomocsi, najbogse k zsvinszkomi doktor. Zamazano szlamu moremo vözmetat, blanje, szteno doloprati, zserbeti popek — csi krvavi — z tenkov szvilnov nitšov dobro zvezati, z esisztov mokrov capov zserbeti lampe vözbriszati pa te zserbe pred kobilo djaszti, ka je zlizse.

Nisterno vero te tak nihamo te sztvari, te pa zserbe gorpomoremo ino cecat pšuztmo na to prvo mleko kobilino, ar njoj to zsalo-dec zesiszti. Csi ne bi stelo cecati, njemi nisterno kaplice mleka v lampe podojimo, te sze vcsaszi navcsi cecati. Mlada kobila dosztakrat scsegét ma, zato zse zsrebeta more za cecke primati, ka sze privadijo pa kobilo prle kak koti. Cecke more veckrat z mlaesnov vodov oprati, ka do csiszti, da zserbé raj céca pa csi zserbica ovaesi nesese pšuztiti, te z oszolenov vodov, ka do jo szrbeli, te rada puszti. Csi je pa pri nadajanji kobila jako nemirna, te njoj tezasz, ka jo zserbe ceca, more glavo visziko zvezati. Csi zserbica ne bi mela mleka, te jo more z maloga vedra, ali krnice z

mlaesnov vodov zmšesanim kravjim mlekom napajati, pa csi sze ne bi stelo piti navesiti, njemi trbe vu mleki prszti proti drzsati, ka za njega prime, kak csi bi cecalo, csi pa tak tüdi nesese nikak, te sze dobi v pateki moesen glazsek z velkim ceckom za te poszeo. Podkov more kobila sztaro, znücano meti; podkovi dolisztrgati je tüdi ne dobro, ar je te kopito preoszto.

Zsrebnoj kobili velko meszto more dati v stali z zserbetom, ovacsi zserbe zpoklacs. Na kobilin kantar pa odszpodi more tezsilo obesziti pa kantar szkocz lüknje napelati, ka de vszikdar napjnjeni, ka sze zserbé ne zapleté v njega. Kda je zserbe zse tri tjedne sztaro, je more malo vesiti na szeno pa na obrok, ovacsi de njemi locsitev na kvar. Szkrben goszpodar za zserbe niszike poszebne jazsli napravi, vu stere trikrat na den za edno prgisceso ovsza dene.

Kda je zserbe par dni, ali tjedna sztaro, te csi lepo szunce szija, je z materšov okoli poldneva malo vöpelamo, ka sze k csrsztvomi zraki privadi. Sze razmi, ka cseden poszpodar te ne niha brane, plüga i drüge takse narave na szredi dvoriscsa, ka bi sziz zserbé noge zpotrlo na njem. Vsza den malo duze hodimo z njima, naj sze privadi k hodi, ka de znalo za materšov pri deli hoditi. Zserbé naj ide vszaki den vö, csi je ne dezszdzsevno, viherno vreme, ar vu stali sztojecse precšütlivo grata, njemi vsze lezsi naskodi pa noge njemi tüdi bozsno rasztejo.

Za stiri meszece more zserbe odlocsiti, csi je kobila pa breja, ar kem duze ceca, tem vees skodi drügomu, stero kobila v zebi ma, csi je vcsaszi deveti den pognana. Te csi je meszto, njemi lehko poszebno, z blanjami obito meszto damo, csi ne ga, je moremo privezati ne na prevees dugo, ka bi sze pokvarilo pa tüdi ne na prekratko, ka sziz ne bi moglo dolilezsti.

Blaszene szo vesznice, stere majo ograd (4—5 plügov za 100 zsrebet), koma zsrebeta z cele veszi pšuztijo po szpoli razdeljena zaütra pa njim tam te celi den szem-tam bezsijo. Vu nasih szlovenszkich veszniceaj szam toga nindri ne vido pa je to jako zdravo. Zaütra je doma nakrmijo pa je te vöodzsenejo, vecser pa na tretji den zse vszako naide domo, ar je lacsno celi den.

Zserbeti je vu prvom leti obrok potreben, csi li za sztareše kobile ne bi bilo. Ki zserbeti obroka ne dava, on naj ne goji kobile, ar postene tak ne zgoji nikdar. Vu prvom leti naj vees raszte zserbe pa csi obroka ne dobi, drobno i malo osztane. Csi ednomi lepoga tela zserbeti na 20—25 rajnskov vrednoszti obroka damo vu prvom leti, de zse 40—50 rajnskov vees

vredno, kak brezi obroka zrasceno. Zserbe, stero je szlabo, ali falingaszto, esi zse sto ma, tüdi more obrok dobiti, li ga nikaj vees zraszté pomali. Od cecka odloesenomi zserbeti, do leta sztarosztí na den 2—4 litrov ovsza davamo poleg toga, ka vüpamo za nje dobiti. Bozsnesemi menje, bogsemi vees, stero je mocsnese pa de dragse, nego prevees tüdi ne szme, ka bi sze njemi blato sztaavlalo. Leta sztaro zserbe bi tüdi telko moglo dobiti, da pa esi je dobra zelena krma, ali pasa, te njemi polovica tüdi doide. Pri dve leta sztaro zse szlobodno henjamo z obrokom, esi mamó dobro krmo, ali dobro paso. Tri leta sztaro vu zimi pa more obrok dobiti, ar esi je zserbica, sze te lahko püsztí, de sze raj hareivala, esi je pa zsrebec, sze lezsi oda, ali licenc dobi.

Vnogi ne davajo zserbeti obroka, nego je z szlamov ino z szenom drzsíjo, ka malo ka ne razpocsi. Pa je to tüdi ne doszta falese pa poleg toga zserbeti szamo cservo raszta, hrbet sze pa doli vugne. Csi na paso hodi zserbe, te zato malo szühe krme tüdi more dobiti, esi pa doma dobi zeleno, te v zacsetki sze more malo szühe v zeleno zmesati, ka njemi ne naskodi, ka bi je prevees pognalo pa bi hitvano gratalo.

Kopanja ne szme celi den puna biti pred njim, nego k navadnomi mali naj dobi redno mero. Vu zimi je k vszakój krmi dobó edno repo razrezati pred nje — prevees ne — pa vu tjedni dvakrat naj malo szoli lizse.

Zserbeta ne szme pred caszom pregati, ar sze pokvari. Veksi je kvar pri zserbeti, esi prerano vozi, kak haszka ta vozsña prinesze. Nanes k kolam, ali k rudi privezati je ne dobro, ar njemi to tüdi naskodi. Zserbe naj bezsi zesiszta szlobodno okoli.

Kda je tri leta sztaro, te sze naj pomali vesi poleg sztarese kobile stera lezsesa dela pa vozsñje, ka sze ne presztrasi od dela velkoga pa ne bode szpacslivo. Za vnogo zserbico bi sze lepi penezi dobili, esi je vert ne bi pred caszom pokvaro z bozsñov, ali nerednov krmov, kda je szvoje krmo na pofráto dao. Nemák pa naj ne vesi voziti, ar z taksov kobilov sze te zgodi, ka je vszakoga pol leta vu drügi rokaj pa vszaki, ki jo dale da par rajnskov zgübi pri njoj. Vnogi pocsinjeno sztvar nazaj-drzsi, drügi jo zvünredno plodi. Csi mas sztaro esedno, dobroga hoda i dobroga sztopaja kobiló, pregaj je z njov, pa cüggle naszkriksz redno ka bos je vednako drzsao, pa sze ti hitro navesi posteno hoditi.

Vnogi tak drzsíjo, ka zserbe za to more rano pregati, ka ne bode presegavo. Ne je tak. Za to naj ide proszto, kde pase za nje nega, kre kobile, na vszako pot, kda pa zse vekse, te je pa püsztí vszaki den malo vö, naj zse

zbrcava, kde je ne skliszko, ka bi kapalo pa kda lüdje ne hodijo, ka bi koga brsznoló. Ve kda njemi doide, de szamo slo vu stalo nazaj. Kde szo zagrajena meszta za zsrebeta, tam je eden vszaki den 2—3 vöre okoli zsene. Nego to je isztina, ka kda je zse pregas, je ne szmes sztati dati vu stali. Ki eden den zsene szvoje kobile, te njemi pa 2—3 dni pá sztojijo na meszti, szí ravno tak kobile pokvari, kak ki je premecs zsené. Vu sztanji, po velkom trüdi njim noge odrevenejo, te je more malo vög-nati, ka sze malo vtégnejo, esi pa szo prevees pocsinjena mlada zsrebeta, te sze pa hitro pokvariti znajo od szkakanja, kda sze znova vprezsejo. Zato szí vszaki cseden goszpodar v zimi tüdi tak razdeli poszle, ka njemi kobile vszaki den malo idejo, szamo na szvetek pösivajo.

Na kobile paziti pa szkrb meti ne kosta penez pa li peneze prineszé. Szvetlo dlako ne redi számo obrok pri zserbeti, nego kefa dobra pa szlama tüdi. Vnogi vplecsejo grive, vlaszé, za lepote volo je nikaj ne bozsñoga v tom, nego esese bogse je vszaki den po cseszanji sinjek pa glavo od zgoraj med grivami i po glavi z mokrov capov oprati pa grive lepo esiszte drzsati, tak tüdi po répnoj koszti doli. Po oesaj, vühaj, noszi jo je tüdi dobro z vlazsnov capov potegnoti, ka de bole esiszta. Na kopito moremo velko szkrb meti, ar je kobila pol telko vredna, esi bozsñno kopito ma. Kde je podkavati ne potrebno, ar ne dela, je naj-bogse tak nihati kobile brezi podkovi, nego taksim je tüdi dobro vszaki 5—6 tjednov podkov okoli okrozsi malo pa dolizpiliti, te njoj podkov ne bode pokala. Nego vszaki kovacs je za to tüdi ne. Steri ne razmi podkovi posteno zesiszttí pa rob okrogeo napraviti, k taksemi raj ne gnati, kak za volo prijatalsztva sajtrave kobile meti. Zsabico pa podplat pri boszój kobili nihajmo, kak je, szamo esiszto obesuvajmo. Nego to vsze szamo te lahko vesinimo, esi zse rano zacsnemo mladomi zserbeti noge zdigavati ino z dlanjov tepkati po podplati. Ki na kopito ne pazi, ali kobiló z bozsñim kovacsom da podkavati, ali predugo ma gori edne podkovi, ar sze njemi ti par szekszarov za prekavanje mili, on sze naj ne esüdiva, esi szí njemi kobile noge vsze zpokvarijo, kopita plitva gratajo i zpokajo, kobila pa plantava grata ino vu vlaszaujój kaple. Prevees goszto podkavanje pa zato nevarno, ar vu prelükñjanom kopiti, esi sese ne zraszlo, kovacs zna v meszo cvek pognati, ka neprilicsni kovacs pri dobrom tüdi vesini, ali sze njemi zgodi, esi neprilicsen eslovek kobiló nozgi drzsi.

Po deli naj kobila najmenje edno vero pocsiva pa te trbe razhladjeno kopito z mrzlov vodov oprati ino z mokrov capov blato i

kamenje z kopita vöszpraviti pa kopito zbriszati. Pod njoj pa naj bo szüha, esiszta szlama, ar od vekivecsnoga sztanja v gnoji zsabica zagnjili.

Csi kobila z dela ali z vozsnye zamazana, prahsnata, zosvicana pride domo, te jo vcsaszi na esiszto trbe zribati z szlamov pa tüdi noge i vlaszanja, csi je po blati ali po vodi hodila, ali kolieskaj svicala. Posteni konjszki goszpodar nikdar ne ide pocsivat, kak stees je trüden, dokecs szii kobile vred ne vzeme.

Pa ki szii tak pazi na kobile, tiszti de vszikdar lepo blago meo, ka de nikak gledao za njim.

Dobra stala je pol trüdi, pol krme i zdravja. Isztina, ka vu dobroj stali sztvar tüdi ne szme gladati, nego to je tüdi isztina, ka vu prosztornoj, esisztoj, szvetloj stali lezsi kobilo, esiszto obdrzsi, ne preide telko krme z razno rovanjom ino kobila za volo bogsega zraka zdravesa osztane. Vnogi v hlevi drzsiyo kobile, kde kobila z glavov tram pa prosnice tuesé, kde je taksa tmica, ka nanas od vnogoga praha pa pavuesine ne more viditi, kde je taksa vunjoba, ka csloveki pa marseti ocsi grizé, kde szo sztvari edna na ovoj pa szii naednok vsze nikdar nemreje dolilezsti. Vu taksem hlevi sze gojijyo nevolna, szlaba, szüha zsrebata, vu taksem szlipijyo kobile, dobijyo kih, szrap pa vnoge drüge betege.

Csi sto novo stalo dela, ona naj bo najmenje 3 metre viszoka od znotra, na edno kobilo najmenje poldrüge meter sirine naj racsuna, na zserbe eden pa fertao metra. Pred kobilami ne szme biti okno niti lüknya, ar ocsam skodi, nego tem vees oblokov naj bo od zaja, ali od sztrani, ka de stala redno szvetla escese pod kopanjov tüdi. Lüknya za völüftati naj bo viszoko vu szteni, ali pa na podi gori. Na podi gori more stala dobro zamazana biti, ka z stale vunjava ne prehodi vszo krmo, ka bi sze zkyaszila gori na stalaj. Zato je bogse, csi stala haker ma, kak pa szenjek. Za mosztnice je najbogsza 15—20 centimetrov debela ilovica dobro vküpnabita tak, ka nazdrü viszi pod kobilov. Na taksi pod malo vees nasztile trbe, nego noge na taksem bole zdrave osztanejo. Taksa ilovica najmenje gnojsnice vzeme v szebepa zato najmenje betega obesuva i najlezsi sze ponovi. Lesztvice pred kobile szo ne potrebne. Vszaka sztvar raj od tla jej, kak odzgoraj. Csi kopanja prevoszka, te njoj je bogse szeno na tla pred njo devati, poszebno zsrebata poleg niszike kopanje bole vednaki hrbet dobijyo. Ve je kobila od nature za naszo, zato vnoga krmo z lesztvice dolizmecse pa tak te gori je, bozszen vért jo pa za to bije. Stalo je potrebno strihati — beliti z vapnom — kak hizso, kopanje, vedra,

skafi pa dobro, csi sze veeskrat zribajo z vovodov, ali celo z vroesov sze popariyo, te de doszta menje betega vu stali. Vu zimi ne szme prevees mrzla biti stala, nego prevrocsa tüdi ne, ar poleg vroese stale sztvar csütüiva (haküiva) grata.

Kobilo zcartati ne szmemo, nego na zdravje njeno moremo paziti. Csiszta, szvetla, dobroga zraka stala, szmerjena, redna krma, malo obroka, dobro cseszanje, ribanje njoj je vsze na haszek. Ki bozsno krmo ma, pokvarjeno, gnjilo, ki ednok vsze pred nje zmecse, ka pod szebepa zlücsajyo, drügoes pa szkoro nikaj ne da, koga je vtraga paziti, kda zesiszta pojej pa njoj te znova malo dati, nego k ednomi mali celo bremen pred njo vrzse, taksi cslovek naj ne drzsi kobile, ar je ne vreden, ka bi njemi od haszka bila.

Mrzlo, ledeno vodo kobili ne davajmo; po deli naj pocsiva poldrüge vöro, kakstees je zsedna, pa te jo trbe napojiti. Pri kaksoj stees kopanjii, ali z kakstees poszode je ne trbe napajati, ar hitro kaksi beteg dobi pa de za par vör poginjavalä. Ki kobilo szvojo rad ma, je najbogse, csi szvoje vedro i szvojo kopanjyo vozi z szebom pa drügomi toga ne poszodi. Vnoge kobile szo szii zse pri lüdszki kopanjaj betege szpravile po kresmaj. Vu leti je pa naj privezse k szvojim kolam pa je naj tam nakrmi.

Z mokrov kobilov, vroesov sze vu mrzлом vremeni sztaviti pa je ne pokriti, je gotov beteg. Gibanje, delo je kobili na haszek, csi sze szpametno nüca. Z doma more pomali idti, dokecs sze kobila ne szegreje, te jo szlobodno zsene; csi je pa zse trüdna, te pa pomali goniti, ka szii malo pocsine. Pot bogso iszkati, ka szii noge ne pokvari. Vesznice, stere bozsne poti majo, jezere zgübijyo vu konjszkiih nogaj. Z brejov, ali mladov zserbicov szii more lepo djati, kda zsemtnese delo, oranje, ali vozsnyo ma. Zserbe pomali potrebno vaditi k zsmetnesemi deli, ka sze ne zpokvari.

Kobilo na debelo krmiti ne potrebno, ona je za delo pa moes nüca ne maszt, moes pa dobra krma da pa redno delo. Csi zserbé moesno krmimo vö ga pa ne pücsesamo, te de njemi telo prezsmetno, noge do pa szlabe pa sze zvugnejo pod tezsxim telom. Debela kobila tüdi zsmetno breja osztane.

Poprijetji betegi delajyo najvees kvara med kobilami. Kobila, stera je v kaksem taksem betegi, je puna cseméra. Szline, smrkeo, svie, szcalina takse kobile je szam esemer, stero csi drügoj vu lampe. nosz, oko, ali rano pride, ta tüdi dobi beteg.

Najnevarnesi beteg taksi je, csi z nosza kobilinoga, vcsaszi z edne nozdre, vcsaszi z obodvoje tekocsi, zelenkaszto — zsuti, ali sziv-

kaszti, zamazane farbe, vesaszi kak strukli, gnoj tece; esi vu grli kobile trda oteklina, stera jo ne boli, kda sze tekne; pa esi njoj nosz zdignemo tak ka nam te gnoj v oko ne spricne — ar je to za csloveka tüdi nevarno — pa vidimo ka globoko notri ne erdecsi nego zsutkaszti pa z sztenov vred med dvojev lüknojv mehereseke ma i gnojne rane, te zovimo zsvinozdravnika, ki takso kobilo zse tüdi ne resi, nego koncisi gvüsno szpozna, jeli je to poprijeten ki, pa jo buje, ka koncisi ove zdrave osztanejo, ar stera kobila te beteg dobi, onoj je ne zapomoesti, zato takso vesaszi poszebi trbe zvezati, kopanjo pa pod pa z vapnom oprati z lesztvicov i zevszim vred, koga sze je tikala i z skafom, z steroga je napojena.

Je taksi ki tüdi na kozsi, ka pod kozsov notri nasztane gnoj pa poleg oteklina duge bole, kak okrogle. Najbole na sinjeki, po rebraj i na znotrasnjem kraji po bedraj.

Ravno tak je nevaren ki, steri je v guti pa vu plücsaj. Kiha zvracsiti ne more pa kem duze mamu takso kobilo vu stali, tem lezsi ga dobijo ove drüge, celo cslovek szam, ki okoli nje hodi, pa taksi cslovek med grozovitnim trplenjom vmerjé. Za to de vszaki eseden cslovek gledao, ka takso kobilo z zsvinozdravnikom da poglednoti pa esi je beteg gvüsno taksi, jo prle zapravi, kak bi pa szebi vekso nevolu szpravlao.

Oziganjszke kobile szo z veksega sze vu tom betegi, szamo ka ga zaprva ne more opamet vzeti; zato od taksega ne kupiti pa za njim ne napajati. Vszaki konjszki goszpodar naj pazi na takse betege, ka de je na szenji znao szpoznati. Pa kobilo küpleno, esi sze li zdrava vidi, naj par tjednov od szvojih odlocsi pa tak krmi, ar je ne nemogocse, ka kaksi nevaren beteg ma. Najbogse je kobilo z poznane stale küpiti. Kobilo je vszikdar dobro poszebi privezati, esi zbetezsa.

Dober vert kobilo, zserbe doma oda, ar tragovci zse znajo, kde kaj dobroga nai-dejo. Za vojszko 4 leta sztrare küpüjo, stere szo od 158 do 166 cm. viszoke. Küpijo tüdi tri centimetre nizsise, ali visise do 172 centimetrov, nego takse te zse morejo lepe biti. Vojaska komissia ide tüdi vu vesznice k hizsam küptvat, esi njoj obesinszko poglavarsztvo na znanje da, ka szo vu obesini za njo zsrebeta. Stere szo one falinge, za volo sterih kobilo on, ki jo je odao vu 30 dnévaj duzen nazaj vzeti, to sze naide pri vszakoj notarasiji ino sze szlobodno pogledne kniga brezplacsno.

Telko szam vam nameno piszati; ka ki je dozdej tak gojo, naj zna, ka je dobro delao, ki je pa ne, naj sze vesi, ar ne szamo dober pop, nego tüdi dober goszpodar sze do szmrüti vesi.

(bi.)

Edna kapela.

Da szmo mi na zemlji potniki, da ne mamu na zemlji sztalnoga sztanisesa, na to nasz doszta opomina.

Merjejo nasi sztarisi, brati i szesztre, prijateli i rodbina.

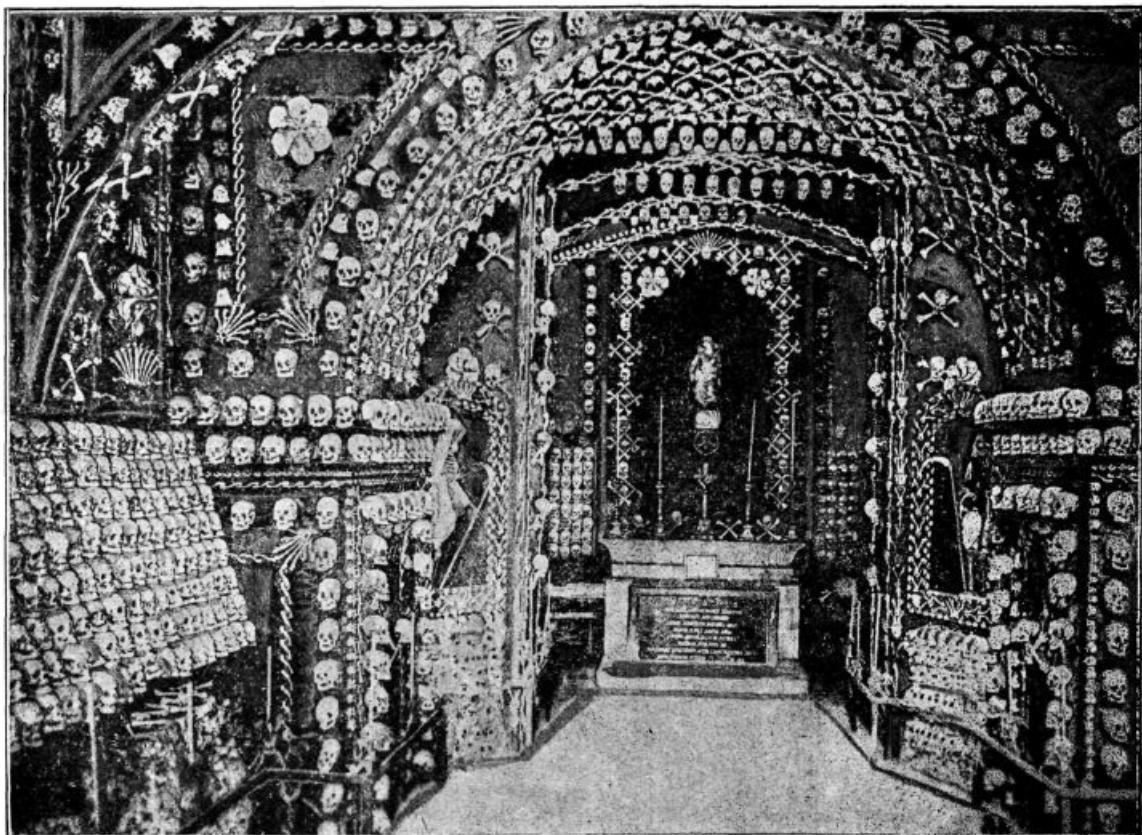
Velki prosztor potrebujejo cintori, kde csonte umrlüh poesivajo do velkoga dneva gorisztajenja, kda de sze csula trompeta angela i

bosza vszemogocsnoszt znova zsitek da csontam i znova sze združsi telo z nemrtelnov düsov, da telo i düsa szkupa zadobi najem ali kastigo iz rok goszpodnovih.

Nego nisterna meszta poszeбно nasz opominajo na naso szmrt. Tak pod Taljanszkom na morji je eden otok, edna szüha zemlja, tak zvana Malta.

Malta zdajšnjega esasza k angluskomi orszagi szlisi. Na cintori je edna kapela, stero

kricsees opomina esloveka grehsnika na pokoro, na poboljsanje, na zmirenje z Goszpodin Bogom.

nas kep naprej nam posztavi. Na sztenah i plafoni kapele szo eslovecse glave i esonte vun nadevane. Grozoviten kep je to, steri, tak rekoes,

Csonte i glave vu vtiho kricsijo esloveki reesi Szvetoga Piszma, da sze eslovek szpomene, da iz praha je i na prah sze obrne.

Mali eslovek.

Nas kep ednoga maloga esloveka pred nasz posztavi. Bi szi stoj na prvi pogled miszlo, da je to kaksi betezsen, tupaszti eslovik. Pa je ne tak. Nas mali eslovik je celi künstler, velko mocs i prilicsnoszt. ma. Isztina, da bi

eslovek na to ne miszlo; njegov goszpod, ki ga po szveti kazse, je celi Goliat proti njemi, esi vcsaszti je szamo szrednjega zraszsa.

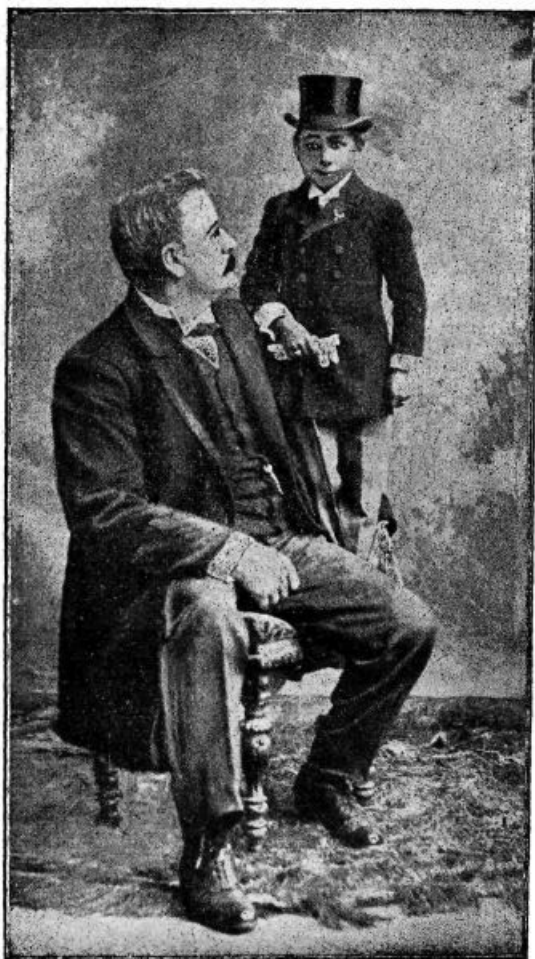
Nas mali eslovek esüdno ime ma, naine Szmaun-Szing-Hpoo. Iz toga sze zse vidi, da

je ne szlovenec ali voger, nancs je ne iz Europe. Narodo sze v Birma, v Azsiji leta 1883. Njegov ocsa i mati szta bila navadnoga zrasza, meja szta zvün njega escse tri dece, steri szo vszi od njega dvakrat veksi.

dva centimetrov i szamo deszet kilo je zsme- ten, kak steroste edno leto sztaro dete.

Nego záto ne treba miszliti, da je nas mali cslovik, kak szam zse piszo, kaksí bete- zsen, tupaszti deesko. Proti szvojemi malomi

Nas mali Szmaun-Szing-Hpoo do stiri- dvajszetoga leta je vszigdar csako, da nika vendar li zrasze. Nego zaman je bilo vsze vüpanje, osztano je mali. Zdajsnjega casza je petdvajszeti let sztar, vizzoki je devetdeszet-

zraszki velko mocs ma, zvün materinszkoga jezika guesi angluski, nemski i francuski. V Europi je zse vu vecs velkih varasih gorsztopo na csüdivanje doszta lüdim.

Ali szam . . . ali ne szam?

Moj Bog, moj Bog, ali ne de konca teh tezsáv? — zdiavle zsená na pragi male hise. Zsalosztno gleda razlúcsane sztoce, potreti szto, csrepnje od loncov i szkled na tleh . . . njeni mozs, steri je vsze to napravo, pa lezsi kak umorjen

prek posztele i frese . . .

Sziromaska Marjanka! Ne sze njoj je to zgodilo dnesz ob prvim. Zse petnajszet let ga je verno szprevájala, kak zakonszka zsená na poti zsvilenja i on njoj tak povrácsa njeno vernoszt.

Zsagar Jakob je bio dober eslovek, vrli delavec. I meo je edno poszebno bolezen; prijela ga je vcsaszi tak hűda zseja, ka jo je ne mogeo pogasziti z niksov drűgov pitvinov na tom szveti, kak z zsganicov i ne je zadosztá edná kupica, ali dve, tri, nego celi glas, steroga je szprazno do dna. I sztem je pogaszto zsejo, nika je ne esűto vecs. V glavi sze je njemi pa nikelko zmesalo, noge szo posztale gingave pod njim, velká ceszta, stera je bila iz kresme na njegov dom, je bila jako neprilicsná i Zsagar Jakob je vecskrat kűsűvao prah i kamenje.

Njegova zsená je doszta trpela za volo toga in ne je znála, ka bi csinila, da bi odvadila mozsá te grde navade. Kelko njeni molitvi je zse plávalo k nebi! Kelkokrat je zse romála na bozso pot, pa vsze zámán. Prosznja i opominanje je ne pomagálo, vrli Jakob je ne mogeo premagati szilno zsejo, stera ga níkda jako mantrála.

I dnesz sze je znovics tak godilo. Marjanka sze je jokála i britke zkuze tocsila. Ne, tak ne szmi iti dale. Vsze vrednoszt i versztvo zaprávi, esi sze ne pobolsa. Ah ali sze nje Bog ne uszmili . . . ali ne bo poszlűhuo njene vrede prosznje?

Na ednok je zsená sztanóla i szí je zvezála debeli robec okóli plécs in je odísála. Kmica je bila vűnej, ali zseno je ne bilo sztrah. Kelkokrat je zse hodlá po toj poti, stera je kazála k szamosztánszkoj cerkvi, ka szí v njoj pred oltárom polehsa tezsáko szrcé i szí nabere nove mocsi, dá pomóli za szvojeга mozsá. Dnesz pá Marjanka ne slá v cerkev. Zapráta je bila, slá je vu szamosztán. V njem je bio pred nísternimi tjední posztáven novi kvardian; cела vész i okólica je govorila, kak szvétí i moder mozs je, kak vrelí za szlűzšbo bozso. Od vszeh krajov szo k njemi prisli lűdje ga szpitavat za tanács i pomocs. Tűdi zsená

Marjanka je miszlila na njega, gda je slá od doma. Csaszttí Goszpod njoj bo gvűšno pomágo i tanács dao. Nagli sztopáji szo hiteli po sztubáj do szamosztána i je szeinkáfa pri dveráj. V pár minútáj je zse sztála pred ocsom kvardianom.

„Ká vasz je pripelálo tak keszno k meni Marjanka?“ — pítá ocsá kvardian i pogledné sz prijáznim okom zseno. „Tak sze mi vídí, ká szte níkak popárjeni i zsalosztní, ali sze je vasemi mozsí káj zgodilo?“

„Velká neszreca ocsá kvardian, zdehne zsená i zkuze njoj tecsejo z ocsi, — proszim vasz pomagájte mi.“

Pomiríte sze zsená, odgovóri ocsá kvardian z milim glaszom, povete mi szvojo neszreco. Bom vám pomágo, esi de mi mogeose.“

Marjanka je ne ná dugo pripovedávala od szvojih tezsáv: Proszim vasz csaszttí ocsá kvardian, szmilujte sze mene. Tanács mi dájte, kak naj odvádim mozsá od pijanoszti, náse szirmastvo je vedno vekse i szamá szí nevem pomagáti.

„Zná, ká bi sze dálo pomagáti vasemi mozsí“ zacsne z bisztrim glaszom kvardian, ali ví mi morete zrácsiti vasegá mozsá popolnoma vu mojo oblaszt, ká vcsinim zsnjim, ká bom szam steo.

„Popolnoma sze vdám vu vaso volo, csaszttí ocsá, esi te le pomagáti násemi szíromaství . . .“

Ídte domo Marjanka. Jasz pridem vcsasz za vámi.

Ne je dugo trpelo i ocsá kvardian sze je pokázáo ná pragi; szprevájálo gá nikelko mocsnih mozsšov. V hísi szo vcsaszi ovaráli Jakóba, steri je esese izdá szpáo i frkáo. Steli szo gá gor zbudítí, ali vsze cukanje ne níkak pomagálo, Jakob sze je ne prebűdo. Ali zató ká je tak moesno szpáo, zapove ocsá kvardian, naj neszejo zaszpanoga pijanca v szamosztán. Zsení Marjánki pá pove, ká njeni mozs nikelko tjednóv osztáne v szamosztáni. Oná ne szmi prítí po njega, dokecs szám domo ne prídé. Zsagar Jakóba szo prineszli szpájocsegá v szamosztán i szo gá szprávilí v maló híscó, potem pá prídé szamosztánszki brát i njemi szkrbno obríje musztaese. Oblesá v erjav oblecs, ká redovníka i gá níhá szpájocsegá v híscí. Komáj sze je drűgo zájtro zdramílo, zse szlkonká po dveráj sztári szamosztánszki brát, sztopí notrí i pozdráví: „Ave Marijá“ i ne bílo odgovóra.

Brát prime Jakóba za róko i gá zazove: „Brát Francíssek, góri sztaníte, vcsaszi de

zvonilo k molitvi . . . Brat Francisek zse je zadnji esasz.

„Ka? . . . Ka-aj je-e . . .?“ zdehne Jakob z zapretimi ocsmi.

„Gori sztanite hitro k molitvi brat Francisek.“

Sziromak Jakob odpre ocsi i zdigne zaszpáno glavo. „Ka pa seséte? . . . Meni je ne Francisek ime, nego Zsagar Jakob . . . Ka sze je zgodilo zakricsi presztraseno, gda zagládne szvojo novo erjavo oblaesilo.

„Brat Francisek, zdaj je zapovedano v szamosztani tiho biti. Podvezsite sze i prite na koros, ár ocsa kvardian ne trpi nikse zamúde“, pripovidávle sztari brat i odide iz hisice.

Nika je ne pomagalo, sziromák Jakob je mogeo hitro iz posztele. „Csüdno! . . . csüdno!“ je mrmrao szam proti szebi, gda je sztopao po hodniki. „Ali szam Zsagar Jakob . . . ali ne szam?“

Na okorosi szo sze zbrali zse vszi redovniki. Túdi Jakob je mogeo zs njimi klecsati i moliti. Probao je zberati vsze szvoje mislenje i pamet, pa sze njemi je ne poszrecsilo. Z mirom i z mirom sze je szpitavao: „Ali szam . . . ali ne szam . . .?“

V korusi molitev je bila dokoncsana i bila je szveta mesa i potom szo zapúsztili redovniki cerkev i szo sli k zajtrúki. Túdi Jakob je so zs njimi. Po zajtrúki ga odpelajo v ogradi i njemi pokazsejo delo. Prav vrlo sze trúdi novi brat Francisek celi dugi den. Gda sze je zmracsilo, ga poslejo pocsivat. On sztopi vu szvojo hisico, szede na trdo posztel i gleda zacsüdeno okoli szebe. Sese izda ne razmi, ka sze je zgodilo zs njim. Njegova obleka, okolica, trda posztel, vsze to kázse, da je redovnik. I denok on zagvúšno zna, ka je ozsejnjeni i ka ma vu veszi malo hiso i nisterni par brazd zemle. Premislavle i kimle z glavov i nikak nemre sze oszloboditi od vgonjavanja :

„Zabelena kasa!“ „Ali szam . . . ali ne szam?“

Dugo csasza je nas prijatel premislavao od szvoje csüdne oszode, pa vgonjavanje je osztalo vgonjavanje. Na zadnje ga je premagao szenj, ar je bio trúden od dugoga dela.

Drúgo jútro ga je znova priseo búdit sztari brat.

„Brat Francisek sztante k molitvi!“

Ali „brat Francisek“ je zse ne bio tak zaszpáni. Hitro szkocsi gor i obleko szi je erjavi oblees i sze paseso na okoros, zatem pa k zajtrúki i na delo. Tak je mino den za dnevom.

Na zadnje je Zsagar Jakob priseo do mislenje, da je redovnik. „Mreti szam mogeo

ednok“, tak je miszlo szam pri szebi, „moja dúsa sze preszelila v brata Franciska“.

Sz tem razlaganjem je bio novi redovnik sesiszta zadovolen. Z veszéljom i vrelosztjov je hodo na delo.

Ednok je meo, kak po navadi, v ogradi opravilo. I sze njemi tak vidi, ka na ovom kraji zida csúje glasz szvoje zsene.

Jaj bata! Ka je to bilo . . .? Marjanka . . .? Ne mogoes . . .!

Brezi dvojbe sze je zmesao. Ali denok sze sese prepriesati z lasztivnimi ocsmi. Frisko szplezi gor na zid i zija na ceszto: Tam sztoji njegova zsená. Sesiszta podobna je Marjanki . . . zna biti je pa ona.

Probao mo, szi zmiszli. Zsagar Jakob i zazové sesiszta tiho: „Dober den Marjanka! Ali je Jakob doma?“

„Doma je brat Francisek, ali . . . vej ne ka bi pravila. Sztrasno sze je pa zapojo. Vsze lonce i szkledé je szpotro v hisi i zdaj lezsi pijen i na po mrtev. Oh, kak je to meni zsmetno, brat Francisek! Szrecsni szte, ka sze vam tak dobro godi v szamosztani“, zdi-havle zsená z zatajenim szmehom.

„Brat Francisek“ pri teh recsah hitro mine doli iz zida. I kak kamen sztoji na tleh.

„Ka je denok to?“ premislavle szalosztno, „ali szam . . . ali ne szam . . .?“

Gvúšno bi pri tom premislavanji dugo poszto, esi ne bi priseo ocsa kvardian i ga za zezvao: „Brat Francisek, ka sze je zgodilo? Ali szi sze zse navolo dela?“

Tiho je prijao nas prijatel lopato i je dale delao szvoje delo. Priso je pa zse seszti tjeden njegovoga prebivanja v szamosztani: tiszti esasz, gda sze ma zacsnoti njegova proba.

Edno jútro je zapovedao ocsa kvardian, naj dajo brati Franciski takse delo, stero de terjalo od njega doszta trúda tak, ka szi sziromak ne de mogo pocsinoti. Zapovedano je bilo vesinjeno. Sziromak Zsagar Jakob je verno szpunjavao szvojo dúzsnoszt. Ali proti vecseri je posztao jako trúden bole, kak gda ste prle i szi je zselo pocsinek, pa szo njemi ga ne dali. Sese vnocsi je mogeo delati i malo csasza je meo za szpanje. Tak sze je zgodilo drúgi i tretji den. Sziromak Jakob za volo trúdnoszt je ne mogeo vcs sztati; gda bi ocsa kvardian to vido, je njemi pravo, naj ide vecser malo prle pocsivat.

Brat Francisek sze paseso v szvojo hisico i v nisternom megjnjeni je zaszpao, od trúdave je globoko szpao. Na ednok sze hitro dveri odprejo i notri sztopi sztari brat. Na rokaj je meo sztaro Jakobovo obleko, stero njemi je na zapoved kvardianovo obleko i tak na raji, ka sze je nas prijatel ne predramo. Priso je znova nikelko mocsnih moskov, steri szo nasega

esloveka szkrbno preneszli v njegovo hiso i szo ga djali na njegovo sztaro posztel.

Drügo jütro sze je nas Zsagar Jakob prebüdo, zmene szioesi i gleda na levo i na deszno vu szvojoj lasztivnoj hisi . . .

Ka sze je zgodilo . . . ? Ali szam . . . ali ne szam . . . ? Jaj, ali je ne to Marjanka, stera podezsiga ogen v pecsi?

Zacsüdeni sze zdigne iz posztele i gleda z debelimi ocsmi zseno. Zatem gleda szvoj sztari oblecs, gleda prosznice, sztene okna . . .

„Ali szam . . . ali ne szam . . . ?“

Nikelko csasza je tiho, zatem pa pita szvojo zseno.

„Marjanka, ali szam dugo szpao?“

„O ti grdoba pijana! Vsze lonce szu mi szpotro i sese szpitavas?“

„Znas Marjanka, po taksem szam gvüsno bio v pekli . . .“ zslavo roko potegne po szvojem obritom gladkom obrazi. „Gledaj esce

musztacse szo mi oszmodili. O doszta szam trpo i zsmetno delao noes i den. Bog me je steo sz tem kastigati prav za isztino. Ali to sze mi esüdno vidi, znas, ka szam vido tam szame redovnike . . .

Zsena Marjanka, stera je bila dobro navcsena od mozsovoga dela, sze hitro zaszüknola okoli pecsi i szu je pokrila szmeh, steri jo je mantrao. Potem njemi je dala celo kupico tanacsov i opominov. Ali nas prijatel je ne nücao vees niksega opominanja. Popolnoma sze je szpreobrnno. Sese tiszti den je so v cerkev, szpovedao sze je potrto iz vszeh grehov i oblübo je, ka nigdar vees ne kosta ni edne kaple zsganice. Do konca zshivlenja je osztao veren i sztanoviten vu szvojoj oblübi. Jakobova zsedna bolezen sze ozdravila i zsena Marjanka ne mogla nigdar zadoszta Bogi hvalo dati za modroszt oeso kvardiana.

S. J.

Vsze na szvetlo pride.

Missionar“ liszt pise. Plebanos L. vesznice edno nedelo je vu szvojoj evangelszkoj knigi eden paperec najso, na sterom je zapiszno sztalo: „Veseraj, szoboto veeser, leta 1851. 9-ga augusztusa okoli 10 vöre poleg vode H. kovács ino N. szo mi vsze vzeli, szo me morili, telo moje pa szo vu vodo vrgli. Goszpon plebanos molte za düso Schubert Ivana“.

Schubert je trzsec bio i vu glászi je sztao bogátoga esloveka. Ov dén esce je od hise do hise noszo szvoje blágo i odávo; kak je kmiesno posztanolo, sze je proti domi obrno.

Plebanos szu je doszta premisljavo nad pizmom, nego nika je ne mogo izbroditi.

Drügi den po szvetoj mesi sze je na pot szpravo i je so vu B., da zsandárom naznani to esüdno delo, nego tam szo njemi vuszta doli szpadnole, gda naprej vzeme paperec i edna litera ne doszta, telko ne nájde.

— Gvüsno sze je vam szenjalo — právi eden zsandár.

— Ne, ka szam vam pravo — od recsi do recsi je gorzapiszno bilo.

Zsandárje szo poznali plebanosa i znali szo, da je eden posteni eslovik, záto szo sze prevees esüdivali, gda je plebanos na edno potrdjavo szvoje recsi.

Vesaszu szo ednoga esloveka poszlali v L. vesznico, da bi zvedávo, jeli je Schubert domá, jeli je v szoboto veesér domo priso.

— Escese je ne domo priso i niscese ne ve, gde je, je prineszo glas poszlanec.

Zdaj zse je zsandár tñdi zacsn szumnjicsiti i dokázano sze je njemi vidlo, da recsi plebánosa morejo nikso isztino vu sebi meti. Veszasi je hisa obtozsenih dao preiszkati, nego na szled je ne priso. Potem szo zacsnoli iszkati mrtvo telo, nego zaman. Obtozsene szo zse steli szlobodno pñsztiti, gda szo ribari 23-ga augusztusa najšli telo neszrecsnoga trzsca, gláva je polna bila z vdárcami, gvñsno je potem posztalo, da szo ga morili. Vu levoj roki je edno gombo sztiszkávo i poszvedocsilo sze je, da med tém, gda je szebé bráno, je gombo iz kaputa N. doli veseszno.

Na to je N. szpoznó szvoj greh, pajdás njegov kovács je escese eden csasz tajjo, nego to je njemi zse vecs ne hasznilo, obádva szta na szmrt obszodjeniva bila.

Tak je vsze vréd prislo, szamo szkrovnoszt papéra je escese odzajaj bila. Nego i to je na szvetloszt prislo.

Pri plebánosi na pocsitnicaj je bio eden

véksi deák iz rodbine, ne je dober solár bio, doszta je okoli hodo, gda szo ga pri birovijji izpitali, tak je vadlúvo:

— V szoboto veser szam pobegno iz domi, niscese je ne vpamet vzeo — i vu drñgo vész szam so pohodit mojo rodbino. Gda szam domo so, okoli 10 vöre szam vido, ka sze z Schuberton godilo. Vido szam, da N. i kovács szta ga bila, potem vu vodo ga vrgla. Brániti szam ga ne vñpo, bojo szam sze, da i mene morijo. Oz dalecs szam za njima so, szpoznao szam jiva. Domá szam ne mogo szpati, dñsna veszt mi je pravla, da szkrovnoszt morem ovaditi plebánosi. Nego bojo szam sze, da mo bit, ka v nocsi okoli klan-tujem. Ne szam steo i szebe tozsiti i ovaditi, záto szam zapiszo na eden paperec vsze, ka szam vido i djao szam vu evangelszko knjigo.

Nego szledi mi je na pamet prislo, da stoj lehko szpozná moje pizsmo i teda mo v njem. Záto pondeljek jñtro, dokler je plebános szpao, szam pizsmo vñvzeo iz knige i csiszti paperec meszto njega polozso. (kj.)

Dva bozsicsa.

December szo pizjali, mrzla zimszka nocs je bila. Na nébi med jezero zvezdih je hodo meszec, z bledimi trákami je szamo na polojno preszveno hisa maloga várasa; cerkev sze je oz dalecs belila, poleg nje je sztao velki kloster.

Tiho je bilo na vsze kraje. Tak kak bi vñmro vóras, po ulicah je niscese ne hodo. Marljivi pörgarje szo szlatko szpáli po'dnévniim trñdnim delom. Okna klostra szo tñdi kmicsna bila, pobozsne nñne szo tñdi vu pocsivanji novo

mocs szí szprávlale k zjñtrasnjomi deli. Od méra, od blázsensztva je guceso vszáki del toga klostra; tak sze je vidlo, kak bi tñ szami blázseni lñdje zsvieli, — pa rávno to nocs sze je grozoviten boj zvrásvo vu dñsi vratarice klostra.

Vu njenoj hisieski je tñdi kmica bila. Poszvet je ne vñpala vu szgati; bojala sze je, da jo sto estñje, ne je vñpala i ni eden sztopaj vesiniti vu hisieski.

Pred razpétjom je klécsala; klostarszki oblecs lezsi na ednom sztolci i oblecsena je vu obleki, vu sterom je pred ednim letom vu kloster prisla.

Dugo, vecs vör je klécsala. Pred ocsih, njoj je prislo nedulzsno detinsztvo, stero je vu tom klostri prezsviela. Vidla je szvoj dom,

szvoje sztarise, csüla je njihov tuzsen glász, da szo ujo pred ednim letom vu kloster nazáj püsztüli: „Csi te Bog zové, idi, nase jedino dete, On nam je te dao, on te zove, naj bode blagoszloven! Moli za nász tam vu klostri!“

Edno leto je, da je vu kloster sztopila. Z veszeljem je proszila, da jo notri vzemejo, z veszeljem je szvoj dragoceni oblecs premiñila z prosztim oblecsom klostra. Vratarica je posztánola, zsiva je bila, to delo je rávno za

Vu teh dnévah je Ilonka, to je njoj im^e bilo, grozovitne vöre prezšivela. Vsze;volo je zgübila od klosterszkoga zsitka, szküsavanje je njo vszigdár bolje i bolje mantralo.

Tak je csütüla, da szküsavanje ne more obládati. To szi je miszlila, da je una pozváñje za klosterszki zsitek zgübila — i tiszto nocs, da njo nisese ne zguesi doli, je stela po szkrivoma iz klostra oditi.

Zdihavajoes je gori sztála. Esese ednok

Lepota nebesz, szlava zemlje.

njo bilo. Krotkoszt njéna i lepota je njoj imé „angelszka vratarica“ szpráвила. Csi szo tihinci prisli, z poniznosztjov je szprejéla, szvoje klosterszke szesztre pa z lübeznosztjov notri püsztüli.

Minoli szo dnévi, okoli riszálov je reszna zacsñola biti, zgübila je vekivecsno dobro voljo, zgübila je rozse szvojega lica. Vsze je kázalo, da velki boj ma vu szvojem szrei.

Sztarisje szo njoj vecskrát na pamet prisli i najvekse szküsavanje je bila tá miszel, da je szvoje sztarise szame osztáвила.

je okoli poglédñola vu hisi — eden opominajoesi glász je njo sztávlo, nego kep njenih sztarisov je njo zvao. Na pot sze je szpráвила.

Pred dverami je sztála edna lepa podoba Marije, Ilonka njo gléda, gléda njo dugo — i hitro sze nazáj obrné vu hisicsko.

Za nisterne minute nazáj pride iz hisieske, vu roki drzi szvoj klosterszki oblecs i pred noge podobe ga polozsi. „Maria, moja dobra mati“ — i vu teh recsah sze je vpañmet vzéla vsze tuznoszt i düseven boj Ilonke — „ne morem dalje presztáti. Neszrecsna bi jasz

tü bila i to i vi, nebeszki ne zselete. Vzeti te oblecs, na tebe ga zavüpam, Maria. Daj ga bolje vrednoj, kak szam jasz bila“.

Dveri je odprla i lepo njeno posztávo je pozsrta polkmiesna noes.

*

Edno leto je minolo. Na hod ednoga dnéva od klostra, steroga je Ilonka tak szkri-voma osztávila, vidimo mi naso lepo vratarico vu kasteli szvojih sztarisov. Pri okni sztoji i vu roki drzsi komaj edno leto sztaroga brata. Tího gléda na snezsnó krajino, odked szvoje sztarise i na bozsics k njim pridocso rodbino csáka.

Máli brat sze gene i predrami szesztro vu njenih miszlah. Ovo, Bog je meszto mene drügoga dao mojim sztarisom — njoj na pamet pride i dve zsmetnivi vrocsvi szkuzi szo szpadnole po bledom lici . . .

Pred ednim letom, gda je po szkri-voma kloster osztavila, v noesi po celoj poti szi premisljávala, ka de právila sztarisom. Jeli de vadlúvala, da je po szkri-voma osztavila kloster? Ali de pa szamo to právila, da je una ne za kloster i záto je nazáj prisla? Nego ka pa esi do iz klostra za njo szpitávali? Ah, to ne vesinijo, tam je klosterszki oblecs, szvetsz-koga oblecsa pa ne nájdejo. Znali do, da je odisla.

Sztarisje szo njo z veszeljem prijéli. Nego vsze zaman, Ilonka je vidla, da je ne jedino dete i veckrát njoj na pamet priso tíhi zsittek klostra. Nego vszigdár je gori zdignola glávo: „Csi szam zse tü, drügo pot sze ne obrném nazáj — ka bi mi sztarisje pravili?“ Vu tom sztalisi je najso Ilonko 23. december, tiszti dén, na sterom vu noesi pred ednim letom je sztávila kloster.

Sztarisje szo sze pripelali i zs njimi sztric, koga Ilonka esese nikdar ne vidla i ki je na prsnjo Ilonke nika ne znao od klostersz-koga zsitka Ilonke.

Sztric je eden eseden cslovik bio, doszta potüvo, doszta szveta poznao, doszta znao pripovedavati. Veecer je zacsno pripovedáveti od várasa, vu sterom je Ilonka nuna bila.

— Povejte mi sztric, szte bili vu klostri, je pitala Ilonka.

— No moja szesztro, mozs-koga tam ne püsztijo.

— Nego csüli szte kaj od klostra? Tak znam, da je láni vratarica odisla.

— Angelszka szesztro? Nego, Ilonka, esi bi ti ne tü bila, jasz bi przszégno, da ti szi tiszta. Jajce k jajci je ne bolje szpodobno, kak szte vüve.

Z Ilonkov sze je obracso szvet — Kak

práвите sztric — angelszka szesztro je itak tam? je pitala Ilonka.

— Da, ednok szam sze zs njov vküp namero i una je Ilonka — nego za miloga Boga ka ti je? i komaj je meo csasz, da bi omámjljeno Ilonko z rokami zadrzso.

*

Drügi dén Ilonko na poti nájdemo. Zno-vics szo njo proti klostri peljali bisztri konji njenoga ocsa. Edna vész za drügov je od zaja-j osztála.

Na szlednje szo sze vidle prva hisa vá-rasa i za máli csasz szo pred klostrom szta-noli konji. Ilonka je doli szkoesila, nego tre-pejoesa roka je komaj tak moesna bila, da bi zvona potegnola.

Potégnola je, sztopáje je csüla i kak sze je kljúcs vu spori obracso, edna miszel je drügo miszel vu glávi tirala. Zdaj szpozna szkrovnoszt. vidla de vratarico i de pozvela, zakaj szo ne za njo szpitávali.

Dveri sze odpréjo i Ilonka je z velkimi oesmi gledala vratarico. Za isztino, szama Ilonka, angelszka szesztro je pred njov sztála.

— Sto szi ti, drága szesztro, je pitala Ilonka.

— Ilonka vratarica szam.

— Angelszka szesztro szi ti?

— Tak me zovéjo lüdje, moja goszpo dicsina.

— Nego to szam jasz bila, jasz szam Ilonka. I sto szi ti povej za Boga volo! pro-szila je Ilonka.

Dugo je gledala nuna vu celom teli tre-petajocso deklino ino osztro, nego ljübeznivo szo sze csüle njéne r-csi: Znam jasz, da szi ti, ti zablodnjena deklina. Znam jasz, da pred ednim letom szi osztavila kloster i pred noge ete podobe szi polozsila klosterszki oblecs i szlednjo zdihávanje szi k Mariji poszlala. I jasz szam znala, de te sztopaj tvoja mlada lehkomisljenoszt je napravila i pride csasz, da ti sze nazaj proszila bodes. Jasz szam szprejéla meni preporác-ani oblecs i na meszto tvoje szam sztopila. Zdaj szi zse szama izprobala, gde je za tébe právi mir. Vzeti nazáj tvoj oblecs i zs njim tvoje pozvánje i bodi moesna. Ki do koncea bojüjejo, zadobijo nebeszko krono.

I Ilonka je z csüdivanjom gledala, kak sze nuna na Marijino podobo obracsa i kak nebeszka szvetloszt okoli vzeme celo veszelo videnje. Kak ednok apostolje na bregi Tabor pri preobrazovanji Jezusa, tak i una je ne mogla gledati szvetloszt, doli je szpadnola i z rokami je zakrila szvoje szkuzami polne lice. Gda je znovics gori zaglednola, szamo je szvoj

klosterszki oblecs vidila pri nogah podobe Marije tak, ka je edno leto prve tam položila. Doli je pokleknola pred podobo i dugo i pobožno je Boga molila.

Sztopáji szo sze esüli. Gor je szkocsila, zgrábila je oblecs i pascsila sze je vu hiscsko.

Leta szo minola. Od te csüdne zgodovine szo szamo prednja nuna, Ilonka njéni

sztarisi i sztrie znali. Po szvétim zsitkom je blazseno odisla angelszka szesztra k szvojoj nebeszkoj Materi.

Tak szam steo vu ednoj knigi (Mária-Kert), tak szam vam popiszo to pripoveszt, — da mámo vu nebeszah dobro mater, stera nam esi je potrebno, esese esüdiv pomaga.

(kj.)

Zsivljenje poleg vere.

Zsivljenje poleg vere. Vu tom je dvojno dela povedano: Vera i zsivljenje. Ne morem poleg vere zsiveti, esi ne mam vere. Zsivljenje poleg vere brezi vere bi bilo morje brezi vode, log brezi drevja, peszem brezi glásza. Nego i vera mi je mrtva, esi vero prek ne poszadim vu zsivljenje, vu vszako delo i dugovanje zsivljenja.

Kaksa je vera, takso je zsivljenje.

Szlaba vera je mlácsno verno zsivljenje.

Mocsna vera je batrivno krcsászsko zsivljenje.

Zakaj je Vezuv, gorecsi breg, okoli szebe teiko szziromastva napravo, kamenje, prah je szamo letelo, vu drügih mesztah pa z dinamitom, z práhom morejo mále falate pecsine i kamenja vkraj trgati? Jelte záto, ár vu bregi doszta ognja i szapota bilo.

Kak szo mogoesi bili mantrniki, med njimi mala decsica, divice, brezi oroszja obladatai njihove neprijátete, okrotiti orozslane, pretrpeti najvékse moke, száble i ognje? Ar od vszega toga je mocsnesa i bole gorecsna bila vu njihovoj dusi vera.

To nam poszvedoesi szveti Pavel apostol. Un je bil eslovik, ki je na szveti vsze za blato stimo, komi je ednaki bio goszpod i szziromák, ki je nikoga drügoga volo ne iszko, szamo Krisztusa, ki sze je od nikoga ne bojao, un pise: Dober boj szam bojávo, mojo bezsanje szam dokoneso, vero szam obdrzso. (II. Tim. IV. 7.) Tak kak bi pravo, záto szam mogoesen bio zsitek tak trnavi polnoga z nevolami pelati. ár vera me je vodila, una me je szprevájala i na konci mojega zsitka i poleg mene stoji.

Vu vöri pero zsene vsze potácsse, na ognjenom masini veliko kolo sze szkrbi, da masinu vednako ide. Tak je vera. Liki pero, vera more zacsnoti vsze nase dela, liki kolo, vera more vrédi drzsati vsze nase dugoyanja.

Potem nasa duzsnoszt je, da vero vu nasoj düsi okrepimo, pomnozsávamo i vszigidar popolneso vesinimo.

I kak bodemo to vesinoli? Ob prvim sze moremo trüditi, da naso vero dobro szpoznamo.

Ne ma szveta mati cerkev veksega neprijátela od neznanoszti vu vernom dugovánji. Kelkokrát moremo esüti, da mi Marijo i

szvéce molimo, pa vszi známo, da je sz mo
csasztimo i. t. d.

Vu soli sze kaj esese navesimo, vu glávo
nam zbijejo prednje dele vere, nego zvün
sole komi pride vu pamet, najbojle pa mos
kom, znanoszt vu veri raszti dati ali popol-
nese vesiniti.

Dobro bi bilo biblio i katekizmus, ste-
roga szmo sze vu soli vesili, vecskrat naprej
vzėti i steti.

Prvo je potem, da naso vero dobro
szpoznamo. Nego z tem zadovolni biti ne
moremo. Zapovedi moremo zdrzsati.

Nasa vera je ne kakso pobožno zdihá-

szoko gorizdignoti, vszem pokazati vu nasih
dobrih delah.

Dosztakrat estjemo: Vera naj osztáne
vu cerkvi. Zdrügov reesjov: Krv naj osztane
vu szrei i naj sze ne trüca i vu najmense
zsilice. Tak bi mrli, ár telo szamo tak zsi-
ve, esi szree szkoz bije i krv dol i gor, vu vszáki
del tela poszene.

Nasa vera je krv: vsze more szpreho-
diti. Ne ga dela na szveti, k steromi bi vera
ne reesi imela, ne ga meszta, gde bi una z
pravicov vözapreta mogla biti.

Jasz vam ni-terne példe naprej pri-
neszem.

Szv. Anton je vecskrat pri Borghese Tiso grofi oszto na nos. Ednok okol pol nosi je grof mimo hisice szv
Antona so i po-zebno szvetloszt je prek dver v pamet vzeo. Prek razpokanih dver je vido, da szv. Anton lepo
dete vu roki drzsi. Bozsanszko Dete, mali Jezus sze je szkazo szvojemi szlugi, da ga zse na etom szveti lohna
batrüje i potrosta.

vanje, nego zsnjora, poleg stere moremo zsi-
veti i prek stere sztopiti ne szmimo.

I stere szo prednje cerkvene zapovedi.

Dobro znáte, da jih je pét, med temi
naj prednjese szo, da v nedelo i szvétek szv.
meso posztlusamo, poszt zdrzsimo, vüzemszke
szvesztva primemo.

Vszáki more szvoje dulznsoszt szpolniti.
Vu ocsanasi molimo: „Pridi k nam kraljesztvo
tvoje.“ To znamenüje, da Bog more vu nasem
szrei kralüvati. Kak? Tak da mocno vero
mamo, tak da poleg zapovedi, vu bozsoj mi-
losci zsvemo, tak da Krisztusa vu Oltárszkom
Szvesztvi vecskrát k szebi primemo.

Vu szrei more gorecsa, vera biti i vera
sze more szkazati vu nasih delah. Vero naso
ne szmimo szkrivati pod krblacso, nego vi-

Riftara szí posztavlate. Nisteri na pijá-
cso glédajo, drügi glédajo na rodbino, malo
je táksih, steri právijo: Toga posztávimo, un
je posteni eslovik.

Poszlanca posztávlate na orszacszi gyü-
lés. Kak znájo nasi neprijateli vküpdzrsati?
Med nami je pa jih doszta, ki sze oszlepiti,
liki birke gnati dájo, düso i vero pa ne pitajo,
ka de una k tomi deli govorila.

Dobro znáte, da na orszácskom gyüfési
prineszéjo právde, tam szo prineszli pravdo od
civilszkoga zákona, eden krsešenik szamo na
taksega votum dá, steri ne de proti nasoj
verí delo, nego obráni njo proti vszem ne-
prijatelom.

Vu vszeh nasih delah nasz more vera
voditi i pelati, vero, düsnoveszt moremo pi-

Vu Florenz varasi sze zgodilo vu zsitki szv. Antona. Mro je eden szkopi eslovik. Velko bogasztvo je meo. Pozvali, szo szv. Antona, da bi edno predgo drzso. Zacsno je gucsati proti szkopim ljudem, ar te zselejo bozsno zsetvo, tocsno, povoden, bojne, da bi ljudsztvo na nikoj prislo, ar szkopi ludi teda zsenjajo, na velke procente szvoje peneze vùn davajo. Szvojoj dùsi szí pekel szprávlajo. Viste, nas mrtvec je szkopi bio, jedno veszelje njegovoga zsitka, njegov Bog szo — penezi bili. Ite, poglednite, med penezami najdete njegovo szrce. Ludje szo tak vesi noli, poglednoli szo njegove kinese i tam szo najšli njegovo szrce — toplo. Poglednolo je ljudsztvo prsi mrtveca i ne vszo najšli vu njem szrea. Ne szo dopúsztili ljudje da bi sze mrtvec na cintori pokopo. „Kde je tvoj kincs tam je tvoje szrce.“

tati, ka una pove, kaksí tanacs nam da. Gvùsno, da nam nikdar ne bode zsal.

Zato napolnite vaso szrce z verov. Pravitè : Verjem vu Krisztusi i vsze ka nász on vesi. Vera vase szrce vesini gorecese i vrelo,

iz steroga bodejo dobra dela szhájale, brezi sterih szí zsvljenja nanes miszliti ne moremo, ár nedelanoszt je szmrt. Sto pa med vami sesé zsvi mrtvec biti? . . .

(kj)

Pitanje.

1. Ménso je, liki mis, z málim prsztom zdignemo, tak je lehko, vindar sészt jüncov ne potegne na breg.

2. Bog kaj taksega nigdar ne vidi; kral szamo nigda, proszti eslovik vszaki den.

3. Steri kral ne ma orszaga?

4. Szin je tvoje matere, nego tebi je ne brat. Sto je to?

5. Zakaj kupijo mlinarje beli krscsák?

6. Zakaj vlaszi prle szeri posztánejo, kak musztácsi?

7. Gda szo najbolse male ribe?

8. Jeli sto lehko vzeme za zseno szvoje dovice szesztro?

9. Od ednoga krùba tak velkoga, kak celi szveti, ka je escse vékse?

10. Csi krt vu nasem travniki kopa, ka moremo napraviti, da de na drùgom travniki kopo?

11. Ka je razlocska med praszcom za 8 ali za 9 koron?

12. Gde sze drzsi najraj vuk?

13. Jasz sze vetam z vami, esi szi vi doli szedete na eden sztolec, vi ne te szami gori sztanoti mogli; jasz ne sztopim k vam, ne doteknem sze vász.

14. Tvoje lasztivno je, vindar drügi vees nücajo je, kak ti.

15. Dva tovarisa szta esese ne mela dece. Betezsen je posztano mos, testamen'om je napravo: Csi sze od njegove zsene szin narodi, szin iz vrednoszti dvakrat vees dobi, kak mati. Csi pa sze hcsi narodi, teda mati dobi dvakrat vees, kak hcsi.

Ocsa je mro i mati je dvojcseti mela: ednoga szina i hcsi. Kak sze je vrednoszt raztalala?

16. Dvá csloveka szta dobilo 8 akovov vina, da szi raztalata.

Eden je meo eden lagev, steri je drzso 5 akovov, drügi je pa meo lagev, steri 3 akove drzso. Drügiu lagvov szta ne imele. Kak szta szi vino raztalala?

17. Mati je poszlala dve hcseri na plac jaboke odávat. Vszaka je dobila 30—30 jabok, edna vékse, drüga ménse.

Stera je vékse jaboka mela, je dála za eden krajcar 2 jaboki, potem je trzsila 15 krajcarov.

Drüga je iz ménsih za eden krajcar 3 jaboke dala, potem je dobila za 30 jabok 10 krajcarov. Domo szo sle i dale szo materi 25 krajcarov.

Drügi den — v tork — je nje mati z novics poszlala na plac z 30—30 jábokami.

Gda szo na plac prisle, pravla je mlajsa: Znas, da doszta dela nam, stero je mati na me nalozsila. Jasz idem moje delo opravlat, ti pa med tem odaj i moje jaboke.

Nego kak je odam? pitala je sztaresa. Tak odávaj, kak veseraj; veseraj szmo za 2 krajcara 5 jabok odale, záto i dnesz za 2 krajcara daj 5 jabok.

Sztaresa szesztra je privoljila, 30 ménsih jábok je szipala k szvojim i zacsnela je odávati: Za dvá krajcara pet. Kda je szesztra nazáj prisla, jabok je vees ne bilo. I kda szte penezé stele, szamo 24 krajcarov je bilo.

Ménsa je presztrahsena pravila: Csujes, veseraj szve 25 krajcarov trzsile, nikak te paes znoro.

Nisese me je ne znoro, 11 küpeov szam mela, vszáki je dobo 5 jabok za 2 krajcara, vszáki je plaeso, tü je 24 krajcarov. Nego gde je den krajcar, ne znam, pa dnesz szve ravno tak odávale, kak veseraj!

Sto zná povedati?

18. Trije ponjvari szo prisli vu kresmo. Trüdni szo bili i lacsni, doli szo szi szeli, za

vecserjo szo pa proszili edno szkleco krumpisov. Med tem, gda szo sze krumpisi kühali, szo pri sztoli zászpali. Krumpise je kresmar pred njé posztavo.

Na dober dihék sze je prebüdo namlájsi, posteni je bio, ne je steo znoriti szvoje prijátele, presteo je krumpise i pojo je tretji tao. Potem je z briszo vuszta, nagno sze je na szto i dale szpao.

Za krátek csasz sze je prebüdo te drügi i miszlecs, da je esese niscese ne jo, kak posteni cslovik, je presteo krumpise i tretji tal pojo. Potem je i un glavo na sztol nagno i szladko dale szpao.

Na szlednje sze prebüdi te tretji i un miszli, da njegovi prijatli szo sze esese ne dotaknoli hráne, presteo je krumpise i tretji tal je pojo. Potem je i un dale szpao.

Za nisterni csasz prebüdi sze te prvi i prebüdi tovarise, da tü szo krumpisi, naj szi je raztalajo, z ednov potjov je i povedo, kelko je pojo. Njegovi prijatelje szo presteli krumpise i szo najšli 24. Pítanje je, kelko krumpisov je posztavo kresmar pred njé i kak szo szi na osztanjenih 24 krumpisov talali?

19. Eden bogat cslovik je na lovini vu leszi zablodo. Lacsen je gráto. Pride k dvóma potnikoma, steriva szta szi ravno doli szela szvojo vecserjo opravit. Eden je meo 4 falatov pogács, drügi pa 5 falatov. Pozvala szta bogátoga csloveka na vecserjo. Vszí szo vednako jeli, na vszákoga je prislo 3 falatov. Na konci vecserje je bogat cslovik njima 9 zlatih dao, potem je dale so.

Steri je 4 falatov pogács meo, on je iz 9 zlatih 4 proszo, govorecs, da njemi za 4 falatov pogács 4 zlatov ide.

Ne tak, odgovoro je drügi, poleg pravice sze moremo tálati. Pítanje je, da poleg pravice, kelko ide ednomi i drügomi?

20. Prebivao je vu ednoj hisi: Nisese I Nikák. Vuzsgala sze je hisa. Nisese je na okno vun szkocso. Nikak je pa na dveri pobeg vzeo. Sto je oszto vu hisi?

21. Kelko liter je vu biblii?

21. Na koga szlobodno zavupamo nase szkrovnoszti?

23. Od zajaj szvetlo, naprej pa kriési.

24. Zakaj ne szmi na moszti posztati?

25. Ka je razloeska med meszecom i pijanim cslovekom?

26. Vu steroj dezseli ne ga, ni bilo i ne bode bozsnih ljudih?

27. Kde je kral tiszti, kde szvinja vecs vala?

28. Kda guesijo zsene najmenje?

29. Ka szi vszaki brezi penez vzeme?

30. Kda je eslovek vu hisi brezi glave?

31. Ednok je eden sztricssek vu sztüdenec 30 suhov globoki szpadno. Steo vun pridti, doszta sze je mantrao, ar gdakoli je 3 suhe gor szkocso, z 2 suhama je vszikdar nazaj szpadno. Kelkokrat je mogo szkoesiti, da je iz sztudenca priso?

32? Csi ga gor vzemejo, sze joese, esi ga doli denejo, sze jocse, ka je to?

33. Kak dugo bezsi zavee proti bregi?

34. Csi vodo ma, vino pije, esi ne ma vodo, vodo pije, kdo je on?

35. Vu edno eslovek ide, iz dva pride vun i gda celo je vun, teda je celo vu njem, ka je to?

36. Kak dugo je eigan eigan?

Odgovor.

1. Klopka.

2. K szebi glihnoga Bog nigdar ne vidi, král retko gda, proszti eslovik vszaki den.

3. Kral vu karti.

4. Szam ti.

5. Ar zaman ne dobijo, morejo kúpiti.

6. Ar szo vlaszi 20 let sztaresi.

7. Gda ne ga veksih.

8. Ne, ár esi dovico ma, un je teda zse mrtev.

9. Pécs, gde sze je szpeko.

10. Travnik moremo odati, teda de na drügom travniki kopo.

11. Edna korona.

12. Vu szvojjo kozsi.

13. I jasz doli szedem pred njim, gda un gori sztáne, i jasz sztánem, ne je potem szam gori sztano.

14. Tvoje lasztivno ime.

15. Hesi dobi eden tao, mati dva tála, szin pa stiri tále.

16. 1. Vino iz 8 akova vlejejo vu lagve 5 akovov i 3 akovov.

2. Tri akove vleje vu 8 akovnatoga, iz 5 akovnatoga pa napulni 3 akovnatoga. Teda je vu 8 akovnatom 3 akovov, vu 5 akovnatom 2 akova, vu 3 akovnatom pa 3 akovov.

3. Iz tri akovnatoga tri akove vleje vu 8 akovnatoga, teda je vu 8 akovnatom 6 akovov, vu 5 akovnatom 2 akova, vu 3 akovnatom pa nika.

4. Iz 5 akovnatoga 2 akova vleje vu 3 akovnatoga, iz 8 akovnatoga pa napulni 5 akovnatoga. Teda je vu 8 akovnatom 1 akov, vu 5 akovnatom 5 akovov, vu 3 akovnatom pa 2 akova.

5. Zdaj iz 5 akovnatoga vleje vu 3 akovnatoga, notri esese ide eden akov, ár szta zae dva bila. Teda de vu 8 akovnatom 1 akov, vu 5 akovnatom osztane 4 akovov, tri akovnati pa je napolnjeni. Zdaj iz tri akovnatoga 3 akove vleje vu 8 akovnatoga i on de meo 4 akove.

17. Gda szo jaboke vküper szipale, te je véksa szesztra gda je po pét za 2 kr. odávala, dobila za 30 mensih jabok 12 krajcarov, potem 2 krajcara vees, kak veseraj.

Vékse je tüdi po pét za dvá krajcara odávála, za té je dobila tüdi 12 krajcarov, na teh je zgübila 3 krajcare.

Tri zgübila, dvá pri dobila, potem zdaj zse známo, gde je 1 krajcar.

18. 1. Te szledjen je nihao vu szkleci 24 krumpisov; tretji tao je pojo, dva tretjiva tála pa je nihao. Dvakrat je vees potem nihao. kak pa on pojo. Potem on je pojo 12, nihao pa 24.

2. Szledjen je potem 36 krumpisov najso. Ka pa te drügi? On je nihao 36. Pojo je 18, nihao je 36, potem un je najso vu szkleci, gda sze je prebüdo, 54.

3. Te prvi, ki sze je najobprvim prebüdo, je nihao vu szkleci 54, pojo je tretji tal, to 27; polem 81 krumpisov je bilo vu szkleci, gda je kresmar tam na sztol posztavo.

Sz toga je prvi pojo . . . 27

Un je ne dobo vees . . . —

Drügi je pojo 18 . . . 18

Dobo je escse 9 . . . 9

Trétji je pojo 12 . . . 12

Dobo je escse 15 . . . 27

---

24 81

19. Vküper szo pojeli 9 falatov pogács, na vszakoga je prislo 3 falatov. K trem falatom, stere je bogat cslovik pojo, je prvi eden falat, drügi pa dvá falata dao. Iz devét zlátih potem eden dobi eden trétji tao, to je 3 zlate, drügi dvá tretjiva tála, to je 6 zlatov.

20. Vu hisi je oszto „I.“

21. Seszt, naimre biblia.

22. Na lazsljivca, ár njemi tak ne verjejo.

23. Ponjvar, ki na hrbti szvetel pleh noszi.

24. Csi na moszti posztane, na drügi kraj nikdar ne pride.

25. Meszec de vszaki meszec szamo ednok pun, pijanec de pa vu ednom meszeci veeskraj pun.

26. Vu nebeszkoj dezseli.

27. Vu kartanji.

28. Vu meszeci februara.

29. Zdihavanje.

30. Csi glavo na okno vun potiszne.

31. Szedem dvayszetikrat je mogo szkocsiti. Pri szlednjom szkocsi je zse vun bio iz sztudenca.

32. Lane.

33. Dokecs na breg pride, potem pa vu dol bezsi.

34. Mlinar.

35. Lacse.

36. Dokle je szam, ar csi szta zse dva, teda szo zse cigani. (kj.)

Kratke zgodovine.

Zsalosztni broji. Od Berlina popeva peszem. Tam vu leti 1904. sze je narodilo 47,200 dece, iz teh szo szamo 5800 dali okrsztiti.

Hizsni zakon je z njih szklenolo 20,730, vu cerki je iz teh bilo 7332.

Mrlo je njih 32,000, pokopani je ne bil poleg vere 17,000.

*

Pero vales-koga hercega. Valeski herceg ma lepo pero za kerscsak, stero je vredno 200,000 koron. Herceg je pera 20 let szpravlao po lovinah vu Afriki i Ameriki. Je napravlena iz perja Ferivah fticsa, steroga zsvivoga more lovec zgrabiti i perje tak dugo more vun potegniti, dokle je ftics escse zshiv, ár potem perje zgubi szvojo szvetloeso. Imentü-

vani ftics sze na nevarnih mesztah drzsi, kde tigris, leopard nalukajo na loveca tak, da vu 10 letah je na lovinah valeskoga hercega 12 lovecov szmrt najšlo.

*

Kakso mocs májo kaplice vode? Znáno je, de kaplice iz sztrehe esese kamen, zselezo zglubijo.

Na vszeucselisesi „Sorbonne“ v Parisi sze je zgodilo. Eden profesor je razlago, da na Kitajszkom dosztakrát tak kastigajo hüdobnike, da kapljice vode na glávo njemi kapati dájo, ka sze dosztakrát z szmrtjom hüdobnika szkoncsa. Eden solar sze je neverno szmeho, na to je profesor nakano, da edno probo vesini z mladim eslovikom, da njemi poszvedocsi pravico szvojih rees.

Solar sze je z radosztjom podvrgo probi. Profesor je szamo na roko njemi píscso kapljice iz dalecsine tri suhov. Pri 200. kapljici sze je solárzacsno gibati, rudesi je posztano vu obrazi, pri 300. kaplici sze je njemi lice na blede obrnolo i roka njemi je zacsnola trepetati. Pri 400. kaplici je zse velko bolecsino csúto i kozsa njemi je pocсила na roki. Pri 450. kaplici ga je zse táksa bolezén mantrala, da szo z probov morali gori henati. Pa je nanes pol litra vode ni zteklo.

*

Zsalodec strka. Eden eslovik je 19 strkov zsalodce pregledno i najso je vu 19 zsalodecah 8 polszkih mis, 13 krtov, 4 veverce, 131 lisztnih zsab (regecsice), 3 vodene zsave, 2 kroti, zvúntoga male fticese, lüscsanje jajc, lüszke ribine i vu zsalodci ednoga strka je najso 135 metúleov, steri szo velki protivniki zelji. Iz toga vidimo, da gda strk misi i metúle prepravla, je hasznoviten, nego ovak kvar dela. Ka pa gda veverce je? Na veverce szo sumarji csemerni, njega krivijo, da zgrize prednjo vejko jalicsa i bore.

*

Ljubav moza. Vu Ameriki sze je zgodilo, Filadelfia varasi. Zsena Andersona je po dugom betegi tak malo krvna posztala, da szo vracsitelje vüpanje zgúbili. Na to je mozs pripravén bio, iz szvoje krvi telko prek dati szvojoj zseni, kelko li potrebuje. Vracsitelje po dugom premisljavanji szo dopúlnili volo moza; njega i zseno szo na sztól szpravili poleg eden ovoga, otadva zsile szo gori vrezali ino iz zsile na roki moza szo dvá litra krvi prek pusztili vu zsile zsene. Mozs je szlab posztano, nego kda je k szebi priso, je z veszeljom csúto, da je ne zaman prekdao szvojo krv.

*

Kak dugo lehko kadi eslovik eden cigar? V Brúszeli v Belgiimi sze je zgodilo. Vu ednom drústvi szo szi zgucsavali, kak dugo lehko eden cigar eslovik kadi. Sészt jih je bilo, na edne forme cigare szo vuzsgali, i vszaki je nakano kak najduzse „vleesti“. Komaj je minolo dvajszeti minut, eden je zse gotov bio z cigárom. Za deszet minut je zse drúgi i trétji mogo bojno gori dati. Ovi trije szo zse edno vöro vlekli, nego edno vöro 45 minut je eden oszmodo musztacse i mogo sze je podati. Za pol vöre je vgaszno cigar pétomi. Nego sesztomi je itak goro cigar i szamo esese potem za 35 minut je henjo kaditi. Dve vöri 45 minut je kadio szvoj cigar, steri je — szamo sze razmi — szkoz goro.

*

Zsidovje na Vogrszkom. Zsidovov vu Europi je bilo leta 1890. 4.349.739. Iz toga na Vogrszko szpádne 725.222. Leta 1840. jih je bilo 244.035, leta 1905. pa 886.410. Vszáko leto sze jih narodi 27.120, umre 14.413, potem vees jih 12707. Vu leti 1905. je iz Vogrszkoga odislo jih 4132. Od leta 1896. do 1906. je na zsidovszko vero sztopilo 376 mozsov i 474 zsen, okrsztiti sze dalo 2193 zsidovov i 1952 zsidovkinj.

Na Vogrszkom najvees zsidovov je v Budapesti, leta 1900 je bilo 187.974.

Vszákovrsztne sole oszpijjo.

Med drzszávnih esasztnik v je 384 zsidovov, notariusov je 158, vicenotariusov 177, piszacsov 223, birovo 83, zagovornikov (úgyész) 4, kraljeszki notariusov 16, fiskalisov 1538, doktorov 2321 (polojno).

Zemlja, stera vu roke zsidovov pride, szkoz véksa posztáne. Od 100 plúgov vees imajoesih zsidovszkih poszasztnikov je bilo vu 1884. leti 1898, za deszet let je zse bilo 2788. Od 100 plúgov véksa zsidovszka imánja szo vu teh deszet letah od 1.745.255 plúgov na dvá millio 619 jezero 300 (2.619.300) plúgov szkocсила.

Vu leti 1884. je bil racsun od 100 plúgov véksega imánja vu árendi 4291, iz toga 2697 je bilo vu zsidovszko roki, vsze vküper 2.745.100 plúgov; vu leti 1894 pa je bilo vu árendi 4861 imánja, iz toga szo imeli zsidovje 3170 imánja z 3.350.740 plúgih. Je taksi megye, je i 20, gde trétji ali strti tao velkih poszesztnikov szo zsidovje.

*

Krave z ocsalami. Na Ruszoszkom je edna velka krajina, stera je veksega tala leta z sznegom pokrita. Na tom kraji esese na szprotoletje je szneg, kda zse trava zacsné prek sznega raszti. Prebivalci, ki iz najveek-

sega iz zsvine zsvijejo, na szprotoletje vun zsenejo zsvino, ar zsvina iz sznega raszteso travo rada je. Nego v pamet szo vzeli, da zsvina od sznega i bliskajocsega szuncsenoga traka je szlepa posztala i doszta zsvine za toga volo zginolo. Teda szo na to miszel prisli, da zsvini ocsale dajo. I za isztino z remenjami i z motvozami szo na glavo zsvine velke vszevrstne farbe glase privezali. Zdj zse fabrike delajo takse ocsale. Lepo je gledati, kak sze zsvina z ocsalami pasze.

*

Dete i vipera. Na Juzsno^m Vogrszkom sze je zgodilo. Edna vertinja szvoje málo dete je vszigdar na trnáci nihála, dokle je una po dvori i vu ogracseki szvoje delo oprávila. Da dete tiho oszláne, toga hipa je njemi vszigdar mleko dale. Ednok kak je delo opravila i sze nazaj povrnola k deteti, je vidla, da iz szklece deteta edna vipera mleko pije. Ne sze je vü-pala genoti, da vipera ne vgrize dete, nego escse véksi sztráh jo je obisao, gda je vidla, da dete z zslieov glávo kacse gladi. Na szlednje je kacsá iz szklece zdignola glavo i odisla. Lüdje szo prisli i bujli szo kacso. Dete pa, gda je csülo, da szo njeno prijátelkinjo bujli, sze je jokalo: zse dva tjedna je kacsá prisla mleko jeszt.

*

Prebivalci szveta. Prebivalcev ma celo szveti je 1600 milionov. Pred jezerih letih je polojno toga ljüdsztva bilo.

Krsesenikov je	560 milionov
Zsidovov je	11 "
Mohamedanov je	200 "
Poganov je	829 "

Iz teh vszaki den merje 140 jezero (140.000) vszako vöro 6000, vszako minuto 100.

Neve^mo, gda na nász réd pride, vsziglar moremo gotovi biti.

Kempis Tamás pise: Szrecsen je on, ki vöro szvoje szmrti vszigdar pred szebom drzsi i vszáki dén sze na szmrt pripravlja.

*

Lasztvicsne gnezde stere sze dájo pojeszti. Na Japánszkom, na Jávi szo jo lasztvice, sterih gnezde, kak najboljšo hráno lüdje pojejo. Kak napravijo lasztvice te gnezda, nisterni szo pravili, da iz morja sztívar, stera liki zsujea vövidi, polovijo i na pecsine prikeliijo. Nego vu najnoveseu caszi sze je zvedilo, da te gnezde szo iz szlin lasztvic. Namre tiszto^{ga} casza, da sze gnezda delajo, sze lampe lasztvic napolnujo z szlinami, stere vu 8—10 dnevah na pecsine prikeliijo. Szline vu zráki celo

trde posztánejo, stere lasztvice z perjom posztelejo i za gnezdo nücájo.

Nevarno delo je te gnezda brati. Na dugi vozсах sze doli püsztijo kre kraja pecsin, okoli szebe majo zvezano priliko, vu stero devajo gnezda.

V Hongkongi, v Tokio edna gnezda kosta 2—3 koron, v Europi 4—5 koron. Najlepse szo na otoki Jáva, zsmetne szo 10—15 grammov.

*

Ki zselezo je. V Parisi eden eslovik po imeni Ferdinand Iby je vsze pojo, ka szo pred njega posztavili. Tak edno 25 let je sztar bio. Vu cirkuszi je kázo szvoje znánje. Nego na szlednje je betezsen poszto. vu spitali szo poglednoli njemi zsalodec. Vsze je na szvetlo prislo. Pojo 3 malih zseleznih lancsekov, nisterne cveke za esrevlje, 134 malih zseleznih cvekov, prevecs doszta gombasnie, nisterne falate pleha, potemtoga drüge trda dela do 320 grammov. Szvojo batrivnoszt je z szitkom pláco. Z szitkom sze pacs spilati ne dá, to sze iz toga vesimo. Prle ali szledi bozsno pohodi on, ki szvojo batrivnoszt, kurazso na ne dopuseseni nacsin pokazati esce.

*

Tovaj pa kokot. Pri ednom goszpodi szo vkradnoli szrebrne zsliece. Vecser szo escse zs njimi jeli, vgoj^{dno} szo je pa vecs ne najšli. Tihinec je ne hodo vu hisi, potem družsina je kriva.

Goszpod je vküper pozvo družsino i pravo je njim.

— Nikak med vami je tovaj. Zaman bi pito, steri je bio, tovaj bi tak i tak ne vadlúvo, ar sztara isztina je, da sto kradne, un lazse i sto lazse, on kradne.

Potem zapovem, da vszaki eden za družim vu hiso sztopite. Hisa je kmicsna. Na szredi je eden sztol, kak vszigdar. Na sztoli je edno reseto. Reseto lepo zdignite i kokota pod njim pogladite. Jasz mo vu ednoj drügoj hisi. Kak tovaj vu hiso sztopi i kokota pogladi, jasz znam, ka de kokot delo.

Družsina je tak vcsinola. Iz kmicsne hise je sztopala vu drügo hiso, kde je nje poszpod csako.

Kda szo zse vszi prisli, vu red je posztavo i zakricso:

— Obe dve roki gor! Dlani kazste!

Roke szo gor zdignoli, dlani szo pokazali. Vszakomi dlani szo szajatne bile, ar kokot je szajaten bio, szamo dlani tovaja szo csiszta bile. Ne je vüpo pod reseto szegnoti, bojo sze je, da kokot zapoveva. Bozsna düsnaveszt ga je ovadila. (kj.)

Ka je novoga?

Od 1906. szeptembra — do 1907. szeptembra.

Na Vogrszkom 1907. jun. 8-ga je bilo 40 let, da je nas kral za *vogrszkoga krala koronüvan* bio. Na szpomin je vogrszko vladarsztvo zakon naredilo, da vu Budapesti spital napravi za 2 milijon koron, da znovies zozida tiszto cirkev, stero je szveti Stevan kral v Budini na szpomin Arpada na meszti njegovoga pokopanja zdigno.

Racsuni vogrszkoga orszaga od leta 1907. Dohodki zadenejo 1.262.035.561 koron, sztroski pa 1.262.015.239 koron.

1907. leto szo zakon napravili od *pomaganja fabrik* (1907. XII. t. e. a hazai ipar fejlesztése). Od leta do leta sesójo milijone i milijone obrnotti na pomaganje fabrikam. To jo vsze dobro. Nego zse teda, kda szo zakon delali, szo nisterni glasz zdignoli, da te milijone do *poljedelavci mogli plac sati*.

1906. oktobra szlednjega je minist-r zvfinszkih del — Goluchowski Agenor doli zahvalo iz szvoje ceszti i na njegovo meszto je kral posztavo *Aehrenthal Lesca Alajosa*.

Horvatszke poszlanike, ki z Budapesta iz orszacske hise pridejo, szprimljejo vu Zagrebi pred podobov Jellasic-h-a.

Min'szter zvfinszkih del, ministzer vojniski i ministzer denarsztva (penez) proszijo od Ausztrije i vogrszkoga országa vsze vküper 293.326.644 koron, iz toga no Vogrszko szpadne 101, 577.966 koron.

Vu orszaeskoj hisi vu juniusi szo niksi zakon delali od vogrszkih zseleznic, vu steroj pravci je sztalo, da cesaztniki na Horvatszkom vogrszki do opravljali szvoje pizmema dela, nego z ljudmi do hrvatszki guesali. *Horvatom sze je to proti vidlo, da bi na Horvatszkom vogrszki jeziki bio na zseleznici, dugo szo proti guesali, nego vsze je zaman bilo.*

Na Vogrszkom sze szkoz tozsi, da je malo fabrik i da vszi penezi vu tihinszke dezsele odido.

Ne dugo potem je za vojniskoga ministzra posztavljen *Schönaich*.

1906. oktobra szlednje dni szo *domo prineszli zemelszke osztanke Rákóczi Ferenca* i njegovih tivarisov. Pred 200 letmi je steo oszloboditi vogrszki orszag od habsburgszkih kralov, doszta bojn je bilo, escse na nasem kraji; nego zgübo je bojne, pobegno je z tivarisami, na Törszkom je mro. Nas kral je na sztara dela places vrgo ino je dopüszto, da sze zemelszki osztanki na vogrszko pripelajo i vu Kassi vu cirkvi pokopajo.

Zemelszki osztanki szo pri Orsovi na vogrszko sztopili, tam je vogrszko vladarsztvo je prok vzelo. Potem szo odpelani osztanki v Budapest z velkov paradijov vu cerkev szv.

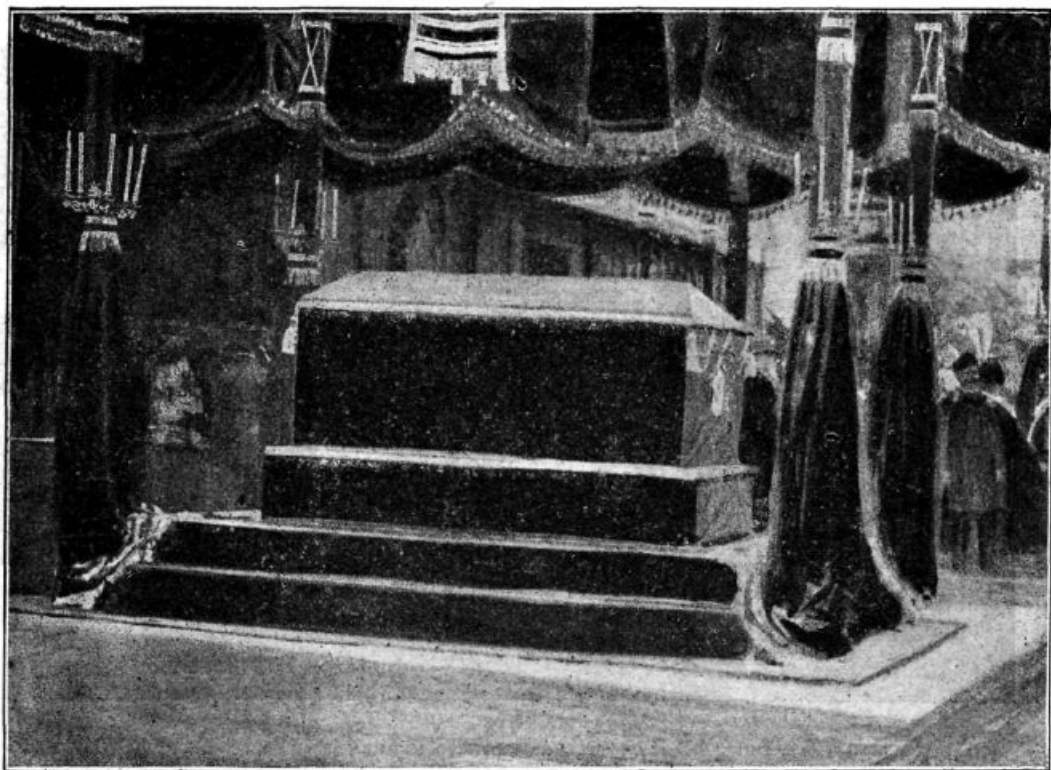
Stevana, kde sže je szveta mesa szluzsila za pokoj njigovih dšs.

1906. novembra 7-ga poleg Pozsonya szta dve zseleznice vkšp vdarile. Oszem vagonov i eden masin szo na nikoj prisli. Ku korea, szilje, lesz, cigel, ka szo pelali, je ne vecs za nšc. Oszem metrov viszoko lezsijo ršsine vagonov. Zseleznice szo bile zo zsmesco. Eden szlžsa benik je zsitek zgšbo, dršgomi pa sže je noga sztrla.

1906. decembra 3-ga szta na Vogrszkom dve zseleznike poleg stacie Hollod vkšp vdarile.

zdigavala, nego zadvecsera je zse cela vezš pod vodov posztala. Voda je v dosztih mesztih pol-dršgoga metra globoka bila. Velki tao ljudszta sže je zse prle oszelilo na sance, nego dosztih jih je vu hisi osztalo, da je zse voda notri tekla. V pondeljek je voda zse dva i pol metra globoka bila, edna hisa sže je za dršgov ršsila, tak edno 130 jih sže je poršsilo.

Voda je dugo sztala, esese juliusa prve dni je voda ne dofš szpelana bila celo iz vezši i njiv. Kvara sže je zgodilo do 2 milijon

Osztanki vu Orsovi.

Stirje lšdže szo mrli, tak edno 20 sže je njih ranilo. Kriv je bio predjen stacie Hollod, ar je zseleznico pšszto dale iti, pa je un vu roki meo telegram, da edna zseleznica proti ide.

Velka povoden je bila majus 26-ga na juznom vogrszkom vu Rudolfsnadi, vu ednoj nemskoj vezšnici, stero szo valovi Dunaja oblejali, hise poršsili, ljudsztvo pa na sziro-mastvo szpravili.

V nedelo vgojldno sanec Dunaja sže je predro vu sirini 120 metrov. Okoli 8 všre je prisla voda vu vezš. Ladje szo vesaszš bile pripravne ljudi resiti. Szredina vezšnice je na brezsnom, do pol dneva sže je voda po mali

koron. Tak edno 80—90 jezero korun je bilo pomocsi med njimi raztaljene.

Saske na juzsnom tali Hortobágya szo letosz znovies tak mocsno gorisztonile, da szo veksi tao njiv, travnikov i pasnikov pali fundale.

Na Juzsnom vogrszkom je edna mšha, zvana „kolumbacs“ letosz doszta kvara vesi-nola. Milijon i milijon jih lecse. Na pasnikah ne morejo zšvino paszti, vu vezšnicah noes i den dim delajo, zšvino z vszeversztnimi mazalami, prilikami i z petroleumom sesejo braniti proti mšham.

Grozovitne mšhe ne szamo vu zšvini

delajo kvar, nego i lüdi, steri okoli zsvine delajo, ranijo na nogi i na licu. Vecs lüdih je mrlo.

1907. leta juniusa okoli Budapesta v Danosi szo sze grozovitna dela zgodila.

Je tam na szamoescini edna kresma. Prebivao je vu njoj Szarvas kresmar, njegova zsena i njihova mlada hesi.

Edno noes lüdje vidijo, da kresma gori. Tam bizsijo, rogacesejo na okni, da prebüdijo hisne. Nego kak na okno notri glédajo, groza, ka vidijo. Vu szvojoj krvi lezsijo mrtvi vszi trije i eden szlüzsbenik.

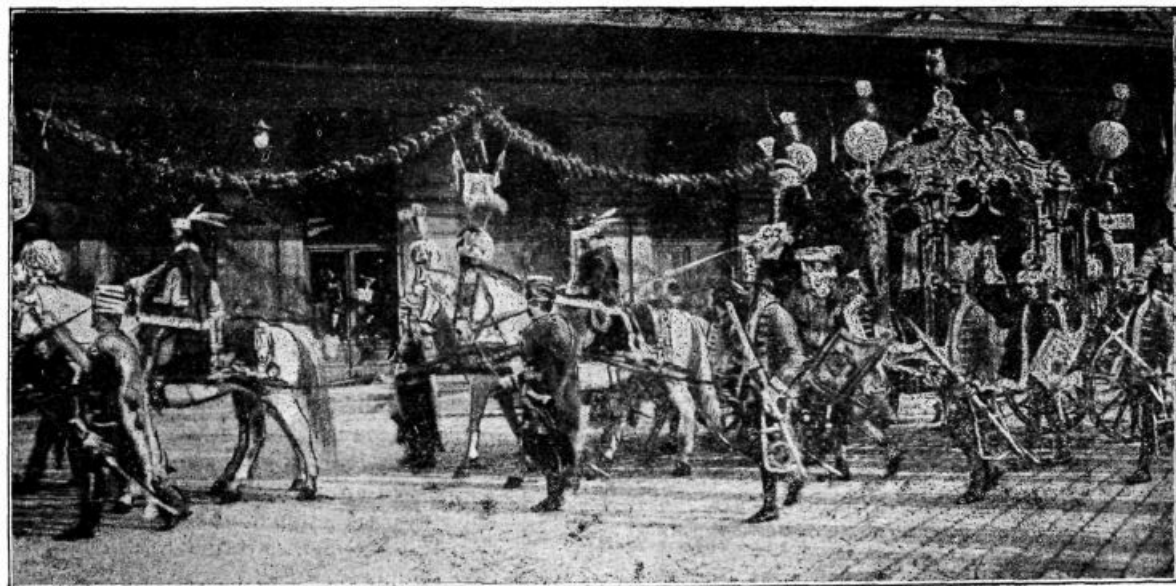
Mencso szo na cigane vrgli. Doszta szo jih vküper szpolovili.

Z Vogrszkoga jako doszta lüdice vu Ameriko krüh iszkat. Leta 1907. majus szlednjega tjedna je 6347 lüdih osztavilo vogrszko domovino. Kelko je pa taksih, ki po szkrivoma odi-dejo? Vu ednom leti 330 jezer lüdi odide. Narodi sze vu ednom leti 200 jezer, potem vecs jih vun odide.

Vu szlednjih 10 letah je poldrugi milijon lüdih odislo iz Vogrszkoga, komaj je 10% (od sztotine 10) nazaj prislo.

Ka je zrok?

Daca poszebno sziomaske male verte tezsi, nase politicsne pravde (törvény) szamo protiti i kastigati znajo. Szioமாகা pavra gori pise stondar, financ, cesztar, kastigati ga da

Osztanke Rákóczi-ove i njegovih tovarisov v Bu dapesti vu cerkev pelajo.

Iz te prilike szo lüdje znovies zaesnoli guesati, ka bi z ciganjami trbelo delati. Poleg nisterih bi njim ne bilo szlobodno kola i konje meti, deca bi njim vkraj vzeta mogla biti i na orszaeskih penezah bi sze dala rediti i solariti za dobre podlozsnike drzsave. Cigani bi sze mogli priziliti, da na ednom meszti osztanejo. V najnovesem caszi vu Zalamegye Hertelendy Karol je vszakomi cigani zemljo dao, na szvojih sztroskah je vszakomi hisico dao napraviti. Cigani szo sze dobro esütili 5 fertal leta, delali szo, kak drügi lüdje i mogocse, da bi vszikdar tam osztali, esi bi sze nika ne zgodilo. Zgodilo sze pa je, da eden den szo vu vesz cigani prisli. Hertelendy-ovi cigani szo sze szprijatili zsnjimi i vu noesi szo zs njimi dale odisli. Hise szo prazne sztavili i vsze odneszli, ka je za neszti bilo.

notarius, szolgabirov — ne je csüdo, esi sze szioமாக পaver boji zse, esi sze proti njemi eden goszpod priblizsava. Nego kda bi trbelo pomagati szioமாகi, te sze vszi pred njim szkrijejo. — Drago je zsvljenje gratalo. Tabor na Vogrszkom je bio vu leti 1904. poleg stasztike vladarsztva.

	v leti	v zimi
moski	194	101 filler
zsenszka	122	60 "
deca	82	48 "

Delavei pravijo, da poleg toga tabora zsveti-ne morejo. Goszpodarje pa vecs dati ne morejo.

Leta 1907. je angluski miniszterium trzstva edno knigo vun dal od taborov vu raznolcsnih dezselah. Poleg toga vogrszki delavec

11 kor. 90 fil. (11-90 kor.), amerikanski delavec 46. 38 kor. angluski delavec 33.82 kor., francozki 25.45 kor., belgijski 22.42 kor., sveicarski 21.66 kor. prislužni vszaki tleden. Ne je csüdo, nevolja, krüh vlece lüdi v Ameriko, mogocse, nisternim na haszek, nego nisternim na kvar: nika szi ne prisparajo, zdravje szi zakopajo.

Leta 1907. junius meszeca szo odrpli *zseleznicu med Szobotov i Kermedinom*. Zseleznicu je 74 kilometrov duga, ma eden tunel, 250 metrov je dugi. Kapitalis za napravlanje zseleznic je 6.240,000 kor.

Leta 1907. je v juniusi velka vrocsina bila, sztisznola zrnje; zato je zsetva ne jako obilna bila. Cena psenice je gor szkocsila.

Vu **Ausstriji** szo na szprotoletje l. 1907. nove izvolitve poszlancov meli poleg novoga reda. Doszta szocialdemokratov je prislo vu orszacsko hiso, tak i krscsanszka sztranka sze pomnozila. Pride esasz, kda verni i neverni do proti eden ovomi sztali.

Nas kral je vu 1907. leti szvetio 60. god szvojega kralüvanja. Csehe je pogledno, vecs dni je prebivao vu njihovom glavnom varasi — Pragi.

V Boszniji 1907. majus 8 ga na dalecsino 8 kilometrov od Krivaj potoka sze je zacsno eden brezsicssek vu zemljo pográzsati. Na brezsicseski je bila edna mála törszka vész z 30 hisania. Lüdsztvo je esese vu caszi odbezsao.

Komaj je glasz raziso po celom szvéti od neszreca ladje „Berlin“, nova neszreca sze je glaszila iz Trieszta febr. 25. Edna ladja „Imperatrice“ je na *pecsino vdarila*. Eden pasztir, ki je neszreco vpamet vzeo, je po bregah 12 vör mogo iti do Kanea, gde je naznana drugim ladjam neszreccso. Potniki szo reseni, nego iz mornarov je 39 mrlo.

Eden reseni tak popise neszreco. Keszna nocs je bila, valovje morja szo szem i tam lucsali naso ladjo. Na ednok je nika szünolo naso ladjo i una viszko gor szkocsila. Vszi szmo szpadnoli. Csüli szmo velki ropot. Csüli szmo, ka je voda vu szpodnje dele ladje tekla. Poszveti szo vgasznoli. Vejko javkanje je bilo i od vszeh krajov szo sze lüdje na predjen tao pascsili, vszakomi sze je zdelo, da resenje je szamo tam. Vsza je prevido, da na malih ladjicah je ne mogocse do szühe zemlje priti, nisterni mornari szo probali i szmrt szo najsti.

V *Spielfeldi* augusztus prve dni je brzovlak iz Trieszta *vküper vdaru* z masinom iz *Radgone*. Eden je mro na radgonszkom masini, vecs jih je plezirani posztalo. Na masinah i vagonah sze je velki kvar zgodo.

Na **Nemskom** je caszar 1906. *decembra 13-ga domo posztao poszlance*. Zrok pa je

bil, da katolicsanszki poszlanci — tak zvana *Centrum* sztran — szo nemskoga enszara ne vu vszem dugovanji bogali. On je naimre peneze proszo za afrikanszke serege, centrum pa je ne steo dati peneze, potem je caszar domo posztao celo orszacsko hiso.

Potem szo sze zacsnole volitve. Vszi szo proti katolicsanom delali, nego katolicsanszko lüdsztvo je ne sztavilo szvoje dühovnike i poszlance. Centrum je moesen nazaj prislo.

Csüden strik je vun vdaru 1906. oktobra na *Nemskom, kde lüdsztvo polszki govori*. Deca sze je vu soli katolicsanszki navuk nemski mogla vesiti, na to je decu vu strik sztopila i ne stela vecs vu solo iti i nemski gori praviti katekizmus.

Dr. Stablewzski püspek iz Gnesen-posena je edno pizmo vun dao vernikom, kde pise: esi sze decu ne vesi katekizmus na maternom jeziki, vesenje vsigdar menje vala. Szamo vesenje na maternom jeziki je pripravno, da düso dece k Bogi obrine. Zse cerkveni zbor vu Trienti zapove, da vesenje katekizmusu na materinszkom jeziki sze more zgoditi. Zató esi sze vu soli decu, ne vesi katekizmus, vesenje sze more nadomesztiti vu cerkvi. Proszü dühovnike i roditele, da zvün sole deco vesijo na katekizmus. — Poleg esasznikov je 10,000 dece vu strik sztopilo.

V Köpeniki na Nemskom sze je zgodilo 1906. okt. 17-ga. Ed-n cslovik sze je za szoldaka obleko i za kapitanja szebe vudao. So je v Plöcen — see i tam je szoldakom osztro zapovedao, da vcsazi zs njim naj idejo, ár na zapovid caszara vecs lüdi morjo vloviti. Szoldake je na zseleznici vu varas Köpenik pelao. Kak szo tam prisli, pükse szo vu gule doli zdevali, szoldakom je dober obed zapovedao. Potem szo sli vu varas i varasko hizso szo okoli vzeli. Doszta lüdi je vküper pribezsalo, nego szamo szo to zvedeli, da to vsze na zapovid caszarszko sze godi. Za kratki casz sze je szkazo od szoldakov vlovleni pörgarmeister i kaszier, steriva szo szoldaki na kolah vu Berlin szprevodili. Bolje szvetlo posztanolo, da je kapitanj razglaszo, da na caszarszko zapovid kaszo more preglednoti. Tak edno stiri jezero koron je k szebi vzeo, szoldakom je zapovedao, da esese pol vöre z pörgarmeiszterom i kaszierom vu varaskoj hisi osztanejo, potem zs njima naj idejo vu Berlin, on pa je z penezami pobegno. Vu Berlini szo mrszko gledali. Vlovlene szo vcsazi szlobodno püsztili. Kapitanja szo pa zacsnoli iszkati.

Pörgarmeisztera szo naprej vzeli, kak je pacs celo delo mogo vervati. On pravi, da je miszlo, da z ednim norim cslovikom ma delo, steri bi je vsze lehko dao szpoklati.

Kapitanja szo na szlednje vu Berlini

zgrabili. Sostar je, pise sze Vogt Vilmos, 57 let je bio vu vozi.

Oszodili szo ga na stiri leta vozo.

Celi szvet sze je szmetjo nad celov komedijov, i od vszeh krajov szo njemi posiljali peneze, jeszti, esese i vino i drugo pitvino. Pitvino szo njemi vu vozi pacs ne prek dali. Vsze vküper je dobo 35 fezero mark (1 marka je 1 koron 20 fil.) tak, da Voigt po resenji iz voze de znao iz koj zsveti.

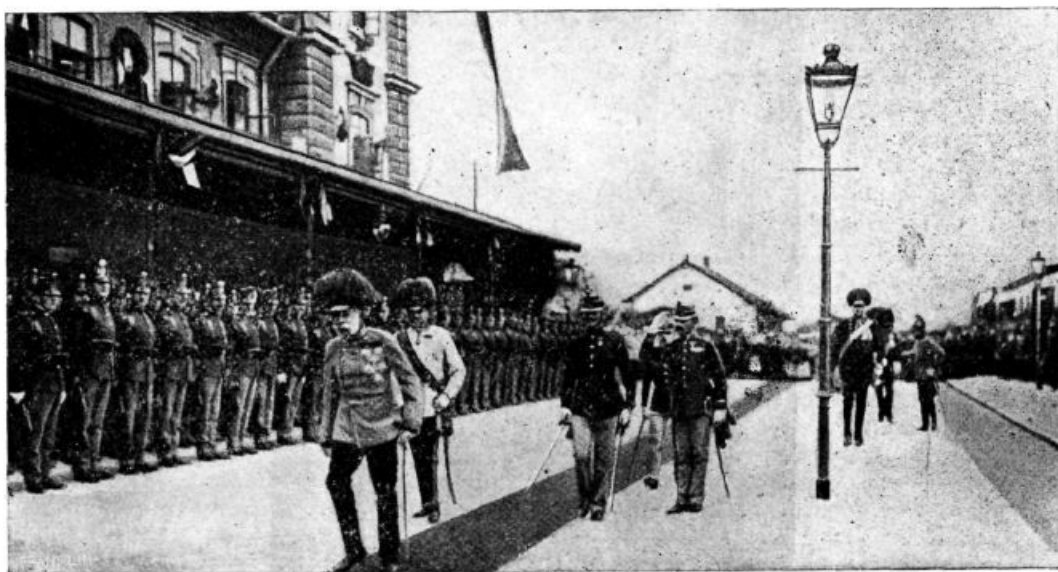
Na Preuszkom sze je zgodilo 1906. nov. 28-ga vecser. *Poleg Dortmundunda je vu zrak zletela edna fabrika*, kde szo delali roburit, eden nove fajte prah za razpoknenje. Ne je drugo osztalo iz fabrike, kak edna rüsina, iz stere szo eden za drugim vun vlačili mrtve

kde sze vun hodi ino je vu globocsini 700 metrov.

Zadvecsera do 5 vöre szo 77 mrtvecov naprej prineszli. Teda vun vđaro ogen. Delavce szo nazaj zvali. Novo razpoknenje sze je esülo.

Jan. 30. je zse 148 mrtvecov bilo.

Razpoknenje je najvecs delavcov vu tisztom hipi najšlo, kak szo delo steli zacsnoti. Dosztim je gornji tao tela nagi bio, steli szo sze preoblesti. Po razpoknenji szo nasztanoli giftni gazi, szo vu gangi naprej sli i vsze zsivo zadüsili. Iz drugi gangov szo prisli na pomoc i resili szo 25 ranjenih. Prisli szo celo do meszta razpoknenja, nego tü zsuta megla je proti njim sla. Zbojali szo sze tak,

Kral, kda je vu Prago priso, szprimlje pozdräv vojakov.

i ranjene. Poleg fabrike szo jo trije varasi: Dortmund, Amen i Wittin. Esese vu teh varasih sze je doszta kvara zgodilo.

Ob pol oszmi je vun vđaro ogen. Ob osznoj vöri sze je zgodilo prvo razpoknenje. Prisli szo ognjobrambei Krupp-fabrike, nego ne szo vüpali k ognji, ar od ednoga drugoga razpoknenja szo sze bojali. I tako je bile. Med lüdmí, ki szo radovedni okoli sztali i steri szo ne steli bogati, je drugo razpoknenje doszta poskodovalo.

Zsitek je zgübiló iz fabrike 40, ranilo sze je njih 200. Nisterni szo glühi posztali.

1907. januar 28-ga szo *razpoknoli gazi vu rüdi Saarbrücken — Reden.*

Zgodilo sze je v gojđno. Zrüseni tao rüda je 200 metrov dalecs od tisztoğa meszta,

da vu nisternih minutah szo 2200 metrov poti prebezsali. Dva csloveka szta sze esüdno resila; gazi szo sze ober njidva razpoknoli, po zemli szta lazila dale do dobroga zraka.

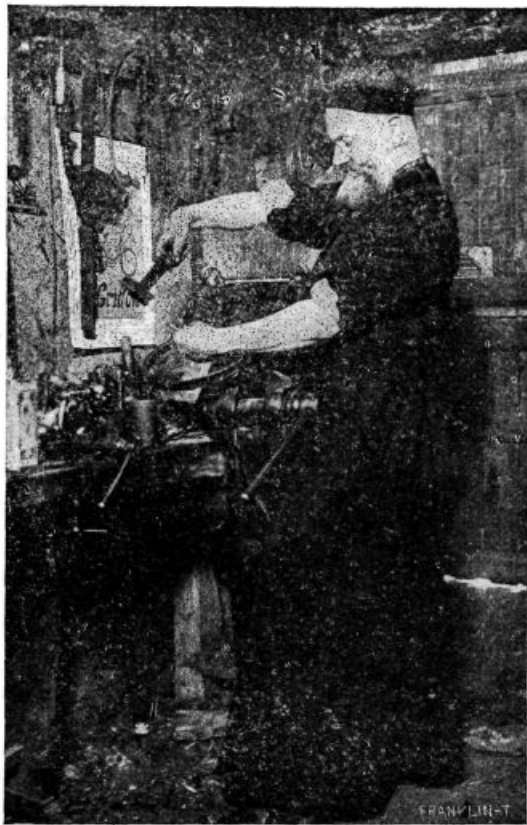
Na Nemskom je 1907. juliusa vu *kloster dominikanusov* sztopo vu velkoj sztaroszti *Löwenstein Karol herceg*. Njegova szesztra Adelheid, dovica Miguel braganzkoga hercega je zse od 1897. vu klostri nün benediktinszkih. Iz dveh cserih Karola je edna vu klostri nün benediktinszkih, druga pa med szesztrami szvetoga Franca. — Fridrik Agost szakszonszkoga krala brat Miksa herceg je szvetszki duhovnik, professor na vsze ucelisesi Freiturg-a. — Arnold lippe-szki grof je kanonik cerkve szvetoga Stevana vu Besci. — Lichtenstein Jurij je vu Pragi benediktinec i tam je nuna njegova szesztra Henrietta. Goszpodin Bog

szi iz vszeh sztalisov prebira szluge i szlüzbenice.

Na **Francoszkom** je *cirkva i szvetszko vladarsztvo razloeseno* 1906. decembra. Sztara zselaz protivnikov matere cirkve sze je szpunila. Naprej cirkev je na szebe osztavlena posztala. je sztopilo vladarsztvo i vzelo je vsze, ka szo po dugih letah verniki cerkvi darovali. Püspeke, dühovnike szo iztirali iz njigovih sztanov, mlade pope za vojake szo pozvali, policajo szo posztali vu cerkev i duhovnike, ki szo vtpali meso szlüzsi, szo pred biroviyo pozvali.

je ne mogoca dela hüdobnikov zagatiti. Poropajo prosztznoga delavca, komi nistere filere vkraj vzemejo, ravno tak, kak bogatoga csloveka. Csloveka morijo za niksega zroka, zsvilenje ne ma cene. Vu leti 1906. szo vu Parisi ne menje, kak 43 policajszkih esasztnikov ranili, iz 8000 prosztuih policajov je 400 ranjeni.

Kak je vu Parisi, tak je na krajini. Clemenceau miniszter je szam vadlivo. da vu Connebiez varasi pri szvetlom dnevi szo kradnoli, ropali i morili.

Fort plebanos biciklne popravla.

Tuzsen bozsics szo meli francozi. Na celom Francoszkom je *ne bilo popolnocsnice*.

V dosztih mesztah szo sze verniki proti posztavili, nego pred policajov szo na szlednje vendar mogli popüsztiti.

Naj lezse je pravde rediti, nego düsnoveszt ne morejo vu vezalo szpraviti. Mati cerkev bode premagala.

Szamo od szebe sze razmi, da preganjanje matere cerkvi, zsvilenje brezi vere pela na vsze hüdobije.

To nam szvetlo kazse francoszka zemlja.

Vun je pokozano, da policaja vu Parisi

To sze razmi. Vladarsztvo vkraj vzeme klostre i za kratek esasz de moglo iznjih temnice napraviti. Od lüdi vkraj vzeme vero i lüdi bodejo poropali i morili szvoje blizsnje. Na cerkev ne da vees penez, nego vees penez de dala na policajo, da hüdobnike vu redi drzi.

Eden nas kep Fort plebanosa kazse. Dühovnikom szo placso vzeli. Nisteri ne scsejo biti na zsmesco szromaskomi ljudsztvi, szami szi krüh iscese; z szvojov rokov. Lebrin je fiskalis posztano, drügi pa malarje, fotografusi, knjigovezari.

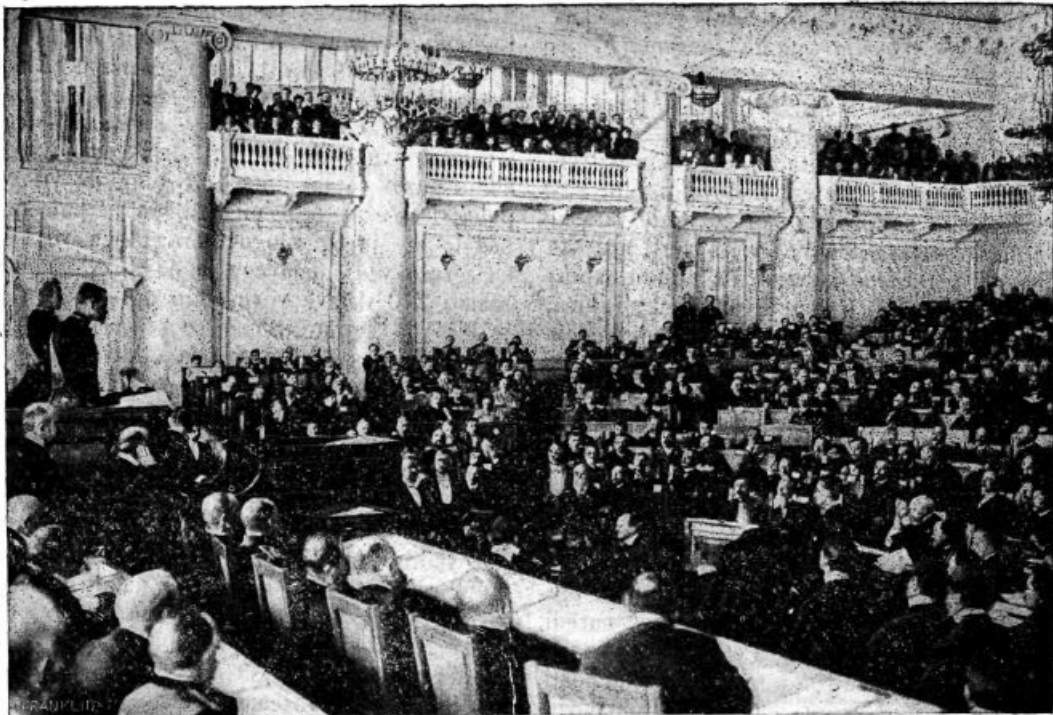

Na Francoszkot sze je v leti zgodilo. Na *Epermon staciji* je sztala edna zseleznica, da pocsaka, da eden brzovlak odide. Med tem je eden masin z celov szilov vu zseleznico vdaro. Eden vagon sze je na szpice szpotro. Mrtvecov je bilo 10, iz ranjenih szo 4 mrli.

Va Francoszkot poleg *Angers-a* aug. 5-ga je zseleznica vun szkocila ravno v tisztom megjenji, kak je na moszt vode Loire prisla. Moszt sze je vküper porüso, masin i trije vagoni za njim szo vu *Vodo szpadnoli*, stera je pod mosztom najboljše globoka. Drugi vagoni szo sze vkraj vtrgnoli i na sinjah vsztali.

predrle i pod velkov zsmecsov vode szo mornari naglo szmrt meli ravno tak, kak vodolari, csi prevees globoko doli idejo, pod zsmecsov vode hitro szmrt najdejo. Mrtvi szo iz tala z goreli, iz tala celo csarni posztanoli.

Zsmetno szo ladjo iz globoesine szpravali. Ravno tak, kak nisterna leta pri neszrecsi Farfaclo ladje. Te sze je zgodilo, da szo zse ladjo na vodi meli iz notra ladje sze je csüo vezeli glas z mornarov ki szo szebe zse oszlobodjene miszlili vu szledujem hipi je lane pod ladjov potegnjeni vun sze poskallio i ladja z mornarmi vréd je nazaj vu morje szpadnola.

Rusoszko dumo szpravisece odprejo.

Zrok je bio, da za volo velke vrocsine szo sze sinje naduzsile i vun vugnole. Pri neszrecsi je 24 person zsitek zgübilo, med sterimi szo szamo 18 naisli, drugé je bisztra voda odneszla.

1906. okt. 17. Na Francoskom poleg Biserta sze je edna ladja po imei „*Lutin*“, stera pod vodov hodi, pogrozila z vszemi szoldakami vred. Bilo je vu ladji 16 mornarszkih szoldakov i 2 officira.

Vodolazi, ki na dna morja idejo, szo vcsaszi zacsnoti iszkati. Najsli szo da je ladja, kak široka, sze je szkoro tri metre vu peszek zvtala. Ob prvim szo mogli peszek v kraj szpraviti i tak drodatna vozsa pod ladjo potegnoli.

Od velke zsmecse szo sze sztene ladje

1907. na szredi marcüsa sze je na Francoszkot na *szoldacskoj ladji* „*Jena*“ prah vuzsgo. Ladja je vu zrak zletela. Szoldakov je naglo szmrt najšlo 107, vu szpital szo odneszli 40, med njimi je mrló 12, pri ovih drugih je tüdi ne doszta vüpanje, da sze ozdravijo.

Neszreco je vtragljivost vzrokovala. Vecs szo praha meli na ladji, kak bi szlobodno bilo kamra, kde szo prah drzsali je tüdi ne vu redi bila, vekska hica je bila, kak je dopüscseno, ne szo sze zadoszta szkrbeli za raszladenje kamre, szunce je pa moesno prepekalo.

Pri pokopanji mrtvecov je nazocsi bio prezident Fallieres, eden szlobod je drzso neg kda je na to prislo, da poleg katolicsanszke

vöre sze pokopajo, teda je Fallieres odiso. To je pacs nazosci bodocsim, ki vu Bogi isesejo szvoj trost vu neszreesi, ne dobro szpadnolo.

Fallieres ino Clemenceau miniszter szo sze bojali pri szvetoj mesi za neszrecesne pokojne szlüzsenoj narocsi biti, nego bolvane vindor postitajejo. Csaszniki pisejo, da 1898. jul. 27-ga je bila vu Parisi edna bolvanszka bozsa szlüzsba. Nazosci je bio Clemenceau miniszter president. Kak szu vu, cerkev sztopili, iz deszne roke szo potegnoli rokajice vzeo je vszaki edno korino, stero szo pridihavati ne szmeli, ar disava bolvani bogi szlisi. Vszaki je bio z zsnjorov privezani k popi i tak szo sztopali pred bolvanom.

1907. június szlednje dni duzse, kak dva tjedna, je *reberija* bila na *Juzsnom Francoszkom*.

Eden mali vert — Marcellin Albert — je zacno vu ednoj maloj vesznici -- Argerliers, reberija je na 5 okrajim sze razpresztrla.

Kak szo mali verti nezadovolni bili, kazse, da szamo na proszto goripozvanje varaski i vesznieski delaveci, mali i velki verti szo sze pridružisili k reberiji i szamo na ednom szpravesesi vu Montpellier i je njih bilo pol milijona, kde szo i vun povedali, da dacse ne bodejo placšali.

Zrok, zakaj je teliko ljudi proti vladarsztvi sze posztavilo, je szíromastvo bilo. Tam na Juzsnom na ratanje vladarsztva szo doszta gorie szpovali. Vina szo doszta meli.

Nego ka je njim to vsze pomagalo, esi szo vina odati ne mogli. Ka je njim to vsze pomagalo, esi drúgi steri szo lahko vinograda nigdar ne vidli, vu szvojih fabrikah i pivnicah z cukrom vino rodijo. Eden vees naredi, kak cela krajina pripova, Potem mali verti, esi szo zse steli odati, szo mogli fal vino odati. Vun je szkázano, da pri ednom hektolitri vini szo szamo 2 koron zaslužska meli za delo vu celom leti.

V nevoli jo bilo vladarsztvo. Za tiszti 20 milijon koron dacse sze je ne brigalo, nego od toga njemi zse glava bolela, da szo csasztniki vu tisztom kraji eden za drúgim doli zahvalili, — cela reberija, anarchia je posztala.

Vladarsztvo je celi seteg vojakov poszlala, steri szo zadušili reberijo.

Komaj je mir posztano na Juzsnom Francoszkom, *reberija* sze je zacsnola na **Portugalszkom**.

Naimre Carlos kral je iz orszacszkoga szpravisesa poszlanec domo poszlo i eden csasz zam sese ravnati ország. Zrok, da je poszlanec domo poszlo, je bilo oponasanje poszlanecov, tak zvani republikanusov, ki sесеjo kraleszko oblaszt v kraj vzeti i kak na Francoszkom ednoga prednjega — presidenta — na nistera leta vszigdar szí izbrati.

Da bi to vido kral, da poszlaneci, liki na Ruszkom, proti kraljeszkaj oblaszti delajo, razegno je.

Poszlaneci szo steli lüdsztvov reberijo szpraviti. nego ne sze je poszrecsilo.

Kral je pravo, da tak dugo de szam ravno, dokle poszlaneci ne obecsajo, da meszto doszta gucsa za lüdsztvo do delali.

Na **Spanszkom** sze je kraljeszkomi pári szin narodo prve dni majusa. Boter je rimszki papa. Dete je Alfonz ime dobilo. Zvün toga je gorivzelo ime krála vogrszkoga, angléskoga, némskoga i portugalszkoga tak, da celo ime de sze pravlo: Alfonzo Pio Krisztino Eduardo Francisko Gulielmo Carlo Henriquo Eugenio Fernando Antonio Valencio.

1906. oktobra 17. szo glaszi iz Angleškoga da *vu rüdi Vingate* sze je neszreca zgodila. *Gazi* vu rüdi szo *razpuknoli*. Mrtvih je oszvalo vu rüdi do 32 delavecov. Razpuknenje gazov je tak moeszno bilo, da vu veszi poleg lezsecsoj szo miszlili, da je potresz. V nedelo sze je zgodilo oktobra 14-ga, vu tjedni od jezero vees delavecov je delalo v nedelo je szamo 270 delavecov vu rüdo doli slo. Vu rüdi je bilo 63 konjov. Steri szo sze resili, gucsijo, da niszterni szo esüdna dela opravili, da szvoje tivarise resijo.

1906. szeptembra szlednje dni *ckszpress zseleznica* na **Skotszkom**, stera je vecser ob 9 vöri sla iz Londona, okoli polnoci je *vunszkocsila* poleg Grahama i od sin doli szpadnola. Zseleznica sze je *vuzsgala*. Zsitek je zgübito 10 lüdh, 10 pa sze je njih ranilo. Zrok neszreca je, da je zseleznica na drúge sinje prisla.

Na **Taljanszkom** 1906. oktobra 8-ga vecser je sla *ckszpress zseleznica* iz Majlanda vu Rim, poleg Piacenza je *vun szkocsila*. Pet jih je mrlo, 50 jih je mense-vekse rane dobilo.

Na **Ruszkom** szo *szocialiszti i zsidovje* steli 1907. majusc *szlednje dni cara i njegovoga szina*, — celo familijo prepraviti. Nego na szvetlo je prislo njihovo nakanejnje i sze je njim ne poszrecsilo.

Na Ruszkom szo szocialiszti i zsidovje vszigda sze tozsili, da ne morejo szvoje poszlanike poszlati vu orszacsko hiso. Car je dao jus szvojemi lüdsztvi, da követe poslje, steri pravde napravili bodo, z sterimi de sze pomagalo ljudsztvi. Nego követi meszto toga, da bi kaj esedno delali za ljudsztvo, szo sze szkocz stritali, niszterni szo esese tao vzeli vu reberiji proti cari.

Duma, ti je, orszacska hisz sze je szamo stritala, proti cari je ljudszvo gibala, reberijo je stela, esese szoldake je mesala. Car je szit grato njihovoga gucsa i razplodo je na szredi juniusa.

Nisterni szo kriescali, da ljudszto domo poslenje követov ne dopüszi, szo sze vkanili. Ljudszto szamo je previdlo szleparijo: követi njegovi szamo doszta gueszjo, nego nika ne dopüsztijo za ljudszto vesiniti.

II. Miklós, ruszki car je 1907. aug. prve dni nazaj dao obiszkovanje Vilmos nems-koga caszara. Vu *Schwimunde* szta vküper prisla na morji i stiri dni na morji szta vküper osztala okol vzetiva ad cele nemske flotte — grozovitnih ladj.

Vu mlacnoj zimi szo na Ruszkom *vuki zbesznoli ad glada*. Vu dne szo vu vesznice vdarili i grozovitna dela szo opravljali. Vu vesznici Yadoszt szo 7 lüdih zgrizli po poti, ednoga pa vu szvojoj kuesi. V Kazanszkoje veszi edna mati je pred hizsov bodocso deco stela resiti; deca je vu hiso odbesala i vrata szo hitro zapoli, vun osztanjeno mater szo vuki razeseszali. Vu Volovaja vesznici edno 12 let sztaro deklicsko je zgrizo vuk na ceszti.

V Hollandiji 1907. febr. 21. je edna ladja „Berlin“, stera je iz Londona sla, od velkoga vetra zse szkoro poleg szühe zemlje na prodje, *na peszek prisla*. Ladja szejje na szredi razsesznola, prvi tao sze je pogrozo, potniki i mornari szo na zadnji del bezsali. Neszreca sze je v gojndno ob 5 vöri zgodila.

Taksi veter je bio morje sze je tak burkalo, da je odresenje vun zapreto bilo.

Na ladji je bilo 144 lüdih, ki szo szkoro vszi zsitek zgübili.

Od gojdna celi den szo szkoz steli z erügimi ladjami blizu priti, nego od velkoga vetra je ne mogose bilo. Poldne je zacsno szneg iti. Zadvacsera esese ob 3 szo vidli, da naladji lüdje szo jo. Nego vsze je zaman bilo. Prisla je noes, teda pa je esese bolje vüpanje preminolo.

Drügi deu zadvacsera szo znovies probali mornari k ladji priti pod voditeljsztvom Henrik herzega. Szneg je so, veter, grozovitno piho. Tak szo zsmetno resili 11 potnikov, i szledi tri zszenske. Eden potnik pa sze je szam reso. On pripovidava, da je grozovitna noes bila i celo noes je odzgoraj bio. Na ednok liki bi ladjo kaj szünolo i je posztanola. An vees ne ve. Szledi sze je na morji najso okoli njega tramovje ednoga je zgrabo.

Vu **Romaniji** 1907. marcüsa je velko *preganjanje zsidovov* bilo. Lüdszto je na vsze kraje gori sztanolo, vuzsigalo i klalo.

Krscesnik ne more dovoliti lüdomorszto, vuz-iganje i roparszto, i mi ne hvalimo, ka szo pavri v Romaniji napravili, nego razmimo, znamo zrok.

To edno je gvüšno. da na Ruszkom i v Romaniji od lega 1901 tak goszto ne bijejo zsidova, ar je zsidov. Dokecs szo med njimi

zsidovi ne tak moesni bili, ne szo je bantovali. Tiszto dobro ruszko i rumanszko lüdszto je dobro vun prislo z szvojimi krscesanszkimi goszpodarmi. Nego kda szo zacsno'i goszpodje szvoje imanje zsidovom vu arendo davati i kda sze je vrednoszt zsidovov pomnozsavala, lüdszto pa je szkoz szziromaskese posztanüvalo: teda je szziromasko lüdszto iszkalo zrok szvojeja szziromastva i najso je iz ednoga maloga tala vu szvojoj goszpodi, iz najveksega pa vu zsidovah, ki razeseszani pridejo vu vesznice i za nisterna leta szziromasko zidajot ki iz sztaroga zseleza zlat, iz pobranih co, banke szzi delajo. Vu Botusani, vu ednoj malo'j vesznici szo pavri zsidovom stiri milijon koron kvara vesinoli I tak szo po celih krajinah pol orszaga vesinoli od vesznice do vesznice.

Dva tretjiva tala rumaneszke zemlje je vu roki zsidovov — tihincov. Je edno Fischer drüstvo, stero vu arendo ma vzeto 259.400 hektar zemlje za 3 milijon 441 jezero 343 koron, iz toga peti tao szamo szebi zadrzsi, ovo pa drügim da vu arendo tak, da 50—60 jezero szziromakov dela szamo pri ednom drüstvi, stero je tak moesno, da je esese szvojeja követa poszlalo vu orszacsko hiso. I tak je po celoj dezseli. Szziromak paver szamo iz drüga, tretje roke dobi zemljo vu arendo. I sto mu haszek iz toga? Goszpod ne, szziromak esese kvar ma, haszek brezi dela i trüda tihinec vu zsepko potiszne.

Reberija lüdszta je tak moesna bila, da szo vojake proti njim poszlali. Pavri i vojaki szo vees krat vküp vdarili. Duralo je dva tjedna. Morete miszliti, da je doszta lüdi szmrt najso, tak edno od stiri jezero mrtvih szo esaszniki piszali.

Zsidovje szo pa szvojo kozso dale neszli, vzeli szo sze na Vogrszke

1907. marcüsa 11-ga *szo morili v Szofija* varasi na **Bolgarszkom Petkov minister prezidenta**.

Pri bolgarah sze zse to vecskrat zgodi. Tak szo morili Sztambulov miniszter prezidenta pred nisterni letami.

Petkov minszter prezident sze je szprevalo z szvojimi miniszter tivarisi vu ograci Boris, kda je eden neznaní eslovik na njega sztrelo. Petkova szo tri krugle zavadile, mrtev je doli szpadno. Getnadiev miniszter je brlizgo dobo na roki. Petkova szlednje recsi szo bile k prijatlom, ki szo njemi na pomoes pascsili. Ne majte trüda zmenom, nego zdrügimi, ki szo i z menom vred rane dobili. Ki ga je sztrelo, Petkov sze pise.

Zgodilo sze je jul. meszeca v **Afriki v Tripoliszi**. „Lulu“ ladja sze je szkazala na morji, jezero lagvicsekov *praha püksegona* i

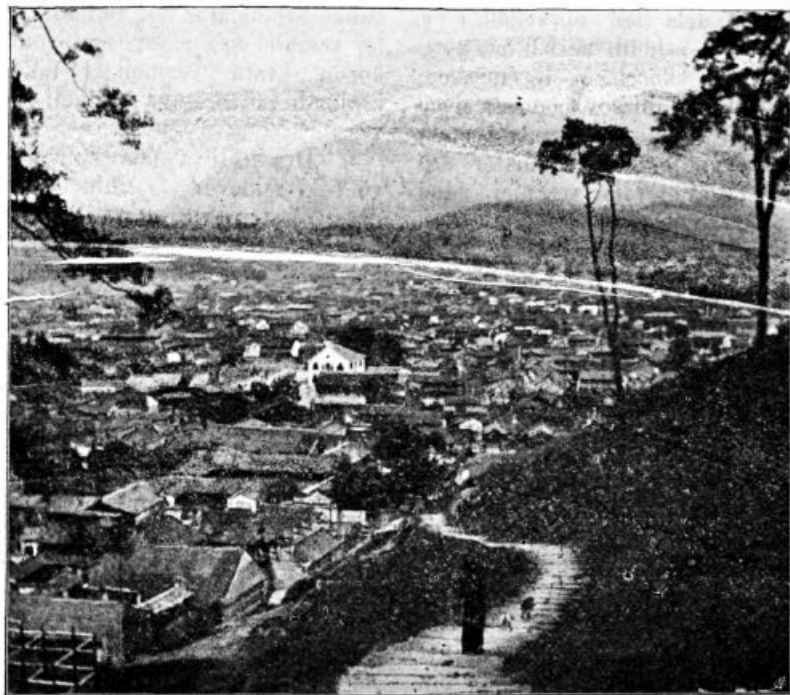

pükse je stela na szüho *svircati*. Iszkala je pripravno meszto, kde brezi toga, da bi sto vido. bi mogla na szüho djati. Zse je blizu bila k bregi, gda szo jo tiszti ovadili, steri bi njoj poleg guesa na pomocs mogli biti.

Kapitan je vido edno ladjico, pito je, jeli bi ne meli 10—15 ladjice, na steroy bi vodo prineszli na ladjo Te gues poleg jezika svircanja telko znamenüje, jeli ne majo ladjice, stere bi prab na szüho svircale. Ladjica je poleg videnja dovolila, nego za prvo delo je

Zacsno li szo pleziti na ladjo, zse szo goi bili, kapitan z temi recsmi: Vi szte steli, je ogen vogo vu prah, velki ropot i velki dim je posztano, — szamo pet lüdih sze je resilo.

Najveksi beteg denesnjih csaszov je *odüravanje narodov*. Od leta do leta vidimo, da ednok tü, drügoes tam vövdari, domacsi narod sze brani proti ti hincom. Na Kitajszkom reberija bokszerov je ne drügo bilo, kak da szo kitajci proti europejcom sze posztavili. Na törszkom örmene kolejo, muhamedanci ne

Na 48. sztrani vidite kép † Vilfinger miszionara. Un je na Kitajszkom vu varasi Tai-csu-fu edno cerkev stev zidati na ceszt bl. Device Marie. Nas kep on varos kazse. Dare je pobirao i za doszta penez je dobo, nego delo je ne dokoncsati mogo za volo rane szmrti. Na kepi sze vidi na szredi edna veksa bela hisa, to je bisa i kapela missionaroy. Vu leti 1906. szo 201 goizrascsenih poganoy i 169 poganszke decé okrsztili, potem szo okrsztili 86 poganszke dece vu szmrtnoj nevarscsini, ki szo po krszti mrli. Okoli 3400 krscsenikov majo pod düsevnov szkrbjov.

stimala na szühom je ovaditi. Prislo je 30 ladjic, vu njih 100 orozsnatih lüdih.

Kapitan je doli kricsö njim: Moja ladja ie puna z prahom. Proti meni nika ne morete vesiniti brezi toga, da bi i vu szebi kvara ne vesinoli. Vas szitek je vu mojich rokah.

Z tem je vu roko vzeo gorecsö priliko i pravo:

Csi stoj kaj ocse, naj pride brezi orozsja na mojo ladjo nego csi te proti meni delali, vszi mo vu zrak leteli.

Ovi szo miszljili, da sze kapitan szamo proti.

morejo trpeti krscsenike. V Macedoniji sze razlocsni narodi vu bande szpravijo i eden ovoga kolejo. Na Ruzszkom i v Romaniji zsidove preganjajo, v Ameriki pa beli lüdje ne morejo trpeti japance zsute tak, da leta 1907. szkoro na bojno prislo med Amerikov i japancami.

Odürjavanje narodov je aug. prve dni vun vdarilo v **Afriki** vu orszagai **Marokko**. Boj med mohamedancami, steri zse 800 let trpi, sze je ponovo. Najnovese csaszö vu leti 1906. szo europeszka vladarsztva red napravila, odredila szo, da na Marokko zemlji pod szol-dacskov regulov z orozsjami i stukami policajö

gori posztavijo. Muhamedancom sze je to ne dopadnolo, szultan je mogo podpiszati, nego njegovo ljusztvo je ne zadovolno bilo. Dapraj je sztopo iz njih eden junak, po imeni: Raisuli. Europeszka vladarsztva szo zselela od szultana, da naj moes Raisuli-a sztere. Szultan je vecskrat pobio sereg Raisuli-a, nego Raisuli je zgrabo ednoga prednjega szultanovih po imeni Maclean-a. Szultan sze je mogo pogajati zs njim, ar Raisuli sze protio, da szultanovoga eslovika buje.

Med tem sze je zgodila grozovitna me-

szo szoldacje na szüho sztopili, da europejce obranijo.

Augusztusa szledje dni szo mohamedanci szi novoga szultana — Muleij Hafiz — vunszkriesali. On je brat sztaroga szultana — Abdul Aziz-a.

Cela bojua je posztanola med francozami i prebivalci, Casablanca je vu rokah francozov, nego mohamedanci vszaki deu sesejo nazaj vzeti.

Med tem sze dva szultana med szebom

Ta kép Hai-men missionszko sztacioj pred nasz posztavi. Pod 1 numerov je zidina Jezusa szvetoga detinsztva, kde sze deklina od 8 leta vesijo do njihove zsenitve. Z daj'jih je 82. 2 numera hiso kazse, kde szo zsene, stere sze pripravljajo na szveti krszt. 60 jihih je, vesaszi ne krsztijo nego prle je morejo vun navcsiti na krscesanzski navuk. Pod 3 numerov je sola za dekllice krscesanzskih kitajcov. Redno jih je 70. Pod 4. numerov je kapela lourdszke bl. D. Marie. Pod 5. numerov je kloster od purgatoriuma zvanih nün. Za temi zidinami je edna 8 metrov sürka ulica. Potem pride pod. 6. numerov hisa, kde sze moski pripravljajo na szveti krszt. Pod 7. numerov je sola za pojbare krscesanzskih kitajcov. Pod 8. numerov je hisa missionarov. Pod 9. numerov je hisa Jezusovoga najszvetesega Szrea. Pod 11 numerov je sola, kde 2 lazariszta vesita varosko deco, krscesanzko i poganszko. Zdaj jih je 80 solarov. Pod 12. numerov sze zacne edna zidina, kde sze okrscesena deca od strtoga leta gori redi. Ta hisa sze na kepi zse vecs ne vidi. — Molmo i z nasimi milodarami pomagajmo missionarom,

szarija vu Casablanca varasi. Kák sza:n piszo. policaja je posztavljena na Marokko zemlji, ljudi szo prvle doszta svirc'a'i, zdaj pa to vees ne morejo vesiniti. Grozovitno szo esemerni na europejce, zsidove i francoze. Vees lüdih szo doli zmeszarili, vu morje vrgli i stere je morje na szüho vrglo, szo je zersgali. — Ljudszstvo jo zacsnolo „szvetobojno“ glasziti proti europejcom.

Francozi szo sze ne püsztili, grozovitne ladje szo sle proti Casablanca, zacsnoli szo sztrelati varas, vsze szo vküper zrtisili. Potem

bojtijeta za vladarsztvo. Francozi szé vu to delo ne mesajo, tak sze vidi da na to csakajo, esi sze celi orszag gor öbrne, ga pod szvojo vladarsztvo szprävijo.

1907 januara prve dni je *mro sah* (kral) **Persije**. Leta 1900 je hodo na Vogrszkom v Budapesti. Tea szo bozsní jeziki od njega pripovidavali, da bi na pitanje pri ednoj muzsiki, stera nota sze njemi najbolje dopadne, bi odgovoro, da tiszto, z sterov szo igranje zacsnoli: kda szo naimre goszli stimali.

1007. jul, meszeca je doli *zahvalo caszar*

Korea zemlje, stera je trikrat veksa, kak vogrszki ország. Naszlednik je posztano njegov szin. Vu Szöul prednjem varasi szo lüdje japance bantüvali, ar stimajo da szo japanci priszilili caszara doli zahvaliti. Roka japancev zse dalecs szegne. Korea po mali pod japance pride.

Na tisztom morji, kak szo kitajci, grozovitni vötri szo bili na morji 1906. szeptember szlednje dni. *Tajfun*, tak sze zove tiszti veter, je 6 vör tulo. „*Albatrosz*“ ladja sze je pogrozila z 150 potnikih, szamo 8 sze jih je resilo.

„*Hongkong*“ ladja je na nikoj prisla z z mornami vréd. *Jugfat* ladja iz Kine sze je pogrozila z 30 potnikih i 10 mornarih. Na szühom vu tom tajfuni je 6 jezero kitajcov i 14 europejcov szmrt najšlo, med njimi püspök iz Honkonga. Mensi ribarszkih ladjic je 6 jezero na nikoj prislo tak, da vsze vküper je 10 jezero ludih zsitek zgübilo.

Toqe casza szo i velki vetri tak zvani ciklon bili v **Ameriki**. Vu Pensakol varasi je vszaka hisa poskodovana posztala. Vu Mobile varasi je po vetri velki dezs priso, 70 njih je zsitek zgübilo. Vu Floridi i Kubi sze je ciklon znovies prebüdo oktobra szlednje dni, Vsze je na nikoj szpravo, 230 lüdih je szmrt najšlo. Kapitan „*St. Lucie*“ ladje popise to neszreco: Na ednok je kmica sze na zemljo legla. Z grozovitnov szilov na visino 200 metrov szo valovje morja gor szkocсили. Iz morja sze je szuha zemla ne vidla, valovje szo zakrili. Iz *St. Lucie* ladje je ciklon tak edno szto mornarov vu morje szüno.

1906. oktobra szlednje dni je *zseleznic*a poleg *Pleasantville* v Ameriki doli *szpadnola* iz moszta i sze *pogrozila va vodi* globokoj 30 suhov. Mrtvih je 60, ranjenih pa 20. Med potnikih szta bila dva esloveka iz Galicie. Najšli szo ednoga potnika, szteri je na okno steo vun laziti; nego prevecs je debeli bio, ne sze je njemi poszrecsilo vun priditi i vu vodi sze je zalezao. Doszta lüdi je bilo nazoosi pri toj velkoj neszrecsi.

1906. oktobra prve dni *vu rüdi Bluefield* szo sze *gazi razpuknoli* i velkomi tali delavcov pot zagatili, da bi na zvünesnji zrak prisli. Iz 700 delavcov szo malo resili, najmenje 60 lüdih je osztalo pod zemlov na gangah, gde sze njim proti ogen. Ki szo szejnim na pomoc pascsili, szo ne mogli do njih, ogen je nazaj drzso.

Na Jamaiki v *Kingston* varasi *velki potresz* 1907. jan. 14-ga. Lüdih jo mrlo prevecs doszta. Vsze sze je zrüsilo. Ogen je nasztano i pozsro, ka je esce sztalo. Glad je vun vdaro.

Potresz sze je zacsko 14-ga zadvecsera. Tri poti szünejnje. Prvo szünejnje je bilo

najvekse i najvecs kvare vesinolo. Velke zidine szo z ropotom velkim vkup szpadnole i na falate vdarjene raznok sze ráztroszile. Vcsaszi je ogen nasztano.

Drügen den, vtork, 15-ga sze je potresz ponovo. Pred potreszom je velki veter priso.

Zemlja sze je zacsnola pográszati i szo sze bojali, da varas celo na nikoj pride. Zemlja kre morja je vu vodo prisla, bojali szo sze, da celi varas vu morje sze poskliszne.

Glad je vun vdaro. Penezi nikse cene szo ne meli.

Csarni lüdje szo doszta pili, ne szo steli tao vzeti vu resenji varasa. Miszlili szo, da je tü konec szveta.

Jan. 22. szo glaszi prisli, da broj mrtvih je 1200. Veksa je neszreca bila, kak vu San-Francisko lani. Cintor je premino.

Amerikanszke ladje szo stele na pomocs biti vu gor drzsauji reda, mornari szo zse na zemljo szüho sztopili, nego Anglusi szo ne potrebovali i szprejeli pomocsi, ar lani pri San-Francisko szo i amerikanci gizdavo pravili, da od drügih narodov ne csákajo i ne potrebujejo pomocsi.

Szamo jan. 24-ga szo vüpali lüdje nazaj iti vu varas. Satore szo szii napravili iz lisztov banan i kokusz drevja.

Iz San-Francisko szo piszali csaszniki 1907. jul. 23-ga: *Columbia* i *San-Pedro* ladje poleg szühe zemlje Kalifornie szo *vküper vdarile na morji*. *Columbia* sze je pogrozila, 150 lüdih sze je vu vodo vtopilo. To sze je v noci zgodilo, vu velkoj megli. *San-Pedro*, steri je lesz na szebi meo, je na szredi prek sz'ro Columbio, stera sze je vu ednom fertal vöri pogrozila.

Vu Zjedinenjih Dezselah Amerike vu prvom fertáli leta 1907. je 2978 zseleznic vküper vdarilo, 1913 zseleznic pa je vunszko-esilo. Kvara na masinah, na kolah i sinjah je 3.536,110 dollárov to je okoli 18 milion koron. Pri teh neszrecah je mrlo 421 potnikov csasztnikov pri zseleznici, 4920 pa sze je nevarno ranilo.

V Ameriki szo zdaj napravili edno katolicsanszko cirkev iz dara 500.000 koron Ambros Petrija-a. Ta *cirkev* je napravljena, liki eden *vagon*, duga je 15 metrov, k kaksojstees zselezniczi sze da prikapesiti ino 60 ljudih zna vu szebe vzeti. Tak sese Maes cooington-szki püspek poizskati vernike na mesztah i krajinah, kde ne majo duhovnikov.

Dokonesamo zgodovino leta. Navcsili szmo sze velko pravico, da szmo vszikdar vu bozsih rokah. Njegova vola sze szpunjava. Za hüda dela ne szamo ednoga esloveka, nego cele krajine, cele dezsele kastiga. (kj).

Dacsa.

Klics, poleg steroga sze dacsa na zemlo vün zvrzse, sze právi *kataszter zemelszke dacse*. Kataszter znamenüje delo inzelerszko, poleg steroga sze zemla gori zmeri, haszki na edno leto sze izracsunajo i poleg toga sze dacsa vün zvizse.

Poleg kataszterszke mere má vszaki poszesztnik (beszicer) *kataszterszko knigo imánja* (kataszteri birtokiv), vu steroy je zapiszano, kaksno zemlo ma (trávník, njiva, gorice i. t. d.), kak je velka i kelko je esiszti haszkov na edno leto.

Zemla je vu od 1. do 8-ga klassize iztalana i poleg toga je dacsa vün zvrzsena. *Dacsa je 25 pa po procentov esiszti haszkov*, to je, esi edne zemle kataszterszki esiszti haszki vün zadenej 10 koron, za njo je 2 kor. 52 filerov dacse za plác sati.

Potem esi scsés znati, ke'ko dacse za zemlo mores plác sati, vzemi naprej knigo kataszterszko tvojega imánja (pri notariusi najdes), tam je zapiszano, kelko esiszti haszkov je zracsunano na tvoje njive. Te esiszte haszke vzemes 25·5 krát ino ka vün pride, to raztálas na 100 tále. Te dobis dácsó tvoje zemlé, poleg steroga sze vsza drüga placsila vün zarzsejo.

Edno példo vam pokázsem. Vzemo gor, ka tvoji kataszterszki esiszti haszki vün zneszéjo 32 koron. $32 \times 255 = 8160$; to raztalamo na 100 tále, $8160 : 100 = 81,6$, to je, ti za szvoje njive plác sas 8 koron 16 fil.

Dácsa je sztalna ino sze ne izpremeni, dokees na szpravicsi crszacsom (országgyűlés) novi kataszter napraviti ne odlocsijo.

Esi stoj szvojo zemlo zacsne nacsí delati, more vu 30 dnevah to pri veskom poglavarsztvi oznaniti; iz premenijo sze kataszterszki esiszti haszki. Na példo, esi stoj ogracsok szvoj zazida, na példo, esi stoj gor zorjé, vcs bo dacse, esi pa gorice iztrebi, menje bo dacse.

Dácsó pri notariusi vszako leto januaris meszeca vün vrzsejo; zato, ki je po leti kaj küpo ali odo, vu 30 dnévah more glasziti, ovacsi: ob prvím sze dácsa bozsno vün vrzse, potem sze da kastigati na velke peneze.

Esi káksa neszreca pride na zemlo, lahko sze proszi odpücsanje ali pomensanje dacse. Nikse velke prosnje tü ne ga, nego idete k notariusi i tam povete, ka je na vas pov neszreca prisla.

Tákse neszrecese, vu sterih lahko proszite odpücsanje ali pomensanje dácsé, szo szledécsé:

1. Toesa, povoden, ogen.

2. Kvár vesinjeni od kuk, szem sze esese racsuna erja, csrn.

3. Velka szühsa. Vu teh neszrecah poleg kvára sze dácsa iz trétjoga, dva trétjiva tala ali iz celoga odpüszti.

K zemli szlisi hizsa, na stero sze vün vrzse hisna dácsa (házadó). Razlocsujemo dve vrszti hisne dácsé: *hisno-razredno* (ház osztályadó) ino *hisno najemno* (házbér adó) dácsó. Hisnorazredna sze placsüje od táksih his, vu sterih goszpodár szam prebiva ino je ne vu najem (arendo oddana, hisno-najemna sze pa placsuje za hiso, stera je vu árendo dána.

Prvle, kak stoj dá hiso ali kákso stécs hrambo delati, more prosziti *dopücsanje zidanja*. To je zato potrebno naj hramha vu vszakom dugovanji, gledocs zdravja, miro i ognja bode pripravno. Dopücsanje zidanja i kak sze dopüszti, je vu vszakom vármegye nacsí, najboljse je potem, esi idemo k notariusi, gde vszaki lahko pozve vsze, ka dotiese zidanje.

Sto iz tála ali celo iz nova hiso szí da delati, hiso szí *od 8 do 12 let lahko od hisne dacse resi*, esi prvle, liki vu hiso sze oszeli, prosnjo notri da dacsnomi glavársztvi (pénzügyigazgatóság.) Doszta jih je, ki to zamüdijo, pa v nasem esazi vszakomi dobro szpádne, esi vcs let szí kaj prispara od dácsé i na drügo hasznovitno delo obrné.

*

Vidli szmo, ka je kataszter. Je esese drüga knjiga, zvana *grüntna kniga*, kde je zapiszano, komi szlisi ta ali ova njiva, jeli nega kaksoga duga na njoj.

Nego doszta je meslinge. Nacsí kazse dosztkrat grüntna knjiga, nacsí kazse kataszter, poleg steroga dacso placsüjemo i celo nacsí nasa njiva vün vidi; ne je tak, kak je vu grüntnoj knigi i vu kataszteri szpiszano.

Zato poleg pravde 1886. 2. t. c. sze nove grüntne knige delajo.

Zato celi orszag z nova gori merijo.

To mero orszag placsá i ar doszta kosta, na ednok ne merijo po celom orszagi, nego szamo po krajinah.

Esi de to delo gotovo, teda de grüntna knjiga i kataszter vednaka.

Kataszterszki inzselerje do njive i vsze tak merili, kak najdejo, zato de dobro poszesztnikom, ki zemljo majo, meje zse prvle vu red posztaviti. Esi sze szoszedje ne morejo zglihati, naj sze obrnejo k veskomi poglavarsztvi.

Po meri sze falinga zse szmetno da popraviti, szamo po tozsbí. to pa doszta kosta, od steroga sze zato vszaki eseden cslovik csuva.

Za szmeh.

Dobrovolno opominanje z bozsni poszedkom.

I.

Szin: Pazte ocsa, ne püsztite doli pipo!

II.

Ocsa: Ve tak pazim, moje dete!

*

Poszebno znamenje. No, to je vendar li szvinjarija. To pisejo vu moje pizsmo. Poszebno znamenje: rudesi nosz. Zdaj bi zse rad znao, ka je vu tom poszebnoga.

*

Tanács doktora. *Zsena*: Moj mozs celo noes guesi vu szne. Povete mi, goszpon doktor, ka je tí za vrasztva?

Doktor: Naj boljse vrasztvó je, csi vu dne vi ne te telko guesali i njemi esasz date, da sze vun zguesi.

*

Decinszka pamet.

Mati: (k jocsécsemi szini): Edno nezahválno dete szí ti. Kelko lepih dárov szí dobo na bozsics i zdaj dönok sze szkocz jocses i ne szí dober.

Szin: Za dare szam sze zse pred bozsicsom dobro ponáso.

*

Kak more zavce loviti? K kraji lesza treba posztaviti eden mlinszki kamen, na njega pa zelje, zelje pa z tobakom poszipati. Pridejo zavei, jeli do, zacsnoh do kihati, od velkoga kihanja do glave tukli k mlinszkomi kamli. Na jütro vees zaveov najdete okoli kamla.

*

Ne je dobro proszo. Szenjao szí je cigan. Szenjao szí je, da je vu kresmi bio i zapovedao szí je pecsenko.

— Mrzlo ali toplo zapovete? — pitao je kelnar.

— Toplo! zapovedo je cigan.

Kelnar odide.

Cigan sze prebudi.

— Szvinjszka noga! — csemerio sze je cigan, — zakaj szam ne mrszlo zapovedo.

*

Tovaj dobroga szrca. *Szodec*: Pa vasz je ne szram? Te vkradnete od vasih tovarisov, kda te szpijo.

Tovaj: To kazse na dobro szrce. Csi bi je esese gori pobüdo iz szladvoga szpanja, to bi zaisztino na bozsno szrce kazalo.

*

Detecsa vüszta. Kelko pive je szpio ocsa?

— Stiri krigle.

— Isztina? . . . Kelko pa je placso?

— Dvanajszet.

*

Robcseki. Szodec: Kak szpoznate, da je to vas robee?

Tossec: Takse farbe mam vees robcov.

Szodec: Z tem nika ne poszvedocsite. Jasz tüdi mam taksi robee.

Tossec: Jasz sze na tom nika ne esüdi-vam, ne eden robee szo zse od mene vkrad-noli.

*

Poszkrbleno. Mate zse koga iz arende vu hiso?

— Ja, mam zse.

— Koga?

— Eden ekszekutor je gori vzeo.

— I dali szte njemi?

— Szeveda. Dönok ne de znao celi szvet, esi k meni pride kaj gori pizsat.

*

Pri izvolitvi. Pri posztavlanji poszlancov je eden kmet na kürecse oko sztopo ednomi goszpodi.

— Ne mores paziti, ti zalokana szvinja?

— Proszim, ne szam jasz dnesz zalokana szvinja, nego eden porgar, ne szam esese moj votum doli djao.

— Te li hodte za menom.

*

Detecsa panet. Skolnik razlozsi vu soli, da vu vini je eden gift zvani „alkohol.“

— Sto zna to meni esese ednok razlozsi?

— Jasz, goszpon skolnik.

— No?

— Vu vini je esemer, ar moja mati szo vszikdar esemerni, da ocsa pijani domo pridejo.

*

Zsidov, ki je vszikdar zsidov. So bos vun ti neposteni cigan. Znova szii vkradno goszko. Pa je jasz ne kupim. Vkradnjenoga blaga küpiti ne szmi.

— Tiho bodi Naci, meszto 2 rajnska ti jo dam za rajnski 10 krajcarov.

— Znas, na cigan, dam ti za njo 75 krajcarov.

*

Naravno. Goszpod: Na tebi je vsze razseszano.

Kodis: Kakse bi pa moglo biti?

Goszpod: Nego krscsak vszikdar dober mas.

Kodis: Krscsak more dober biti, kel-koste kosta, ar ovak bi prek szpadnolo, ka mi dajo.

*

Sztálna tábla vremena, kda nam márha szkoti.

Dén pücsa-nja	Szkoti nam				Dén pücsa-nja	Szkoti nam				Dén pücsa-nja	Szkoti nam			
	kobila	krava	ovca	szvinja		kobila	krava	ovca	szvinja		kobila	krava	ovca	szvinja
Jan. 1	Dec. 2	Okt. 8	Jun. 4	Apr. 23	Máj. 5	Apr. 5	Febr. 9	Okt. 6	Aug. 25	Szept. 6	Aug. 7	Jun. 13	Febr. 7	Dec. 27
5	6	12	9	27	9	9	13	10	29	10	11	17	11	31
9	10	16	12	Máj. 1	13	13	17	14	Szept. 2	14	15	21	15	Jan. 4
13	14	20	16	5	17	17	21	18	6	18	19	25	19	8
17	18	24	20	9	21	21	25	22	10	22	23	29	23	12
21	22	26	24	13	25	25	Márc. 1	23	14	26	27	Jul. 3	27	16
23	26	Nov. 1	28	17	29	29	5	30	18	30	31	7	Márc. 3	20
29	30	5	Jul. 2	21	Jun. 2	Máj. 3	9	Nov. 3	22	Okt. 4	Szept. 4	11	1	24
Febr. 2	Jan. 3	9	6	25	6	7	13	7	26	8	8	15	11	28
6	7	13	10	29	10	11	17	11	30	12	12	19	15	Febr. 1
10	11	17	14	Jun. 2	14	15	21	15	Okt. 4	16	16	23	19	5
14	15	21	18	6	18	19	25	19	8	20	20	27	23	9
18	19	25	22	10	22	23	29	23	12	24	24	31	27	13
22	23	29	26	14	26	27	Apr. 2	27	16	28	28	Aug. 4	31	17
26	27	Dec. 3	30	18	30	31	6	Dec. 1	20	Nov. 1	Okt. 2	8	Apr. 4	21
Márc. 2	18	7	Aug. 3	22	Jul. 4	Jun. 4	10	5	24	5	6	12	8	25
6	Febr. 4	11	7	26	8	8	14	9	28	9	10	16	10	Márc. 1
10	8	15	11	30	10	12	18	13	Nov. 1	13	14	20	16	5
14	12	19	15	Jul. 4	16	16	22	17	5	17	18	24	20	9
18	16	23	19	8	20	20	26	21	9	31	22	28	24	13
22	20	27	23	12	24	24	30	26	13	25	26	Szept. 1	28	17
36	24	31	27	16	28	28	Máj. 4	29	17	29	30	5	Máj. 2	21
30	28	Jan. 4	31	20	Aug. 1	Jul. 1	8	Jan. 2	21	Dec. 3	Nov. 3	9	6	25
Apr. 3	Márc. 4	8	Szept. 4	24	5	6	12	6	25	7	7	13	10	29
7	8	12	8	28	9	10	16	10	29	11	11	17	14	Apr. 2
11	12	16	12	Aug. 1	13	13	20	14	Dec. 3	15	15	21	18	6
15	16	20	16	5	17	18	24	18	7	19	19	25	22	10
19	20	24	20	9	21	22	28	22	11	23	23	29	26	14
23	24	29	24	13	25	26	Jun. 1	26	15	27	27	Okt. 3	30	18
27	28	Febr. 1	28	18	29	30	5	3	19	31	Dec. 1	7	Jun. 3	22
Máj. 1	Apr. 1	5	Okt. 2	21	Szept. 3	Aug. 3	9	Febr. 2	23					

Posta.

Navadno pismo do 20 grammov v Ausztrio-Vogerszko, v Boszno i Heregovino, na Nemsko more meti stempel 10 filerov. Pismo do 250 gr-ov imeti mere stempel za 20 filerov. Pisma do 500 gram-ov sže posilajo z stemplnom 30 filerov.

Priporocena (rekomandirana) pisma go 20 grammov 35 filerov, do 250 gr-ov pa 45 filerov, do 500 gr. pa 55 filerov. Receptiz sže dobi.

Ekspressna pisma sže goridajo ali kak navadna, ali kak priporocena pisma. Receptiz sže szamo te dobi, esi sže kak priporocena posljejo. Zvün rednih stempelnov sže esce pláca 30 filerov.

Dopisznice v Ausztrio-Vogerszko, na Nemsko 5 filerov, na drúge kraje 10 filerov.

Tiszkovine, knjige, kepi zavite morejo biti tak, da sže lahko pregleda vszebina njihova, ne szmejo meti niksih piszanih dosztavkov. Do 10 gr. 2 fil., do 50 gr. 3 fil., do 150 gr. 5 fil., do 250 gr. 10 fil., do 500 gr. 20 fill., do 1000 gr. 30 fil.

Penezi sže posljejo na *nakaznici* (utalvány po 2 fil.) i placsa do 20 koron 10 fil., do 100 koron 20 fil., do 300 koron 40 fill., do 600 koron 60 fil., i do 1000 kor. 1 kor.

Pak. Zsmécsa szamo do 50 kgr. Adresz sže na zavitek zapise. Placsa sžo do 5 kg. na dalecsino 75 km. 30 fil., dale pa 60 fil. Csi sže vrednoszt gor pove, poszebim sže pláca.

Pak sže lahko poslje z *povzetjom*, Placsa prjemnih zvün rednoga placasila do 24 koron 12 fil. ino za vszáke visise 4 korone z fil.

Tábla za zso.

Suma	6 ^o / _o	5 ^o / _o	4 ^o / _o	3 ¹ / ₂ ^o / _o	3 ^o / _o
k o r o n a					
10	-.60	-.50	-.40	-.35	-.30
15	-.93	-.75	-.60	-.52 ¹ / ₂	-.45
20	1.20	1.-	-.80	-.70 ¹ / ₂	-.60
25	1.50	1.25	1.-	-.87 ¹ / ₂	-.75
30	1.80	1.50	1.20	1.05	-.90
35	2.10	1.75	1.40	1.22 ¹ / ₂	1.05
40	2.40	2.-	1.60	1.40	1.20
50	3.-	2.50	2.-	1.75	1.50
60	3.60	3.-	2.40	2.10	1.80
70	4.20	3.50	2.80	2.45	2.10
80	4.80	4.-	3.20	2.80	2.40
90	5.40	4.50	3.60	3.15	2.70
100	6.-	5.-	4.-	3.50	3.-
200	12.-	10.-	8.-	7.-	6.-
300	18.-	15.-	12.-	10.50	9.-
400	24.-	20.-	16.-	14.-	12.-
500	30.-	25.-	20.-	17.50	15.-
600	36.-	30.-	24.-	21.-	18.-
700	42.-	35.-	28.-	24.50	21.-
800	48.-	40.-	32.-	28.-	24.-
900	54.-	45.-	36.-	31.50	27.-
1000	60.-	50.-	40.-	35.-	30.-
N a e d n o l e t o					
5	-.02 ¹ / ₂₄	-.02 ¹ / ₂	-.01 ² / ₃	-.01 ¹¹ / ₂₄	-.01 ¹ / ₄
10	-.65	-.04 ¹ / ₆	-.03 ¹ / ₃	-.02 ¹¹ / ₁₂	-.02 ¹ / ₂
20	-.10	-.08 ¹ / ₃	-.06 ² / ₃	-.04 ⁵ / ₆	-.05
30	-.15	-.12 ¹ / ₁	-.10	-.08 ³ / ₄	-.07 ¹ / ₂
40	-.20	-.16 ² / ₃	-.13 ¹ / ₃	-.11 ² / ₃	-.10
50	-.25	-.20 ⁵ / ₆	-.16 ² / ₃	-.14 ⁷ / ₁₂	-.12 ¹ / ₂
60	-.30	-.25	-.20	-.17 ⁵ / ₁₂	-.15
70	-.35	-.29 ¹ / ₅	-.23 ² / ₃	-.20 ¹ / ₃	-.17 ¹ / ₂
80	-.40	-.33 ¹ / ₃	-.26 ² / ₃	-.23 ¹ / ₃	-.20
90	-.45	-.37 ¹ / ₂	-.30	-.26 ¹ / ₄	-.22 ¹ / ₂
100	-.50	-.41 ² / ₃	-.33 ¹ / ₃	-.29 ¹ / ₆	-.25
1000	5.-	4.16 ¹ / ₃	3.33 ¹ / ₃	2.91 ¹ / ₃	2.50
N a e d e n m e s z e c					
10	-.01 ¹ / ₆	-.01 ¹ / ₃	-.01 ⁵ / ₉	-.01 ¹¹ / ₂₈	-.01 ¹ / ₁₂
100	-.02 ² / ₃	-.01 ¹ / ₃	-.01 ¹ / ₉	-.01	-.00 ⁵ / ₆
1000	-.16 ² / ₃	-.13 ⁸ / ₉	-.11 ⁸ / ₉	-.08 ⁷ / ₁₀	-.08 ¹ / ₂

Zláte isztine

za mláde i sztáre.

Vkúp szlozsene na 1908. leto.

(Ponatisz prepovedano).

Vüpanje i bojznoszt sze ne moreta loesiti, nega bojznosztli brezi vüpanja i ne ga vüpanja brezi bojznosztli.

Dosztza szkrbi szprávi protin, szusi, rezanje, bodláji, bolezni roke, noge, gláve i zobov, bolezni v krizsah, vüznvinejne, vtrganje, influenza, bolezni hrbiti, dregetanje i drügi betezsen sztális. Vszáki hváli protin tem hitroga i gvüsnoga poszledka imeniten Fellerov „Elsa-fluid“, stero ga vu právoj kakorsnoszti je szamo pri Feller A. Jenö apothekari Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege) mococse narocsiti. 12 malih ali 6 duplisnih glasov brezi postnine 5 kor., 24 malih ali 12 duplisnih glasov 8 kor. 60 fil.

Sto rano szpat lezse, rano sztáne, un od krátkoga zsitka sze ne boji. Lehko szrce, zdrava krv od penez i vrednoszti vecs vala.

Dosztakrát nász pitajo, ka je dobro szredsztvo proti kaslji, zamuknjenosztli, neseci, szlinavnosztli, bolezni guta i prszih, kresi, bolezni delov i vuzsgánji i. t. d. Proti tém hválijö, kak gvüsnoga poszledka szredsztvo za znótrasnji i zvünesnji nuc Fellerov právi „Elsa-fluid“ (12 malih ali 6 duplisnih glasov brezi postnine 5 K, 36 malih ali 18 duplisnih glasov 12 koron 40 fil.), potem právi Zagorszki proti kaslji szirup za prszí, stero ga 2 glasa brezi postnine szta 5 koron i Teo za prszí, stero ga edna porcija 1 kor. Vsze to sze naj narocsi pri Feller V. Jenö apothekari, Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege).

Manják edno vöro sze vecs trüdi, kak marljiv celo leto.

Zsalodec je zse dosztim lüdem zsitok britki vesino, csi je ne bio zdrav. Proti bolezni zsalodca, netéki, malo krvi, zsmécsi vu zsalodeci, kresi, bozsnoni csüténji, nerednomi prekúbanji, napihjenosztli, britkomi riganji, grozenji, vün metanji, gorenji vu obiszti, trdomi sztoleci, zasusenji, sztálish treslicsnih i nervoznih, naszledkih tücsnoszti vszáki imenitne Fellerove zsenecse „Elsa-pilule“ priporácsa, kak najboljse pomágajocso szredsztvo. — 6 skatul brezi postnine 4 kor., 12 skatul 7 kor. 60 fil. ino iz mocs dávajocsih sved kapljic 3 velki glási brezi postnine sze za 5 kor. Dobijo pri narajejci Feller V. Jenö apothekari, Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege).

Ne szamo dezš i szuncseni trák, nego i veszelje i zsaloszt je blagoszlov Boga.

Iz dosztiht krajov priporácsajo dendenesz z velkim kricsom, kak na szenji, pod imenom Szolnatni vinszki duh razlicne tekocsine, stero dosztakrát, kém szo falese, tém szo ménse mocsi, nego prevec hvalécese glásze estjemo od dobroga poszledka, pravoga „Szolnatnoga vinszkoga duha“, stero sze pri goszpon Feller apothekari, Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege) dá narocsiti i 12 glasov szamo 2 koroni kosta, dokler cena ednoga velkoga glasa szamo 1 kor. 80 fil. je.

Szrce materno je najlepse i najbolje verno meszto za szina escse teda, gda zse szera posztáne gláva.

Vabivno pizmö je bilo tiszto, stero szmo od Farkas Béla, prebivalca Nemet-Palánka, pred szvetkami steli: Vu pizmö je sztalo: Duge csaszte betesljiv bio, dokler ednok od Fellerovoga „Elsa-fluida“ szam steo. Tak szam szí miszlo, da to szredsztvo mo tüdi probo i ne szam obszalüvo, ár csi vcsaszí szam szlab, obtrüdjén, müden bio i vtrenje i razlicne treslicsne sztálish szam meo, vendar szam hitro ozdravo. Nerednoszti zdihavanja, rogatanje szrea, nervosen sztálish szo minoli i zse vecs ne kasljám. Poznanci szo me z csütüdivanjom pitáli. ka mi je pomoglo. Jasz szam vszákomí odgovoro, da Fellerov „Elsa-fluid“, stero sze pri goszpon Feller V. Jenö apothekari, Stubica 154. N. (Zágrábmege) dobi vu právoj kakorsnoszti, me je ozdravo tak hitro i tak popolno. Moja szoszeda, zsená Zalayova hváli sznázsjajocso zdravilno, vtihšajocso mocs Fellerovoga „Elsa-fluida“ proti ranam, vüdarcam, mozolom, mandolam i sze csütüje, kak hitro vöpotegne vrocino i preprávi bolecino. Bors János, ki vu Fél vesznici sze drzi vu Pozsony megyi, duge leta je trpo vu szlabih ocsih, vu boleznih zsil, njegov szin pa, ki sze je tüdi szkoz tozso za volo bola zobov, je tüdi narocso 48 málih glasov iz Fellerovoga „Elsa-fluida“ za 16 koron brezi postnine i vu krátkom csaszí szta sze obadvá resila boleznoszti. Doszta poznáncov hváli Fellerov „Elsa-fluid“ pri zacsetki zsmetnoga zdihavanja, pri bolih guta i plücsa i. t. d. Vszakomi najbolje toplo lahko priporácsamo Fellerov „Elsa-fluid“, nego csuvajmo sze od naszledbine i adreszi dajmo nase narocsile k Feller V. Jenö apothekari Stubica, 154. N. (Zágrábmege).

Navcsi sze na szvojih nogah sztáti, z szvojimi ocsmi glédáti, tvoje miszli meti i batrivno tvoje mislenje povédáti.

Proti **skrofuli**, malokrvi i vövdarjenji vszvajmo právi Fellerov Scsukin oli, 2 glasa brezi postnine 5 kor. Zs njim ednoga csaszta vszivanje balzama zsitka prevec hválijö. 12 glasov „balzama zsitka“ 3 kor. i 24 glasov 5 kor. brezi postnine.

Iz brati edno dobro hisno vrásztvo je dendenesz zse zsmetno, ár od vszeh krajov najbolje razlocsna szredsztva preporácsajo. Sto Fellerov „Elsa-fluid“ i „Elsa-pilule“ szamo ednok núca, on nikdá ne obszalüje i da tá szredsztva sze na vsze kraje rászirijo, táksi ukáz je vödáni, da sze niksi postni sztroski ne plácsajo, csi vednáko pri Feller V. Jenö apothekari, Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege) narocsimo.

Vüpano sze, da nasi na doszta stimani csitateli te dobre tánácsa na szvoj haszek do na doszta drzsali i bodo je naszledüvali i na prihodnoszti bolje na ténosno scsemo od toga dela govóriti.

Na szlednje pa najboljse zdrvje i blázseno 1908. leto zselemo.

Veren tanaesnik.

Dotek stempeljuov.

I. Lesztvica.

a) pri vekszlinah, b) k vekszlnom szpodobni trgoviszki narocsbah i dúzsni listah, c) pri dúzsni pizmah obcsinszke poszozijlnice, csi szo od 3 meszceov ne dugsega termina.

Od 1 fill.	do 150 kor.	— kor.	10 fill.
150 kor.	300 "	— "	20 "
300 "	600 "	— "	40 "
600 "	900 "	— "	60 "
900 "	1200 "	— "	80 "
1200 "	1500 "	1 "	— "
1500 "	1800 "	1 "	20 "
1800 "	2100 "	1 "	40 "
2100 "	2400 "	1 "	60 "
2400 "	2700 "	1 "	80 "
2700 "	3000 "	2 "	— "
3000 "	6000 "	4 "	— "
6000 "	9000 "	6 "	— "
9000 "	12000 "	8 "	— "
12000 "	15000 "	10 "	— "
15000 "	18000 "	12 "	— "
18000 "	21000 "	14 "	— "
21000 "	24000 "	16 "	— "
24000 "	27000 "	18 "	— "
27000 "	30000 "	20 "	— "
30000 "	33000 "	22 "	— "
33000 "	36000 "	24 "	— "
36000 "	39000 "	26 "	— "
39000 "	42000 "	28 "	— "
42000 "	45000 "	30 "	— "

i tak dale, za vszakih 3000 koron 2 koroni vees; csi ne punih 3000 koron, sze li racsuna za pune.

II. Lesztvica.

za juriszticsna szvedocsansztva i stera ne szlisijo niti v. I., niti III-jo lesztvico (quitunge i. t. d.)

Od 1 fill.	do 40 kor.	— kor.	14 fill.
40 kor.	80 "	— "	26 "
80 "	120 "	— "	38 "
120 "	200 "	— "	54 "
200 "	400 "	1 "	26 "
400 "	600 "	1 "	88 "
600 "	800 "	2 "	50 "
800 "	1600 "	5 "	— "
1600 "	2400 "	7 "	50 "
2400 "	3200 "	10 "	— "
3200 "	4000 "	12 "	50 "
4000 "	4800 "	15 "	— "
4800 "	6400 "	20 "	— "
6400 "	8000 "	25 "	— "
8000 "	9600 "	30 "	— "
9600 "	11200 "	35 "	— "
11200 "	12800 "	40 "	— "
12800 "	14400 "	45 "	— "
14400 "	16000 "	50 "	— "

16,000 koron vise za vszakih zacsunjnih do 800 koron sze 2 koron 50 fill. doda.

III. Lesztvica.

a) pri kontraktusah kúpesije, minjavanja, foringe gibejocse sztvári; b) vu vszakom dopúsztsenji zvün dopúsztsenja penezovdugá; c) pri szlúszhenih kontraktusah; d) na kvitinge e) na obcsánja; f) na dúzsna pizma.

Od 1 fill.	do 20 kor.	— kor.	14 fill.
20 kor.	40 "	— "	26 "
40 "	60 "	— "	38 "
60 "	100 "	— "	64 "
100 "	200 "	1 "	26 "
200 "	300 "	1 "	88 "
300 "	400 "	2 "	50 "
400 "	800 "	5 "	— "
800 "	1200 "	7 "	50 "
1200 "	1600 "	10 "	— "
1600 "	2000 "	12 "	50 "
2000 "	2400 "	15 "	— "
2400 "	3200 "	20 "	— "
3200 "	4000 "	25 "	— "
4000 "	4800 "	30 "	— "
4800 "	5600 "	35 "	— "
5600 "	6400 "	40 "	— "
6400 "	7200 "	45 "	— "
7200 "	8000 "	50 "	— "

i tak dale; vise 8000 koron za vszakih zacsunjnih 400 koron 1 koron 50 fill.

Zvün tega.

Na szvedocsansztvo szlúszbenikov . . 30 fill.

Od poszameznih i rokodelavcov szvedocsansztva . . . . . 50 fill.

Na racsúne v stacuni do 20 koron . 2 "

" " " vise 20 " . 10 "

Stempl tak more prikeliti odzgoraj, ka sze szpodanji prázen tao stemplna z prvím rédom prepise — pa ne z nagovorom. — Stempl sze ne racsúna ino sze kastiga:

1. csi z njega eden tao fali,
2. csi je z vees falátov vküpprikeljeni,
3. csi ne je dobro — kak szmo pizali — gorprikeljeni,
4. csi je ne dobro prepiszani.
5. csi je ne prepiszani, nego prestampani,
6. csi je prekpotégjnjeni,
7. csi je na pizane litere prikeliti ino z rávno tisztimi literami znova prepiszani.

Fál dela iz zláta i srebra

z dobrim sztánjom piszmenim i z znamenjom.

Viktoria diamant prsztanek právo duble zláto, z znamenjom, na srebrno potég-njeno zláto K 2.40. vu pravom novom zlátom izvítki K 5.—, iz 14 kar. zláto K 9.—, z právim diamantom K 15.—, 16.—, 20.— ino vise.

Prijátelszta prsztanek iz právoga srebra, z znamenjom, eden számo 80 fl. Rávno liszti pozlacseni K 1.—, iz právoga novoga zláta K 4.—, iz 14 kar. zláta 8 koron. 6-vrsztini prijátel-szta prsztanek iz srebra K 1.20, poz-lacsen K 1.40

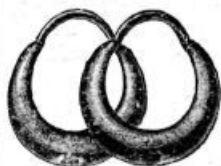

Zarocsni prsztanek iz právoga novoga zláta, eden K 3.—, 4.—, 5.—, iz 14 kar. zláta. eden kor. 8.50, 10.—, 12.—, iz právoga srebra kor. 80.— iz pozlacsenoga srebra kor. 1.—

Za merilo prsztanek je zadoszta eden papérec.

Kreol oringlni iz 14 kar. zláta kor. 6.—, veksi kor. 8.—. Iz zláta duble kor. 1.80. Razlocsni oringlni, brass, lanc na roko vu velkom odebiranjí.

Poglez oznanilo moje. — Zgü-bicska ne ga, ár sze delo labko izmeni ali sze pa penezi nazáj poslejo.

Narocsila z nadvztjom ali po naprej notri poszlani penezi opravi :

e. kr. dv. liferanta

Konrad Jánosa

fabrika vör i staciün
BRÜX, N. 150.
— (Česko.) —

Proszte z 3000 lepni kepami okinesano oznanilo moje, stero sze na prosnjo brezi placsila i postnaine posle,

KUKOVICA VÖRA

számo 3 ranske 90 kr.

lepo zrezani prednji sztrán (kazalo), sz leptijov fticsa sz stevilkami iz csonte i sz kazalcami iz csonte, sz lepo zrezanim evkeotalom (pendel), vöre oznaníje, 33 cm. viszoka, z 2 na zláto barvo bronziranimi, na formo borove skífke napravlenimi macslami, z skotszkov sztavbov dobro reguliranov. Na 5 let piszmeno dobrosztajeje. Iz-klucsíjivo sze dá narocsiti z nadvztjom :

pri **KERTÉSZ HENRIK-I,**
Wien, I., Wollzeile 34-F.

Szamo 2 ranska 40 kr.-ov

kosta pravi solingen-szki masin za rezanje vlaszih.

steroga na probo 14 dnevoj z nadvztjom posljem ino sze zave-zsem, da ga vu 14 dnevah nazaj vzmem i peneze vesaszí nazaj posljem. Iz najboljszega szolingen-szkgoga ocela napravleni masin

ma na tri dúzinsze rezanja tri najúnese nikelirane glavniké k 3, 7, 10 mm, dugim vlaszom, ma dup-lisni srajf, srajf vu re-servi i srajf zagvüse-nosztí, vu lepom toki, z piszmom, kak sze vlasz-i z njim rezsejo. Eden celo pripravén masin számo 2 ranska 40 kr' Pravi solingen-szki masin za rezanje brade számo 2 ranska 20 kr' Zagvüsená hitro brijoesa pripravá számo 1 ranski 85 kr. Da sze' narocsiti izklucsíjivo :

vu **KERTÉSZ HENRIKA** stacuni, Wien, I., Wollzeile 34-F.

Najiezsesa pot obogateti. Nikak je vu

csaszniki piszo : Sto meni dve koroni notri poslje, jasz ga navesim, kak najlezse sze poszkrbi, da arendo za hiso placsa. Doszta bedakov je bilo, ki szo poszlali peneze njemi. Un pa je vszakomi kratko odgovoro : Noszledüjte mojo példo.

*

Pot je ne pot. Eden cslovik, komi po travniki szo lüdje sörko pot napravili, je ednok na pot tablo posztavo i gori zapiszo : Ta pot je ne pot. Sto de li po njoj hodo, dve koroni kastige placsa.

*

Csiszta düsnaveszt. *Fiskalis* je brano ednoga cslovika, ki je med dosztim gucsom zaszo, zato je fiskalis dale etak pravo :

„ . . . Vidite, moji szödei, obtozseni mirno szpi, to *poszvedocsi*, da je njegova düsnaveszt csiszta i mirna.

*

Vekerca. „Lujza, kama bos sla z veker-cov?“ „K vörari idem poprávlat njodati. Vszáko jütro ob 6 vöri tákso lármó dela, ka ocsi ne morem vees sztisznóti.“

Gambela. „Gambela dela oszem dni, brezi

toga kabi kaj pila!“ je pripovedávo Proppen szabol szvojoj lampasztoj zseni. „To je vsze nikaj csüdnoga ne,“ odgovorila je zsená ese-merno, „jasz poznám edno gambelo, stera oszem dni pije, brezi toga kabi kaj delála.“ Proppen szabol je po tom od gambele i od njéve lasztivnoszti vees nemogo csüti.

*

Jeli je plácsano? Szin szi je mosnjo küpo za 30 krajcarov i vesaszí je plácsó. Domo pridoesi kázse ocsi, ki ga nazáj posle, naj szi bolje mocsno mosnjo küpi za 60 krajcarov. Kelko de esese mogo gor plácsati?

Drügi szi pa je dao eden liter vina za 40 prineszti vu kresmi. Edno kapljo je kosto, ne sze je njemi vidlo, 20 krajcarov dá kresmári, naj njemi prinesze eden liter za 60. Jeli je kresmár z tem placsilom zadovolen?

*

Modrija. Ti szi ne taksi, kak jasz. Nego jasz szam cslovik. Ti pa, ár szi ne táksi, kak jasz, szi ne cslovik.

Ne krieste!

Ne larmajte! Ne rivajte sze! To szi miszli doszta cesednih csitatelov, gda tiszta lazsljiva pizsma, obvarvanja i falsne glásze sté, z kastigov sze protiti na szmehsen naecin proti kúpei i trzsci je celo nepotrebno, esi szo sze ljndi zse tak privadili k komi, kak tisztim právim domaesim szredsztvam, stere sze pri Feller V.

Jenő patikusi, Stubica, Trg szenja

154. N. (Zágrábmege) lehko na

rocsijo. Sto je tá szredsztva

ednok izprobo, na szvoj

haszek, brezi opomi-

nanja sze csuva nasz-

ledbe i esi stoj

doszta dá pri-

neszti, celo

fál dobi,

ná példo

právi BALZAM

práva esszencia zsitka

eden tucát 2 kor. i ne 5 kor.

Za 5 koron brezi postnine ne

eden, nego 2 tucata dobi, esis

narocsenje dobro adreszira Feller

V. Jenő patikarusi Stubica, Trg

szenja 154. N. (Zágrábmege.)

Vszáki

zná, da tá

imenitna

szredsztva zdra-

vilna sze proti raz-

loesnih betegih zvünes-

njih i znotrasnjih, proti

influenzi, kasli, tresliki, vuzs-

ganji, rezanji, potem prot ra-

nah, mozvlom, otokom i. t. d. Z

najveksim vszpehom nücajo. Öv bal-

zam i esszencio zsitka proti boleznoszti

zsalodeca, kresi, bozsnomi csütenji, goririr-

ganji i. t. d. tüdi hválijjo.

Zsalodecz

je dosztakrát vretina najbolje grozovitnih betegov. Vszáki hitro i gvüšno szi lehko pomága proti bolom zsalodeca, proti nerednoszti prekúhanja, proti kresi, zasizenji, gorphnjenoszti, proti treslicsnih, nervös sztalisih i netéki i. t. d., esi právo

mocsno sved tinkturo

nüca, stera poleg szvojega sznazsajocsega, bolezen vtihsajocsega i mocs davajocsega poszledka tri doszteh betegih imenitno zdravilen vsz, má. Tri velki glasi brezi postnine 5 kor., 12 velkih glasov brezi postnine 3 kor. Adresz: Feller V. Jenő patikárius Stubica, Trg szenja 154. N. (Zágrábmege.)

Vi szte ne zadovoljni,

vesi am vsze obszéde sereg gládnih müh. Zapomlíte szi potem, da vszáki esrv kuka, kak mühe, buhe, sztenice, visi, kebrimoli, atke, visi na liztih, z ednov resciov vszaka nepripravna kuka vu hisi, vu kühnji, vu sztanicesi, vu ograci i stali sze vesaszí preprávi, esi te Fellerov „Elza“ znamenj imajocsi právi práh proti kukam nücali. Edna velka skatula brezi postnine 5 kor., 1 skatula k szpakivana 1 k.

Narocsbé sze adreszirajo:

k FELLER V. JENŐ patikáriusi Stubica, Trg szenja, 154. N. (Zágrábmege.)

Bruyérfa pipák!

Pipe iz lesza Bruyér prve vrszte blago. Iz pravoga neprelomljivoga lesza Bruyér.

Gladka glava pipe, mocno vugnjena szkleda za tekocino, pipaszar iz visnjovoga lesza z cevjov szvilnatnov, rozsen dúlec, okoli 21 cm. duga szamo 1 kor. 50 filerov.

Ravno tiszta, nego z rezanov glavov z lesza Bruyér kor. 1.60. Najvekse odebiranje od tobacsnih prilik naj-dete vu mojem ceniki.

Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferanta stacún BRUX,

150. N. (Caesko). Z vecsimi kak z 3000 kepami olepani cenik na zselo^o posljem zaman i brezpostno.

Dobre vole. *Zsena*: Szi dnesz znova tak keszno iz kresme priso. Gledaj vöru, je zse pol dve.

Moss: Nihaj szamo vöro. Osi bi doma osztano, bi tüdi zse pol dve kazala.

*

Csüdno pitanje. Eden goszpod je novo szluzsbenico pogodo i pita jo.

— Kak sze pises i kda szi sze narodila?

— Moje ime je Bajfi Karolina, narodila szam sze 76. leta.

— Pred ali po rojtszvi Krisztusa . . . ?

*

Vu apoteki: — To je vrasztvo? Nihha escse fhali, ne?

— Ka bi falilo?

— Nü, goszpon doktor je na recepth zaphiszto: Vszako vüro z ednov zslieov. Khde je zslica?

*

Prebriszani: *Mati*: Moj szinek, sto je iz sztola vzeo pogacse?

Szin: Tam szam dao ednomi sziromas-komi deteti, stero je prevecs laesno bilo.

Mati: Oh, moje drago dete, ti dobro, szmileno szrce mas. I kdo je bilo tiszto dete?

Szin: Jasz szam szam bio laesen.

*

Opominanje. *Szodec*: kelko let szte sztari goszpodicsina?

Goszpodicsino je szram povedati. Tiho sztoji.

Szodec: Opominam goszpodicsino, da kem duzse de tiho i ne de govorila, sz tem de szkoz sztaresa.

Ali tak! — Ka ergülis?

— Za vüho szam pocso Janosa! Buuu!

— Pa dönok ti joces?

— To tak. Un me je nazaj pocso. Bűűű!

*

Vu ogradi. *Goszpodar*: (k deteti, stero jaboka kradne) Csakaj, ti cucko, te zse jasz navesim jaboka kradnoti!

Dete: Nikdar sze vam ne treba trüditi. Vidite, jasz szam sze zse navesio jaboka kradi.

*

Cigan pa zsidov na szenji. Odo je cigan szvojega konja zsidovi, ki ga je z bozsними penezami vünpláeso.

Sostari szo escse na szenji bili, najfalese csrevle je küpo. Na hrbet szi je vrgo i na pot sze je szpravo, po steroj poti i zsidov de konja gnao.

Pot je prek ednoga loga pelala, eden csasz je vednako vu log sla, nego na ednok sze je mocsno vu drügi kraj obrnola.

Na vednákoj poti je cigan doli djao na pot eden csrevelj, potem kak sze je v drügi kraj obrnola, je doli polozso na pot i drügi csrevelj ino szkrio sze je za eden grm.

Pride zsidov. Vidi prvi csrevelj, kak lezsi na ceszti, právi od hrhta konja:

— Eden csrevelj je ne eden par csrevl-jov. Za to je ne vredno doli idti.

Pride na tiszto meszto, gde sze ceszta vuja. Na ednok vidi vu práhi drügi csrevelj:

— Dva csrevlja to je zse eden par csrevl-jov. Zato je zse vredno doli idti.

Doli je so, konja je k ednomi drejvi privézo i bezso je nazáj po drügi csrevelj.

Cigan pa odvezo konja, eden csrevelj na hrbet vrgo, na konja szkocso, — zsidov, gda je nazáj priso, ne najso niti konja, niti drügoga csrevlja.

*

Zsidov scse biti. Notri sztopi eden mladenc k rabinari:

— Goszpon rabinar, jasz zsidov scsém biti.

— Bog te prineszo. Jeli i ti drzsis, da je Zvelicsitel escse ne priso?

— A jasz verjem — hvála Bogi da je zse priso.

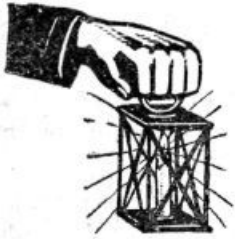
— Lehko kakso zsidovszko deklo scses za zseno vzéti?

— Bog ne dáj.

— Zakaj pa te scses zsidov biti?

— Domá szmo sze szvadili i szramote njim scsém napraviti.

Proszim, pitajte podpi-
szanoga
jeli je isztina, da je 1907. leta
marc. 20 ga szledecse piszmo
piszo. Adresz piszateljki piszma
je: Fehér Kálmán Putnok i
eto je zapiszno: „Postúvani
poszpod! Moje szrce me zsene,
moja duzsnoszt je vam posz-
vedocsiti hvalo stero proti
vam csútím. Vu zimi szo mi

zmrznoli prszti noge i roke. Rane szo mi grozovítne
bolezni uzrokovale. Vas Fellerov Elsa-Fluid meje vu
6 dnevah vzracso, — nego ne szamo pri zmrznjenih
ranah, nego i pri ranah od ognja, pri otekocsinah, pri
szúszah, protíni, rezanjí, trganjí, vúnzvinenjí, infúzenzí i
vu drúgih betegah z csúdovítvov moesjov vrasci Fel-
lerov Elsa-Fluid. Jasz szam 4 leta trpo vu raznih
boleznih zsalodca, szlaboszt, trganje vu vúhah, cinkanje
me je mantralo, vsze mocs me je szlavila, ne szam
meo apetita, nika mi je ne pomagalo. Od tisztoza csa-
sza, da szam pri vsz Elsa-Fluida eden tucat za 5
koron i iz vasih Fellerovih lakszirajocsih Elsa-pilul 6
skatíil za 4 koron narocsio i vszaki den núcám, ravno
szam tak zdrav i moesen, kak prvle, Verte mi zato,
da iz szrca vam písem i vsz proszim, da eto moje
piszmo vszem na znanje szlobodno date.“ Moji postú-
vani csítateljki zdaj iz toga piszma lahko vidijo, ka szo
za vrednoszti takse ímenítne domacse zdravíline szre-
dsztva, kakse sze pri Feller V. Jenő apotekari, Stubica
154. N. dajo narocsíiti.

„**Cszaz je peneze vreden,**“ ta recs
anglusov bi mogla bití resz vszakoga csednoga i tez-
noga mislenja csloveka. Nego da mo znali csasz ceniti,
vu prvom redi nam je potrebna edna prilíka, stera
nam csasz kazse, potrebna nam je edna dobro hode-
csa vóra. Taksa je pa retka. Najvecs vór ravno vu
najveksoj szli gori pove szlúszbo. Kelko nevole, ne
retko grozovítne neszrecse uzrokúje ne dobro hodecsa
vóra. Zato vu zavúpanom stacúni kúpimo vóra. Taksí
stacún je **prva fabrika vór Konrad János-a, Brúx**, stera
je z ednim prvoga reda stacún razlocsnoga zlatnoga i
muzíkalnoga blaga. Proszte zaman i brezpostno drago
olepani cenik z vecs, kak z 3000 kepami i obrnte sze
vednako k **Konrad Janosi, Brúx 150 N.** (Csesko.)

Edno dobro domacse zdravílo. Med
domacsími vszstvami, stere pri prehlajenjí, pri szúszah
protíni, pri boleznih tela, prszíh i hrbita i t. d. za
mazanje vtíhsajocsse sze núcájo, Richter-ov Horgony-
Liniment caps. Comp., dosztaavljenje „Horgony-Pain-
Expeller“-a na prvom meszti sztojí. Cena je fal, K. —
80, 1:40 i K 2.— po glasih. Vszaki glas vu lepo skatú-
lo je szpakívani i po znamenjí „Richter i po znaním
rudescím „Horgony“ sze da poznati.

**Eden dober tanaesnik za vsze
sztarise,** ki za deco edno dobro szredsztvo za
szípanje íscsejo, je z kepami olepani cenik od Horgony-
Kamnozidanjia i od Horgony-Mosztekamnozidanjia i. t.
d., steri sze od Richter F. Ad. et Comp., kr. dvorszkih
i kam. líferantov (Bécs, I., Operngasse 16.) na proszno
brezpostno poslje; ar ta knízszica zvún doli popiszzanja
razlocsnoga Horgony-Kamno zidanjia i Horgony-Moszto-
kamnozidanjia lepe mustre za zidanje i drúge, jako ínter-
esztantne hvalocsse píszma vu szebi drzsi. Te ínter-
nacionalne píszma z edním glaszom szpóznozajo, da ne
ga boljsega szredsztva za ígranje deci vszake vsrzste, flaster na rane je re zadobo.

kak Richterovo Horgony-Famnozidanje i Richterovo
Horgony-Mosztozamnozidanje. Zato vszem sztarisom te
dober tanaes damo, da pred kúpsíjov bozsícsnov naj
prestejo to ínteressantno Richterovo knízszico, vu steroj
escse obílhese najdejo od masínov, steri ígrajo i guesíjo.

Kak cslovik lahko z 10 filerami 1000 koron zadobi?

Naj proszi od Feller V Jenő gospzoda Stubica
154. N. (Zágráb megye) celo brezplacsno zaísztino
hasznovito „domacso knigo“ za stero nika ne treba
placsati, szamo 10 filerov sze vu stemplnah notri
poslje za posto. Ta knízszica zvún drúgoga lepoga ste-
nja iz razlocsnih orszagov prídocsse hvalodávajocsé
píszma vu szebi zadrzsava. Pri vszakom píszmi sze
vidi adresz i podpiszek tisztoza, ki je píszmo piszo.
Sto bi poszvedocsiti znao, da edno med temi píszma-
mi je ne pravo, vcsaszí dobi 1000 koron. Taksa písz-
ma mamó mi i tak sze vszaki lahko prepričsa bolezne
vtíhsajocssega, kásel vtíhsajocssega, zamuknjenoszt, szli-
navnoszt, bolezne prszíh i guta i drúge betege vras-
csajocssega Fellerovoga Elsa Fluid-a csúdovítva mocs je
ísztlina. Eden tucat na probo brezpostno 5 koron. Na
vsze kraje hvalíjo Fellerove lakszirajocsse Elsapilule,
stere proti neteki bozsísnómí csútenjí i proti razlocsnih
boleznih zsalodca gvúsno pomagajo. 6 skatúl za 4 ko-
rone poslje narejavec Feller V. Jenő apotekar, Stubica
154. N. (Zágráb megye.)

Opominanje. Zse vecskrát szo sze nisteri k nam
obrnoli, jeli je zavupacsna ta ali ova
sparkasza ali ne. To pitanje je od zdaj ne potrebno,
ar príporacsamo vam i jako toplo, edno takso spar-
kaszo stero je zavúpacsna, zvún toga ne poslje nasz
dalje, nego na poszodo una szamo da, tak ka níkomi
drúgómí nika ne treba placsati onómí, ki peneze gori
vzeme. I ta sparkasza je „Kisbirtokosok Országos Föld-
hítelintézete“ v Budapesti, stere cio i drúga dela sze
med oznanílom nasega kalendariuma stejo.

**Thierry A. apotekara balzam i
centifolia-mazilo i. t. d.** Na haszek vszem
csítatelom opominamo vszakoga na to oznanilo i vu
njoj sze na steti davajocsse ímenítne vszstvazta. Proszí-
mo, da prestete. — Te dve szredsztva vszakojacske i
gvúsno pomocs prineszte, vszakojacske, dokle doktor
pride, nego nígdar ne szmímo falsne ali od drúgih
ponújjane brezi haszka i pomocsí szredsztva núcati, za
stere peneze brezi cíla vun lícsímo. Kde sze ne dobi
prava, tam vednako narocsímo od szledecsega; Apot-
heker A. Thierry. Schützengel-Apotheke in Pregrada,
Rohitsch-Sauerbrunn.

Opominamo nasega dobrovolnoga csítateljka
na Dr. Forti Laszlo-ov, gvúsne mocsí i ímenítne flas-
ter na rane. (Vid. oznanilo.) Forti Laszlo-a pravoga
flastra na rane ímenítno dobroto escse níksí drúgí

Csiüdno pismo.

Pod tem imenom scsemo dokazati nasim dram cšitatelom zdravilno moes v najnovesih caszih szprobanoga „Petöfi-Zsvilenje-Elixir“ Vszaki cšeden goszpodar doma drzi „Petöfi-ov Zsvilenje-Elixir“, ar brezi njega je ni edno minuto zsvilenje gvüšno. Ravno zato, ar je znano, da „Petöfi-ov Zsvilenje-Elixir“ tak od zvünah, kak od znotrah vu nisternah minutah vtihsa vsze bolezní i betege, vszakomi je na haszek, da szamo na ednom meszti sze zadobiti dani „Petöfi-ov Zsvilenje — Elixir“ vcsaszi da narocsiti i szvojo familijo szrecsno vcsini. Te edini adresz je, od ked sze Petöfi-ov Zsvilenje-Elixir da narocsiti: **VAJNA JÖZSEF**, apotekar. Szabadszállás. 3 velki glasi kostajo 6 koron, na posti sze szamo 3 glasi posljejo z obilnim navukom, (Vid. vu oznanili na to gledocs na 3 sztrani prezterajocso pri poveszt, stera sze je za iztino zgodila.) —

Kállai Lajos-ove motor-priprave za mlatitev, stere szo vu nasoj domovini na vsze kraje notri szpelane, vogrszkim goszpodarom sze topla preporacsajo. **Opominanje!** Prave Kállai Lajosove motor-priprave za mlatitev (VI., Gyár-utca 28.) vu vsze krajinah orszaga szo notri szpelane, zato sze szamo pravi Kállai Lajos-ovi (VI., Gyár-utca 28. N.) motori priporacsajo vogrszkim goszpodarom. Zatogospodari na na szvoj haszek pazijo i szamo iz najboljsik Kállai Lajos-ovih motor-priprav za mlatitev küpüjajo, stere sze szamo v Budapesti, VI., Gyár-utca pod N. 28. dobijo. Vszaki goszpodar naj pazi na adresz fabrike motorov Kállai Lajosa Budapest, Gyár-utca 28, koga motori szo na vszeh raztavah z prvov premijov pohvaljeni.

Vszakomi dugovanji pride szvoj casz — tak je pravo Istvan gazda szvojemí szoszedi. — Zse szo tiszto van najslí, na kaksí nacsin sze zsitek podugsa, kak sze velka bolezen vcsaszi i na vsze veke vtihsa, kak sze jezero i jezero betegov odsztrani i zvracsi. Na to nasz navcsi pravi **Oszvobodni balzam.** Tomi vogrszkomi szredsztvi ma hvaliti vszaki cslovik vu veszi szvoje zsvilenje zdravje i veszelje do čela. Zato naj sze ne müdi ni edna vogrszka familija, da szí szpravi „Oszvobodni balzam“, ar to je vogrszko, je hasznovitno, je fal. Pravi „Oszvobodni balzam“ sze pri vszeh znotrasnjih i zvünesnjih betegah — escse pri betegah 40 let — sze da nücati: potem da sze piti, od zvünaj sze notri mazse. Pravi „Oszvobodni balzam“ sze szamo vu cetralnóm szkladiscsi. Török József Budapest, Király-utca 12. N., da dobiti. (Vid. obilnese med oznanilom).

Naj lepsa lepota his, najlepsa lepota szten, dvora, ograda i plotov je obilno raszteczi trsz.

Nagy Gábor velikoposzesztnik goríc Nagy-Kágya, brezplacno posle vszakomi, ki njemí adresz na znanje da, z kepami olepani cenik. steroga naj vszaki da prineszti steroga to kaj briga, escse tiszti ki ne scsejo trsza szaditi. Brajda je ne szamo na lepoto hise, nego na zimo grozdje i eden lagvicssek dobroga vina da szvojemí goszpodari.

Haszek lüdi, ki vu **protini**, süszah, vu boli ledevja trpijo, je, da dajo prineszti edno po imeni. „Nervin“ v.asztvo, stero vcsaszi odpravi boleznost, stera od prehlejenja szhaja. Dobi sze za 80—80 krajcarov. vu apoteki Erényi Béla, Budapest, Károly-körút 5. (Vid. oznanilo.

Kvizda-ov turista-fluid (discese notrimazanje.) Po zsmetnih dugih potah zvüredno moes da i okrepi Kvizda-ov fluid z znamenjom kacse. csi zsnjim kotrige namazsemo. Mocs toga szredsztva je gvüšna i pri ednoi dugoj poti ne szme faliti. Najveksa nevola szo znotrasnji betegi, betegi mehara. Erényi-ove injekcio i pilule escse najsztarese betege gvüšno vracsijo. (Cena 5 koron.) Dobi sze: pri Erényi Béla apotekari, Budapest, Károly-körút 5. N. (Vidi oznanilo.)

Najboljsa kosza na szveti je japanzka kosza. Proszte na ednoj karti cenik od Graner Mihála, Kőbánya, Ó-hegy-utca 5. i 6. N., steroga brezplacno i brezpostno posljejo.

Bitje, kreganje je vszaki den doma vu tisztoj hisi, kde pijanec prebiva Od te bozsne navade sze lahko doli navadi po Frankl-ov proti pijansztvi szredistvi. Vcsse sze da steti vu nasem kalendariumi vu oznanili. „Pijanec szam bio.“

Pablow profesor, velki ruszki vucseni, koga ime prek njegove dezele dalecs szegne, z pravícov zove tek za fundamentom dobroga prekúhanja. Da to od vucsenoga csloveka pridocso recs malo ljudi vu pameti drzi: szvedocsi velki broj tak zvanih „beztezsní vu zsalodci“, ki navadne, vszakdanesnje jesztvine ne morejo trpeti, od bozsnoga csútenja, glave bola. ne morejo szpati i. t. d. sze tozsijo ino szo vun polozeni nevarscsini velkoga betegu. Pa kak na lahko bi cslovik odsztrano vsze bolezen i beteg, csi bi ne bedaszto gledó delo i vu osazi bi sze dao vracsiiti. Ki scse zdrav zsalodec i dober tek meti, to je sto szvoje zdravje gori scse zdrzsati, naj nuca „Brady“-ove kaplje za zsalodec, stere za valo mocsí tek szpravljajocse i zsalodec okrepesajocse po celóm szveti najraj nücajo i stere od zg raj popisane szlaboszti celo odpravijo. 6 glasov za 4 koron 50 filerov brezplacno poslje narejavca „Brady C.“ apoteka k vogrszkomi krali. Wien, I., Fleischmarkt, 350/VI. N.

Cepleni trszí

k szaditvi, k nadszaditvi na meszto vöosztanjenih 60 najimenitnesih fajt za vino i za jeszti, szigurno prebrani, dobro zaraseni, obilnoga korenja trszí, vecs sztojezero falatov za fál ceno.

Moja sola zse 18 let gori sztoji i vu országi je jedina, stera pela med vszemi drögimi privat solami, ár dokle tú ali tam je edna sola glávo vö potisznola i za pár let je minula, vu mojem vinogradi marljivo, pazljivo delo je sztvorilo taksi nácsin, da ni edna drüga sola je ne vu sztálisi tak popolno dobre trszí posiljati naröcsnikom,

ár pri reditvi milion trszov ceplениh i na 80 plügi szam jezero i jezero delavcov vö-náveso, ki zdaj kak vucseni delavci pri meni vcepljávajo i vu rédi drzsijo 120 plügov velki vinograd i solo.

Ceplениh trszov jezero posiljam od 140 Koron vise.

Brajda.

Pri vszákoj hisi more biti, eden trsz prinesze 200—300 grozdekov, k reditvi ne treba doszta znánja. K brajdi szo potrebne odebrane fajte, stere sze vu mojem ceniki dájo

vu kepi viditi.

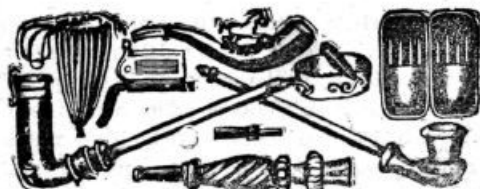
Gleditschia, k zsvomi ploti, jezero 12 koron.

Cenik z kepami, lepoga stenja vszebinov brezpostno posljem. Te cenik prevecs priporácsam prineszti dati i onim, ki naröcsiti ne menijo, ar stenje je tákse, da vszaki presté.

Nagy Gábor, vlasztnik vinograda, Nagy-Kágya

Piszanje vu vszeh jezikh.

Cela priprava za kajenje szamo 1.90 ranski.

Zdrava priprava za kajenje

sztoji iz 10 najboljsih prilik za kajenje.

1 fina zdrava pipa iz naszledivne morszke pene, obkovana z szrebrrom kina-szkom.

- 1 pripravleni pipaszár.
- 1 meh za dohan iz kozse,
- 1 pripravna, nikkelerana pritika za nazsgati,
- 1 spic za cigare iz právo morszke pene,
- 1 sztisnjena mosnja za cigare,
- 1 imenitna domaesa pipa z szárom,
- 1 spic za cigarette iz práve morszke pene,
- 1 nikkelerana prilika, stera cigar odrezse,
- 1 lepa poszodica za pepel.

10 falatov vsze vküper szamo 1.90 ranski kosta.

Z nadvzetjom sze dá naröcsiti izkljucsljivo :

Pri **Kertész Henriki, Wien,**
I., Wollzeile 34-F.

Fál dobre vöre

Szamo K 8.40.

Práva szrebrna remontoir-vöra, z c. kr. z naménjom, z emaliranim sztranom, z kazalcem sekund-minute, dobro regulirano kor. 8.40, z dvema iz szreba, pokrivaloma K 12.50. poleg Roskopfa, horgonjn, masina odpreta kor. 11. Rávno to z dudlisnimi pokrivalmi kor. 15.30. Práva szrebrna, z namenjom, horgonj-remontoir-vöra z duplismi pokrivalmi (3 szrebrna pokrivala i edno na pero pokrivalo) najholjše delo z 15 rubinti, z kazalcem szekund-minute, dobro regulirano, na tri leta sze dobro sztoji vu piszmi kor. 16.50, Zlátne i szrebrne vöre za zsenzke vu velkom odebranji. Vsze vöre szo dobro regulirane, potem dobrosztanje vu piszmi je ocsiveszno pravicsno. Zgübbicska ne ga. Izmeniti je dopücseseno ali sze pa penezí nazaj dájo.

Naröcsbe z nadvzetjom gori primle :

Konrad Jánosa

c. kr. dv. lher. Prva fabrika vör, Brüx, 150 N. (Cesko).
Casz. kral. bir, priszeg. satzar.

Moj stacün je z c. kr. ausztr. drezs. orlom, z zlatni i szrebrni auszstellung kepih pohváljeni. Nasztáven je leta 1887.

Z vecs, kak 3000, kepih olepano oznanilo na prosnjo
vözaki dobi brezi placila i postnine.

Szenja vu blizsanjih okroglinaj.

- Apacs** (Abstall na Stajerszkom), strti pondelek po Vüzmi, szept. 9., tretji pondelek v okt.
- Beltinci** (Bellatine, Zalavm.), jan. 20., febr. 24., apr. 25., jun. 27., jul. 15., nov. 5.
- Bogojina** (Bagonya, Zalavm.), máj. 19., szept. 4.
- Cankova** (Vas-Hidegkut), márc. 19., v pondelek po Cvetnoj — i po szv. Trojsztva nedeli, na Rupertovo v szept., nov. 11.
- Cmurek** (Mureck na Stajerszk.), marc. 17., krizsni pondelek jun. 26., aug. 24., szept. 29., okt. 28., dec. 6.
- Csákány**, febr. 25., maj. 2., jun. 8., aug. 6., szept. 8. i 29., nov. 25.
- Csakovec** (Csáktornya), febr. 3., v pondelek po Cvetnoj nedeli, jun. 30., aug. 3., okt. 13., nov. 25.
- Csesztreg** (Zalavm.), jan. 19., maj. 16., aug. 25., okt. 31.
- Cserensovci** (Cserencsóe), máj. 3., szept. 14.
- Deklezsovje** (Deklezsin), jun. 18., aug. 21.
- Dobra** (Neuhaus), prvi pondelek po 20. aug. i 1. nov.
- Dobrava** (Alsó-Domboru pri Dravi), marc. 19., maj. 16., jul. 13., dec. 9.
- Dobrovnik** (Dobronak), v pondelek po Tejlovom, i jul. 25.
- Dolinci** (Nagy-Doline), jun. 16., dec. 6.
- Ehrenhausen** (vise Spielfelda na Stajerszk.), jan. 20., na zsalosztén pétek, maj. 9., szept. 24., nov. 22.
- Fehring** (Borinje, na Stajerszk.), v pondelek pred Pepelnicov, v tork po strtoj posztnoj nedeli, krizsni tork, aug. 6., szept. 21., dec. 21.
- Feldbach** (Vrbna, na Stajerszk.), jan. 25., marc. 10., maj. 1. i 25., jun. 28., jul. 26., szept. 24., nov. 6. i vszaki drugi tork meszeca aprila, aug., okt. i dec. zsvinszko szenje.
- Fürstenfeld** (na Stajerszk.), v pondelek po tretjoj posztnoj nedeli, krizsni pondelek, jun. 24., aug. 28., okt. 28., v pondelek po Miklosovom; apr. 15. i nov. 15. zsvinszko szenje.
- Gleichenberg** (na Stajerszk.), febr. 24., jun. 8., aug. 2., okt. 21.
- Gornja-Lendava** (Grád, Felső-Lendva), marc. 28., jun. 20., aug. 16., szept. 29., nov. 30.
- Gornji-Szinik** (Felső-Szölnök), jan. 1., maj. 1., jun. 1.
- Hodos** (Vasm.), marc. 10., jul. 5., aug. 19., okt. 4.
- Kanizsa, Velka** (Nagy-Kanizsa), vszaki pondelek pred febr. 2., prod Vüzmom, Ríszálami, aug. 15., okt. 15., dec. 8. (Celi tjedén szenje.)
- Kapela** (Kapellen v Szlovenszkih Goricah), prvo nedelo po Vüzmi, po Mar. Magdaleni, po Maloj mesi.
- Kerka-Szt.-Miklós** (Zalavm.), vszaki prvi tork po febr. 16., apr. 23., jun. 10., aug. 6.
- Kermedin** (Körmend), febr. 3., marc. 12., apr. 5., maj. 10., jun. 24., jul. 20., aug. 24., szept. 21., okt. 18., nov. 11., dec. 13.
- Koprivnica** (Kapronca na Horvatszkom), febr. 3., marc. 26., maj. 4., jul. 2., okt. 28., dec. 7.
- Kottoriba** (Kotor), marc. 9., jun. 27., szept. 30., nov. 30.; i po maj. 3. i szept. 14., prvo nedelo.
- Krapina** (na Horvatszkom), marc. 19., maj. 5., i 16., jun. 27., jul. 16., aug. 13., szept. 10. i 29., nov. 11., dec. 6.
- Krizsavci** (Tót-Keresztur, Vasm.), apr. 16., jun. 4.
- Krog** (Korong), maj. 4.
- Küzdoblanji** (Kuzma), na den v nebosztoplenja Jezusovoga.
- Legrad** (Zalavm. pri Muri i Dravi), marc. 12., nedela szv. Trojsztva, aug. 24., nov. 2., dec. 13.
- Lendava** (Alsó-Lendva), jan. 25., po drugoj posztnoj nedeli v csetrtek, na velki csetrtek, po szv. Trojsztvi v csetrtek, jul. 28., aug. 28., okt. 28., pred Bozsicsom v csetrtek.
- Lentiba** (Lenti), febr. 23., apr. 10., dec. 6.
- Letina** (Letenye), vszaki prvi pondelek po febr. 24., po v nebosztopejnji G, po jul. 22., aug. 20., okt. 4.
- Lipnice** (Leibnitz na Stajerszk.), vszakoga meszeca 25. zsvinszko szenje; prvi pondelek po Szvecsnici, maj. 1., jul. 25., nov. 11., drobno szenje.
- Lotmerk** (Luttenberg na Stajerszk.), vszaki kvatrni tork i velki tork.
- Lubdreg** (na Horvatszkom), apr. 30., jul. 16., szept. 8., dec. 21.
- Marburg** (na Stajerszkom), vszakoga meszeca drugo i strto szredo.
- Martjanci** (Mártonhely), maj. 6., aug. 6., nov. 11.
- Monoster** (Szt.-Gotthárd), vszaki pondelek po csetvérih Kvatrah, na velki csetrtek, maj. 1., jul. 22., okt. 18.
- Nedela** (Péterhegy, Gornji-Petrovci), jun. 4., jul. 4., szept. 8., okt. 28.
- Nedelica** (Dráva-Vásárhely), marc. 10., jun. 15., v pondelek po Angelszkoj nedeli, dec. 13.
- Novi-Grád** (Német-Ujvár, Güssing), prvi deo po Szvecsnici, velki pondelek, prvi den. Tejlovom, aug. 2., szept. 1., okt. 30., dec.

- Obranja** (Halbenrain pri Radgonji), apr. 25., okt. 7.
- Ormos** (Fridau), na zsalosztén pétek, maj. 25., prvi ponedelek po Jakobovom, szept. 21., nov. 11.
- Óri-Szt.-Péter** febr. 28., marc. 21., maj. 18., jun. 20., aug. 1., nov. 4.
- Prelog** (Perlak), na Fasenk, v tork po Riszáláh, v tork po Jakobovom, na Miklosovo.
- Ptuj** (Pettau). apr. 23., aug. 5., nov. 25.; vszakoga meszeca pro szredo zsvinzsko szenje.
- Puzsavci** (Pálmafa), jul. 13.
- Püconci** (Battyánd), máj. 28., jul. 10., szept. 10., nov. 10.
- Rába-Szt.-Márton** (Szv. Martin pri Zsenávci), drugi ponedelek po Vüzmi, aug. 10., nov. 28.
- Radgonja** (Radkersburg), 14 dni pred fasenszkim pondelkom, v tork po sv. Trojsztva nedeli, aug. 10., nov. 15. Vszakoga meszeca prv tork zsvinzsko szenje.
- Rakicsan** (Batthyánfalva), marc. 26., v tork pred Riszáláh, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- Razkrs** (Rác-Kanizsa), prvo szredo po Vüzmi, maj. 16., jun. 24., aug. 10.
- Spielfeld** (na Stájerszkom). apr. 16., jul. 6. okt. 16., dec. 28.
- Straden** (pri Cmureki na Stájerszk.), na zsalosztén pétek, maj. 4., aug. 16. nov. 2. dec. 28.
- Strass** (pri Spielfeldi), marc. 10., jun. 8., aug. 16., nov. 30.
- Strigova** (Stridó), marc. 19., jul. 22., szept. 30., dec. 4.
- Szelo** (Tótlak, Vasm.), prvo nedelo po Szrpnój Mariji i po Miklosovo.
- Szentgyörgyvölgye**, febr. 19., apr. 12., jun. 8., aug. 10.
- Szobota** (Muraszombat), v tork pred Fasenk, v ponedelek po Csarnój nedeli, strti ponedelek po Vüzmi, jun. 24., aug. 24., okt. 15., dec. 6.
- Szombathely**, pred Fasenk, pred Jürjovom, pred Tejlovom, pred Malov Mesov, pred Andrásovom — v tork i vszredo.
- Szrdiscse** pri Dravi (Bolstrau), marc. 17., apr. 25., maj. 12., aug. 24., nov. 15.
- Szrdiscse** pri Muri (Mura-Szerdahely), maj. 1., jun. 2., aug. 19., okt. 26.
- Szv. Ana**, Nemska- (St. Anna am Aigen). v ponedelek po strtoj posztnój nedeli, jul. 26., aug. 28., nov. 11.
- Szv. Anton** (pri Sv. Lenardi na Stájerszkom), apr. 28., jun. 22., v szoboto pred Malov Mesov.
- Szv. Benedikt** (Szt.-Benedek, Vasm.), pred Pepelnicov, po posztnih Kvatrah, po Cvetnoj nedeli, po jeszenszkih Kvatrah pred Bozsicsom — vszigdár v ponedelek
- Szv. Düh** (poleg sv. Jürja na Stájerszkom) aug. 24., dec. 13.
- Szv. Jelena** (pri Csakovci), maj. 22., szept. 22
- Szv. Jelena** (Pertocsa, Perestó), aug. 18.
- Szv. Jürij** (Vizlendva), apr. 24.
- Szv. Jürij** (pri Radgonji na Stájerszkom), febr. 3., apr. 15., nov. 21.
- Szv. Jürij** (pri sv. Lenardi), apr. 22., aug. 12.
- Szv. Krizs** (pri Muri na Stájerszkom), v ponedelek po Csarnój nedeli, maj. 3., jul. 26. nov. 6.
- Szv. Krizs** v Medjimurji (Mura-Szt.-Kereszt), maj. 3., szept. 14.
- Szv. Lenard** (v Szlovenszkih Goricah), jan. 20., maj. 19., okt. 4.; v ponedelek po Beloj nedeli, jun. 24., aug. 2., nov. 6., zsvinzsko szenje.
- Szv. Szehescsan** (Szt.-Sebestyén), jan. 20., apr. 20., jun. 15., dec. 21.
- Szv. Trojica** (v Szlovenszkih Goricah), maj. 4., na sv. Trojsztva nedelo, aug. 15., na jeszenszko kvatarno nedelo; v ponedelek po posztnih Kvatrah, v ponedelek po sv. Trojsztva nedeli, aug. 28. i v ponedelek po jeszenszkoj kvatrnój nedeli — zsvinzsko szenje,
- Tisina** (Osendlak), febr. 25., v ponedelek po nedeli sv. Trojsztva, szept. 9.
- Toplice** (pri Varazsdini), pred Matjasovim, pred Jozsefovom, pred sv. Cirilom i Methodom, pred zvisanjom sv. Krizsa, pred Martinovim v ponedelek; maj. 1. i 15.
- Törniscse** (Turniscsa), Csarnoga tjedna v eserttek, v ponedelek po beloj nedeli, v csetrtek pred Riszálami, na Antolinovo, v csetrtek pred Velkov Mesov, na den po Maloj Mesi, okt. 4.
- Varazsdin** (na Horvatszkom), apr. 24., jun. 24., jul. 25., nov. 5., dec. 21.
- Vasvár**, jan. 27., marc. 15., maj. 4., jun. 13., aug. 10., szept. 29., nov. 10.
- Verzsej** (Wernsee pri Muri na Stájerszkom), maj. 6., szept. 29., nov. 30.
- Vidovec** (Mura-Szt.-Vid.), apr. 25., okt. 18.
- Wildon** (nizse Gradca na Stájerszkom), febr. 24., na vüzemzski tork, jul. 2. i 22., szept. 29., nov. 25.
- Zala-Egerszeg**, febr. 14., prvi ponedelek po Cvetnoj nedeli i po Jürjovom, v tork po Riszáláh, jul. 22., szept. 9., okt. 28., nov. 30., dec. 28.
- Zala-Lövő**, apr. 1., maj. 13., aug. 29., nov. 5.
- Zsenávci** (Gyanafalva, Jennersdorf), febr. 14., maj. 12., aug. 23., okt. 4., nov. 25.

CSÜDNO PISZMO.

— Isztinszka pri poveszt, stera vszakoga briga. —

Eden sztari prigovor pravi: Kdo vu Bogi sze vüpa, un sze nikdar ne vkani. Te prigovor sze doszta i dosztakrat csüje. Csüje sze i vu Kereszturi, vu ednoj sziromaskoj kucsi, koma sze je sziromastvo z telkimi nevolami zgnezdilo, da escse na najbolje gosztom reseti na ga teliko lükenj.

Kadar Peter je eden premocsen meszar bio, dokle je szvojo mestrijo delo. Nego ednok, na poti proti domi, gda je so iz ednoga szenja, kde je zsvino küpo, na velkoj ceszti ga je zgrabila tocsa, kak je zsvino küpleno domo gnao, Da bi leto bilo i prevecs na lehko je oblecseni bio, na telko je namrznó, k a gda je domo priso, nikse moci je vecs ne meo. Drügi den je zse iz posztele ne znao gori sztanoi. Na ednok je vküper szpadno mocsen cslovek, komi je glasz bio na celi krajini, da je zdrav i velke moci. Gda bi po dugom esaszi znotrasnje zdravje tak kak nazaj dobo, noge i roke szo vküper potegnjene bile i nigda-nigda szo ga takse bolecsine mantrale, tak da bi vszako csonto z zserjavim zselezom zsgali. Taksi beteg sze je zgnezdo vu hiso Kadara. z vszemi nevolami betega.

Mestrijo je dale delati ne mogo, ne je bio, sto bi krüh iszko. Ne szamo prisparani penezi szo sze ponücali, nego escse sze je zaduzso. Velka nevola je vsze pri hisi pozsrta.

Njegova zsená, stera je vszikdar pobojsna zsená bila, je ne dvojila, nego je delala nocs i den: sivala je, prala drüгим, escse je vu tabor hodla.

Nego vesz njeni trüd sze za premaloga pokazo proti velkoj szükesini. Naimre veksa hcsi, petnajszet let sztara Terez, ki je edina pomocs bila materi, je beteg dobila na plücsah. Zdaj szo zse i njo mogli vracsi. Mati Kadarove zsene je i zs njimi prebivala, nevolá je escse veksa bila, ar sztara zsená je zse pol-drügoga leta vu boli zsalodca, vu kresi i vu boli glave trpela, ni eden falat je ne znala pojeszti. Csi je kaj pozsrta, je taki vun dala. Zvün toga je bilo tri male dece, iz sterih je szamo eden hodo vu solo, drügi szo escse mensi bili.

Kadar je celo vu dvojnószet szpadno.

Nego pobojsna zsená ga je vszikdar tolila taksega hipa z temi recsmi:

Kdo vu Bogi vüpa, un sze ne more vkaniti.

Nego Kadar je taksega hipa vszikdar glavo szkimavao. I morebit bi vüpanja ne bilo vu njegovom szrci, csi bi neszrecsno familijo eden goszpod ne vecskrát pohodo, ki je potolazso i poleg toga je sz penezami je obdarüvo.

Pri ednom po i szkanji je pito goszpod Kadara: — Jasz szam tak csüo, da vi mate ednoga bogatoga brata vu Pesti. Jeli, da je tak? Dobro bi bilo sze k njemi obrnoti.

— Isztina je, nego moj brat je, tak szkopi, da escse szam sze ne vüpa najeszti, ne da bi meni kaj dao. Ka meni vala, csi un tri his ma vu Pesti, nego szrca proti meni pa ne ma.

— No, to zavüpahte na mene. Po-vejte mi njegov adresz, vej zse jasz

razkapsim njegovo srce z ednim pizmom.

— Pizmo doszta valalo ne de. Kda nam je escse dobro slo, szmo ga pohodili pred nisternimi letami z zsenov i z veksov hcserjov. Ne szmo za toga volo sli, da bi od njega kakso pomoc csakali, pa dönok tak mrzlo nasz je gori prijao, da je za nasz nika ne marao. Ne ga pacs pravice na zemli, — tozso sze je Kadar.

— Szamo proti Bogi sze ne tozste. Bog szamo od potrpljivih lüdi sze poszkrbi. Szem dajte adresz, pizso mo vaseni brati.

Po dugom pogucsavanji je povedo adresz, goszpod je escse tiszti den rekomendirano pizmo poszlo *Kadar Alberti* v Budapest, popiszo njemi szirömastvo Kadarov: *Da je un po prehlajenji vu jetiko szpadno, ne more jeszti, ne more piti, ne more szpati. Kaslja, zsalodoc njemi ne küha i mrzi sze njemi jelo. Celo je vküper szpadno, ne more delati. Punica i hcsi Terez ravno taksi beteg majo, najmensi szin za volo doszta jocsa je ravno vu taksi beteg szpadno, zseno pa od velkoga dela i virosztüvanja je celo odnemogla, ne more szpati, srce bol ma i nocs i den kaslja. Szpodobno bol vu zsalodci ma i mrzi sze njoj vsze jelo, Doktori pravijo da na obisztah ma boleznen.* Goszpod sze je trüdio z lepimi recsmi njemi na srce gucsati, da sze szmiluje nad sziromaskov familijov i na pomoc njim bode.

Za nistere dni je pizmo prislo. zapecsatano pizmo je prislo z Budapesta. Kadar je gori vtrgno pizmo, zacsne je steti.

Radeci je posztano, potem pa bleidi, szem i tam je obracsö pizmo, ne je tam bilo ni eden filera penez, szamo nistere recsi szo zapiszane bile z plojbaszom: „*Pomagajte szii i Bog de vam pomagao!*“

Kadar je z velikimi esemerami vu pecs lücsö pizmo. — Bög njemi placsa za to delo, — je zakricso i bridko je zacsno jokati.

Zsena Kadarova z celov familijov sze je vu jocs szpravila nego Kadarca je escse dobroga hipa iz ognja zgrabila pizmo, stela je pokazati goszpodi.

Ne za dugi csasz je prisö goszpod. Celo tuzsno je najso familijo. Med velikim jocsom je csüto zgodovino, naprej je prislo pizmo.

Goszpod je gledö pizmo, lice je njemi vszikdar bolje szigurno posztalo i na szlednje je pravo:

Moji dragi ne tozste sze proti vasemi brati. Un vam je dobro steo, da vam je pizso: *Pomagajte szii i Bog vam pomore.* Z tem je vzeo pizmo i domo sze je pascso.

Za tri dni je znovies prisö goszpod i edno ladico je z szebom prineszo. Vu paketi je bilo vrasztvo vu tresh glasah z pizmom, kak morejo nücati vrasztvo. Goszpod je njim dobro raztolmacso, kak morejo vraszvo nücati, osztro je njim zapovedao, da vrasztvo poleg njegovoga gucsa vcsaszii naj probajo.

Malo bi bilo z recsmi povedati, ka sze je zgodilo pri Kadarovi, kak szo vrasztvo zacsno nücati. *Kadar je celo na noge sztopo. Za stirinajszet dni je vu delo sztopo.* Apetit cele familije sze je nazaj povrno. Tak szo jeli, da je veszelo bilo gledati.

Po boli zsalodca szo i minole druge bolezni. Ne szo vecs kasljali, zsena sze je izdravila iz bolezni obiszti. Za stiri tjedne je zacsnola familija gori jemati i tak debeli szo posztali, de cela vesznica sze je csudivala. Apetit Kadarove zsene je nazaj prisö, mocsna je gratala, *ar kasel njo je vecs ne mantrao i znala je szpati.* I gda szo vu veszii

esüli od goszpoda esüli i od Kadarovih, da to vsze od **Petöfi-ovoga Zsivlenja-Eliscira** sztaja, teda je celo lüdsztvo, mali, veksi, ki szo vu boli prsz, vu boli szrea, obiszti i jetrah i vu szpodbnih drügh betegah trpeli, proszili szo goszpoda ali Kadara, da njim narocsi Petöfi-ovoga Zsivlenja Eliscira. Uni szo pacs ne narocsili, ar bili ne mogli teliko piztati, nego povedali szo csudno szkrovnoszt, da sze Petöfi-ov Zsivlenja-eliscir nigdi ne dobi, nego szamo vu ednom szkladiscsi, steromi adrez je: **Vajna Jozsef, apotekar, Szabadszállás (Pestmegye.)**

Zdaj zse vszaki lehko miszli, da pizmo bogatoga brata iz Budapest je bilo edno pizmo, na sterom je *stampano* sztalo, *kak sze Petöfi-ov Zsivlenja-eliscir more nücati*; brat bogati sze je zse iz dosztih betegov zvracso *pu nücanji toga vrasztva*. Kak je steo vu pizmi goszpoda, v kaksom betegi trpi njegov brat meszar, popascso sze je po poslanji ovoga pizma pa to vrasztvo na baszek bilo, Kadar Peter je vu lepom pizmi zahvalo opominanje brata na Petöfi-ov Zsivlenje-eliscir, steromi je meo zahvaliti zdravje szvoje i cele familije. Na to pizmo, kde je zahvalo meszar, je bogati brat to pizmo Kadarovim, da naj pridejo v Budapest k njemi prebivati i njega vu redi meti, ar je szam i celo vrednoszt, tak *edno milijon ranskih* je zse na nje szpizso.

Kadarovi szo za mali csasz sze v Budapest oszelili. Tü szo od brata

zvedli, da csi bi pizmo, stero je un njim pizso i na sterom je stampano bilo, *kak sze more Petöfi-ov Zsivlenja-eliscir nücati*, csi bi to pizmo nazaj poszlali, ali csi bi vcsaszi ne presteli i vrasztva bi ne nücali, nikdar bi ne na nji nihao ni eden krajcar, ar — kak je un pravo-, *ki sze ne briga za zdraje, je ne vreden, da szunce na njega szija*. — Bogat brat je vu sztarosti 102 let mro i Kadarovi szo dobili celo vrednoszt. Vu testamentomi je szigurno odlocso, da Petöfi ov Zsivlenja-eliscir vu hisi szfaliti ne szmi i vszakomi naj i z recsami povejo, da Kadar, bogati b-at tomi vrasztvi je meo zahvaliti dugo zsivlenje i zdravje.

Pizmo, na sterom je stampano bilo, *kak sze Petöfi-ov Zsivlenja-eliscir more nücati*, vu dragih ramach viszi vu ednoj palacsi Kadarov, vu najlepsoj hisi z tem napiszkom:

„Kdo vu Bogi sze vüpa
Un sze ne vkani.“

Znova popisemo, da Petöfi-ov Zsivlenja-eliscir sze szamo vu prednjem szkladiscsi sze da narocsiti:

V A J N A J O Z S E F.
apotekar, v Szabadszállási
(Pestmegye).

Sto edno karto sze poslje, un po nadvzetjom 3 glase Petöfi-ovoga Zsivlenja-eliscira dobi vcsaszi. Cena trih glasov je 6 koron. (Postnino narocsnik placsa.) Pizmo, kak sze nüca vrasztvo, sze poleg poslje ravno takse, kakse szo Kadarovi iz Budapesta dobili.)

Najnovese premie :

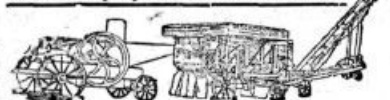
Pohvaljen vu leti 1905. na razstavi Nagy-Enyed z velkov krasznov diplomov. Leta 1904. na razstavi Diosszentmarton z 5 krasznimi diplomami pohvaljen. Leta 1903. na razstavi Beszterce z 2 srebrnima kepama pohvaljen. Leta 1903. na razstavi Kolozsvár, leta 1902, na razstavi Pozsony z 4 diplomami pohvaljen.

MOTOR!

Kállai Lajos

fabrika **Budapest, VI., Gyár-utca 28.**
motorov

Dobrosztajenje za izvršno mlatitev!

Szвета najprosztosa i najpopolnesa motorpriprava za m'atitev.

Kállai Lajos-ovi motori szo csüdno prosztáni, vszaki vert z lahkim ga vodi i med hisami z szlamov pokritami sze tüdi lahko mlati.

Masiniszter ne potreben! Najfalese delo! Cenik zaman i brezi postnine! Fál cena na rate.

Te motor-priprave za mlatitev na najveško zadovolnoszt delajo: pri grof Mikes Kelemen goszpodi, Magyarcseszte, M. Torda m., pri Tóth Péter goszpodi Csantavar B. B. m., pri Kozma József goszpodi, Maros-Németi, Hunyad m., pri Baron Kemény József goszpodi Marosnémeti (Erdély), i vu vees sztotini mésihvéksih vérsztvah országa.

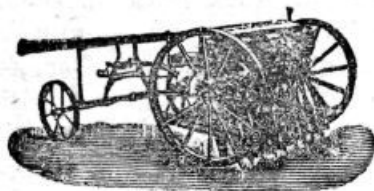
Kállai Lajos-ove motor priprave za mlatitev, stere szo sze vu nasoj domovini vsze povszéd za najizvrstnese szkazale, vertom vogrszkim sze najtolese preporacsajo.

Benzinmotor ino elektricsno benzinlocomobil pripravoza mlatitev z dvojnov sztavbov za csisztesenje

!!! Edino sztojecsna novina !!!

Automat kontrolirajocsa i zagotovlena zahlopka. Benzinlocomobili z patentiranimi dvakrat csiszcsajocsimi mlacami sze pod N 28. vu Gyár ullici vszikdár vu deli vidijo.

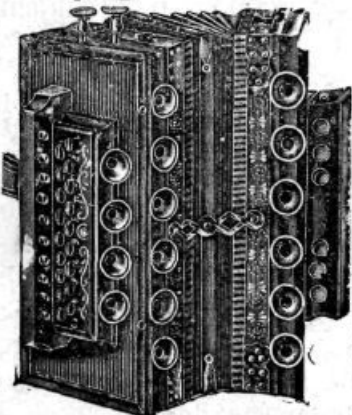
Za teh najnovesih motorov razsirjavanja volo iznúceni masini na ogen sze izpremenijo. Pozoszed meszto za polszke masine: Masini na ogen, mlini, gepni, masini za szejanje, masini za rezanje, szecske i repe.

Pravi Kállai Lajosvi motori sze szamo Budapest, VI., Gyár-utca pod 28. N. najdejo.

Pravi Kállai Lajosvi motori sze szamo Budapest, VI., Gyár-utca pod 28. N. najdejo.

Na pogléd 8 dnévov

brezi zgúbicska narocsnika poslem z nadvztjom 663 1/4 N.

„Harmoniko prijátelsztva lüdsztva“,

Tá harmonika za klupke [klappen] má poleg dobrosztajenja nerazlomljive, spirál péra, dotem za basszuse íza zrásne klupke. Harmonika má 10 klupke, 2 premembi, dvojnov vbranje, 48 glaszov, 3 obrocsov, trompeto z piszano leseséscami mahagon, csarnimi laticami,

z piszanim obrobom, z nikkelszkim kovánjom, z dvojnim mehóm, z varhom krajov ino z szhrámbov. Velikosz 31x15 cm. Edna kor. 8.—, Sola za szamo vcsenjë k vszákoi harmoniki brez plácese. Iz falesih i mensih harmonik za vcsenjë, poszebno za deco, edna kor. 2.50, 3.20, 3.80, 5.20, 5.80. Iz ínesih harmonik edna za kor. 8.50, 9.50, 11.—, 12.—, 13.50, 14.20.

Zgúbicska ne ga, ár sze blágo lahko izpremeni ali sze pa penezil nazáj dájo.

Narocsile z nadvztjom opráva c. kr. dv. liferanta

KONRAD JÁNOSA

stacun instrumentov, Brúx, 150. N. (Csesko). Z vcsimi od 3000 kepov okincsani cenik brezplacsna i brezi postnine.

Piszmeno dobrosztanje na tri leta.

Vu toj fajti brezi konkurencie.

5 koron

Narocsbe z nadvztjom oprávi :

KONRAD JÁNOSA

prva brúzenszka fabrika vör BRÜX, 150. N. (Csesko.)

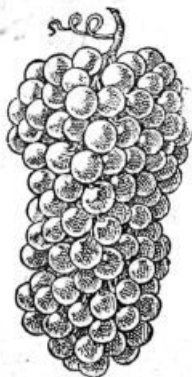
C, kr. bir. priz. satzar. Pohváljen z c. kr. ausztr. dez. orlom, z zlatni i szrebrni aászstellung kepami i od 10.000 vecs piszmani iz vszeh krajov szveta zdignjena 1887. l.

Od 3000 kepov olepano oznanilo vszaki dobi na prosnjo brezi placila i postnine.

Edna práva sviesarszka po Roskopf-i szl. horgonj - remontoire - vóra

trdo, na kamlah sze obracsajocsa, antimagnetikus szolid delo, emailirana prednja sztrán. iz právoga varvajocega plomba nikkél tok i nad delom z pokrivalom, 36 vör hodi, dobro pripravlena, po falati kor. 5.— 3 falatje kor. 14.—, Z kazalcom secund minut kor. 6.—, trije falatje kor. 17.—, tri falatje kor. 24.—, 6 falatov kor. 45.—. Vu právom szrebrnom toki, brezi kazalca sekund minut kor. 13.50, 3 falatje kor. 38.—. Ne ga zgúbicska. Vóre sze dájo izmeniti ali penezi brezi doli potóganja sze nazáj poslejo.

Nova trszjereja.

Skropiti, zsveplom oszipavati, cepiti ne potrebno!

Tok je njena vrednoszt, ka ne trbe poszebnoga znanja knjoj niksega, zato szo njoj vnogi vucsenjaeje tak protivni, ar szi i on lahko gorice napravi poleg toga, ki sze to nikdar ne vesio. K szakoj prirocsbi sze popisz da, kak more szaditi i delati, z toga sze esce ovesar navcsi trszje szaditi. Rezati pa okapati pa vezati pa zse vszaki zna. Tomi ne potrebno zsveplo i dragi masinje, ne bilolena, ne galic, ne medene pa nevem kakse pinke i cevi z gumija na szredi leta, kda delavec najdragsi, ar njemi niti perenospora, niti drugi betegi ne skodijo pa vecs i bogse rodi, karnajbole csuvane drage fajte. Toje „Delaware“ ednako rodese trszje. Cepiti je ne trbej, ar njemi filokszera ne skodi, popki njemi v zimi nikdar ne zmzrnejo, po oranji 35 hektolitrov da, z vszakoga popka 3—4 grozdov. V szep-

tembri ga v toj najmzrlesoj krajini tudi trbe potrgati, ovasci sze zse okuppotegne grozd. Vино szladko i mocsno da, jako prijznoga teka. Gladke rozge, vszaka pozsené. Zato po vnogih mesztaj sztáro trszje vókopajo i to szadijo; orátjo zemlo, kde dozday glásza ne bilo goricam, z tem naszadijo velka imánja i máli kmetje, ar to vecs noszi, kak kaj stécs drúgo. Rozge sze esce eno 20 let tudi drágo zódayo. Szamo ka ztem iménom vnogo bozsnoqa trsztja odájo, ka vert szamo za pár let vzeme vpamet. Iaz dober sztojím, ka csiszto onoiszto fajto dobita pri meni, pa morem vsz poszebno opominati, ka je to ta práva fajta, stero szam jazs v 18 letaj na 40 plúgov zemle razszádo, to je prava isztina. Ki právo fajto sesé meti, on naj Nagy Gáborov „Delaware“ proszi; od koga stécs esi kúpi pa takso dobi, je szlobodno zadovolen, ar da obilno rodése zahvalno fajto meo; z njénoga vina eden glazs za edno korono poslem.

Popuni popisz, kep száda, ceno rozge i vina zaman poslem vszakomi, ki mi szvoj naszlov posle. Primeni sze vszaki od pravice vszaga toga lahko prepriča Rad vidim vszakoga pred brátvov, poszebno one pozovém, ki vu etoj pravici dvojtújejo, uaj to pri meni poglédnejo. **Oglasznik z podobami i vucsécsov vszebinov pa k vszemi tomi dober návuk zaman i brezpostno poslem. Ete oglasznik szi prirocsiti toplo preporácsam esce onim, ki nescejejo trszja prirocsiti, ar hasznovito vszebino má za vszakoga.**

NAGY GÁBOR veleposzesztnik goric **Nagy-Kágya.** Piszma vu vszakom jeziki.

Threfli poszode. Zgodilo sze je. Prek je potúvo eden goszpod vu vesznici. Lacsen je posztáo i vu kresmi szi je obed zapovedo. Kresmar je na Naci ime poszlhso. Záli je naprejpoiszkala sztaro szalámi, da kaj grize goszt, dokle sze obed naprávi. Prineszli szo njemi nepoznano hráno, ne njemi stelo doli idti po guti. Zató szi je iz turbe naprej poiszko dobro zaprprani spej i z dobrim apetitom je potroso, razmi sze, na tanjeri i z nosom kresmara. Po obedi goszt sesé plácsati.

— Plácsati sze njim dosztaja 8 kor. 20 fil.

— To je prevecš zaprprano. Za kaj plácsam 8 kor.?

— Pfroszim. Doszthajajte rhacsunati.

Dve hrami 2 kor. — fil.

Eden nozs — „ 50 „

Edna zslíca — „ 50 „

Eden glasse — „ 20 „

Eden tanjer — „ 50 „

Eden sztoljneq 4 „ — „

Edne rásoske — „ 50 „

vsze okúper 8 kor. 20 fil.

— Nego to vsze szam vindar ne pojo.

— To je vsze edno. Pri nasz je vsze khoser, vi szte pa jeli threfli. Poszode szte threfli napravili. Jasz je vees núcati ne morem. To je meni kvár. Jasz iz njih jo vecs ne bodem, pávri pa na polji iz pergicsa jejo. Poszode tam lúcsiti ne morem. Dosztája szenjém viditi, plácsati je morete.

*

Eden agent. Eden agent je esúo, da eden bogatec poleg Múre szi edno hiso lejpo sesé zozidati dati. Bizsi k njemi i priporácsa etak z

— Proszim, esi seséjo sze na ládji voziti, tam je Múra. Csi sze seséjo kopati, tam je Móra. Csi seséte ribe loviti, tam je Móra. Csi te práli, tam je Móra. Csi seséte mlinu meti, tam je Móra.

— Dobro je, dobro, nego esi povoden bode, ka mo te delali?

— Proszim, esi de povoden, ne sze treba bojati, ar gde je Móra i gde de hisa, stero te zidali?

*

Steri je na vulici oszto? Sostar, pek pa meszar sze po vulici szprevájajo. Poldné szo zvonili, vszi szo domo sli, nego eden jo dónok na vulici oszto. Znete sto? Goszpon „pa.“

Na auszstelingu v Parizi l. 1900 Grand Prise.

KWIZDA FERENC JÁNOS

c. kr. ausztr. vogr. rom. kr. ibolg. herc. dvorszki liferant, apotekar

KORNENBURG, Poleg Ceesa.

12 zlati, 20 srebrni medal.

Zdignjen leta 1853.

30 krasznih diplom.

Cenik z kepami zamani brezi postuine.

Kwizda-jov fluid.

Zobrambov kace. Tourista-Fluid
Zse davno szpoznano disease nori.
kibanje, da zsilte boljše moesne poz-
sztanejo. Touristi, ki sze na bicik-
lini vozjo jagri i konjeniki z hasz-
kom ga nūcajo po dugsih potah,
kak moes davajoco szredstvo. Dobi
sze vu apotekah

Cena: $\frac{1}{2}$ glas kor. 2.—
 $\frac{1}{1}$ " " 1.20

Kwizda-jov

Blister

szivkaszti g k moesnomi notri ri-
banji, 1 tegel 2 kor.

Epetinktura

za konje, 1 glas 3 kor.

Flaster za kopita

kunstno, kiti kopita, 1 dr. 1-60 K.

Mazilo za kopita

za obrambo szlabih kopit, edna skatla
à 400 gramm 2 kor. 50 fillér.

Kvizda-jova peszka pilula

notri potegnena z gelatinem,

Pozsene, dobro szredstvo za
1 skatla 2 koron.

KVIZDA-jov Kornenburg-szki

zsivinszki prah

Diētetikus szredstvo za konje, za
szivino rozšno i ovce.

Cena: 1 skatla 1 kor. 40 fill.

$\frac{1}{2}$ " " — " 70 "
Veos kak 50 let je vu nūci "vu
najveos stalab, kda je zshivina ne mela
apetita, bozšno prekūhala, mleko
popravi i krave veos mleko dajo.

Kwizda-jov

Pilula, stera pozsene

za konje (Physie), 1 skatla iz
pleha 4 kor.

Kolika-pilula.

za zshivino rozšno i korje, 1 skatla
iz pleha K. 3.20, 1 skatla iz papera
K 1.20.

Za csrve pilula

konjom, 1 skatla iz pleha 3 kor.
20 ūl., 1 skatla iz papera 1 K 20 fill.

Kwizda jov perotnine prah

Diētetikus szredstvo, za goszke,
rece, kokosi, pure i. t. d. 1 skatla
1 kor.

KVIZDA-jov

restitution fluid

C. ikr. szl. voda za pranje pri konjah.

Cena po glasah 2 kor. 80 fill.

Veos, kak 40 let je vu nūci vu
stalab hengstah, vu veksih szol-
daeskih i privat stala, kak szred-
stvo, stero moes dava pred i
po deli, pri vkuper potes njenih
zsilah i. t. d. Konji vu traini
ngi vekso moes da.

Kvizda-jovo.

Pavucsko mazilo

za konje i zshivino rozšno 1 tegel 1 K

Mazilo, stero vōpotegne

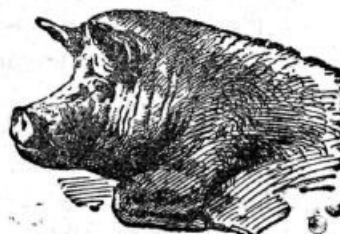
(pri maedolah i mozolah,) cena 1
tegela 2 kor.

Oli za csrv vūh

za psze, glas z pemzhiom 3 kor.

Seifa za mivanje

za sztvar domacse, 1 falat 80 fill.

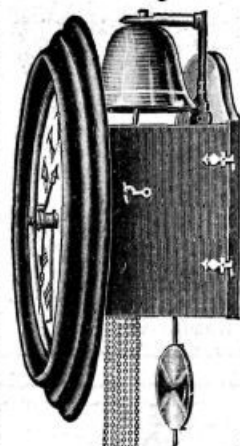

KVIZDA-jov

prah za debeszt szvinj

diētetikus szredstvo za pomaganje
na tūcsnoszt. Mala skatla 1 kor.
20 fill., velka skatla 2 kor. 40 fill

Vekerca z glásznm zvona türma

iz prvoga réda, sztávba 30 vör bije, obüdjava z zvonom velko glásznm, široko 30 cm., z 3 máclami iz zlatnoga bronza, z dobrosztánjom vu piszmi na 3 leta

szamo K. 6.60

Ravno tiszta v noesi szvetloesim sztranom K. 7.20.

Zgübicska ne ga. Lahko sze izmeni ali sze pa penezi nazáj proszjo!

Razposilanje z nadvztetjom ali sze pa suma naprej notri poslje.

Prva fabrika vör

Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferant

BRÜX, 150. N. (Csesko.)

Lepo okinesano oznanito z veesmi od 3000 kepami sze vszákomi zasztanj i brezpostinoposlje.

Nepremagano dobro i fal

najnoveso opravilo za brijenje.

Z lepo blisesesim tokom iz lesza, zapreti sze da, z gledalom. Vszebina je: 1. Edna dobra britva, 8701. N., dobra k vszakovoj bradi, fino na grabaszto zbrüszena. 2. Eden remen za brüsztiti. 3. Edna skatulca mocsnika za brüsztiti. 4. Edna skatla najbolse zseife. 5. Edna nikelirana szkledcsica. 6. Eden pemzl za briti. Vszve vküper szamo 5 kor. Ravno tiszto, nego z opravilom obvarjenoga brijenja za neprilicsne z piszmom, kak sze nitca, kor. 7.40.

8730. N.

Celo opravilo 5 Koron.

Opravilo obvarjenoga brijenja - szamo kor. 3.50. 8762. N. seifa za brijenje, prevecs dobra, najbolsa fajta. v lepoj skatli iz pleha kor. .40. 8769. N. Szkledcsica za brijenje z pemzom, szkledcsica i drszalo pemzlina nikelirano, eden falat kor. 1.20. Rémen 20 cm. dugi kor. kdr. 1.20. Masin za rezanje vlaszih, prve fajte kor. 6. Dobro sztojem: Prememba je dopütsesena ali sze pa penezi nazajdajo.

Narocsile z nadvztetjom ali csi sze penezi naprej notri posljejo, vszini:

Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferanta, razposilanja stacün,

Brüx, 150. N. (Csesko.)

Z 3000 kepami olepani cenik brezi placila i brezi postnine.

Najboljsi je Dr. Forti-ov Flaster za Rane.

Esese do zdaj niksi flaster je ne doszégno toga dober szledek!!

Izvirno napravlanje Forti Ladislava.

Zvünredno celiven i boleznoszt vtihszajoesi szledek njegov pri vszakojacskej rani, zgorenji, oteki i. t. d. vesazji vtihsa boleznoszt, razpravi otok, hitro dá celiti rano, brezi toga, ka bi trbelo gori vrezati. Pri vszaganji zszenszkih cecokov sze sz najboljsim naposzledkom rabi. Kürecse oko celo preprávi. Cena 2 koroni, ménsi 1 kor. i najménsi 70 fil. Dobi sze vu fabriki: FORTI LÁSZLÓ, BUDAPEST, II. kerület, Pala-utca 8. hsz. i vu prednjom szkladicsi v Budapesti: vu apoteki TÖTÖK JOZSEFA. Király-utca 12. szám, potem v Budapesti vu vszakovoj i na okroglini vu imenitnesah apotekah.

Izviren Dr. Forti-ov flaster za rane na zvünesnjom izvezeki je sz F. L. piszmi doli zaepsaten ino sz znamenjom vszta i podpiszkom rocsnim tü vidocsim opráviljen.

Pazka! Opominam c. es. publikum, ka niksi flaster sz drügm imenom niti Forti K., niti Forti György ali brezi imena naj ne vzezmego, ar to je vsze krivo, nego szamo izvirno delo Forti Ladislava. - Izviren Dr. Forti-ov flaster za rane brani pravda, ponarejavec sze szigurno preganja. Szamo jaz mam na napravlanje dopütsesanje od minisztra znofrauszajoga dela pod N. 48.171.99 ino 56.589/904. Csi stoj krivo blágo meni notri poslje, tisztoza obdaritjem.

Forti Ladislav

Zacsüdenja vredna novina!
Szamo 3.50 ranski.

Dobro regularirano! Na 5 let dobro sztajenje!

Csüdo szveta
je zse vees let glaszovitna moska lepotija pripravu,

stera iz 30 falatov drágoceñih i pripravnih del ino iz edne horgonj sztarbe Roskopf-vöre, sztoji namrees:

- 1 dobro idocsa, práva horg. sztavbe Roskopf-vöra,
- 1 fini dublé zlati naperszje lanc,
- 1 skatla k horg. sztavbe Roskopf-vöri,
- 1 poleg najnovese móde dublé zlati prsztánek, z brill. naszledbov.
- 2 dublé zlativi gombi na manzszete, vszigidar nove osztzanejo.
- 3 gombe na prszzi szrakice,
- 3 pat. dol sze vugiba, ocse gombe za "goler",
- 1 szvileni olsztik, szvetel ali kmicsen,
- 1 prevecs lepi i pripravnen notiz za zsep.
- 1 skatla 30 pripravnimi piszalnici mi recsmi, namrees: papir za piszmo, kuvert, stil pera, pivni papir i. t. d.
- 1 toil. zszepno gledalo sz dobrim glavnikom,

- 1 prevecs dobra kefa za musztatse vu lepom toki,
- 1 celluloid prijemke zszepni nozs sz prilikov zobe trebíti, z szlicüv za vlha, sz prilikov za nohete,
- 1 pat. drszalo olsztik iz nikela,
- 1 prevecs elegántna igla za olsztik iz zlata poleg móde,
- 1 mosnja za kor. iz ledra,
- 1 qees-ki nikel bleistif sz drszalom péra i. t. d.
- 1 právi lepo ikzajeni spic za cigare iz morszke pene,
- 1 mosnja za cigare iz naszledbe ledra z sportnim kepom,
- 1 pripravna zszepna prilika za nazsziganje,
- 1 prilika, odrezse cigar, iz nikela,
- 4 spaszne dela, prevecs szo sze poszrecsile, na szmeh nagnejo.

Te 30 drágoceñe lepe reesi sz dobro idocsov pravilno horg. sztavbe Roskopf vöröv vréd szo vees vredne, kak dvojnica cena tü pokazane cene ino szamo 3 ranski 50 kr. kosztujo. Z nadvztetjom sze dájo narocsiti: vu stacüni novin KERTÉSZ HENRIK-a, Wien, I., Wollzeile 34-F.

Najboljsa kosza

≡ na szveti ≡

je brez dvojnoszti
japán-szka kosza
sz znamenjon var-
sztva Togo genera-
lisa.

Celo dobrosztajenje.

Koszo ne paszajocso zaman i vesaszi izmenim. Kak szo dobre te kosze, szvedocsi to doszta jezer hvaleznih piszem. Pri narocsi 5 ali 10 falatov narocnik ne placsa postnine.

Pri 10 falatah edna kosza zaman!

Zaman

dobi vezaki cenilo sz kepami, sto to na kárti proszi
Jedino fabrikánszko razposilanje.

GRAUER MIHÁLY, KÖBÁNYA, Ó-HEGY-UTCA 5. ÉS 6.

Pazmo dobro na adresz i ogiblimo sze naszledovanoga blaga.

Koca za konje

celo velka, szamo 95 krajcarov.

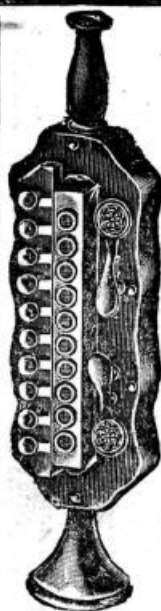
ni olen poszesztnik konjov ne more biti brezi imenitnih

strapa-koc za konje. vodo prek ne püstijo, celo szo velke, iz poszebno kuszte, tople hrúnn-szke volve sze redijo, potem konje od vszákoga prehlajenja zavarvajo imo njihovo zdrávje v-zigdar obdrzsijo. Strapa-kocze za konje sze dobijo vu vszákój barvi inc za volo velkoga odávanja vu szledecsh zvnrendno fal cenah sze odávajo:

I. fajte szamo ranski	— 95 2 falata szamo ranski	1-85
II. " szamo "	1-45 2 " szamo "	2-75
III. " szamo "	2-90 2 " szamo "	5-25

Z nadvzétjom sze dá narocsi pri prodajali;

Kertész Henrik, Wien, I., Wollzeile 34-F.

Brezi voditela,
Brezi vcsenja,
brezi znánje
kot

na „pihajocsom
akkordeon“-i i
„Zsveglafon“-i
stoj stécs lahko
peszmi, valcere,
marse szvira. Vszá-
komi instrumenti
sze

sola za szamo
vcsenjë

z pizmom, stero
sze lahko razni,
podá. Dá sze pri-
neszti z nadvzét-
jom od

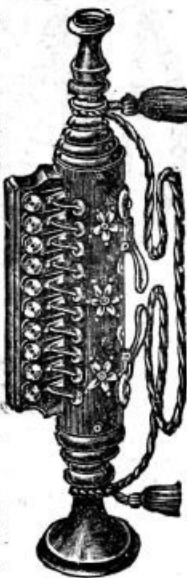
KONRAD JÁNOSA
stacuna instrumen-
tov na ercbregi,
Brüx, 150. N.
Csesko.

366. N.

**Pihajocsi
akkordeon**

z 10 klupkami (klap-
pe) z 20 glaszami, z
2 basszusma, dugi je
36 cm., 2 kor. 50 fil.,
trije 7 koron.

Z vcsmi, liki
3000 kepmi
olepano oz-
nanilo brezi
placsla i po-
stnine sze dobi

2087. N.

Zsveglafon

z 10 klupkami, z
20 glaszni, z 3
basszusni, vu for-
mi valéka, duzsina
40 cm. 4 kor. trije
falatje 11 Koron.

**Vszákój szobi je na lepoto
moja dobro idocsa Jockele vóra,**

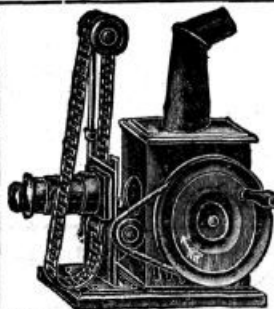

vu lepo zrezanom toki, vüpacno
dobra masina 8 letno dobroszta-
nejnje, kazalci i numere iz imitirane
bele c. onte, 18 cm. viszoka, szprá-
lena, na zláto-zsuto bronzirana
zsmécsa, szamo K 280. Najménso
narocsi z najvéksov szkrblivov-
sztjov oprávlam. Narocsi sze po
nadvzétjom adreszirajo:

Prva fabrika vör.

KONRAD JÁNOS

e. kr. dv. liferant Brüx, 150. (Csesko).
Od 3000 vcsz kepov okincsano oznanilo na
proszno vszaki dobi brezi placsla i postnine

**Kinematograf prevecs
interesant (vabiven)**
kak „Laterna magika“ sze
túdi lahko núca, 38 cm. vi-
szoki, z treh fárb pantlikami
masinszki (film), z 12 gla-
zsenimi kepami, z lampasom
petroleumszki, z reflektor-
rom i z pizmom, kak sze
núca, celo szpravleno, vu
skátli K 17.— Z tom kine-
matografom sze lúbléni kepi
gihajocsi lahko na szteno
vrzejo. Szstavba masina je
točna, dobra i prosztna, tak
ka vszákó dete lahko z njim
dela.

Rávno
sze dobi
Konrad János e. k. dv. liferant,
stacun, **BRÜX,**
150. N. Csesko. Z vcsmi kepmi olepano oznanilo od kinemato-
i grfov, od laternih magikov, od masinov na szapot, od del za
spalanje i. t. d. sze dobi na proszno brezplacсно i brezi postnine.

Moje skusnjenje, stere szam szí vü vnogih letaj vü becskih, nemskih ino belgizskih apotekaj szpravo, szo me nagnole,
 == naj bi po naprejpisanji dr. KVAPILA narejene ==

Kárpátszke zdraivilne pilule

(malaczske pilule)

trzso, stere sze posebno dobro nücajo proti trdomi sztolci, premokrim prszam, lagojemi téki, zsalodca betgom, napihujenoszti, mánci, gláve boleznoszti, tréslíki, zlátoj zsili, picesajezom, gihti, vodenomi betegi i jéter betgom.

Glávno szkladisce pri **FRIEDRICH JÁNOS** apotekari, **MALACZKA**, Pozsonym

Edna skatula 21 krajear, eden pak z 6-mi skatulami 1 ranski 5 krajear.

Csi sze k ceni 20 krajearov pridá, te sze brezi postnine posledjo pilule.

Znaménje.

Pazite! Szamo te szo práve, csi na vszakom píszmi, stero sze pri dene, kak sze moro nücati, poleg sztojécsa podoba gori i na pokrivali vszake skatulice celo imé onoga, ki je rédi. Vsze drúge pilule, kak krive, sze naj ne zemejo.

Vnoge hvále vü píszmaj, z sterih nisterne eti pripisem:

G. Friedrich Janos apotekari, Malaczka.
 Mam hatrivnoszt sze k gospodi obrniti, da sze njim dosztaja iz karpatszkih zdraivilnih pilul 2 paka poszlati. Ka mene dotiese, jazs zse vees let zs njimi zsviem i meni szo hasznile tak, da z mirnov dúsnovesztjov lehkó szam i drúgim preporacsao, kem szo túdi d. bre bile. Zato proszim, kak najprvle sze njim naj dosztaja popiszane pake poszlati, Z postovanjom szam vas szluga Nagy-Enyed, 1907. marc. 1.

Hening Gyuláné, vü spítali.

Postúvani G. Apotekar! Prímlíte najszrcesno hvalo od vasz gor najdeno vrasztvo, ar szamo tem imenitnim karpatszkim pilulam mam zahvaliti, da mi je zdravje nazaj prislo. Bog vasz naj dugo zato zsvie! Pokidob bi rad bio, da bi te pipule vszjdar vü mojoj hisi bile, novies prozsim 1 pak iz njih z nadvzetjom poszlati.

Bekecs, 1907. april 4. u. p. Szerencs.

Z postovanjom Király László, masinszter.

Postúvani G. Apotekar! Od vasz poszlane i napravlene karpatszke zdraivilne pilule iz bola zsalodca szo me celo izvracsile ino bol glave mi je túdi mino. Zdjaj z nova bol mam vü glavi i zato z nova prozsim 2 paka karpatszkih pilul, z nadvzetjom, ar sze vülpam, da bol glave mi szta-vijo, kak pred tem. Bog naj obdrzsi goszpon apotekara esce dugo trpescomi vogszskomi lúdsztvi i z tem osz-tanem

Szlatina, u. p. Dézna (Vradm.), 1906. május 3.

Z postovanjom Leboch János.

Prevecs postúvani G. Apotekar! Naj sze njim dosztaja, kak najprvle 6 pakov karpatszkih pilul poszlati, ar zse vees ne imam. Prevecs hvalijo pri nazv vü veszi, ar prevecs hasznijo, esce vü najsztlarehish bolah zsalodca.

Tácz, 1907. marc. 12. (Fejérm.)

Z postovanjom Nemes István, sostar.

Postúvani G. apotekar! Proszim, dosztaja sze naj njim g. apotekar, poslite mi kak najprvle 1 pak karpatszkih pilul, stere szo dobre moesi i stere szo neobhodno potrebne, da zdravje nazaj dobim.

Szamo kak najprvle, proszim

Letenye, 1907. april 14.

Z postovanjom Zdelar József, píszaecs pri bíroviji.

Postúvani G. apotekar! Proszim, naj sze njim dosztaja z nadvzetjom na moj adréz 1 pak karpatszki pilul poszlati. Ka szte mi lani poszlali, je prevecs mi hasznilo proti boli mojeja zsalodca tak, da vszakomi lehkó preporacsam.

Uz, 1907. marc. 11. (Háromszék.)

Osztanem z postovanjom

Barti János, poszesztnik.

Postúvani Friedrich János G. apotekari, Malacka. Proszim, naj dosztaja 2 paka poszlati iz imenitnih, bol glave vtihsajocish i zsalodca csisztocish karpatszkih zdraivilnih pilul poszlati. Proszim, szamo kak najprvle, ar ne morem brez njih biti. — Lelesz, 1906. jun. 18. (Zemplénm.)

Z postovanjom

Gyapay Maria, uszteleca.

Postúvanomi Friedrich János G. apotekari, Mrlacka. Prevecs postúvani G. Apotekar! Karpatszke pilule i dr. Hagerove prehladenja pilule szo mi prevecs hasznile, zato proszim, posljite mi znovies 1 pak karpatszkih i 2 skatule dr. Hagerovih prehladenja pilul.

Neszmély, 1907. febr. 18. Nagy-utca 170. (Komáromm.)

Z pozdravom

Katal József, poszesztnik.

Postúvani G. apotekar! Pri denesnoj narocidli znovies z tem zacsnem, da vase karpatszke pilule ne majo na szveti para. 'Da pri' meni kak szo neobhodno potrebne, to szamo teda vidim, da njih vees ne mam. Zdjaj mi je minola najszlednja narocbsa. Naj sze njim dosztaja, kak najprvle, znovies eden pak z nadvzetjom poszlati.

Dad, 1907. marc. 21. (Komáromm.)

Z pozdravom

Tóth Lajos, ev. ref. usztele.

Postúvani G. apotekar! Proszim, posljite mi na moj adréz z nadvzetjom 4 pake iz dobrega haszka karpatszkih zdraivilnih pilul.

Miskolcz, 1907. april 1. (Borsódm.)

Z postovanjom

Betnar Robert, korsmit.

Prevecs postúvani G. apotekar! Z postenjom proszim, naj sze njim dosztaja, z nadvzetjom na moj adréz 6 pakov karpatszkih pilul poszlati. Te pilule zse doszta let vzsivane i zs njimi szam vszjdar celo zadovoljen bio, zato proszim Boga, da g. apotekara esce dugo vü zsitki obdrzsi szziromakom betezsnikom i z tem osztanem z szrcesnim pozdravom najponiziesi szluga.

Muraszombat, 1907. febr. 23. (Vasmegeye).

Z postovanjom

Tóth Antal, th. utibiztos.

Schneider József apoteka v Resici

Fötér 197. N. (Juzsno Vogrszko).

Schneider-ovo Mazilo za Lice

poleg recepta ednoga pariskoga na vszeuselisesi profesora je napravleno. Szled je csüden i esüdivanja vreden.

Schneider József Apoteka v Resici

Schneider József Apoteka v Resici

Ne škodi

Jedino vüpacšno mazilo

1 mali tegel 1 kor.
1 velki tegel 2 kor.

Schneider-ovo Mazilo za Lice

je poleg pravde obvarvano. Sto imitira, de sze tozso, potem esuvajmo sze imitiranoga blaga.

Vecs kak millio deklin i zsen szamo dedese fleke, brazde, gübe, fleke od zmrzenja, gorpokanje kozse od hice, brlizje po oszepnicah, brnkaszte meszta, mitesserl, fleke od jeter, goripokanje, vözpücsavanje, otok, rudescl nosz, zmrznjene vüha i vszevrstni betegi kozse preminejo od lica, rok, sinjeka i od sterestecs kotrige tela.

Schneider-ovomi kazali za Lice

ma hvaliti, da oszepnice, zsucskaszto rudesce fleke, brazde, gübe, fleke od zmrzenja, gorpokanje kozse od hice, brlizje po oszepnicah, brnkaszte meszta, mitesserl, fleke od jeter, goripokanje, vözpücsavanje, otok, rudescl nosz, zmrznjene vüha i vszevrstni betegi kozse preminejo od lica, rok, sinjeka i od sterestecs kotrige tela.

Postnine naroc-ile sze vu szkrovnoszti zraven iz fabrike poslejo.

Ki szamo ednok Schneiderovo Mazilo za Lice nüca, on zve vu kratkih nisternah dnevah szled njegov csüdivanja vreden. Vecs zahvalnih piszem mam vu rokah.

Dobroga szledka szredsztvo, stero kozso lepo i fino vesini. Imenitnoga szledka szredsztvo, stero kozsi lepoto szpravi. Najbolje gvüšno szredsztvo proti oszepnicam, flekam jeter, goripokanji, Mittesser i proti vszake vrstne neesisztoese kozse. Jedino szredsztvo proti goripokanji kozse, proti rudesclm rokam i licam, vözpücsavanji, esi sze kozsa pücesa, proti od szunca zgorenomi lici. Ravne vesini gübe i brlizje oszepnic, esese pri sztaresih ludih, lepo mlado kozso da, lici, sinjeki, rokam lepoto, mehkoeso i esüдно lepo farbo poszodi.

Celo je ne nevarno i ar je ne maszno, lice ne vcsini szvetlo, liki drügo mazalo.

Cena Schneider-ovoga mazila za lice:

1 mali tegely 1 kor.	1 velki tegel 2 kor.	1 falat zseife 1 kor.
6 " " 5 "	6 " " 10 "	
12 " " 10 "	12 " " 20 "	

Ki drügotep eden celi tucat narocsi, eden tegel za man gori dobi. Narocsile za 6 koron sze brezpostno poslejo. — Csi stoj vecs tucatov narocsi, esese vecs sze njemi dolipüsztli.

Po pravdi obarvano!

Csuvajmo sze falsnoga imitiranoga blaga!

Po pravdi obarvano!

Csüdivanja vredno Schneider-ovo mazalo za lice sze szamo dobi.

SCHNEIDER JOZSEFA apoteki v RESICI.

Fötér, 197. N. (Juzsno Vogrszko.)

(Pise sze: francoszki, angluski, nemski, vogrszki, szrbszki, horvatszki, cseski, polszki, taljanszki, rutenszki, ruszki i japanszki.)

Poszim posebno naso fál ceno opaziti.

„Ausztria“
szrební-ocel gvúsne kosze

szo brez dvojnoszti najboljse kosze szveta!

Jezero to szpoznajocsi piszem i nadnarocsebe hvali dobre nase kosze; nje koma stécs vu návadnoj formi poslujemo i za vszákó dobro sztojimo.

Duzsina kosze vu centimetrah	56 cm.	61 cm.	68 cm.	71 cm.	76 cm.	81 cm.	86 cm.	91 cm.	96 cm.	100 cm.	106 cm.
Cena edne vu koronah	1.05	1.15	1.25	1.35	1.45	1.55	1.65	1.75	1.85	2.05	2.10

Zaman!

Zaman!

Zaman!

pri narocsi 5 kosz:

Zamau: 1 patent. rineslea za koszo i 1 kamen za koszo.

pri narocsi 10 kosz:

Zaman: 1 kosza, 1 pat. rineslea za koszo i 1 kamen za koszo.

pri narocsi 20 kosz:

Zaman: 2 koszi, 2 pat. rineslei za koszo i 2 kamna za koszo.

Narocsebe z nadvzétjom oprávi: **KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I., Wollzeile 34.-F.**

Najboljse vöre z zlatimi i szrebrnami medalami pohvaljen lifra imeniten stacln:

KONRAD JÁNOSA prva fabrika vör

c. kr. dv. liferant. Brüx, 150. N. (Cesko).

K. 3. — K. 6.80.

- Nikkel rem. vöra K. 3.—
- Roskopf sztabve patent vöra K 4.—
- Z-2 pokrivalma K 6.80
- Csarna, ocelna rem. vöra odpreta K 4.—
- Svicsarszka Roskopf szt. patent vöra K 5.—
- Registrirana Adler Roskopf rem. vöra K 7.—
- Pravo szrebro, rem. vöra z sztabvov Gloria K 8.40
- Z 2 pokriva'ma tula rem. vöra K 10.50
- Prava szrebrna pat.-vöra Roskopfove sziszt. K 11.—
- Sz dupl. pokriv. K 13.50
- Concurent veckerca K 2.90
- Dupplima zvon veckerca z 2 zvonma K 3.80
- Adler Roskopf Alarm veckerca reg. znam. K 3.80
- Zvona tárma veckerca K 6.60
- Vöra csarna. brega K 2.80
- Kukujca vöra K 8.50
- Pendul vöra K 8.50

Za vszákó vöro dobro sztojim na 3 leta.

Csi sze stera ne vidi, izprememim, ali peneze nazaj dam, potem zgübieska ne ga!

Z vecsmi, kak 3000 kepami, olepani cenik brezplacno i brezpostno.

Novi zsepni dalekogled z kompaszom i gledalom

da sze vköp zapreti, kak mikroskop, kak glas za gorenje, za gledalo ocshi sze lehko nitca. Vu zsepni sze lehko noszi. Szamo Kor. 1.50. Tri falati K. 4.— Csi sze ne vidi, sze penezi nazaj dajo.

Razposilanje, csi sze penezi naprej notri poslejo

po Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferanta staclni, Brüx, 150. N. (Cesko).

Na prosno vszaki brezplacno dobi z 3000 kepih olepani velk cenik.

Za pojbare dar **Laterna Magica**

na csarno pofarvana, z nikel objectivom, z 3 optikus glasami, z lampasom za spiritusz, celo gor szpravlena z 6 kep. 3 cm. široko K 4.— z 12 k. 3 1/2 cm. široko K 5.50 z 12 kep. 4 cm. široko K 7.50 z 12 kep. 5 cm. široko K 11.50

Fal masini na ogen,

z ognjom spiritusza, z kazanom kufrniz, z prilikov, kde sze voda notri leva, na nogah iz pleha lampas za spiritusz. Viszoko 21 cm. Eden falat kor. 1.50. Boljsa fajta kor. 2.80, 3.20, 3.80, 4.80, 6.50, 7.50. Dobi sze vu staclni

Konrad Janosa

c. kr. dv. liferanta,

Brüx, 150. N. (Cesko.)

Z vecsmi kak 3000 kepami olepani cenik sze dobi brez place i postnine.

Ka preporácsa ete sztári naucsenik? Od taksih betegov scém gucsati, steri redkesi szo, nego bole szo zato hüdi. Taksi szo szerb, nezdrava kozsa, szühi, z mokrimi lüszkami lisaji, kraszte, od szrba krasztne kotrige, od prhnjenoszti ino od skrábanja nasztajocse gorecse bolezní, od mraza szerbécsse kotrige, vecs formo boli kozsni, ekzema. Gvúsno szredsztvo pri zlátnoj zsli. Ki je do zdaj mogo na veke trpeti, un naj dá prineszti

ERÉNYI-ov ICHTIOL-SALICYL.

Za Bogom to je to prvo vrásztvo za vsze kozsne bole. Edna skatla 3 kor.

Na postí razposle narejavec:

ERÉNYI BÉLA

apotekar, Budepest, Károly-körút 5. Szkladiscse: Apoteka Frankl Antala, Szeged, Felsőváros Szent-György-tér.

Eden vért tak pise; Szlaven goszpod apotekar! Z veszeljem njim naznanim ka od vu preminocsem tjedni poszlanoga „Erényi Ichtíol-Salicyl“-a je celo mino moj szerb ino lisaji matere. Eden ucitelj pise: Szlaven Goszpod! Pokedob sze moja familia popolno osvobodila od szerbécsoga bola kozse ino jasz szam sze tüdi zvrácsó iz bolezné zlátné zsile, printe mojo hvalezen. Edna mláda zsená pise: Szlaven goszpod apotekar! Znovies proszim edno skátlo Erényi-ovaga Ichtíol-Salicyla, ár sze vidim, ka je to edino szredsztvo za preprávlanje lisali, kraszt ino sztári ran.

Pendul vöra K 8.50

== Z 3 letnim piszmenim dobrosztajejnjom. ==

Ete francuske miniatür pendel vöre szo 71 cm. dolge, poleg kepa tok je iz orejovoga lesza, szvetlo liscése, lepo izrezano, cena K 8.50. Pendul vöre, z mocsnov, 8 dni hodécsov na pero-pendul-sztavbo, 1 fajta, fino, 90 cm. dolgi tok iz orejovoga lesza, prednja sztrán bela, emailirana K 18.50. Rávno tiszta pol i cele vöre bije K 22.50. Pëndul vöre z máclom, na pol i cele vöre bije (dvá mácla), najlepša, elegantná, vu 110 cm. dugom, lepo liscésem toki iz lesza orejovoga K 32. Rávno tiszta (2 mácla) 140 cm. dolga, vu lepo liscésem toki iz lesza orejovoga K 36. Rávno tiszta z ponávla-jocsov masinov na fertal vöre (3 mácli) K 50. Imenüvane vöre sze dobijo i z gong bijenjom (glász zvona vu türmi), cena visesa viszi od fajte vöre. K 1.—. 1.50, 2.50, 4.—, 6.—. Ete vöre za volo lepoga izdelanja szo lepo i elegántno pohistvo. Sztojécse vöre, vöre na szteno, v kühinjo ino vekece vu velkom odebiranji. Poglej oznanilo. Narocsilc z nadvztétjom ali po naprej poszlani penez oprávi.

Prva fabrika vör c. kr. dv. liferanta
KONRAD JÁNOSA BRÜX, N. 150.
 — (Csesko.) —
 Z vecs, kak 3000, kepih olepano oznanilo na prosjno vszáki dobi brezi placсила i postnjne.

Prosžite zaman i brezpostno vecs kak z 3000 kekami olepani cenik od vszervrsztnih nikkel, szrebra i zlatv vör znamenjom Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte, od szrebra i zlata blaga vu lzvrzsztnih cenah fabrika.

Nikkel remuntoir vöra	K 3.—
Roskopf sztavbe pat. vöra	4.—
Roskopf csarnoga ocela rem. vöra	4.—
Svicsarszka izv. Rosk. szt. pat. vöra	5.—
Szrebrna rem. vöra „Gloria“	8.40
Szrebrna rem. vöra z 2 pokrivala	13.50
„panceplane z rincsekom 15 gr.“	2.80
Ruzsko, tula horg rem. vöra	
„Luna“ sztavbov z 2 pokrivala	10.50
Pëndül vöra K 8.50, Vekeca 2.90, Vöra za kühnjo K 3.—, Kukojsca vöra K 8.50.	

Za vszako vöre sze dobre sztoji na 3 leta. Zgübieska ne ga. Blago sze lahko szpremeni ali sze penez nazaj dajo.

KONRAD JÁNOS
 c. kr. dv. lifer. Prva fabrika vör, Brüx, 150. N. (Csesko.)

Szamo 9 ranski 50 kr.

eden celi moski oblecs!

Prevecs pripravna kúpesija!

Ete moski oblecs, steri sztoji iz kaputa, iz laes, iz pruszleka, vu farbi, kak sze komi vidi, na ime: plavo, brnkaszto, zeleno ali csarno, glatko, sztrafzsto ali kockaszto, szvetlo ali kmicsno, na zelenje iz najboljszega mocsnoga kamgarna, cheviota ali brúnzszkoga stofa vu najfinesom i elegantom napravlanji ali iz pravoga stajerszszkoga ali tirolszszkoga lodena, vu farbi poleg zaele za volo velkoga odavanja

zvünredno fal szamo 9 ranski 50 kr.

Moške lacee iz mocsnoga reichenberg-szszkoga stofa ali iz brúnzszkoga kamgarna poleg mode i lepo naprav- 2 ranska 90 kr. „Gavaller“ melki leno szamo moski krcsak iz najboljsz materije, z širov szvilnov, lak i pantlik szvilnov, elegant i lepa forma, nova moda, vu csarnoj, brnkasztoj ali szivkasztoj farbi 1 ranski 95 kr. Za mero moskoga oblecsa szamo 1 ranski 95 kr. je zadoszta: sirina csrev, duzsina rok, duzsina laes i duzsina sztopaja. Za mero moskih laes je zadoszta: Sirina csreve, duzsina laes i duzsina sztopoja.

Za mero krcsakov mera glave je zadoszta. Izkjuclljivo odava z nadvzetjom:

Kertész Henrik,

WIEN, I., Wollzeile 34.-F.

Skarje ze kanje i zsvivino. Prevecs potrebno za verte i posesztnike konjov.

9002. N. Skarje za konje i zsvivino, z perotjom i szrajfom obarvanim, steri od razpúscenje obarva, z csarnim drzsalom, prvoga reda kakorsznozst K 5.50. 9156. N. Skarje za kopita na edno roko K. 3.20. 9097. N. Amrikszszke skarje za ovce, z nozsom vu rezervi, najboljsz skarje za ovce, zsvivino i. t. d. K. 5.50. Skarje za psze K. 5.50.

Ne ga zgübieska! Da szo izpremeniti ali sze penez nazaj dajo! Razposiljanje z nadvzetjom

Konrad Jánosa c. kr. dv. liferanta stacun, BRÜX, 150. N. (Csesko.)
 Obilno olepani cenik z 3000 kekami brezplacšno i brezpostno.

NEUSTEIN-ove Elizabeth-pilule.

Te pilule od vszeh drugih pilul vu vszakom dugovanji szo vecs vredne; ne imajo nikse skodlive materije vu zsebi i vu bolah szpodnjega tela z najveksim haszkom sze núcajo, csrevo genejo po mali i krv csisz-tijo; ni edno vraszstvo je ne bolsje i poleg toga tak ne nevarno, kak te pilule proti

sztavlenomi sztozi,

proti vretini drüghih betegov. Cukrane szo, potem esese deca rada je jemle.

Edna skatla z 15 pilulami 30 fl., eden pak, steri 3 skatle ma vu zsebi potem 120 pilul, szamo 2 kor.

PAZKA! Od imitiranoga blaga sze poszebno csuvajmo. Proszimo szamo Neustein Fülöp-a lakszirojocse pilule. Pravo je szamo teda, csi vszaka skatla pravdeno znamenje obrambe vu rüdecsom — csarnom druki, „Szent Lipót“ i podpiszek Neustein Fülöp aptekara ma. Ob biroviye trsztava obarvani paki z nasim podpiszom szo potrdnji.

Neustein Fülöp-a

„Set. Leopold“ apteka. Wien Plankengasse 6.

Sto na imánje szvoje
zsalozseno poszojilo

scse vzeti, naj sze z vüpanjom obrne
k Orszacskej Zemlo-poszojilnici Málih Vértov
(Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete)
Budapest, V., Géza-utca 2. szám
(v lasztivnoj hisi), stera od szvojeja sztajenja

44,187

poszesztnikom dála
poszojilo

vsze vküper

164,478.450
k o r o n

Poszojilnica da vednáko velke i mále zálozsene poszojilá, nego predjen najem
je, da szredujih i málih poszesztnikah pomore. **Záto**
poszojilo zse od 300 koron dá.

Sto velki zso placšuje za szvojim dugom, z fal penezami te kasze szí lejko pomaga. Prve
duzsnike ta kasza vün placsa i za male sztroske vsze, ka je sztroskov pri gori jemajji penézmeo,
opravi. Penezi sze dajo do polovice vrednoszti zemlje na rate 20, 30, 40, 50 ali 65 let. Csi
duzsnik redno placšuje, kasza duga gori ne pove, nego duzsnik szvoj dug ali celoga ali iz tála
gdaste brezi vszeh sztroskov lehko placsa.

Talanje na parcelle

za male sztroske i hitro opravi Orszacska Zemloposzojilnica Malih Vertov. — Cao kasze
vun zapre vsze dobicesek, zato za szebe zemlo, da bi na parcelle odavala, ne küpi, nego na
zselo poleg potrebnih sztroskov celo talanje (fiskalisko, grüntne knige i inzselerszko delo)
opravi. **Na te cio szvojeja posztavljenoga vun poslje, ki sze za vsze potrebna dela**
poieg zsele lüdih poszkrbi. Na talanje na parcelle da kasza do dva tretjiva tala vred-
noszti fal peneze, csi stoj scse znati, naj proszi zamañ prosppektus. — **Kasza dobro scse**
lüdem: 1. Vsze delo opravi fal. 2. Niksi dobicesek ne scse meti, potem lüdje zemljo v roke
dobijo za tiszto ceno, kak je poszesztnik odo. 3. Küpec i prodajalec sze vsze szkrbi talanja resijo
4. Prodajalec vu ednoj sumi dobi vsze peneze. 5. Nikse obszne odgovornoszti ne ga. 6. Vsze
sztroski sze naprej placšajo. **Dobrota penezih od kasze na talanje danih szo:** 1. járadek
sze szledi placsa. 2. Penezi sze zse od 300 koron dajo. 3. Penezi sze ne
dajo vu paperah. 4. Od kraljeszkoga notariusa niksega píszma ne treba,
szamo od vesznicskoga notariusa. potem to je tüdi bolje fal. 5. Penezi
sze od kasze gori ne povejo.

OSZVOBODNIK BALZAM.

Tü vidimo, ka gláva familie méra, familia sze jöcse ino od Boga csáka pomoos. Vu tom hipi klöncka Stevan vért.

Vidimo, ka Stevan vért pri-povidáva, ka „Oszvobodnik Balsam“ je edno vüpanje, un sze je tüdi od njega sztaroszti vesako, pa zse szo trikrát njegovo szmrt csakali.

Vidi sze, ka Stevan vért edno-mi decsáki diktáliva, ka naj sze dosztája poszlati 3 glase právoga „Oszvobodnik Balsam“ na posti, z nadvztétjom.

Te kep kazse, ka je „Oszvobodnik Balsam“ priso; zsená notri dá betezsniki nisterne kapljice, hesi pa bolezne kotrige riba. Betezsnik sze zse boljse csüti.

Tü vidimo, ka bivsi be'ezsnik obszlüsáva 25 leten jubile-un, iz veszelja pozove Stevan vértá, sto je njemi preporáco Oszvobodnik Balsam, iz stero-rga zse 25 let vszáki den not-ri vzeme nisterne kaplice ino najzdravesi eslovik je poszto.

Zse ime njegovo kazse, na koj je dober „Oszvobodnik Balzám“, namen najprednejši „Oszvobodnika Balzama“ je, naj trpécsi eslovecki národ nazáj dá zsvljenji, naj obdrzsi zsitek, naj na dugi esasz ga podugsa ino od mok celo oszvobodi. Záto je pa „Oszvobodnik Balsam“ tak narejeni, ka po rabi njega vszákojacski betezs-nik — naj bo sztári, moski, zsenzka, dete — obrambo nájde. Vu deli „Oszvobodnika Balzama“ sze nájdejo tiszte od Boga sztvorjene i darüvane jezero forme vrasztva, po rabi sterih ne szamo na poti sztávimo najnevarnese bolezní, nego esese tam je nam na pomoos, gde zse vsze izmizslene i najdragse vrásztva szo brezi haszka, esese pri boléznih, stere zse 30—40 let trajajo. Dosztim, stere szo zse za mrtve drzsali, dosztim mládim i sztarim, kem je ne bilo za po-moos, je nazáj dao mocs, zdrávje do najdugsi let zsvljenja. Csüdno mocs „Oszvobodnika Balzama“ pokazzemo nasim esaszitim csitate-lom vu 5 kepah, gde sze vidi, kak sze je izvrácoo eden ocsa na szmrt betezsen od „Oszvobodnika Balzama“ ino kak esese za 25 let je bio najzdravesi eslovik po rabi „Oszvobodnika Balzama“ (Gléj 5 ke-pov i podpiszke.) „Oszvobodnik Balsam“ sze rabi vu boleznih, stere od hozsne krvi i od drügih betegov szo zaosztlali i ne sze zvrácsili; potem esüdne moci je pri boleznih, stere iz prehlajenja izhájajo ali iz nategnenoszti; takse szo: oteka, protin, reuma, re-zanje, bol vu esontah, bodláji, pikanje, trganje, otok szalodeca, otok szlézine i jéter, bol vu hrbti, bol vu pol licah, bol zoba, bol guta i vúsztá, bol zsil, mrtve, zadreven: kotrige, trganje vu vühah — na zdravilo zsil, na krepsilo osóih „Oszvobodnik Balsam“ sze rabi pri boleznih, stere iz bola szalodeca i esreva pridejo; proti boli kresa szalodeca, kresa vötrov, proti gorenja vu szalodeci, netéki, bozsnomi prekühánji, vunjécsim vúsztam, proti tréshiki, vrocsini, v glávo idej-nji krvi i boli glávi, proti kresi, boli obiszti i esreva i kresa vu esrevi, potem proti bitji i vküper potegnjenji szrca, proti sztráhi i boli zsil, proti migreni i boli hrbta, proti szühsenji, kasli, zsmetno-mi zdihávanji, asztmi i heptiki, proti vuzsgánji, plücs, vrtejnji i omáci. „Oszvobodnik Balsam“ má esüdno mocs krv esiszliti, ne po-zsene esreva, záto szlabi, sztári, mládi v edno formo szlobodno ra-bijo. Poprek esi vzememo, „Oszvobodnik Balsam“ je edno domáco vrásztvo, stero sze vu vszákom boli lahko rabi i vesazsi na pomoos je familii. Vu káksem stécs betegi szamo nisterne kapljice sze vzeme-jo na cukri ali vu vodi, od zvünaj pa boléese kotrige namázsemo i bol premine. Z ednov recsjov je „Oszvobodnik Balsam“ angel vszáke familie, záto vu vszákoj hisi pri rokah more biti, ka vu potrebesini ga naprej vzememo. Glas právoga „Oszvobodnika Balzama“ 2 kor. Na posti najmenje 3 Glási sze poslejo za 6 kor. z pred-piszom. Právi „Oszvobodnik Balsam“ sze nindri nedobi ino nindri sze ne more narocsiti, szamo vu etom centralnom szkládicsi:

TÖRÖK JÓZSEF,
BUDAPEST Király-utca 12.

➡ Vszáka narocsba sze vesazsi oprávi z nadvztét-jom vu celi ország. ➡

Dobrih i fál instrumentov izposilanje po ceni fabrikanskoj.

Zváten pri vredini najlaseh lahko kupimo

Poleg postave nasega izposilanja, ki dá prinesli, nika ne zgúbi, ár kúpleno delo lahko izmeni ali nazáj dobi svezje peneze. Goszli za vesenjë brezi loescea, kor. 4.80, 5.50, 6.—, 6.80, 7.60, 8.60. Goszli zváne Concertgoszli kor. 12.50, 14.—, 17.—, 20.50. Goszli za muzikálno drústvo kor. 24.—, 28.—, 32.—, 36.—. Privatgoszli kor. 50, 60, 80, 120, 150. Loesce goszli kor. —.80, 1.—, 1.40, 1.80, 2.—, 2.40 ino visje. Píkkelo, zvevgle kor. —.90, 1.80, 2.50, 3.50, 4.80 ino visje. Klarinete kor. 9, 11, 12, 14 ino visje. Cítère, harmonike, okarine i. t. d. v najveksém vún odbiranju. Narocsbe po nadvzétjom ali po naprej poszlanih penez

Konrad Jánosa c. kr. dy. liferanta ercbrezen instrumentov stacín, Brúx, 150. (Ósesko). Vecs kak 3000 kepni okinesano znailo na prosnju vszáki dobi brezi placila i postnaine.

Kukoja vóra K 8.50

lepo zrezani prednji sztraun, z leptotjov fliesca, cifri iz csonte, kazalec csonteni, vu vszakoj vóri i pol vóri kakuk dene, 32 cm. viszoka, celo szpravlena, z 2 na zlato pofarbanov bronciranov te-zsavov, liki skúfka, dobro regu-lirana, prve fajte sztlavbov skot-szkov kor. 8.50. 8 dnih idoesca kúnjszka okrogla vóra I. fajte 30 cm. sziroka kor. 6.—. Za vszako vóra 3 let piszmeno dobrosztañje. Najmense narocsilo najszkrbljivo opravim. Narocsie z nadvzétjom vesini prva fabrika vór

Konrad Jánosa c. kr. dy. liferant, Brúx, 150. N. (Ósesko). Z vecs, kak 3000 kepami olepani cenik stokolli brezi placee i postnaine zadobi.

Novina za tobakacse!

556. N. „Pipa za sumáre“ prek sze ne zgóri, obilno zrezana, iz I. kl. edna 45 kr. tri 1.25 rans. iz II. kl. najb. 85 kr. tri sz. 2.25 ran.

583 N. „Antiqua-pipa“ sz podobov sztvári, iz nasz ledbe morszke pene, zse lepo izkajena, obkovana sz szrébrom kinasz. ino sz imen. szár. iz lesza visnje sz. 95 kr. tri 2.50 r.

Vszigalica bliszka

Ta vszigalica se prilicsno lahko vu zsepriicsno i vszákami prepotrebna ár z szprosztnim sztiszkanjom vcsaszli lepa szvetloszti (za szvelt. grádicsov i. t. d. pri-pravna) sze naprávi. Ta vszigalica je zvún toga zdaj-snjega csaszja najbolje prak-riczna navszigalica cigarov. Cena ednoga falata 1 ranski, tri szamo 2.85 r.

587 N. pipa' Roczna, iznasz ledbe morszke pene, obkovana sz szrebr. kinasz, lepo sze dá izkad. zimen. szár. iz lesza visnje. sz. 80 kr, tri 2.15 r

559a. N. Skatlice za cigarete, tobacsnice, tobakerke iz nikkela ali poszrebrane, fino zrezane, edna 45 kr. tri 1 r. 1.25.

590 N. Mornar-szka pipa iz nasz ledbe morszke pene, obkovana sz szrebr. kinasz, z imen. szár. iz lesza visnje, sz. 95 kr, tri sz. 2.50 r

582. N. in nasz ledbe morszke pene, obkovana sz szrebrom kinaszkom, sz imenitnim szájom visnjovoga lesza sz. 1.75 ranski, tri sz. 5 r.

575. N. „Spic za cigare“ „konj i pesz“ iz práve morszke pene izrezani, sz jantárom. Eden 95 kr., trije 2 r. 70 kr.

596. N. Za duhan meh iz práve kosze, mocsen poteg, iz 1 klásza 15 kr., trije 40 kr., iz II. klásza 30 kr., trije 80 kr.

Dá sze narocsiti izkljuesljivo vu stacuni **KERTÉSZ HENRIK Wien, I., Wollzeile 34-F.**

Fal i dobra je imenitna „Nyirkakas szebroocelna kosza“

Od te kosze lekho pravimo: **Dobra sker: lekho i polovica dela.**

Duzsina kosze vu cm.	60 cm.	65 cm.	70 cm.	75 cm.	80 cm.	85 cm.	90 cm.	95 cm.	100 cm.
Cena edne vu koron	1.20	1.25	1.35	1.45	1.55	1.65	1.75	1.85	2.—

Dobra fajta, lekho sze da nucati, zato vszaki polodrelavec ujo za najvecs stima. Drúgi vam drúge kosze vu veksih cenah. Naj szo dosztaña cenik poszti. - Imeniten, pravi kamen 24 cm. dugi, eden kor. -30. Patentirane rincisce za kosze, edna kor. -25. Dober klapás i szedelo z najboljsjega ocela kor. 2.- Imeniten szrebro-ocelni szrp kor. -55, -65, -75 poleg duzsine. Csi stoj ti da prineszti, pri vszakom blagi sze cena popászti. - Csi sze stero blago ne vidi, sze premeni, ali sze pa penezi nazaj posljejo, potem niksega zgúbleska ne ga. - Razposilanje z nadvzétjom ali sze pa penezi naprej notri posljejo:

KONRAD JÁNOSA c. kr. dy. liferanta stacuna, Brúx, 150. N. (Ósesko)
Z vecs, kak z 3000 kepah olepani cenik sze komiste brezi placila i postnaine poslje.

— Zakaj ma eslovik nosz?

— Proszti eslovik ma nosz, da zs njim pridihava, drugi pa ga majo, kaga lahko viszko noszijo.

— Zakaj szte ne sztrebli na enoga zavca, vej pa vam je med nogami bezso?

— Zakaj bi pa za njim sztrelo? Zakaj bi ga esese bolje szago. Brezi sztrebbe za doszta hitro bezsi!

Csasztnik (k direktori sparkasze): Goszpon direktor! Dnesz szo nasz znorili. Nikak je nam bozsno banko od jezera koron dao.

Direktor: Szomar!

Csasztnik: Nego zse szam jo vun dao!

Direktor: Vi szte eseden eslovik!

Dobro premisljava. *Mati*: Vidis moja hesi, boljse de, esi sze ne bos tak pasasila z zsenitvov, premiszli dobro, komi bos sla, ar dendenesz moski od dueva do dneva hñsi graestñjejo.

Hesi: Vej pa te de boljse, esi sze prvlc ozsenim, ar kem duzse mo csakala, bolje bozs-noga mozsa dobim.

Vuszta dece. — Sztric, jasz bi rad vido vász plavati.

— Zakaj, moje dete?

— Moj ocsa szo mi pravli, da vi do glave vu dugi plavate.

Zsena: Moski ali zsene dale zsvijejo?

Mos: Gvñsno, da zsene dale zsvijejo, ar moje detinszke pajdasice szo esese itak treszeti let sztare, jasz pa szam zse peteszeti let sztar. (Zsene sze naime vszi dar za bolje mlade drzsijo i pravijo).

Cigan. Na deres szo potegnoli cigana. Grozovitno je kric-o. Ednok szamo szkricesi: „Goszpon birov, proszim vasz, dajte zapreti vrata!“ „Zakaj“ je pito birov. „Szamo zato, da ne odbizsi koma moja dñsa!“

Beteg A (k szvojomi prijatli): Ti szizrok, da szam jasz betezsen! B.: Kak bi to bilo. A.: Ove dni szam od tebe na poszodo peneze proszo i tak mrzlo szizsze proti meni-oponasu, da szám sze prehlado.

Cenik brezplacno!

Da sže izpreme-
niti ali sže pa penezi
nazaj poslejo!
7 k o r o n

Proszte brezplacno
i brezpostno
krasno olepani
cenik.

4022. N. csarna,
ocelnaremontoir
vóra z belim ali z
csarnim email, sztra-
nom rincica i rame
glase iz dubl-zlata,
Zsztavbov „Luna“.
Z dobrim sztanjom
na 3 leta szamo **7 ko-
ron**. Ravno tiszta z
2 pokrivala k. 8 50.

Rasposilanje z nadvzetjom **Prva fabrika vör**

Konrad Janos c. kr. dv. liferant
BRÜX, 150. N. (Cesek.)

Z c. k. orlom i srebra medalami pohvaljen.

Cena sže povrne.

Na proba 8 dnevov poslem
moj pravi fino nikelizirani
prve fajte solingenszki ma-
sin za rezanje vlaszih brezi
zgübicska narocsnika. Masin za rezanje vlaszih pod 9150. N. je
iz prave fajte solingenszkiego
ocla. nafleso nikelizirani, z
36 zobcami, z 2 glavnika, po-
tem z masinov lelko rezemo
na 3. 7, 10 milimetrov du-
zino, z dvojim zaszkukanim
zselezom, z perom vu rezervi,
z pizmnom, kak sže more nu-
cati, da vszaki lahko szi vlasze
rezse. Masin celo szpravleni

K. 6.—, drüge fajte K 5.50. Cena masine sže povrne vu ednom
fortal leti, posebno pa vu fami-
lijah, kde je vece decu. Masini
za rezanje bradi szamo prve
fajte, rezsejo na eden milimeter
K. 5.—. Prave solingenszke
britva. Za vszako od mene na-
roceno britvo odgovornost na
sebe vzejem, ar iz najbolsega
angluskoga ocela sže redijo

8701. N. Csar farbe nozs	1/4	grab. zbr. tok	K. 1.70
8702 " " " "	1/2	" " "	K. 2.20
8706 " " " "	3/4	" " "	K. 2.80
8710 " " " "	1/1	" " "	K. 3.50

Velko izbiranje vu britvah, remenjah, kamenjah za brúsziti, vu
szklech za zseifo, vu masinah za rezanje. Z vecnimi kak 3000
kepani olepano vögrszko oznanilo brezi placсила i postnine.

KONRAD JÁNOS c. kr. dv. liferant, stacum,
BRÜX, 150. N. (Cesko.)

FÁL CSESKO POSZTELSZKO PERJE!

5 kilo, novo, dobro zceszazano, brezi
postnine 9 K. 60 fl., 5 kilo boljse
fajte 12 K.; 5 kilo belo, mehko,
zceszazano 18 K. 24 K., 5 kilo belo,
liki szneg, mehko liki meovje, zce-
szazano 30, 30 K., 5 kilo polmevnelo
12 K., 14 K 40 fl. 18 K.; 5 kilo belo,
liki szneg, mehko, liki meovje, ne
zceszazano 24 K., 30 K.; perje sziv-
kaszto a 3 K 60 f., belo, liki szneg,
a 6 K., 6 K 60 f.
no pot kilah. Raz-
poszlanje franko z
nadvzetjom. Pre-
memba, nazajpos-
lenje brezpostno
oüdseseno. Pri na-
rucasah naj sže dosztaja
gaziti na dober adresz.

Sachsel Benedek, Lobes 569, posta Pilsen, Cesko

Brezplacno

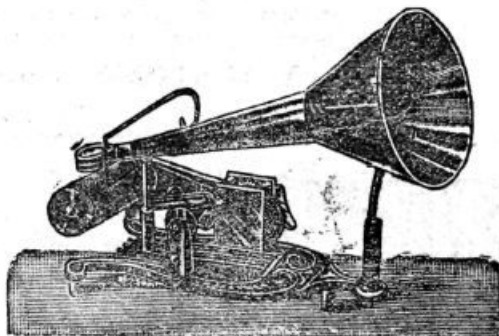
escse gori sže dajo 3 valeki

Najbolsi i najfalesi

KONCERT-PHONOGRAPH

♣ Szamo 4 ranski 90 kr. ♣

Lepo igra, popeva, gucusi i smehe.

Od 500 vece falatev igra (Peszmi, tanci, marsi, ope-
rette, opere) na ime: Vig özvegy, János vitéz, Kuruc
note, Zgüblena szreca, Duna valcer, mars gosztüvan-
csarszki, Szlepa, mis, Lohengrin, Tannhäuser, szpaszne
frilce, pravele i. t. d. vla.

Najlepse i najboljse zabanje pri domacsih, družsbenih i drústvenih szhoda.

Jedini stacum z nadvzetjom:

Kertész Henrik, Wien, I., Wollzeile 34-F.

Pred rabov: Pro rabi:

Ednoga tezsaka notri pokazsemo
nasim csitatelom, steri je vu bo-
leznoszti zvltnesnoj tú popisza-
noj trpo ino po mázanjí 2 tjedna
je celo dober poszto.

Ka preporácsa ete sztári naucszenik?

Poleg moje szkusnje opominam vszaksega boleznoga mládoga i
sztároga rojaka, ka od

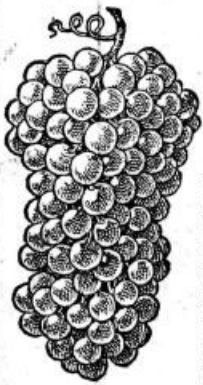
Nervin-essenc-a ino Nervin-mazala

ne ga beljsega na celom szveti vu táksih bolih, steri iz zmra-
zenja, prehlajenja ali napujenoszti zsil izhájajo. Táksi bolezní
betegi sže protin, otok, reuma, rezanje esont, bodlájil, pikanje,
trganje, szmartvudenje, vnetje (vzsiganje), otok sleze, bol zoba,
bol hrbita (vu krizsah). Potem Nervin-essenc i Nervin-mazilo je eden kines za tiszte, ki iz
zgodaj popisanih boleznih szo sže do zdaj populoma ne oszvododili, csi vesazsi 30-40 let
zse trajajo. Cena dvoje domáce szredszvla i ranska 60 kr. Na posti poslje narejavac:

ERÉNYI BÉLA, apotekar, Budapest, Károly-körút 5.

♣ Prednje szkladisce: Apoteka Frankl Antala v Szegedini, Felsöváros, Szt.-Györgytér.

Nove forme goszpodársztvo yu vinogradi.

➡ Sprickati, z zsvplom poszipati, cepiti ne robe. ➡

Najprvi haszek, da nikse velike znanostzi, ne treba, záto szo proti njemi modrijási' ár csi sto je níkdár escse ne trsza szadio, z tém z lehka oprávi. Vszákoj narocsili sze pridá pizstvo, kak sze trsz szadi i dela, iz toga sze navesi escse máli ríftar, kak more poszaditi, drugo delo pa vu rezanji, okápányi i vézanji sztoji. Ne njemi robe zsvplea z drágimi prilíkami, ne robe galica, ne treba sz spricalkami iz drágoga kupfra, sz drágimi srajfami i sz cevami iz gummija na szredini leta delati, gda je najveksi tabor, ár niti peronospora, niti drúgi betegi njemi ne skodijo i zraszte vcesi bogso vino, liki na najboljsih fajtah, To je „Delaware“ trsz. Vcepiti ge ne treba, ár njemi filoksza ne skodi, vu zimi ne zmrzne, na plúgi zraszté poprek 35 hektolitrov. iz ednoga oka zraszté 3—4 grozlekov. V szeptembri escse na najbolje mrozloj krajini more brátva biti, ovak sze grozdje poszúsi. Vino je szladko i mocno i dobroga zsmaha, Vejka je gladka, vszaka vejka pozsene. Záto zse vu doszth mesztah bozsne fajte prepráviyo i z tém poszadijo, njiva, gde szo pole trsza ne poznali, vu velkih táblah, zs njem poszadijo máli vérti rávno tak, kak velki goszpodarje, ár nega goszpodársztva, stero hi telko haszka prineszlo; vejke escse do 20 let do sze drágo odávale. Pod tom iménom nego neizreesno doszta drúgih bozsnih fajt odávajo, na stero kúpec szamo za nisterne leta pride. Jasz za dobro fajto celo zgovornoszt na szebe vzemem i szigurno morem escse naznaniti, da szamo tiszta je práva fajta, stero szam jasz pred 18 letah na 40 plúgih poszádo, to je zse brezi dvojuosztí dokazana pravica. Sto to právo fajto szí sesé szpraviti, on szamo Nagy Gáborovo Delvár naj proszi; csi od koga stécs proszi i csi je tiszto dobo. Lehko je zagvúsan, ár fajto, stera dobro prineszé szád, je zadobo; iz vina eden glas za edno korono posljem.

Obilneso popiszanje, z kepom grozleka, cenik vejki i vina brezplácno vszákomi posljem, sto szvoj adresz meni naznani. Vszákomi priporácsm od toga sze pri meni zagvúsatí. Z radosztjom primljem gori vszákoga pri meni vu caszli, gda sze grozdje zori, najbolje pa tiszte pozovém, ki dvojiyo nad mojimi ricdami, naj pri meni szí delo poglednejo i sze zagvúsaio.

Cenik z kepmi, z lepim vsenjom brezplácno i brezpostno posljem. Te cenik preporácsm vszákomi, escse tisztim, ki narocsiti nesesejo, ár vszáki z haszkom lehko presté.

NAGY GÁBOR, vlasztnik vinograda, Nagy-Kágya.

Pizsma vu vszákom jeziki-

Regisztrirana **Lepa illuzia!** Po pravdi mujsztra. — obsucvano

Naj lepso drevo na szveto nocs.

Ni vu ednoj hisi ne szmi faliti. moj popravleni

I. N. brilian angel zvoncc,

steri je iz erca napravleni i z 6 pozlaccsenih angelih, 30 cm. viszoki. Za dobro delo odgovornoszt. Na vszako drevo sze lahko dene. Na szto posztavljeni, sze lehko nuica za sztolcszki zvoncc. Na vrocsno pecs poszt ivleni, brezi szvecse sze obracsra. Tri szvecse szo zadoszta, da vu obracsanje szpravjo okrog, iz steroga doli vizzijo klapacsi, steri csi vu zvoncc vdarijo, lepi glasz dajo i csloveka na veszelje genejo. Cena z pizsmom, kak sze nuica **1 K. 50 f.**

3 fal. K. 4-25	9 fal. K 12—	36 fal. K 43-50
4 " " 5-50	12 " " 15—	50 " " 58—
6 " " 8.—	24 " " 29—	100 " " 112—

2. N. Rano tiszti angel zvoncc, z naj lepsim ni kiliranjom;

z szaszúkanim sztebrom, z 3 szvetlini poszrebnimi korinami, velko i lepo szvetloszt daje, po falati **2 koron.**

Naj lepša lepota na drevo iz glasa prebranih 12 falatov K

—40, —60, —70, —80, 1—, 1-20, 2— Proszíte

sze pa penezi nazaj dajo, potem zgúbicska ne ga. Razposilanje z nadvzetjom ali pa sze penezi naprej notri poslejo. Dobro je narocsniki, csi narocsilo najszlednje do 15-ga decembra napravi, ar pri velkom narocsili i postnom raposilanji prevecs lehko zamúda naprejpride. Narocsile zato doszta prvle adreszirajmo

9455. N.

Hisica proroka vremena, pred 24—28 vórami naprej kazse szpreamembe vremena vu vszakoji hisi je na lepoto. 24 cm. viszoka, 14 cm. široka, kor.—95. Lepse napravljena, z zgorenim malanjom, 20 cm. viszoka, 2 kor., 24 cm. viszoka 2 kor. 50 fl. Vu ceniki velko izbiranje.

3 fal. K. 5-50	9 fal. K 15-50
4 " " 7-25	12 " " 20-25
6 " " 10-50	24 " " 30-50

cenik. Prememba sze dopúszti ali

Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferanta prvoy fabrika — vór, Brúx, 150. N. (Csesko.) —

Proszíte moj z 3000 kepmi olepani cenik, steri sze vszakomi brezi placsila i postnine poslje.

K drevi brezi korenja,

k vöri brezi pera, k masini brezi szapota, k kolom brezi potácsov je glihni eslovik betezsen vu zsaludei. Zsalodéc je za esloveka rávno tak velko delo. liki k drejvi szlisi korenje k masini szapot, k vöri pero, potács k kolom: zsalodéc je telo zsvivoca, gor dr. sajocsa kotriga, gibajocsa moes.

Csi je zsalodéc betezsen, celo telo je betezsno, telo oszlabi, opesa. Moes tela, veszélje vu deli, veszélje zsitka odide. Zsitek de britek i ne zatrpeti moka bo. Vu táksom hipi z neszpamentnosztjov probamo vsze, ka je stoj gori zmiszlo ali esese ne, probamo vsze, nacsine zdravjenja, vsze vracasila, ne zbojimo sze od kosling i trüdávi, szamo za to. naj sze od boleznoszti oszlobodimo i na szlednje je to, ka szmo zse prevecs keszno v pamet vzéli, ka ne szamo. ka szmo ne szí pomogli. nego esese véksi kvár szmo vesinoli szebi ino meszto toga, ka bi vesaszí izprva **szredsztvo** prijali **jedino gvüeno zdrávje dávajocso**, ka bi nezadobljenih poszledkov kaplice za zsalodéc Brady-ovih nücali.

Szamo ete kaplice za zsalodéc. stere szo med lüdsztvom znáne i zváne za Maria-celszke kaplice, szo mogocse nasz zdrave, zadovolne i szrecsne vesiniti. **Záto pa vszáki**, ki je poleg navadnoga guesa, „nevolen vu zsalodei,“ **apetit** iz máloga tála ali celo **ne ima, bozsno esütejnje, gorejnje vu zsalodei, bolezen vu glávi zsalodei** ga mantrá ino zatoga volo je **esemeraszti i brezi vole**, szamo naj nüca Brady-ove kaplice za zsalodéc i sze naj ne dopüsztí od drüghí doguesati na nücanje drüghí kaplic, balsamov i práhov i. t. d., csi vesaszí esese do tak lepe imena meli ali esese za esüdno vrásztvo sze vün povejo. Po krátkom jemánji kaplic za zsalodéc Brady-ovih vszaki v pamet vzeme, **ka ték dobi, zsalodéc** njemi **moes-nejsi gráta, moes** de **dobivo, bolezen** sze **vühsa. Itvánoszt, sztiszkanje vu esrevi** mine. Premine i **betezsna nemernoszt**, stera najvecskrát obide nevolne vu zsalodei. Nazáj pride po hitroma esütejnje **mérne zadovolnoszti i veszélja**, na meszto do zdaj trpécse esemernosztí i odüra zsitka pride **veszélje zsitka, vola za zsvilejuje.**

Brady-ove kaplice za zsalodéc najvéksi poszledék imajo esese **vu szlinavnoszti, vu malokrvnoszti, vu blednoszti, potem vu boleznah jéter, obisz, tih i kamena**, ár vsze eti betegi, kak esese doszta drüghí **iz najvéksega iz betezsnoga zsalodea** szbájajo. Nego **moremo pazíti pri küplenji** toga imenitnoga vracasila i vsze povszod szamo Brady-ove kaplice za zsalodéc proszimo, ár ovak veeskrát meszto pravíh Brady-ovíh kaplic za zsalodéc dobimo krive kaplice. Kaplice szo **szamo te práve**, csi od zvéhaj na zaavitki i od znotraj na **návuki nücanja, zvéhn** **Znaménja varsztva, C. Brady** sze tüdi vidi. Potem nazáj kepa Marie ete **podpiszek** **moremo vrzsti vsze drüge kaplice**, balsame, praske i vsze drüge i szamo Brady-ove treba vzéti. **Od krivih te najbolje** co eslovik **gvüsen**, csi kaplicse zráven pri rediteli, **pri apotekari Brady C.**, vu apoteki „k vogrskomi Králi,“ **Wien I., Fleishmarkt 350/VI.** szí narocesimo, odnet z notriposlenjom penéz ali z nadvzétjom za 5 Kor. 6 glasov, za 4 Kor. 50 filerov 3 duplisni glasi brezi drügoga plaesila sze domo poslejo.

Znaménje.

PAZKA!!

Vszakoga opominam, naj sže varje od kem falesih, tem menje vrednih zdravil, stera sžo imiterana. Szamo moj z zelcimim „Therry Balzam“ znamenjom balzam je

JEDINO PRAVI

THIERRY-BALZAM.

Od zdravljanszkoga esasztništva preglednjeni i za dobroga szpoznani. — Pakivanje glaskóv pod obrambov trgovinszke postzave sztoji. Jedino meszlo, kde sže redi i kúpi, je od drzsave dopútsesena i pri trgovinszkrm sztolci oglasen balzam fabrika

Thierry Adolf-a apoteka k „Angeli Csuvári Pregrada, poleg Rohitsch-Sauerbrunn-a.

Ete balzam sže od znotra i odzvuina náca. Ár: 1. Nopremágane moesi zdravilo je vu vszeh betegá, prszli i plúces, oszlabi kaseo, sztávi plúvanje, odprávi boleznó kaslanje i takse sztare betegé túdi odprávi. 2. Imenitno moes má proti zvuzganji grlá, proti zamuknoszti i vszakom gutnom belegi i. t. d. 3. Vszakó tréskilo na veke odprávi. 4. Szúdnó odzrávi plúcesá, szalodec i dobra z szeh betegov, poszebno pa krís v szalodci, koliko (drisz) i grízso. 5. Odprávi bolesino i odzrávi vu beteguj zláte zsilé. 6. Malo poszené i ociszti krv, obiszti, odprávi hypochoonrio i melancholio (nezadovolno zamislenosz estoveka) ino pomore ték i kúbanje szalodea. 7. Imenitno valá proti bolezní zobih, voltim zobam, gnúloszt i vu vszstah, i pri vszakom betegi zob i vszst; odprávi riganje i lagoji dúh vszst i zobi. 8. Dober je proti glisztam, sztroka-glisztam, epilepsii i zemte metanji. 9. Odzvuina je esúdnó blago na vszako rano, novo i sztáro, na ognjoper, piscesajce od vrocsine, cvrsvice, bradajice, zsgáne rane, zmurzjene kotrige, szrbesecico, szráp i piscesajce, zpokane roké i. t. d., odprávi gláve boleznosz, símenje, irganje, bodanje, ognjoper, vúh bolezhosz i. t. d., od koj dodáni navuk szvedoci. 10. Poprek sže lehko náca od zvuina i od znotra i je isztinszko, fáł cene i neszkodlivo vrsztvo stero poszebno na caszta influenze, cholere i drúgih kúg ne bi szmelo hvaliti pri niednoj hizsi, kak prva pomoes. Edná proba vsz bole navcsi, kak vsze ete recsi. Právi i ne krivi je ete balzam szamo te, esi je na vszakom glazsi gori sztojesze znamenje z zelcnov farbov ino je vu navuk szszkani, na steroem je znamenje z ovini recsi stampano. Zato, kak vidíte, mcrete vszidgar paziti na zeleno znamenje! One ki mozega jedino právoga balzama krive narédke odavajo i delajo, uak vkanjivo zapelavajoesa njihova zdravila poleg postzave preganjam i kastigati dam. Kde nega szklidiesca etoga balsama, tam sže zraven more priszloviti z etim naszlovom: „An die Schutzengel-Apotheke Thierry Adolf limited Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn“. Od krivoga sže najhobe obvarje, ki zraven priszlovi z moje tovarne. Razposiljanje sže szamo vu moji szlobodni skatulaj godi po 12 malih ali 6 duppliskih glazskov. Cena franco (bezpostno) na vsenako posto Austrie ali Vogrszkoga 12 malih ali 6 duppliskih glazskov 5 koron. V Bosznio i Hercegovino 12 malih ali 6 duppliskih glazskov 5 koron 60 flterov. Menje, ka 12 malih, ali 6 duppliskih glazskov sže ne posle. Razposiljanje sže szamo za notriposzlane, ali nadzveté peneze godi. Thierry (Adolf), apoteka, Pregrada, poleg Rohitsch-Sauerbrunn-a. — V Budapesti sže dobi: vu apoteki Tórk Jozsefa Király-u. 12. i Dr. Egger a Váci-kórut 17. Naszledba toga znamenja, potem drúgih, po právdi ne dápseseni, potem vu trszstvo ne szmelo danih balzamov odavanje poleg právde sže preganja.

PRI VÉKSIH NAROCISLAH CELO FÁL!

Rohtsch-Sauerbrunn. Thierry Adolfa, Pregrada poleg Rohitsch-Sauerbrunn. Vse ta napravlena dela vu pravoj kakorsnoszti sže dobijo vu apoteki k „Angeli Csuvári“ v Pregrada.

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in PREGRADA.

karbunkulusi i raki; na szlednje pri pozsarnom otoki, pri cervi noheta, prvi delanji noheta, esi sže noge vu hodi ranijo, pri zmurzlenih i zazsganih ranah, pri oranjenoszti sztrarcov i dece za volo lezanja, pri otoki gerla, krávih otoka i símenji vúh i. t. d. Kem je sztarese Centifolium mazalo, tem je imonitnesi naszledek. Zselno je naj to brezi pára vrsztvo je pri rokah vu vszakoj hizsi. Od dve skatuli menje sže ne posila; razposiljanje izklueslivo za naprej pos lane peneze ali z nadzvetjom sže oprávi. Dvá glaska z pakivanjom, z postninov vréd 3 kor. 60 fil.

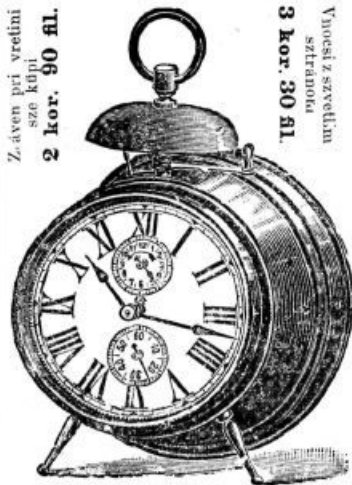
Vnoga szvedoesanszstva mamó pri rokah.

Vszakoga proszim, naj sže varuje od kúpila nies vrednoga krivoga blága i na to naj pazi, jeli na glazsek z gornjo znamenje vrsztva i moja firma Thierry Adolfa apoteka k „Angeli Csuvári“ v Pregrada zazsgano. Vszáki glázsek povit more biti vu predpis raba opravlenim z tem znamenjom vszštva. Nadnarejavce mozega Centifolium mazala i prodávajce krivoga blage poleg právde vrsztva szigurno preganjam. Ediná vretina narocsila:

Schutzengel-Apotheke des THIERRY Adolf in PREGRADA bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Tevi dve vu uszpehi nepremagana vrsztva sže nikdar ne pokvarijo, naszprotno, kem sžo sztarese, tem sžo bolpe i vecs uszpeha majo. Tem vrsztvam ne skodi vrocsina, ne mrzlo, potem vu vszakom tali leta sže lehko poslejo. Tako rekocs vszidkar hasznijo i z uszpehom sžo, najmenje, dokle doktor pride. Naravno je, da ne szmimo drúge brezi haszka naszledbine ali drúge brezi haszka nadsztavne szredsztva nácati, za stere szamo zaman vunluesimo peneze, nego drzsmo vszidkar poleg tevi dve sztarivi, izprobanivi, dobrivih, fáł, zavúpacsnih i poleg toga ne nevarnih, imenitnih vrsztvah, stere vu vszakoj familiji vu vszakoj neszrecsi pri rokah morejo biti. Kde te vrsztva vu pravoj kakorsnoszti, z vszemi znamenjami praviesnoszti sže ne dobijo, tam narocsimo prosztno zraven i adreszirajmo: An Apotheke Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Za ven pri vredni
sve kipi
2 kor. 90 fl.

Vnosa z svetlim
sžraonom
3 kor. 30 fl.

Gor obudjavajo- csa vöra. Vekerca

18 cm. viszoka, vu
lepo liscéseem nikel
toki, v vszák-
kom sztáni ide, 3
leta sze dobro
sztöji vu piszmi
za dobro i popolno
hodejnje.

2 kor. 30 fl.,

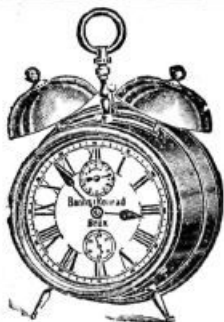
3 falatje 8 kor.

V noesi z svetlim
sžraonom

3 kor. 90 fl.,

3 falatje 9 kor.

Novina!!

„ALARM“ VEKERCA Z DVÖ-
MA ZVONGSEKIMA, 19 cm.
viszoka, vu lepo liscéseem
nikel toki, z hodejnjom
horgonja, v vszákomi sztáni
hodi, z dobrim hodejnjom,
z cinkanjom, potem zaszpati
ne mococse, Kor. 3.80, 3
falatje Kor. 10.50, v noesi
z svetlim sžraonom eden
falat Kor. 4.20, 3 falatje
Kor. 11.50. Narocsebe poleg
nadvžetja ali po notri poszla-
nih penez vesini:

ZVON VEKERCA 21 cm. vi-
szoka, vu lepo liscéseem
nikel toki, z dugim, mocnim,
lepora glásza cinkan-
jom, z prilikom zapérjoesov
iz trdoga oce'no'ga horgonja,
najbolsa fajta 6.— Kor.
Zgübieska nega! Izmeniti
je dopüseseno ali sze pa
penezi nazáj dajo!

Konrad Jánosa prva fabrika vörna, BRÜX, 150. (Csésko).
Casz. kral. bir. prisz. schatzar.

Mo'j stacün szo z casz. kr. ausztr. dezséle orlom, z zlatnimi
i szrebrnimi auszstelung kepni ino iz celoga szvéta prihájaj-
jocsmi, vecs, kak 10.000. piszmani pocasztili. Zdignjeni je
1887. Z vecsmi, liki 3000 kepni olepano oznanilo na prostjo
vszaki dobi brez i placsia i postnine.

LEDERNI STOF

(vrajzsa kozsa)

da sze ne raztrga,
dobro sztojim.

Lederni stof, da sze ne raztrga, dobro
sztojim, poszebno je pripraven za delavske oble-
ese i. t. d., vu farbi csarnoj, szivkasztoj drapo,
brnkasztoj i kmiesno zelenoj, kackiasztoj, strafasztoj
ali glatko eden meter 65 kr.

Za edne laese dojde 2 1/2 metra.

Za eden celi oblees dojde 7 metrov.

Izkljesljivo sze dobi z nadvžetjom:

Kertész Henrik, Wien, I. Wollzeile 34-F.

Neobhodno je potrebno vu vszák-
koj hólí moje obcsinszko szred-
sztvo, Klapacs i Klesese, vu
sterom, je 10 najbolje potreb-
nih, naime: szekerca, K'opacs,
sker, z sterim sze drot vrezse,
sker, stera cvek vun potegne,
prilika, sterov sze srajji primlejo,
klesese, klücs za srajfe, klesese
za vöro zraka, prilika, z sterov
sze oreji terejo, i gledtva, I z
ocla je napravileno, fino nikeli-
rano, 11 cm. dugo, szamo Kor.
2.40. Ravno tiszto 16 cm. dugo
K. 3.70, 19 cm. K 4.50. Csí sze
ne vidi, penezi sze nazáj dajo.

Razposilanje po stacuni

Konrad Jánosa

c. kr. dv. liferanta, BRÜX, 150. sz. (Csésko).

Velko oznanilo zaman.

Pijen szam bio

vszigidár, dokler szam Frankl-ovo
szredsz'vo proti pijánsztvi ne rabo.
Zsena mi je vu palinko djala i ár nikse
ga zsmaha i teka ne ma, ne znajoes szam
szpio. Dnesz dén sze mi zse mrzi vsze
pitvina. To csüdno szredsz'tvo vszákomi
preporácsm.

F. K. polodelavec.

Pijansztvo

na greh i na ne-
velo pela.

To szredsz'tvo je zse 1000 i 1000 familiam
mirno zsvilenje szpravilo. Notri sze lahko
dá vu káksoj stécs pitvini. To szredsz'tvo
ne ima niti téka, niti zdühe. Za zdravje
ne nevarno. Cena edne cele skatle — od
stere menje sze ne poslje — 5 koron.

— Szamo vu 2 mesztah sze dobi:

pri **Erényi Béla** apotekari,
Budapest, Károly-körút 5.

ino pri narejaveci:

Vu apoteki **Frankl Antala**,
Szeged, Felsőváros 5.

Znamenje :
„S z i d r o“.

Richterov

Znamenje :
„S z i d r o“.

Linimentum Capsici comp.,

Szidro-Pain-Expeller-a

dosztava

je edno bolezen vtihsece vraszto, na stero sze lelko zavüpa. ar je za volo njegovoga poszebnoga rejenja ino prebranih vu nje djanih materijih esese pri prevecs csüttilvih personal jako dobro Za notri ribanje, Eto **vnogokrät izprobano domacse vrasztvo**

sze z naj vehsim dokazom nüca kak **odpravljajocse i varuvajocse**, poszebno kak **bolezen vtihajocse** notri ribanje **pri süsaz, gih'ah, pri odrevenozsti, pri boli ledevja i hrbta** i. t. d., najbolse Znamenje toga imenitn oga Vrasztva je, da je razsirjeno i ni vu ednoj familiji bi ne szmelo faliti. Poszebno taksem ludem sze preporacsa, ki sze doszta Vuni drszijo vu vszakavrsztnom vremeui i vu nevarnoszti jo gosztoga prehlajenja, naime: **Zenillis-csni csasztniki, sumarje, jagri, pojledarci, ribicsje, rüdokopácsje, brodarje, na dugo pot idocsi** i. t. d., tak i **turisti** pred i po trüdnöj poti, obesno sze vszakomi **potniki** preporacsa, ar to domacse vrasztvo, esi doktora ne gi pri rokah i vu neszrecesah najvecskrat hitro i gvüšno pomocs da.

Velki haszek i mocs Szidro-Linimentum Capsici komp-a, — steroga szlobodno drszimo **Za varu vajocse** szredsztvo. — sztoji vu prosztnom nacsinu, kak sze nüca. Vu dnevi ednok ali vecskrat sze

bolece prehlajena, odnemogle ali odrevne kotrige z tem domacsim szredsztvom notri zribljejo i ne dugo po notri ribanji **dobro csütno toplo csütenje z vtihsanjom bola** notri sztopi.

Potemtoga je na velki haszek Szidro-Linimentum Capsici komp-i fal cena, K. —80, K. 1'40 i K. 2— po ednom glasi potem od vszakoga sze lahko küpi i naj niscse ne zamüdi **pri prehlajenji** te bolezen vtihajocsi linimentum probati.

Pazka! Popiszano vrasztov sze z najvecskov szkrbljivosztyov redi; vszaki glas vu edno skatlo zapreti, stera odszpodu i odzgoraj je na Znamenje z rudesim Szidroni doli zapreta. (Vu odpretih glasah, Szidro-liniment sze ne odava.) Pri küpesiji potem **paszko** mejno i nikso **imitirano** blago ne vzemmo. Ki potem pravo izvirno blago esese meti, un naj li vu apotekah esiszto proszi: Richterov „Linim-Caps. Comp.“ Z znamenjom. Szidro (dosztava **Szidro-Pain-Expeller-a**) i naj pazljivo gleda, jeli na paki od nasz Za Znamenje pravdeno nasztavleno „Szidro“ i nas stacum falijo, z imitiranim blagom mammo delo, stero nazaj vrszmo. — Dobi sze vu apotekah. — Esi sze Richterov izviren liniment doma pri vasz ne dobi, teda sze obrnemo

k **Török Jozsef, apotekari, Budapest, Király-u. 12. i Andrassy-u. 29.**

ali pa zraven

k **Richter-ovoj apoteki k Zlatomi orozlani Vu Praga.**

Elisabetstr. 5 néu. — Razposiia sze Vszaki deu.

Zakaj je

Richter-ova Szidro-Kámeno-Zidanja skrinjica
esese itak lubezni spio dece?

Ar deci vszickdar Znova velko veszelje szpravi z kamenjami vecs farb kraszne Zidine Znajo, da po küpesiji edne skrinjice vszi kdar **vekse i lepse** Zidine szo mogocsii gorizozidati. Vszaka Szidro kamenozidanja skrinjica naime po küpesiji Nadsztavne skrinjice ali Szidro Mosztozidanja skrinjice sze da poveksati, ka je ne mogocse pri drügom spih; zato je ne szamo najimetni spio, nego najbolje dugo drzi i **najbolje fal spio** je. Pravi sze szamo z **Szidrom**. K. —75. 1'50, 3—, 4'50, 6— i vu visisih cenah sze dobi.

Najbolje gvüšno i najboljse izberemo poleg Z kepami olepanoga Cenika, steroga radi Zaman i brezplacсно poslejo.

Sto igro rad ma, naj proszi cenik od imenitnih Imperator kot i masinov, steri gucsijo

SICHTER F. AD. I TLVARIS, kr. dv. i kam. liferanti BÉCS, I. Operngasse 16.
Rudolstadt, Nürnberg, Oltén, St Peterburg, New-York,

60
65
65
65
~~39~~
288

60 270

60

60

60

60 360

60

63324.

80

80

80

80

80

80 4800 210

20

OTR
cy
h
h